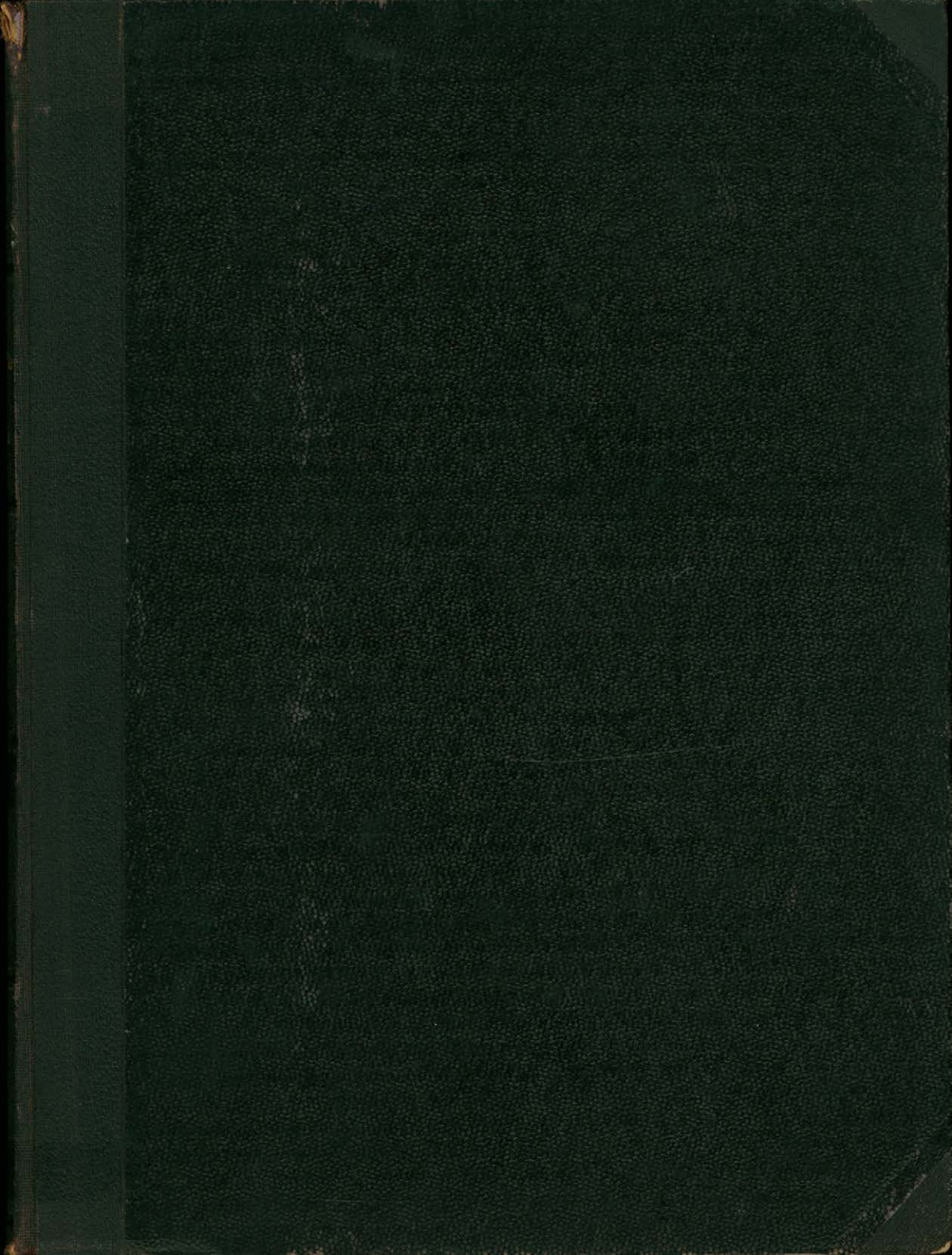
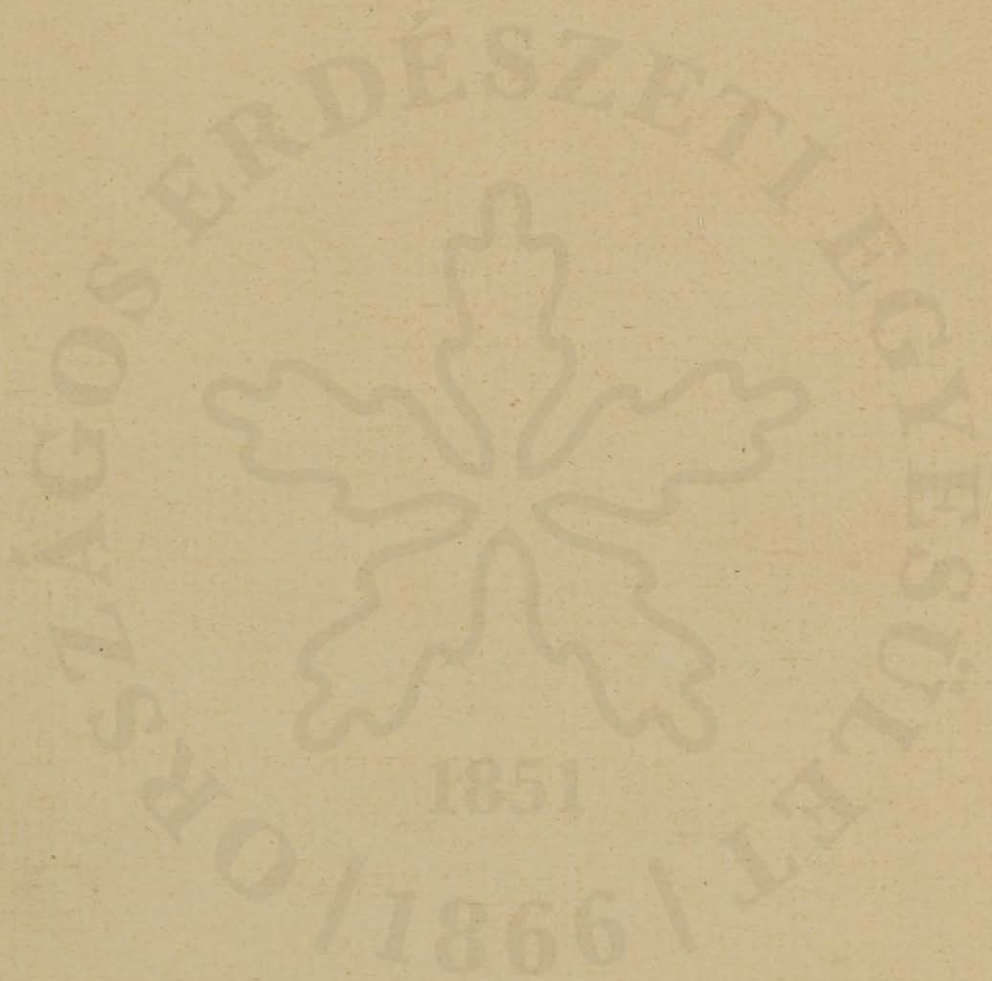

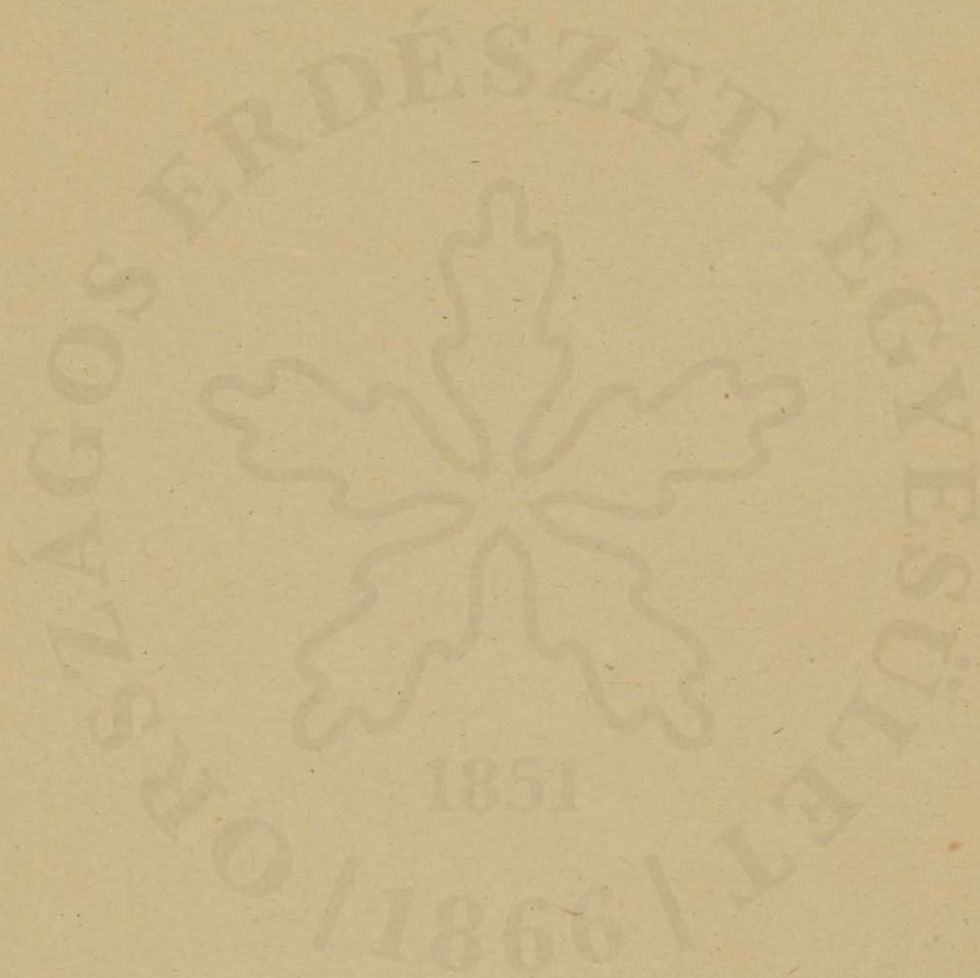
Rende

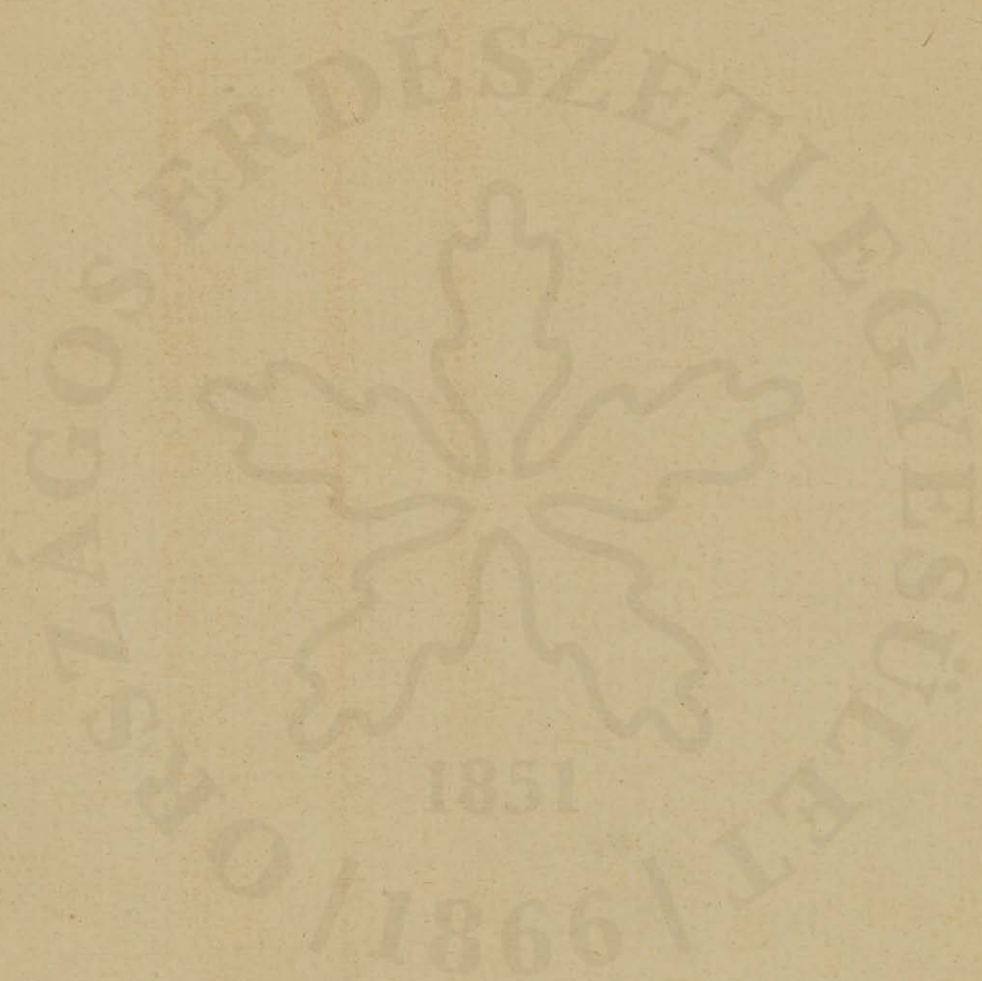
letek

639
E77

VI. N. I. ...
SOPRONBAN
Érkezett 1914 év. XI hó 2 n
653 Szám.

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2020

Rendelet

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. t.-c.
végrehajtása tárgyában.

Országos Erdészeti Egyesület
Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

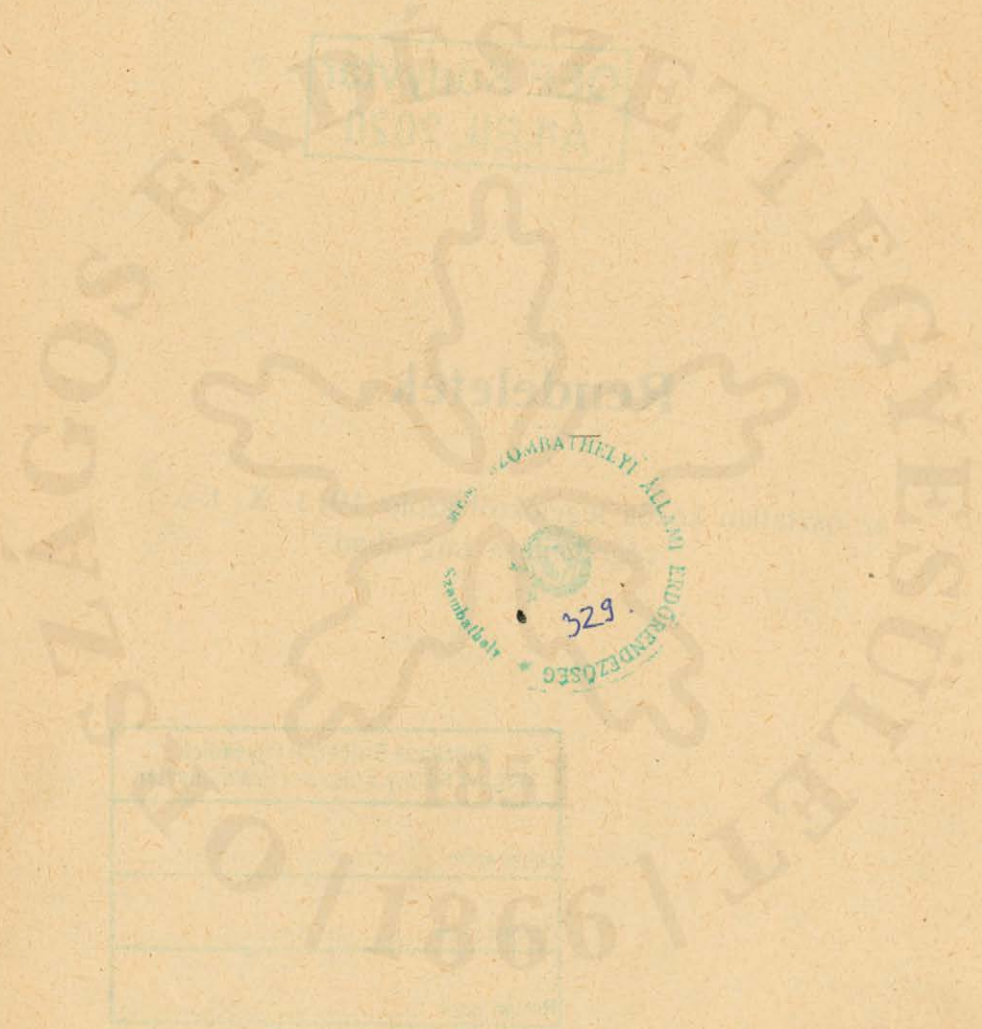
Leltári szám: 153/2013

Csoport szám: III

Raktári jelzet: S. III. III.

Handwritten notes and a stamp at the top of the page, including the number 11 and the number 22.

Handwritten text in a rectangular box at the top center of the page.

A circular stamp in the center of the page with the text "SÁMBAHELYI ÁLLAMI ERDŐMENDÉLKŐSÉG" and the handwritten number "329".

A rectangular stamp at the bottom center of the page containing the handwritten number "185" and the text "1866".

Tartalomjegyzék.

I.

A m. kir. földművelésügyi miniszternek 1914. évi 7.000 F. M. számú rendelete,
az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. életbelépése
és végrehajtása tárgyában.

ELSŐ FEJEZET.

Társulat alakítása.

I. Bevezető rendelkezések.

	Oldal
A társulat alakításának célja és esetei	11
A feltétlenül megalakítandó társulatok	12
A földművelésügyi miniszter rendeletére megalakítandó társulatok	13
Kérelemre a törvény alá vonható legelők	14
Kérvények felszerelése és felterjesztése a törvény 2. és 3. §-a esetében	14
A földművelésügyi miniszter határozata a törvény 2. és 3. §-a esetében	16

II. A közös és a községi legelők nyilvántartása.

A közös és a községi legelők nyilvántartásának előkészítése . . .	16
A nyilvántartó lapok kezelése	18

III. A társulattá alakulás előkészítése.

Két vagy több legelőterület	19
A társulat megalakításának előkészítéséről általában	19
Az alakuló közgyűlés előkészítése	20
A tájékoztató gyűlés	21
A választott bizottság eljárása	23
Az alakulás előkészítése tájékoztató közgyűlés nélkül	24
A névjegyzék összeállítása	24
Az alapszabályok tervezete	24
Már korábban szervezett társulatok	25
A névjegyzéknek és az alapszabályoknak közszemlére kitétele . .	26

<i>IV. A társulat megalakítása.</i>		Oldal
Az alakuló közgyűlés		26
Az alakuló közgyűlés közhírré tétele		26
Az alakuló közgyűlés határozatképessége		28
Az alakuló közgyűlés lefolyása		28
Szavazás az alakuló közgyűlésen		29
Panasz az alakuló közgyűlés határozatai ellen		30
Jegyzőkönyv az alakuló közgyűlésről.		30
Eljárás az alakuló közgyűlés után		31
A névjegyzéknek felülvizsgálása		32
Az alapszabályoknak felülvizsgálása		32
A névjegyzéknek és az alapszabályoknak hivatalból elkészítése		33
Az alapszabályoknak közzététele		33
Eljárás az alapszabályok jóváhagyása után		34
A névjegyzéknek és az alapszabályoknak kihirdetése		34
A társulattá alakulásnak telekkönyvi feljegyzése		35

MÁSODIK FEJEZET.

A társulat jogviszonyai.

I. Általában.

A társulatnak jogképessége	35
A társulat célja	36

II. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezve vannak.

A legelő nem megy át a társulat tulajdonába	36
A közös legelő elidegenítése	37
A közös legelő kisajátítása	38

III. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezetlenek.

A legelő a társulat tulajdonába megy át	38
A társulat másik alakulatának jogköre	40

IV. A társulati vagyon.

A társulati ingatlanok	41
A társulat kötelékébe bevont ingó és ingatlan vagyon	41
Kölcsön felvétele	42

V. A társulatnak tagjai.

A társulatnak tagjai	43
--------------------------------	----

VI. Az illetőségekre vonatkozó rendelkezések.

Oldal

Az illetőségeknek átruházása	43
Az elővásárlási jog	44
Az illetőségek átruházásának bejelentése	45
A bejelentési könyv	46
Bizonyítvány a bejelentésről	46
Hozzájárulás az illetőség átruházásához	47
A társulat által szerzett illetőségek átruházása	49
Lemondás az illetőségről	50
Végrehajtás az illetőségekre	50

VII. A tagoknak jogai és kötelességei.

A tagoknak jogai	51
A legelő használatához való jog átruházása	52
A legelőkárpótlási díj	54
A legeltetési és használati díjak	55

VIII. A legelőrendtartás.

A legelőrendtartásról általában	55
A legelőrendtartás megállapítása	56

IX. A társulat gazdálkodása.

A társulatnak kiadásai	57
A járulékok kivetése	57
A járulék, mint dologi teher	57
A közös munka	58
A kivetési lajstrom	59
Értesítés a kivetésről	60
A járulékok beszédése	60
A hátraléki kimutatás	61
A járulékok hátralékainak behajtása	62
A járulékok beszédése közadók módjára	63
Hátraléki kimutatás árverés esetében	63
Tartaléktőke	64
Bevételek feleslege	64
Fás legelők	65

X. A társulati névjegyzék.

A névjegyzékről általában	65
A névjegyzék összeállítása	66
Végleges névjegyzék	70
A névjegyzéknek továbbvezetése	71

HARMADIK FEJEZET.

A társulat szervezete, alapszabályai, felozslása.

	Oldal
<i>I. A társulat szervezete.</i>	
A társulat elnöke	72
A választmány.	73
A társulati közegek választása	73
Közgyűlés	74
Jegyzőkönyv.	76
A közgyűlés összehívása	77
A közgyűlés vezetése	78
A szavazati jog	79
<i>II. A társulati alapszabályok.</i>	
Az alapszabályokról általában	80
A társulat neve	81
Az ingatlanok megjelölése és leírása	81
<i>III. A társulat működése.</i>	
A társulatnak közegei	82
Használatok a legelön	82
A termények stb. értékesítése	83
A fának értékesítése	84
Az értékesítés kivételes módja	86
Az anyag- és pénzkezelés	86
A költségvetés.	87
A pótköltségvetés	88
A leltár	88
Az évi számadás	88
Az apaállattartás	88
A község, mint a társulati ügyek intézője	90
<i>IV. Az alapszabályok módosítása és a társulat felozslása.</i>	
Az alapszabályok módosítása	91
A társulat felozslása	92
Felszámolás	93
<i>V. Közgyűlési határozatok és jogorvoslatok.</i>	
A határozatoknak jóváhagyása	96
Határozatképtelenség	97
Panasz a társulati közgyűlés határozatai ellen	97
Fellebbezés a közigazgatási bizottság határozatai ellen	98
Bírói út a társulat intézkedései ellen.	99

NEGYEDIK FEJEZET.

Felügyelet.	Oldal
A felügyelő hatóságok	99
A miniszteri biztos	100
A társulat működésének ellenőrzése	101
A közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága	103
Az állandó gazdasági szakbizottság	104
A kiküldetések	104
Az országos állattenyésztési alap	106
A bírságok nyilvántartása.	106

ÖTÖDIK FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

I. Községi legelők.

Községi legelőről általában	107
Községi legeltetési szabályrendelet	108

II. Záró rendelkezések.

A községi hatáskörrel általában	109
Erdészeti albizottság	110
Kivételes rendelkezések	111
Legelőhaszonbérelő társulatok.	111
Mezőrendőri törvény	111
Kötvények kibocsátása	112
Bélyeg- és illetékmentesség	113
Átmenet	113
Életbelépés	114

Mellékletek.

I. Nyilvántartó-lap	115
II. Alapszabályok	119
III. Alapszabályok, ha az ügyeket a község viszi	149
IV. Bejelentési könyv	167
V. Kézbesítő-könyv	171
VI. Postakönyv	172
VII. Társulat részére szerzett illetőségek jegyzéke	173
VIII. Hasznosításra bejelentett illetőségek jegyzéke	177
IX. Jegyzék hasznosításra bejelentett illetőségekre jelentkezőkről	181
X. Legelőrendtartás	185

	Oldal
XI. A) Kivetési lajstrom	203
B) Kivetési lajstrom	204
XII. Járulékív	205
XIII. Hátraléki kimutatás	209
XIV. Kimutatás az osztatlan illetőségekről	210
XV. Tervezet a névjegyzék összeállításához	211
XVI. Névjegyzék	215
XVII. Jegyzőkönyv	219
XVIII. Jelentés a közigazgatási bizottsághoz	221
XIX. Meghívó	222
XX. Pénztári napló	223
XXI. Évi számadás	227
XXII. Leltár	231
XXIII. Anyagszámadás	233
XXIV. Költségvetés	237
XXV. Községi legeltetési szabályrendelet	241
XXVI. Jegyzék általános meghatalmazásokról	255
XXVII. Legeltetési bárcakönyv	257
XXVIII. Legeltetési bárca	261
XXIX. Táblázat arról, hogy a törvény §-ai a rendeletnek melyik §-aiba vannak felvéve	263
XXX. Betűsoros mutató	265

II.

A m. kir. igazságügyminiszternek 8.800/1914. I. M. számú rendelete,

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. törvénycikknek a bíróságok, különösen a telekkönyvi hatóságok ügykörét érintő egyes rendelkezései s az idézett törvényen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és e bejegyzések törlésére vonatkozó eljárás tárgyában.

Első fejezet.	Oldal
Adatok a közös és a községi legelők nyilvántartásához	273
Második fejezet.	
Adatok szolgáltatása a névjegyzék összeállításához	274
Harmadik fejezet.	
A társulattá alakulás elrendelésének feljegyzése	276
Negyedik fejezet.	
A társulattá alakulás feljegyzése	279
Ötödik fejezet.	
A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve nincsenek	287
Hatodik fejezet.	
A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve vannak.	290
Hetedik fejezet.	
A társulatnak és tagjainak rendelkező joga és annak korlátjai	294
Nyolcadik fejezet.	
Záró rendelkezések	297

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

Magyar Kir. Mezőgazdasági Minisztérium, Budapest, 1911. évi évi kiadás.

A m. kir. földművelésügyi miniszternek 7.000/1914. F. M. számú rendelete,

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. életbelépése és végrehajtása tárgyában.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. törvénycikk életbelépésének idejéül a törvény 85. §-ának utolsó bekezdése alapján 1914. évi május hó 1. napját állapítom meg.

Az idézett törvénycikk végrehajtása tárgyában a 44., 59., 84. és 86. §-ban nyert felhatalmazás alapján az igazságügyi, belügyi és pénzügyi miniszterekkel egyetértve — a törvény rendelkezéseinek a rendelet szövegébe beleillesztésével — a következőket rendelem:

ELSŐ FEJEZET.

Társulat alakítása.

I. Bevezető rendelkezések.

A társulat alakításnak célja és esetei.

1. §

Az 1913: X. t.-c. célja, hogy az osztatlan közös legelőkben részes felek (tulajdonostársak) jogviszonyainak megfelelő rendezésével a közös legelők hasznosítását és ezzel a legelőben részes birtokosság állattenyésztési és gazdálkodási érdekeit előmozdítsa.

A törvény ezen céljának elérése végett a törvényben felsorolt közös legelőkben részes feleknek társulatot kell alakítaniok.

2. §.

A törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-ában meghatározott osztatlan közös legelőkben részes felek minden hatósági felhívás nélkül már a törvénynél fogva, más osztatlan közös legelőkben részes

felek pedig csak akkor kötelesek társulattá alakulni, ha ezt a földművelésügyi miniszter a törvény 2. vagy 3. (jelen rendelet 5. vagy 6.) §-a alapján elrendeli.

A feltétlenül megalakítandó társulatok.

3. §.

(1913 : X. t.-c. 1. §.)

Az alább felsorolt osztatlan közös legelőkben részes felek (tulajdonostársak) a közösségből folyó ügyek vitele végett kötelesek a (jelen) törvény értelmében társulattá alakulni.

E rendelkezés alá esnek :

1. a volt úrbéreszek közös legelői, amelyeket részükre úrbéri elkülönítés vagy tagosítás útján adtak vagy adnak ki ;

2. a közbirtokosságok közös legelői, amelyek még arányosítás alá esnek, vagy arányosítás alkalmával közösen maradtak vagy maradnak ;

3. a tagosítás alkalmával egyesség vagy az 1908 : VII. t.-c. IV. 8. §-ának 4. bekezdése és az 1908 : XXXIX. t.-c. 2. §-ának 4. bekezdése alapján osztatlan közös tulajdonul kihatott legelők ;

4. azok a közös legelők, amelyeket közbirtokosság, a volt úrbéreszek közönsége vagy más tulajdonostársaknak jogi személyiséggel nem bíró összessége az 1908 : XLIII. t.-c. 1. §. 8. pontjában megállapított állami segéllyel szerzett vagy szerez, létesített vagy létesít, javított vagy javít ;

5. azok a közös legelők, amelyeket az 1—4. pontok valamelyike alá eső legelő részesei a közös legelő helyébe vagy kiegészítésére szereztek vagy szereznek.

A volt úrbéreszek és a közbirtokosságok közös legelői e rendelkezés alá esnek akkor is, ha tulajdonosaik a közösségből folyó ügyek vitelére oly szabályzatot állapítottak meg, amelyben a tulajdonostársak összessége jogi személynek van nevezve, vagy amely szerint a közös legelő tulajdona a tulajdonostársak összességét mint ilyent illeti.

4. §.

A törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-ának 1. pontjában említett legelők közé nem számíthatók a volt úrbéreszek részére úrbéri elkülönítés útján legelőilletőség fejében kihatott osztatlan álla-

potban levő erdők és kopár területek, amennyiben azok az erdőkre vonatkozó jogszabályok hatálya és az erdőrendészeti hatóságok alá tartoznak.

A törvény rendelkezése alá nem esnek azok a közlegelők sem, amelyeket már az 1894 : XII. t.-c. életbelépése, vagyis 1894. november 1-je előtt egyénileg tényleg felosztottak, noha a felosztásnak utólagos jóváhagyását az érdekelt felek az 1913 : X. t.-c. életbelépéséig sem kérték.

Az előbbi bekezdés nem nyer alkalmazást, ha az egyénileg felosztott legelőre nézve a közösséget utóbb ismét visszaállították.

A földművelésügyi miniszter rendeletére megalakítandó társulatok.

5. §.

(1913 : X. t.-c. 2. §.)

A földművelésügyi miniszter rendeletére társulattá kötelesek alakulni az oly közös legelő tulajdonosai is, amelyet majorsági zsellérségek megváltása, telepítés vagy földeldarabolás (parcellázás) alkalmával közös használat céljára hasítottak vagy hasítanak ki.

A földművelésügyi miniszter ilyen esetben a társulattá alakulást az érdekelt tulajdonostársak illetőségek szerint számított többségének kérelmére vagy a törvényhatóság tisztii ügyészének vagy a gazdasági felügyelőségnek előterjesztésére és csak akkor rendeli el, ha a közösségből folyó ügyek vitelére a társulattá alakulás a tulajdonostársak nagyobb számánál fogva vagy az állattenyésztés érdekében egyéb okból kívánatos.

Azt, hogy a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulást elrendelte, a telekkönyvben fel kell jegyezni. Ha ez a feljegyzés megtörtént, harmadik jogszerző nem hivatkozhatik hatályosan arra, hogy a jogszerzéskor a társulattá alakulás elrendeléséről tudomása nem volt. A feljegyzést törölni kell, ha a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulás tárgyában kiadott rendeletét hatályon kívül helyezi, vagy ha a társulattá alakulás a törvény 17. (jelen rendelet 66.) §-a értelmében a telekkönyvben feljegyeztetik vagy a tulajdonjog a társulat javára a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-a értelmében bekebelezetik.

Kérelemre a törvény alá vonható legelők.

6. §.

(1913 : X. t.-c. 3. §.)

A földművelésügyi miniszter az érdekelt tulajdonostársak illetőségei szerint számított legalább kétharmadrésznyi többségének kérelmére a társulattá alakulást elrendelheti oly egyéb közös legelőre nézve is, amely nem esik a törvény 1. vagy a 2. (jelen rendelet 3. vagy 5.) §-a alá.

Ebben az esetben a társulattá alakulást a földművelésügyi miniszter csak akkor rendeli el, ha az a közösségből folyó ügyek vitelére az állattenyésztés érdekében azért mutatkozik kívánatosnak, mert a tulajdonostársak túlnyomó számban kigazdák és érdekelt gazdaságaiknak száma legalább tíz.

A törvény 2. (jelen rendelet 5.) §-ának utolsó bekezdése ebben az esetben is áll.

Kérvények felszerelése és felterjesztése a törvény 2. és 3. §-a esetében.

7. §.

Az 5. §. esetében a kérvényt a földművelésügyi miniszterhez kell intézni és rendszerint a gazdasági felügyelőségnél kell beadni, de be lehet adni a községi előljárásnál, a járási főszolgabírónál s a közigazgatási bizottságnál is. Utóbbiak a náluk beadott kérvényt a gazdasági felügyelőséggel közlik.

A kérvényhez csatolni kell a közös legelő telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) mind a három (A) B) C)) lapjáról készült kivonatos hiteles másolatot, továbbá a közös legelő kataszteri birtokivének hiteles másolatát is. Ha a tulajdonostársak telekkönyvezve nincsenek (1913 : X. t.-c. 4. §.) vagy telekkönyvezve vannak ugyan, de a telekkönyv a tényleges állapottal nem egyezik meg, akkor a kérvényhez csatolni kell még a közös legelőben tényleg részes feleknek névsorát illetőségük arányának a feltüntetésével. A névsort tartalmazó kimutatásban fel kell tüntetni azt, hogy a kimutatás adatait honnan merítették. Ha a kimutatás adatait a kérvényt beadó érdekelt okmányokkal (pl. vételi szerződés) tudják igazolni, akkor a kimutatáshoz a vonatkozó okmányt vagy annak hiteles másolatát is csatolni kell. Máskülönb a kimutatás a községi előljáráóság hitelesítési záradékával legyen ellátva. Nem szük-

séges ilyen kimutatást csatolni, ha a közös legelőben részes felek a bemutatott telekkönyvi kivonat szerint telekkönyvezve vannak.

A beadott kérvényt annyi részes félnek kell aláírnia, hogy illetőségeik az összes illetőségeknek többségét kitegyék. Az aláírásokat (kézjegyeket) a községi előljárátság láttamozza vagy pedig kir. közjegyző (bírótság) hitelesítse.

8. §.

A törvény 2. (jelen rendelet 5.) §-ában megjelölt közös legelőben részes felek bármelyike arra kérheti a közigazgatási bizottságot, hogy kiküldöttet rendeljen ki a részes feleknek arra az összejövetelére, amelyen a jelen rendelet 5. §-a értelmében beadandó kérelmet tárgyalják.

A közigazgatási bizottság a kérelem teljesítését attól teheti függővé, hogy a kiküldetéssel járó költségeknek valószínű összegét előre befizessék.

A kiküldött eljárásáról jegyzőkönyvet vesz föl és ha az érdekelték a szükséges adatokat rendelkezésére bocsátják, a kérelmet is a jelen §-nak megfelelően jegyzőkönyvbe foglalja. A kiküldött a kérelmezők személyazonosságáról és illetőségeik szerint számított többségéről alkalmas módon meggyőződni s hogy ez megtörtént, a jegyzőkönyvben tanúsítani köteles.

9. §.

A törvényhatóság tiszti ügyésze kellően indokolt és a 7. §. értelmében fölszerelt előterjesztését a földművelésügyi miniszterhez intézi, de a gazdasági felügyelőségnél adja be.

A törvényhatóság tiszti ügyészét ilyen előterjesztés beadására a törvényhatóság első tisztviselője utasíthatja.

10. §.

A gazdasági felügyelőség a jelen rendelet 7. §-a értelmében beadott kérvényt s a 9. §-a értelmében beadott előterjesztést mellékleteikkel együtt véleményes jelentéssel a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel. Ha a kérvény nincs szabályszerűen fölszerelve, a gazdasági felügyelőség a hiányok pótlása iránt hivatalból intézkedik.

A gazdasági felügyelőség a jelen rendelet 5. §-ának megfelelő előterjesztését köteles a 7. §. rendelkezései szerint fölszerelni s úgy fölterjeszteni a földművelésügyi miniszterhez.

11. §.

Jelen rendelet 7—10. §-ában foglalt rendelkezéseket a törvény 3. (jelen rendelet 6.) §-a esetében is megfelelően kell alkalmazni, azzal a kiegészítéssel, hogy a községi előljáróság tanúsítványával vagy más hiteles módon azt is kell igazolni, hogy a részes felek között hány kisgazda van.

A földművelésügyi miniszter határozata a törvény 2. és 3. §-a esetében.

12. §.

A földművelésügyi miniszter a jelen rendelet 5. vagy 6. §-a értelmében hozott határozatát közli a kérvényben első helyen megnevezett érdekelttel vagy azzal, akit a kérvényben kézbesítési megbizottként megneveztek, továbbá a községi előljárósággal, a járási főszolgabíróval (városi polgármesterrel), a gazdasági felügyelőséggel s a közigazgatási bizottsággal.

Ha szükségesnek mutatkozik, a földművelésügyi miniszter azt is elrendelheti, hogy határozatát az általa megszabott módon közhírré tegyék.

A jelen rendelet 5. §-ának 3. bekezdésében és 6. §-ának 3. bekezdésében meghatározott telekkönyvi feljegyzés elrendelése céljából a közigazgatási hatóságoknak az 1914. évi 8.800. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében kell eljárniok.

II. A közös és a községi legelők nyilvántartása.

A közös és a községi legelők nyilvántartásának előkészítése.

13. §.

Minden osztatlan közös legelőt nyilván kell tartani. Nyilvántartás tárgyai a községi legelők is (jelen rendelet 247. §).

Az I. számú mintának megfelelő nyilvántartást a gazdasági felügyelőség vezeti.

14. §.

A nyilvántartás előkészítése céljából a jelen rendelet hatálybalépése után a gazdasági felügyelőség minden község részére a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) kezéhez megfelelő számú nyilvántartó lapot küld.

A községi (kör-) jegyző (városi polgármester) köteles minden egyes érdekeltségnek közös legelőjéről, valamint minden községi

legelőről külön nyilvántartó lapot három példányban 8 nap alatt kiállítani.

A községi (kör-) jegyző (városi polgármester) a nyilvántartó lapoknak rovatait, a telekkönyvi adatok bejegyzésére szolgáló rovatok kivételével, kitölti. Ha a nyilvántartó lapoknak a telekkönyvi adatok bejegyzésére szolgáló rovataiba tartozó adatok a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) előtt szintén ismeretesek, ezeket az adatokat csak írónnal töltsse ki s végleges kitöltésük végett a jelen rendelet 15. §-a értelmében járjon el.

15. §.

A községi (kör-) jegyző (városi polgármester) a gondosan kitöltött nyilvántartó lapokat, ha a közös legelőben részes feleknek már van szervezetük, azoknak elnökével is láttamoztatja, vagy a láttamozás megtagadásának okát a nyilvántartó lapon jelzi s azután a nyilvántartó lapot a telekkönyvi adatok bejegyzése végett a telekkönyvi hatóságnak haladéktalanul megküldi.

16. §.

Ha valamely községben egyáltalában nincs osztatlan közös vagy községi legelő, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) az üres nyilvántartó lapokat egyenesen a gazdasági felügyelőséghez küldi vissza. A nyilvántartó lapok egyik példányába azonban a község nevét bevezeti s ennek a nyilvántartó lapnak az adatok bejegyzésére szolgáló rovatait színes írónnal áthúzza.

17. §.

A gazdasági felügyelőség a nyilvántartó lapok visszaérkezését ellenőrzi s ha feltűnő késedelmet tapasztal, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) felelősségrevonása végett a járási főszolgabíró (vármegye alispánját, város tanácsát), a telekkönyvi hatóság megsürgetése s a szükséges felügyeleti intézkedések megtétele végett a telekkönyvi hatósággal fölruházott bíróság vezetőjét (vezető járásbíró, törvényszéki elnököt) keresi meg.

A gazdasági felügyelőség a netán fölmerülő szükséghez képest közvetlenül küldheti el a nyilvántartó lapot a megfelelő adatokkal kitöltés végett a telekkönyvi hatóságnak.

A nyilvántartó lapok kezelése.

18. §.

A gazdasági felügyelőség a visszaérkezett lapokat átvizsgálja, a hibák kiigazítása iránt intézkedik s azután a lapokat a községek betűrendjében gyűjti és ha valamennyi községből (városból) beérkeztek már a nyilvántartó lapok, azoknak első példányait a földművelésügyi miniszterhez fölterjeszti, másodpéldányait hivatalos használatra visszatartja s a harmadpéldányokat a községi előljáróságnak (városi polgármesternek) kiadja.

Ha az összes nyilvántartó lapok beérkezésének bevétele kétséssel járna, a gazdasági felügyelőség a lapok szétküldésétől (14. §.) számított egy hó leforgása után az előbbi bekezdés végén jelzett intézkedéseket azokra a lapokra nézve teszi meg, amelyek addig beérkeztek, de egyúttal a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának és a földművelésügyi miniszternek jelentést tesz azokról a községekről, amelyekre vonatkozó nyilvántartó lapok még át nem adhatók s jelzi a kétsedelemnek okát is.

19. §.

Az előbbi §. 1. bekezdésében megnevezettek a nyilvántartó lapokat a községek betűrendjében megőrzik s azokban a tudomásukra jutott későbbi változásokat keresztülvezetetik. Ha valamely nyilvántartó lap feleslegessé vált, mert pl. a társulat feloszlott, a nyilvántartó lapot színes irónnal keresztül kell húzni s ennek okát az észrevételek rovatában meg kell jegyezni.

20. §.

Azokról az osztatlan közös vagy községi legelőkről, amelyeket később létesítenek, szereznek meg vagy hasítanak ki, akkor kell az előbbi §-ok megfelelő alkalmazásával nyilvántartó lapot kiállítani, mikor az a tény, amelynél fogva a legelő a jelen rendelet alá kerül, a hatóságok előtt ismeretessé lesz. Évégből a községi (kör-) jegyzők (városi polgármesterek), járási főszolgabírák kötelesek a gazdasági felügyelőséget azonnal értesíteni, ha bármely úton jut is tudomásukra osztatlan közös vagy községi legelőnek a keletkezése vagy létezése.

A később kiállított nyilvántartó lapokat a 19. §. szerint kezelt lapok közé megfelelően be kell sorolni.

21. §.

A gazdasági felügyelőség azokról az adatokról, amelyekkel az általa kezelt nyilvántartó lapokat a tudomására jutott adatokkal kiegészíti, a földművelésügyi miniszternek minden év február hó 1. napjáig jelentést tesz.

A gazdasági felügyelőség, ha a szükség úgy kívánja, a nyilvántartó lapokat időnkint kiküldheti a községi (kör-) jegyzőnek (városi polgármesternek) az időközi változásoknak bejegyzése végett.

A községi (kör-)jegyző (városi polgármester) a pótlásokkal legjobb tudomása szerint kitöltött nyilvántartó lapokat köteles a gazdasági felügyelőségnek 8 nap alatt visszaküldeni.

III. A társulattá alakulás előkészítése.

Két vagy több legelőterület.

22. §.

(1913 : X. t.-c. 5. §.)

Két vagy több oly legelőterület tekintetében, amelyek ugyanazokat a tulajdonostársakat egyenlő részesedési arány szerint illetik, egy társulat alakítása elegendő.

23. §.

Arról, hogy adott esetben a részes felek (tulajdonostársak) egy vagy több társulatot alakítsanak-e, az alakuló közgyűlés határoz, amelynek határozata ellen a földművelésügyi miniszterhez panasszal lehet élni (jelen rendelet 52. §.)

A társulat megalakításának előkészítéséről általában.

24. §.

(1913 : X. t.-c. 6. §.)

A törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-ában meghatározott ingatlanok tulajdonosai kötelesek a társulatot a jelen törvény életbelépésétől és ha utóbb jutnak a közös ingatlan birtokába, ennek bekövetkezésétől számított egy év alatt megalakítani.

A törvény 2. és 3. (jelen rendelet 5. és 6.) §-ában meghatározott ingatlanok tekintetében a társulat megalakítására a földművelésügyi miniszter tűz ki határidőt.

25. §.

(1913: X. t. c. 7. §.)

A társulat megalakítása végett alakuló közgyűlést kell tartani.

Az alakuló közgyűlés előtt a tulajdonostársak gondoskodni kötelesek a tagok névjegyzékének (törvény 43., 44., jelen rendelet 135., 136. §-ai) összeállításáról és az alapszabályok (törvény 55., 56., jelen rendelet 170., 200. §-ai) tervezetének elkészítéséről és kötelesek ezeket az érdekelteknek hirdetmény útján való értesítése s közszemlére kitétel végett a községi előljárásnak bemutatni.

A névjegyzéknek és az alapszabályok tervezetének elkészítésében a községi előljárásnak, a közigazgatási bizottságnak, esetleg a földművelésügyi miniszternek megbízottja is közreműködhetik.

A névjegyzéket és az alapszabályok tervezetét a közszemléretétel után bárki megtekintheti és róla másolatot is vehet.

26. §.

Az előbbi §. 2. bekezdésében jelzett tennivalókat oly időben kell megkezdni, hogy a társulat a jelen rendelet 24. §-ában jelzett határidőn belül megalakulhasson.

Az alakuló közgyűlés előkészítése.

27. §.

Az alakuló közgyűlés előkészítése céljából a közös legelőben részes feleket rendszerint tájékoztató gyűlésre kell egybehívni.

Ha a részes feleknek már van valamelyes szervezetük, akkor a jelzett gyűlést a szokásos módon az hívja össze, aki a meglévő szervezeti szabályok értelmében a gyűlések egybehívására különben is jogosult. Ha ez ebbeli kötelezettségének, amennyiben a jelen rendelet 24. §-a 1. bekezdésének első mondatában megjelölt közös legelőről van szó, a törvény hatálybalépését követő három hó alatt, máskülönben pedig attól az időponttól számított három hó alatt, mikor a részes felek a közös legelő birtokába jutottak, a jelen rendelet 24. §-ának 2. bekezdése esetében pedig a földművelésügyi miniszter által kitűzött határidőben nem tesz eleget, vagy ha a részes felek közgyűlésének határozatait a községi előljárásság hajtja végre (1894: XII. t. c. 10. §.), akkor a tájékoztató gyűlést leg-

későbbben a fent körülírt határidő lejártát követő hónapban a községi (kör-)jegyző (városi polgármester) köteles összehívni.

Ha a részes feleknek semmiféle szervezetük sincsen, a felügyelő hatóság a 28. §. 1. bekezdése értelmében jár el.

28. §.

A közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter az előbbi §. 1. és 2. bekezdésétől eltérhet és hivatalból is akként rendelkezhetik, hogy a tájékoztató gyűlést külön megbízottja hívja össze vagy hogy az alakuló közgyűlést tájékoztató közgyűlés összehívása nélkül a 37. §. értelmében készítsék elő.

Ennek elrendelését a községi előljáráóság, a gazdasági felügyelőség vagy a közös legelőben részes felek, ha közülök a kérvényt legalább tízen írják alá, maguk is kérhetik. Ezt a kérelmet indokolni kell. Utóbbi esetben azt, hogy a legalább is tíz kérelmezőnek a közös legelőben illetősége van, telexkönyvi kivonattal vagy helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni.

A jelen §. 1. bekezdése alapján hozott határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

A jelen §. 1. bekezdésében megjelölt megbízott a tájékoztató gyűlésre köteles magával vinni a közös legelőről készült nyilván tartó lapnak azt a példányát, amelyet a gazdasági felügyelőség őriz (21. §.) s köteles annak adatait a helyszínén ellenőrizni, esetleg megfelelően helyesbiteni, vagy pótolni.

A tájékoztató gyűlés.

29. §.

A tájékoztató gyűlésen az elnököl, aki a gyűlést egybe-hívta. Ha a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter a tájékoztató gyűlésre megbízottat küld ki, az elnöklés joga a megbízottat, még pedig első sorban a földművelésügyi miniszter megbízottját illeti.

Az elnök gondoskodik a tanácskozás rendjéről, a csend fenntartásáról és a határozatok kihirdetéséről.

30. §.

A tájékoztató gyűlésen az elnök mindenképp a földművelési miniszter által kiadott népszerű útmutató nyomán ismertetni köteles az

osztatlan közös legelőkről szóló törvény célját és rendelkezéseinek a vázlatát.

Azután kellő mederben vezetett tanácskozással tájékozást kell szerezni arról a közös vagy több közös legelőről (jelen rendelet 22. §.), amelyben részes felek a törvény értelmében társulattá fognak alakulni, továbbá arról, hogy a törvény értelmében a közös legelővel együtt még mely ingatlanokat és közös ingó vagyont kell vagy ha törvény szerint nem is kell, de célszerű a társulat kötelekébe bevonni (jelen rendelet 80—81. §.) és végül tájékozódni kell még azokról a körülményekről és helyi szokásokról is, amelyek az alapszabályok és a legelőrendtartás tervezetének összeállításánál és a névjegyzék elkészítésénél jelentősek lehetnek (pl. jelen rendelet 75., 138. §-a.).

31. §.

Ha a társulat célszerűbb működésének biztosítása okából erdőknek a közös legelőhöz csatolását kellene kérni (1908 : VII. t.-c. X. cikkelyének és 1908 : XXXIX. t.-c. 1. §-ának utolsó bekezdése, 1.200/1908. I. M. számú rendelet 37—39. §-ai, 20/1909. I. M. számú rendelet 38—40. §-ai), úgy tisztázni kell, mekkora volna annak a területe és hogy az átcsatolás iránt ki tegye meg a kezdeményező lépéseket.

Ha a jelen rendelet 75. §-ának 2. bekezdésében meghatározott esetről van szó, akkor az ott jelzett körülményekről is tüzetes tájékozást kell szerezni, de különösen arról, hogy a közös legelőben részes feleknek az összes illetőségek szerint számított többsége óhajtja-e a jelzett módon a megalakulást.

32. §.

A tanácskozás bezárása után a névjegyzék összeállítására, az alapszabályok és a legelőrendtartás tervezetének elkészítésére a gyűlés fejenként számított többséggel 3, 5, 7 vagy 9 tagú bizottságot válasszon.

A bizottság tagjai gyanánt olyanok is megválaszthatók, akiknek a közös legelőben illetőségük nincsen.

Ha a közös legelőben kisebb és nagyobb gazdáknak is van illetőségük, akkor a bizottság tagjainak számához képest a bizottságnak legalább is 1, 2, 3 vagy 4 tagját a kisgazdák közül kell választani.

33. §.

Arra nézve, hogy az előbbi §-ban jelzett szempontból kiket kell kiszagdáknak tekinteni, a helyi szokás irányadó.

34. §.

A tájékoztató gyűlésen a tanácskozásban a hatósági megbizottakon, a községi előljárásának (városi tanácsnak) kiküldöttein felül csak azok vehetnek részt, akiknek a közös legelőhöz való jogosultságuk kétségtelen vagy vitás ugyan, de őket a tájékoztató gyűlés jogosultságuk elismerése nélkül egyelőre a tanácskozásban való részvétellel bocsátja. A gyűlésen a járási főszolgabíró is megjelenhet, de megjelenni nem köteles.

A választott bizottság eljárása.

35. §.

A jelen rendelet 32. §-a értelmében választott bizottság mindenekelőtt saját kebeléből fejenként számított szótöbbséggel elnököt választ s azután meghatározza azt a feladatot, amelyet az egyes tagoknak a névjegyzék összeállítására és az alapszabályok valamint a legelőrendtartás tervezetének előkészítése körül avégből kell teljesíteniök, hogy a névjegyzék, az alapszabálytervezet és a legelőrendtartás mielőbb elkészüljön.

Ha a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter megbizottat küld ki, a bizottságban ez elnököl. A felügyelő hatóság vagy a megbizott kívánságára a tájékoztató gyűlésen és a bizottság működésében a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) és a községi előljárásának (városi tanácsnak) még egy tagja résztvenni s a szükséges felvilágosítások megadása végett a tárgyalásokon is megjelenni köteles.

36. §.

Különösen körültekintően kell a bizottságnak eljárni a jelen rendelet 31. §-ának 2. bekezdésében jelzett esetben, amikor is célszerű a közigazgatási bizottságtól a követendő eljárásra nézve előzetesen tüzetes útbaigazítást kérni. Ezt az útbaigazítást a közigazgatási bizottság köteles lehetőleg kimerítően megadni. A közigazgatási bizottságtól vagy a földművelésügyi minisztertől a telekkönyvi jogban jártas kiküldött kirendelését is lehet kérni. A kikül-

detésből származó költségek azonban ebben az esetben a közös legelőben részes feleket terhelik. A költségek biztosítására megfelelő összeget kell letétbe helyezni. A földművelésügyi miniszter másként is rendelkezhetik.

Az alakulás előkészítése tájékoztató közgyűlés nélkül.

37. §.

Ha a részes felek a 27. §. értelmében összehívott tájékoztató gyűlésen nem jelennek meg, vagy ha a felügyelő hatóság a 28. §. értelmében elrendeli, hogy az alakuló közgyűlést tájékoztató gyűlés összehívása nélkül készítsék elő, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) vagy a felügyelő hatóság megbízottja köteles a részes feleket a helyi szokásnak megfelelő módon felhívni, hogy melléje a 32. §. 1. bekezdése értelmében bizottságot küldjenek ki.

Ha a részes felek ennek a felhívásnak 15 nap alatt eleget nem tesznek, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester, a megbízott) a bizottság tagjait lehetőleg a részes felek közül a megfelelő számban maga jelöli ki s e bizottság közreműködésével, valamint a hivatalból is kinyomozott adatok alapján maga állítja össze a névjegyzéket s készíti el az alapszabályoknak s a legelőrendtartásnak tervezetét, amelyet azután közszemlére tétel végett a községi előljárásának ad át (jelen rendelet 25. §.).

A névjegyzék összeállítása.

38. §.

A névjegyzéket a jelen rendelet 138.—149. §-ainak szabálya szerint kell összeállítani és ha elkészült, a községi előljárásának kell bemutatni. (25. §.)

Az alapszabályok tervezete.

39. §.

Az alapszabályok tervezetének elkészítésénél a II. számú mintának megfelelő nyomtatványt kell használni.

Az idézett számú mintától indokolt esetekben el lehet térni, amikor és amennyiben az eltérést különleges helyi viszonyok, vagy történelmi előzmények szükségessé teszik. Utóbbi esetekben is lehetőleg az idézett számú mintának megfelelő nyomtatványt

kell a szükséges módosítások keresztülvezetésével (a felesleges §-ok áthuzásával, új §-ok betoldásával) használni, a módosításokra azonban a nyomtatvány végén oly módon kell utalni, hogy később kétség ne merülhessen fel, hogy a nyomtatványon foganatosított módosítás, változtatás kitől ered.

40. §.

Az alapszabályok összeállításánál a III. számú mintát kell használni, ha az alakuló közgyűlés a társulat képviselőjére és a határozatok végrehajtására hivatott szervek megállapítását mellőzi és hatáskörüket a jelen rendelet 200. §-a értelmében a községi hatóságokra ruházza át.

41. §.

Célszerű, ha az alakuló közgyűlés a jelen rendelet 200. §-ában foglalt felhatalmazással él minden olyan esetben, amelyben a közös legelő ügyeit akár az 1894 : XII. t.-c. 10. §-a értelmében akár más alapon jelenleg is a községi előljáróság intézi, és különösen ha a közös legelő, amelyre nézve a társulatot meg kell alakítani, kisebb terjedelmű.

Arra, hogy a községi hatóságok a jelen rendelet 200. §-a értelmében átruházott hatáskört elvállalják, a községet csupán akkor kell külön fölkérni, ha olyan társulatról van szó, amely a törvény 3. (a jelen rendelet 6.) §-a alapján alakul.

A községnek legközelebbi akár rendes akár rendkívüli közgyűlése az előbbi bekezdés értelmében hozzá intézett kérelmet tárgyalni köteles. A kérelem tárgyalása végett külön községi képviselőtestületi közgyűlés is hívható össze. A kérelem megtagadása ellen a törvényhatósági közgyűléshez fellebbezésnek van helye.

Már korábban szervezett társulatok.

42. §.

Ha a közös legelőben részes felek már a törvény hatálybalépése előtt szervezkedtek, akkor az alapszabályok tervezetét a már meglévő alapszabályok felhasználásával lehet elkészíteni.

43. §.

Ha a törvény hatálybalépése előtt keletkezett alapszabályok a jelen rendelet szabályainak mindenben megfelelnek, akkor azokat

a jelen rendelet megfelelő szabályaiban foglalt módon újból fel kell terjeszteni végleges jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszterhez még akkor is, ha ő az alapszabályokat már a jelen törvény hatálybalépése előtt jóváhagyta.

A névjegyzéknek s az alapszabályoknak közszemlére kitétele.

44. §.

A községi előljáráóság a hozzá bemutatott névjegyzéket, alapszabálytervezetet és legelőrendtartást anélkül, hogy azoknak előzetes megvizsgálására jogosítva lenne, közszemlére kiteszi és a helyben szokásos módon 3—3 napi időközökben legalább is háromszor kihirdetteti, hogy azok elkészültek és hogy azokat a közszemlére kitétel első napjától számított 15 nap alatt minden érdeklődő a községi előljáráóságnál a hivatalos órák alatt megtekintheti, róluk másolatot vehet (jelen rendelet 25. §-ának utolsó bekezdése) és az azokban foglaltak ellen felszólalással élhet. Az ennek megfelelő hirdetményt a község hirdetési tábláján legalább nyolc napra ki kell függeszteni. Ezen a hirdetményen a kifüggesztés s a bevétel napját a községi előljáráóság tanúsítani köteles.

A községi előljáráóság gondoskodik, hogy az előljáráóság egy tagja (lehetőleg a községi, körjegyző) a községi hivatalban szokásos hivatalos órák alatt az érdeklődőknek ingyen felvilágosítással szolgáljon és a felszólalásokat jegyzőkönyvbe vegye.

A közszemlére kitétel első napján jegyzőkönyvet kell nyitni, amelybe a közszemlére kitétel első napját, továbbá a közhirrétételt, a közhirrététel módjának jelzésével, azon a napon, amelyen a közhirrététel megtörtént és végül a felszólalásokat naponkint be kell vezetni. A bevezetéseket a bevezető előljáráósági tag, és ha a bevezetéseket nem az előljáráósági tag foganatosítja, a bevezetéseknél jelenlevő előljáráósági tag és a bevezető aláírásával naponkint el kell látni.

A községi előljáráóság a névjegyzéket, az alapszabálytervezetet, legelőrendtartástervezetet és a hirdetési tábláról levett hirdetményt, valamint az előbbi bekezdésben megjelölt jegyzőkönyvet, amennyiben a közigazgatási bizottság másként nem intézkedik, a meghatározott napon az alakuló közgyűlés elnökének elismervény ellenében átadja.

IV. A társulat megalakítása.

Az alakuló közgyűlés.

45. §.

(1913: X. t. c. 8. §.)

A községi előljáráóság a névjegyzék és az alapszabálytervezet elkészültéről és közszemlére kitételének napjáról a közigazgatási bizottságnak haladék nélkül jelentést tesz.

A közigazgatási bizottság a közszemléretételtől számított tizenöt nap elteltével az alakuló közgyűlés megtartására határnapot tűz ki, ezt a földmívelésügyi miniszternek bejelenti s egyuttal az alakuló közgyűlés idejének közhirrététele végett értesíti a községi előljáráóságot.

Az alakuló közgyűlésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje elnököl. Ha a földmívelésügyi miniszter az alakuló közgyűlésre megbizottat küld, az elnöklés joga ezt illeti.

Az alakuló közgyűlés a névjegyzéket az esetleges felszólalások eldöntése után hitelesíti és az alapszabályok megállapítása felől határoz.

Az alakuló közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

Egyebekben a törvény 54. (jelen rendelet 167.) §-ának és a törvény 60. (jelen rendelet 214.) §-a 1. bekezdésének rendelkezései az alakuló közgyűlésre is megfelelően állanak.

Az alakuló közgyűlés közhirrététele.

46. §.

A községi előljáráóság az alakuló közgyűlés idejét a helyben szokásos módon legalább háromszor közzététeti s a közzétételről a közzététel napjának és módjának jelzésével az alakuló közgyűlés elnökének bizonyítványt ad át.

Azonfelül a községi előljáráóság a közgyűlés idejéről a község hirdetési táblájára hirdetményt is függesztet ki, amelyet csak az alakuló közgyűlés megkezdése után szabad levenni.

A közigazgatási bizottság a hirdetményt, ha szükségesnek látja, a Földmívelésügyi Értesítőben közzététeti s úgy az előbbi bekezdésben, mint a jelen rendelet 44. §-ában jelzett hirdetménynek az általa meghatározott hirdapokban való közzétételét is elrendel-

heti s gondoskodik az ebből származó költségek fedezéséről is (jelen rendelet 55. §-ának utolsó bekezdése).

Ha célszerűnek mutatkozik, a közigazgatási bizottság az alapszabályok megállapítására a névjegyzék jogerős megállapítása után külön alakuló közgyűlést hívhat össze. A közigazgatási bizottságnak ezen rendelkezése ellen fellebbezésnek helye nincsen.

Az alakuló közgyűlés határozatképessége.

47. §.

(1913 : X. t.-c. 9. §.)

Az alakuló közgyűlés határozatképességéhez annyi jogosultnak jelenléte szükséges, hogy az illetőségeik aránya szerint számított szavazatok az összes illetőségekre eső szavazatoknak legalább felét kitegyék.

Ha az alakuló közgyűlésen a jogosultak a határozatképességhez szükséges számban meg nem jelentek, új alakuló közgyűlést kell összehívni, amely határozatképes, ha azon a jogosultak közül legalább annyian vannak jelen, hogy szavazataik az összes illetőségekre eső szavazatok egynegyed részét kiteszik.

Ha az új alakuló közgyűlés sem határozatképes, a törvény 14. (jelen rendelet 60.) §-a rendelkezésének megfelelően kell eljárni.

Az alakuló közgyűlés lefolyása.

48. §.

Az alakuló közgyűlést az elnök vezeti, ő gondoskodik a határozatképesség megállapításáról, a csendnek és rendnek fenntartásáról, a rendetlenkedőknek eltávolításáról (jelen rendelet 166. §.). A közgyűlésnek határozatait az elnök a közgyűlésen élőszóval hirdeti ki. Emellett a határozatok az elnöknek belátásához, a közgyűlésnek határozatához és a helyi szokáshoz képest még más módon is kihirdethetők. A jelen rendelet 52. §-ában jelzett panasznak határidejét azonban utóbbi esetekben is attól az időponttól kell számítani, mikor a határozatot az elnök élőszóval kihirdette.

49. §.

Az alakuló közgyűlésen az elnök mindenekelőtt ismerteti az alakulásnak célját és előnyeit, azután megválasztatja vagy ha a

közgyűlés a választást mellőzi, kijelöli a bizalmi embereket. Ezt követi a névjegyzék ellen beadott panaszok elintézése, majd a névjegyzék hitelesítése, az alapszabályoknak és a legelőrendtartásnak megállapítása.

Az elnök az alapszabályok s a legelőrendtartás megállapítására irányuló határozathozatalt felfüggesztheti, ha a névjegyzék ellen annyi panaszt adtak be, hogy a névjegyzék alapján szavazást foganatosítani egyáltalában lehetetlen. Az alakuló közgyűlés felfüggesztéséről azonban az elnök a közigazgatási bizottságnak nyomban jelentést tegyen.

Szavazás az alakuló közgyűlésen.

50. §.

Az alakuló közgyűlésen a törvény 54. (jelen rendelet 167.) §-ának megfelelő alkalmazásával azok szavaznak, akik a névjegyzékbe mint jogosultak föl vannak véve, kivéve azokat, akiknek a névjegyzékből törlését a közgyűlés elrendelte. Szavaznak továbbá azok is, akiknek a névjegyzékbe utólagos felvételét csak a közgyűlés rendelte el.

A szavazásra való jogosultságot nem érinti az, hogy a jogosultnak a névjegyzékbe fölvetését a törvény 10. (jelen rendelet 52.) §-a értelmében a közigazgatási bizottsághoz intézett panasszal megtámadták.

A szavazás a névjegyzékbe fölvetett illetőségek arányában történik. Ha ez az arány még nincs megállapítva, a névjegyzékbe felvett jogosultak fejenként számítva szavaznak. Ha az illetőség arányát csupán egynémelyik jogosultra nem lehet megállapítani, utóbbiak egyenkint oly arányban gyakorolják a szavazást, mint az, aki a legkisebb illetőséggel van felvéve a névjegyzékbe.

Szavazni meghatalmazott útján is lehet. A meghatalmazást közokiratba, hitelesített magánokiratba, vagy a meghatalmazó állandó lakóhelye szerint illetékes községi (kör-)jegyző által láttamozott olyan magánokiratba kell foglalni, amelyet a meghatalmazó sajátkezű aláírásával vagy kézjegyével látott el. A külföldön kiállított meghatalmazás mindenestre közokiratba vagy hitelesített magánokiratba legyen foglalva.

A közigazgatási bizottság a meghatalmazottak útján szavazást korlátozhatja.

Atyai hatalom, gyámság vagy gondnokság alatt állók nevében atyjuk, gyámjuk, gondnokuk vagy ezeknek meghatalmazottja szavaz.

51. §.

Az alakuló közgyűlés a határozatokat a megjelenteknek illetőségei szerint számított általános többségével hozza (jelen rendelet 47. és 214. §-a).

Panasz az alakuló közgyűlés határozatai ellen.

52. §.

(1913:X. t.-c. 10. §.)

Az alakuló közgyűlés határozatai ellen a kihirdetéstől számított tizenöt nap alatt panasszal élhet minden érdekelt fél, továbbá a közgyűlés elnöke, valamint a törvényhatóság tiszti ügyésze és a gazdasági felügyelőség.

A panaszt már a közgyűlésen be lehet jelenteni; az ekként bejelentett panaszt a közgyűlés jegyzőkönyvében fel kell jegyezni; különben a községi előljárásnál kell írásban benyújtani vagy szóval előterjeszteni. A szóbeli panaszról jegyzőkönyvet kell készíteni.

53. §.

Az előbbi §. utolsó mondatában említett jegyzőkönyvet nem kell minden egyes panaszról külön fölvenni, hanem a községi előljáráóság az első panaszosnak jelentkezése alkalmával egy jegyzőkönyvet nyittat, amelybe az összes később jelentkezőknek panaszát folytatólag bevezeteti s a jegyzőkönyvet csak a panasznak beadására megszabott határidő elteltével rekeszteti be.

Jegyzőkönyv az alakuló közgyűlésről.

54. §.

Az alakuló közgyűlésről felvett jegyzőkönyvben az összes jelenlevőket illetőségük arányának vagy házszámuknak feliüntetésével olyan módon kell felsorolni, hogy személyazonosságukhoz kétség ne férhessen. Azután le kell írni a közgyűlés menét, jelezni kell abban a határozatok kihirdetésének módját és idejét s abba

fel kell venni az alakuló közgyűlés határozatai ellen már a közgyűlésen bejelentett panaszokat.

Az alakuló közgyűlés befejezése után a jegyzőkönyvet az elnök, a jegyzőkönyvvezető és az érdekelt felek közül a közgyűlés által választott, vagy ha a közgyűlés a választást mellőzte, az elnök által kijelölt két bizalmi ember írja alá. Ha utóbbiak a jegyzőkönyv aláírását megtagadják, a megtagadás okát a jegyzőkönyvben meg kell említeni.

Eljárás az alakuló közgyűlés után.

55. §.

Az alakuló közgyűlés elnöke gondoskodik arról, hogy a panasz beadására megszabott határidő első felében a hitelesített névjegyzékből három, a legelőrendtartásból három, az elfogadott alapszabályokból pedig négy és még annyi eredeti példányt készítsenek, ahány község területén fekszik a közös legelő.

Ha a társulat ügyeinek vitelét a községi hatóságokra bizzák, úgy a névjegyzékből, mint az alapszabályokból egy-egy eredeti példánnyal kevesebb készüljön, mint ahány példányról az előbbi bekezdésben szó van.

A példányokat az alakuló társulat köteles elkészíttetni; ha pedig erre más alkalmas közegük nincsen, a példányok elkészítése a községi (kör-)jegyző kötelessége.

Azt, hogy ezért a községi (kör-)jegyzőt a társulat terhére mennyi díjazás illeti, a közigazgatási bizottság a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával utólag állapítja meg.

A megállapított, de a társulat által kellő időben le nem fizetett díjakat a közadók módjára kell behajtani.

56. §.

(1913:X. t.-c. 11. §.)

A közgyűlés elnöke köteles az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét, úgyszintén a hitelesített névjegyzéket és az alapszabályokat a szükséges számú eredeti példányban (törvény 15., jelen rendelet 63. §.) aláírásával ellátva, a községi előljáráshoz bemutatni. A községi előljáráshoz ezeket a panaszra megszabott határidő (törvény 10., jelen rendelet 52. §.) elteltével a netalán

beérkezett panaszokkal együtt késedelem nélkül a közigazgatási bizottsághoz terjeszti fel.

A névjegyzéknek felülvizsgálása.

57. §.

(1913: X. t.-c. 12. §.)

A közigazgatási bizottság a társulati tagok névjegyzékét csak a netalán beadott panaszok alapján veszi bírálat alá. Panasz esetében a vitás kérdést az eddigi birtokállapotnak megfelelően dönti el és ehhez a határozatához képest a netalán szükséges kiigazításokat a névjegyzéken megteszi.

Az alapszabályokat a közigazgatási bizottság, az arra vonatkozólag netalán beadott panaszokkal együtt saját véleménye kíséretében a jóváhagyás kérdésében határozat hozatala végett a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

58. §.

Az alapszabályokkal együtt a földművelésügyi miniszterhez fel kell terjeszteni a névjegyzéknek egy példányát is.

Ha a legelőrendtartást az alakuló közgyűlés állapítja meg, az 56. §. valamint az 57. §-nak 2. bekezdése megfelelően áll a legelőrendtartásra is.

Ha a jelen rendelet 31. §-ának utolsó bekezdésében megjelölt esetről van szó, az alapszabályokkal együtt a jelen §. 1. és 2. bekezdésében megjelölt iratokon felül a földművelésügyi miniszterhez fel kell terjeszteni mindazokat a telekkönyvi és egyéb adatokat is, amelyek a jelen rendelet 75. §-ának 2. bekezdésében jelzett körülmények tisztázása szempontjából jelentősek lehetnek.

Az alapszabályoknak felülvizsgálása.

59. §.

(1913: X. t.-c. 13. §.)

A földművelésügyi miniszter az alapszabályokat panasszal meg nem támadott részeikben is felülvizsgálja. Az alapszabályoknak törvénybe vagy rendeletbe ütköző rendelkezéseit megváltoztathatja, vagy épen úgy, mint más fogatkozás esetében is, az alapszabályok módosítását, kiegészítését vagy új alapszabályok

készítését rendelheti el és rendelkezéseinek foganatosítására záros határidőt szabhat. A határidő eredménytelen elteltével a szükséges pótlásokat, esetleg az új alapszabályokat maga is megállapíthatja.

A névjegyzéknek és az alapszabályoknak hivatalból elkészítése.

60. §.

(1913 : X. t.-c. 14. §.)

Ha a tulajdonostársak a tagok névjegyzékének összeállítására, az alapszabályok tervezetének elkészítésére és az alapszabályok megállapítására vonatkozólag e törvényben megállapított köteleseégeiket nem teljesítik, a névjegyzék összeállítása és az alapszabályok tervezetének elkészítése iránt a közigazgatási bizottság intézkedik, az alapszabályokat pedig a közigazgatási bizottság javaslata alapján a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

61. §.

Az előbbi § esetében a 37. §. alkalmazásával előkészített névjegyzéket, alapszabálytervezetet s legelőrendtartástervezetet az alakuló közgyűlés megtartásának sikertelen megkísérlése után a hivatalból beszerzett adatokkal s a 44. §-ban jelzett jegyzőkönyvvel együtt kimerítő jelentés kíséretében föl kell terjeszteni a közigazgatási bizottsághoz (jelen rendelet 57. §.) A fölterjesztés a felügyelő hatóság annak a megbizottjának a dolga, akinek az alakuló közgyűlésen elnökölnie kellett volna. A szükséghez képest azonban a fölterjesztés a községi eljáróságra is bízható.

Az alapszabályoknak közzététele.

62. §.

A földművelésügyi miniszter az alapszabályoknak egy példányát irattára részére visszatartja, az alapszabályoknak jóváhagyását vagy megállapítását pedig a hivatalos lapban (Budapesti Közlönyben) és a Földművelésügyi Értesítőben közzététeti. A társulat a Budapesti Közlönyben történt közzétételnek napjától kezdve jogképes (törvény 18., jelen rendelet 68. §.)

Amennyiben a földművelésügyi miniszter a jelen rendelet 59. §-a értelmében az alapszabályok módosítását, kiegészítését vagy új alapszabályok készítését rendelte el, az eljárásra az előbbi §-oknak

azokat a rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, amelyek az alapszabályok tervezetének elkészítésére s az alakuló közgyűlésre vonatkoznak.

Eljárás az alapszabályok jóváhagyása után.

63. §.

(1913 : X. t.-c. 15. §.)

A közigazgatási bizottság az általa változatlanul hagyott, kiigazított vagy megállapított névjegyzéknek és a földművelésügyi minisztertől jóváhagyott vagy megállapított alapszabályoknak egy-egy példányát visszatartja, két-két példányát pedig a társulat és a községi előljáróság részére a községi előljárósághoz leküldi és az alapszabályokból az illetékes telekkönyvi hatósághoz annyi példányt tesz át, ahány község területén a közös legelő fekszik (törvény 17., jelen rendelet 66. §.). A törvény 56. (jelen rendelet 200.) §-a esetében a névjegyzékből és az alapszabályokból csak egy-egy eredeti példányt kell a községi előljárósághoz leküldeni.

A névjegyzéknek és az alapszabályoknak kihirdetése.

64. §.

(1913 : X. t.-c. 16. §.)

A tagok névjegyzékét és a földművelésügyi minisztertől jóváhagyott vagy megállapított alapszabályokat a községi előljáróság a leérkezéstől számított tizenöt nap alatt kihirdetni és a kihirdetéstől számított harminc napon belül az alapszabályok életbeléptetése végett a társulati közgyűlést összehívni köteles.

Ezen a közgyűlésen a társulat képviselőit és a határozatok végrehajtására hivatott közegeknek megválasztásáig a községi előljáróság egyik tagja (bíró vagy jegyző) elnököl. Ha a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter megbízottat küld, az elnöklés joga ezeket, és pedig első sorban a földművelésügyi miniszter megbízottját illeti.

65. §.

Ha a legelőrendtartást az alakuló közgyűlés állapítja meg, a 62. §. 2. bekezdése, a 63. és 64. §. megfelelően áll a legelő-

rendtartásra is azzal a módosítással, hogy a legelőrendtartásnak egy-egy példánya a földművelésügyi miniszternél és a közigazgatási bizottságnál marad, harmadpéldánya pedig a község előljárósága útján a társulatnak adatik ki.

A társulattá alakulásnak telekkönyvi feljegyzése.

66. §.

(1913 : X. t.-c. 17. §.)

Azt, hogy a közös legelő tulajdonosai a jelen törvény értelmében társulattá alakultak, a telekkönyvben fel kell jegyezni. Ha ez a feljegyzés megtörtént, harmadik jogszerző nem hivatkozhatik hatályosan arra, hogy a jogszerzéskor a társulattá alakulásról tudomása nem volt.

A törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-ának rendelkezései alá eső ingatlanok tekintetében ez a feljegyzés elmarad.

67. §.

A telekkönyvi feljegyzésre vonatkozó eljárást, továbbá azt, hogy a jelen rendelet 75. §-ának 2. bekezdésében jelzett esetben a telekkönyvi hatóság előtt mit és miként kell igazolni, az igazságügyminiszternek a törvény 83. §-ában nyert fölhatalmazással kiadott 1914. évi 8.800 I. M. számú rendelete szabályozza ; a közigazgatási hatóságok tehát annak értelmében járjanak el.

MÁSODIK FEJEZET.

A társulat jogviszonyai.

I. Általában.

A társulat jogképessége.

68. §.

(1913 : X. t.-c. 18. §.)

A társulat az alapszabályok földművelésügyi miniszteri jóváhagyásának vagy megállapításának közzétételétől kezdve (jelen rendelet 62. §.) jogképes és mint ilyen, e törvény korlátai között saját neve alatt jogokat szerezhet, kötelezettségeket vállalhat, a bíróságok előtt pert indíthat és perbe fogható.

A társulat célja.

69. §.

(1913 : X. t.-c. 19. §.)

A társulat célja a legelő közösségéből folyó ügyeknek ellátása és a tagok közös állattenyésztési érdekeinek előmozdítása.

A társulat céljára ingatlanok vagy egyéb vagyontárgyak visszerthes szerzésével vagy más kötelezettségek alapításával terheket vállalni csak annyiban szabad, amennyiben ez a tagok érdekében szükséges vagy nyilvánvalóan hasznos és vagyoni erejükkel arányban áll.

A felügyelő hatóságoknak kötelessége arra ügyelni, hogy a társulat működése ezen a körön belül maradjon.

II. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezve vannak.

A legelő nem megy át a társulat tulajdonába.

70. §.

(1913 : X. t.-c. 20. §.)

A társulat kötelékébe vont. közös legelő a társulat megalakulásával a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-ában meghatározott eseteket kivéve, nem megy át a társulat tulajdonába, hanem mint osztatlan közös tulajdon a tulajdonostársaké marad; de igazgatása, kezelése és közös használatának szabályozása a társulatot illeti. Egyebekben is a közös legelő felől a tulajdonostársak jogait közösen érintő ügyekben a társulat rendelkezik, ez a jogköre azonban a közös legelő elidegenítése és megterhelése tekintetében csak a törvény 21. és 22. (jelen rendelet 71. és 73.) §-ában megengedett rendelkezésekre, valamint az illetőségeknek dologi teherként járulékokkal megterhelésére (törvény 40., jelen rendelet 118. §) terjed ki. A tulajdonostársak összességé a közös legelő felől a társulati közgyűlésen kívül egyáltalában nem rendelkezhetik. Az egyes tulajdonostársak a társulat fennállása alatt csak illetőségeikről és csak e törvény korláta között rendelkezhetnek.

A közös legelő elidegenítése.

71. §.

(1913 : X. t.-c. 21. §.)

A társulat a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával a közös legelőt vagy területének egy részét, ha a tagok összességének nyilvánvaló érdeke követeli, értékének megfelelő vételárért eladás útján elidegenítheti, vagy legelőül alkalmas oly ingatlannal, amely legalább is egyenlő értékű, elcserélheti (törvény 25., jelen rendelet 79. §.). A társulat rendelkezése az összes tulajdonostársak irányában hatályos. Az elidegenítés alapján szükséges telekkönyvi bejegyzések tekintetében egyebekben a telekkönyvi jognak az ily ingatlanokra vonatkozó rendelkezései irányadók.

Eladás esetében a kapott vételárat a társulat a közös legelő pótlására, részleges elidegenítés esetében a megmaradt rész jókarba-helyezésére, javítására, felszerelésére, vagy kiegészítésére köteles felhasználni és addig, míg ez megtörténik, a társulatnak a vételárat a tagok osztatlan közös vagyonaként gyümölcsözőleg kell kezelnie.

72. §.

A földművelésügyi miniszter jóváhagyásának (törvény 21., jelen rendelet 71. §.) kieszközlése végett a fellebbviteli határidő eltelte után a földművelésügyi miniszterhez a közigazgatási bizottság útján föl kell terjeszteni a társulatnak vonatkozó közgyűléséről szóló jegyzőkönyvet, a közös legelő (csere esetében még a cserébe kapandó ingatlan) telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) *A*), *B*) és *C*) lapjáról készült kivonatos hiteles másolatot, kataszteri birtokívének hiteles másolatát, hatósági adó- és értékbizonyítványát és olyan vázrajzát, amilyent telekkönyvi vázrajzi megosztások esetében a telekkönyvi hatósághoz kell bemutatni; továbbá a vonatkozó vételi vagy csereszerződést, és ha a közgyűlés határozata ellen panasszal vagy a közigazgatási bizottság határozata ellen fellebbezéssel nem éltek, erről a társulat elnöke és egy választmányi tagja által kiállított bizonyítványt.

A közigazgatási bizottság az iratokat saját irataival megfelelően kiegészíti s véleményes jelentéssel fölterjeszti a földművelésügyi miniszterhez.

Azt, hogy a jelen rendelet 71. §-ában említett gyümölcsöző

kezelés miként és hol történjék, a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

A közös legelő kisajátítása.

73. §.

(1913: X. t.-c. 22. §.)

Ha a közös legelő vagy területének egy része kisajátítás alá esik, a társulat mind a kisajátítási terv, mind a kisajátítási ár megállapítása tekintetében a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával a kisajátító vállalatnál egyességet létesíthet, mely egyesség a tulajdonostársak irányában hatályos.

74. §.

Az előbbi §-ban jelzett földművelésügyi miniszteri jóváhagyás kieszközlésére a jelen rendelet 72. §-ában foglaltakat azzal a kiegészítéssel kell megfelelően alkalmazni, hogy a földművelésügyi miniszterhez föl kell terjeszteni a kisajátítási iratokat is, amelyeket a közigazgatási bizottság evégből hivatalból szerez be.

A kisajátítási tárgyalásokon a társulatot a társulat elnöke személyesen képviseli s ő nevez a társulat nevében becslőt is. A becslőnevezésnél azonban köteles a társulat közgyűlésétől netán vett utasítást követni. A társulat közgyűlése meghatalmazott válására utasíthatja elnökét, aki köteles ebben is a közgyűlés határozatához alkalmazkodni.

A társulat képviselője a kisajátítási tárgyalásokon mindenesetre köteles megjelenni s ott a társulat közgyűlésétől vagy választmányától vett utasításokhoz képest, egyébként pedig a saját legjobb belátása szerint a társulat érdekeinek megfelelő érdemleges nyilatkozatokat tenni.

III. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezetlenek.

A legelő társulat tulajdonába megy át.

75. §.

(1913: X. t.-c. 23. §.)

Ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénenként kitüntetve nincsenek, a társulat megalakulásával a közös legelő

tulajdona a társulatra száll át és az egyes tagokat csupán a legelőnek a jelen törvényben szabályozott közös használata és az ezzel járó jogok illetik meg. Ily esetben a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni.

Ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénekenként ki vannak ugyan tüntetve, de az illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül más telekkönyvi bejegyzések fenn nem állanak, vagy csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek az összes egyéni illetőségekre nézve azonosak és azonos rangsorban vannak, vagy ha a tulajdonjogi bekebelezésen kívül eső telekkönyvi bejegyzések által érintettek e bejegyzések törléséhez hozzájárulnak, a tulajdonostársaknak vagy a társulat megalakulása után a társulat közgyűlésének az összes illetőségek szerint számított többsége a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával kimondhatja, hogy a közös legelő tulajdonát a társulatra ruházza át, és hogy az egyes tagokat csupán a legelőnek a jelen törvényben szabályozott közös használata és az ezzel járó jogok illetik meg. Ily rendelkezés esetében a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni és a tulajdon a bekebelezéssel a társulatra száll át; a tulajdonostársi illetőségeket a telekkönyvben hivatalból le kell jegyezni, az azokra vonatkozó bejegyzéseket pedig törölni kell.

Ha az előbbi bekezdésben említett rendelkezés oly esetben történt, amelyben a közös legelőbeli összes egyéni illetőségekre nézve a tulajdonjogi bekebelezésen kívül csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek azonosak és azonos rangsorban vannak, ezeket a bejegyzéseket, hacsak az érintettek törlésükhöz hozzá nem járultak, a társulat tulajdonába átment legelőre vonatkozó bejegyzésekként egyidejűleg hivatalból át kell vinni e legelő telekjegyzőkönyvébe vagy telekkönyvi betétébe.

76. §.

Azt, hogy az előbbi §. szempontjából, mely esetekben kell a tulajdonostársak illetőségeit a telekkönyvben kitéüntetetteknek, s mely esetekben ki nem tüntetetteknek tekinteni, a 138. §. 2. bekezdésének 1. és 2. pontja szabja meg.

Amennyiben a társulat tagjai az előbbi §. 2. bekezdésének megfelelően óhajtanak eljárni, célszerű a közigazgatási bizottságtól a követendő eljárásra nézve tüzetes útmutatást kérni. Egyebekben

a jelen rendelet 36. §-ában foglalt rendelkezések erre az esetre is megfelelően állanak.

A társulat másik alakulatának jogköre.

77. §.

(1913 : X. t.-c. 24. §.)

A társulatot a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-a értelmében tulajdonába átment legelő tekintetében is csak a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §-ában meghatározott jogkör illeti meg azzal a kiegészítéssel, hogy a társulat a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával a jelen törvény értelmében érvényesen vállalt társulati tartozás (törvény 27., jelen rendelet 83. §. 3 bekezdése) biztosítása végett a legelőnek jelzálogjoggal terhelésére is jogosítva van.

A közös legelő számára nyitott telekjegyzőkönyvben vagy telekkönyvi betétben a társulat tulajdonának bekebelezésével egyidejűleg fel kell jegyezni, hogy a legelőt a jelen törvény értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli, és hogy a társulat rendelkezési joga a legelő tekintetében a jelen törvény értelmében korlátozva van. A használati jogoknak egyéenként való telekkönyvi bejegyzését mellőzni kell és ezek a jogok a tagok javára bejegyzés nélkül törvéynél fogva mindaddig terhelik a legelőt, amíg az a társulat tulajdona.

Az ilyen legelőre végrehajtást vezetni csak abban az esetben lehet, ha a tartozás a legelőt törvéynél vagy telekkönyvi bejegyzésnél (törvény 23., jelen rendelet 75. §. 3. bekezdése; jelen §. 1. bekezdése) fogva terheli, vagy ha a legelőnek elidegenítése iránt a jelen törvény értelmében vállalt kötelezettségből ered.

Ha a legelőt végrehajtási árverésen eladják, a vételárnak az a része, amely a legelőt törvéynél vagy telekkönyvi bejegyzésnél fogva terhelő tartozások kielégítése után fennmarad, a tagoknak a törvény 21. (jelen rendelet 71.) §. utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés alá eső osztatlan közös vagyonává lesz.

Egyebekben az ily legelőre, valamint a tagok használati illetőségeire a társulat fennállása alatt megfelelően ugyanaz áll, ami a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §. alá eső közös legelőre és az abban való tulajdonostársi illetőségekre.

78. §.

A jelen rendelet 75. és 77. §-a értelmében foganatósítandó telekkönyvi bejegyzésekre vonatkozó eljárást igazságügyminiszteri rendelet szabályozza (1914. évi 8.800. I. M. számú rendelet). A közigazgatási hatóságok ennek a rendeletnek megfelelően járjanak el.

IV. A társulati vagyon.

A társulati ingatlanok.

79. §.

(1913 : X. t.-c. 25. §.)

A társulat által szerzett minden ingatlan a társulatnak a törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-ában megállapított korlátozások alá eső tulajdonává lesz. Ez a szabály áll akkor is, ha a társulat alakulásának alapjául szolgáló közös legelő a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §-a alá esik.

A társulat kötelékébe bevont ingó és ingatlan vagyon.

80. §.

(1913 : X. t.-c. 26. §.)

A közös legelővel együtt a társulat kötelékébe kell bevonni a tulajdonostársaknak minden egyéb olyan közös, habár külön telek-jegyzőkönyvben vagy telekkönyvi betétben felvett ingatlanát is, amely rendeltetésénél fogva a közös legelő használatával kapcsolatos állattenyésztés céljára szolgál. Az ilyen ingatlanra a törvény 85. (jelen rendelet 265.) §. 1. és 2. bekezdésében foglalt rendelkezések kivételével megfelelően ugyanaz áll, ami a közös legelőre.

Ha a tulajdonostársaknak oly közös ingó vagyona van, amely a közös legelőnek vagy az előbbi bekezdésben említett ingatlanak tartozéka vagy a közös használatukkal kapcsolatos állattenyésztés céljára szolgál, ez az ingó vagyon, mint a közös ingatlanok tartozéka a társulat rendelkezése alá esik.

81. §.

Mindenesetre az előbbi §. 1. bekezdésének rendelkezése alá esik a közös bika- vagy egyéb istálló, a pásztorház, a bikarét

vagy egyéb rét, kaszáló, csapásutak, delelők, kifutók, mesterséges takarmánytermesztésre szánt közös ingatlanok; továbbá általában minden olyan közös ingatlan, amelynek jövedelmét a társulat megalakítása előtt is a közös legelőben részes feleknek legelőüzemi és állattenyésztési költségvetésében számolták el, vagy tényleg ilyen célra fordították, még abban az esetben is, ha bérbeadással hasznosították azokat (pl. nádas, korcsma, kő- és kavicsbányák stb.).

Az előbbi §-nak 1. bekezdése alapján sem lehet a társulat kötelékébe bevonni az olyan közös ingatlant, amelynek gazdasági ügyeit a közös erdőkre vonatkozó szabályok szerint intézik, hacsak a földművelésügyi miniszter annak a közös ingatlannak a közös legelőhöz csatolását meg nem engedi (jelen rendelet 31. §). Egyébként semmi akadályja nincs annak, hogy a részes felek bármilyen más közös ingatlanukat is bevonják a társulat kötelékébe, hogy az állattenyésztést s ezzel közös gazdálkodásukat előmozdítsák.

82. §.

A jelen rendelet 80. §-a 2. bekezdésének rendelkezése alá esik: a legelőalap, a legelő jókarbantartásához szükséges és egyéb szerelvények (pl. borona, itatóvályú stb.); a közös apa- és egyéb közös állatok, a gondozásukhoz szükséges eszközök; a társulat ügyviteléhez szükséges közös berendezési tárgyak, anyagok és eszközök. Végül minden olyan közös készpénztőke, amely a legeltetésre vagy állattenyésztésre egyébként rendelt közös ingatlanoknak, továbbá közös terményeknek, más anyagoknak, apaállatoknak hasznosításából vagy értékesítéséből folyt be s általában minden más olyan közös ingó vagyoni, amelyet a részes felek állattenyésztési célokra kívánnak fordítani.

Kölcsön felvétele.

83. §.

(1913: X. t.-c. 27. §.)

A társulat kölcsönt csak a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával és csak a legelő jókarbahelyezése, javítása vagy felszerelése céljából, vagy a meglévő legelőterület elégtelensége esetében kiegészítő legelő szerzése céljából, vagy a tagok közös állattenyésztése érdekében szükséges vagy nyilvánvalóan hasznos egyéb beruházásokra vehet fel.

A földművelésügyi miniszter a társulati kölcsön felvételére vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyásánál meghatározza a kölcsön kiszolgáltatásának módozatait és azokat a biztosítékokat, amelyek arra szolgálnak, hogy a felvett kölcsön más, mint a kitűzött célra fordítható ne legyen.

A társulat jelzálogjogot (törvény 24., jelen rendelet 77. §.) csak a jelen §-ban meghatározott célokra felvett törlesztéses kölcsönnek vagy a szerzett ingatlan (törvény 25., jelen rendelet 79. §.) vételárának biztosítására engedhet.

Ha a földművelésügyi miniszter a társulat határozatát jóváhagyta, harmadik jóhiszemű személy ellenében nem lehet érvényesíteni azt, hogy a társulat rendelkezése a jelen §-ban megszabott feltételeknek nem felel meg.

V. A társulatnak tagjai.

84. §.

(1913:X. t.-c. 28. §.)

A társulatnak tagja mindenki, akinek a társulat kötelékébe tartozó legelőben tulajdoni vagy használati illetősége van. Más a társulatnak tagja nem lehet. Az illetőség átruházásával vagy átszállásával a társulati tagság is áthárul a szerző félre.

A legelő eladása esetében a vételár és az abból a tagokra eső hányadrészek a társulat fennállásának és a társulati tagságnak szempontjából az eladott legelővel és a tagoknak abban volt illetőségeivel egy tekintet alá esnek.

VI. Az illetőségekre vonatkozó rendelkezések.

Az illetőségeknél átruházása.

85. §.

(1913:X. t.-c. 29. §.)

A társulat tagja tulajdoni vagy használati illetőségét élők közötti jogügylettel csak a társulat hozzájárulásával ruházhatja át.

A társulatnak a hozzájárulást csak akkor szabad megtagadnia, ha az átruházás azzal a veszéllyel jár, hogy az illetőségeknél egy kézbe halmozását vagy túlságos elaprózását mozditja elő, vagy ha az más fontos gazdasági érdeket veszélyeztet.

A hozzájárulást meg kell tagadni, ha az átruházás folytán az összes illetőségek egynegyed részénél több egykézben egyesülne, vagy ha az átruházás az illetőségnek oly felosztására vezetne, hogy a jogosult a megfelelő legelőhasználatot önállóan nem gyakorolhatná.

Az alapszabályok kimondhatják, hogy ha a tag illetőségét valamely az alapszabályokban közelebbről megjelölt ingatlanal kapcsolatban ruházza át, a társulat a hozzájárulást csak az előbbi bekezdésben meghatározott esetekben tagadhatja meg.

A hozzájárulást egyáltalán nem lehet megtagadni, ha az átruházás a község vagy az állam részére történik.

Az elővásárlási jog.

86. §.

(1913: X. t.-c. 30. §.)

Az illetőség átruházása esetében a törvény 29. (jelen rendelet 85.) §-ának utolsóelőtti és utolsó bekezdésében megjelölt eseteket kivéve, a társulat, a község vagy az állam ebben a sorrendben elővásárlási joggal élhet. Az elővásárlási jognak törvénynél fogva az a hatálya, mint a telekkönyvben bejegyzett szerződéses elővásárlási jogé.

Ha az illetőséget a tag más ingatlanával együtt kívánja átruházni, az elővásárlási jogot a tag akarata ellenére csak az átruházás egész tárgyára lehet gyakorolni.

87. §.

(1913: X. t.-c. 31. §.)

Az átruházást az elővásárlási jog gyakorlása vagy a hozzájárulás megadása végett a társulatnál be kell jelenteni. Ez a bejelentés az elővásárlásra jogosultak mindegyikével szemben hatályos. A bejelentést, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van (törvény 30., jelen rendelet 86. §.), a társulat köteles az elővásárlásra jogosult község és állam nyilatkozatának ki-
eszközlése végett a községi előljárással és a gazdasági felügyelőséggel késedelem nélkül közölni.

Ha elővásárlási jog gyakorlásának nincs helye, vagy ha a jogosultak kijelentik, hogy elővásárlási jogukkal élni nem kíván-

nak, vagy ha a bejelentéstől negyvenöt nap eltelik anélkül, hogy az elővásárlásra jogosult jogát gyakorolta volna: a társulat köteles tizenöt nap alatt a hozzájárulás kérdésében határozni.

Ha ez a határidő eltelt anélkül, hogy a társulat a hozzájárulás kérdésében határozott volna, a hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni.

A társulatot illető elővásárlási jog gyakorlása és a hozzájárulás megadása felől a választmány (törvény 46., jelen rendelet 154. §.) határoz.

A hozzájárulás kérdésében a határozat közlésétől, ha pedig közlés nem történt, a harmadik bekezdésben jelzett határidő elteltétől tizenöt nap alatt panasznak van helye (törvény 62., jelen rendelet 217. §. 2. bekezdése) a földművelésügyi miniszterhez, aki a hozzájárulás megadása vagy megtagadása felől végérvényesen határoz.

Az illetőségek átruházásának bejelentése.

88. §.

Az átruházást a társulati tag vagy meghatalmazottja jelentheti be. A meghatalmazást, amelyben külön előadva legyen az, aminek bejelentésére a társulati tag meghatalmazást adott, közokirattal, hitelesített vagy két tanu előttemezésével kiállított magánokirattal kell igazolni. Nem kell igazolni a meghatalmazást akkor, ha egyúttal az átruházási szerződést eredetiben bemutatják.

A közigazgatási bizottság a meghatalmazott útján bejelentést korlátozhatja.

Az átruházást akár írásban, akár szóval lehet bejelenteni.

A bejelentéssel együtt be kell mutatni az átruházási szerződést vagy a vételi ajánlatot, eredetiben vagy közjegyző vagy bíróság által hitelesített másolatban.

Ha az átruházási szerződést csak szóval kötötték, vagy ha a vételi ajánlatot csak szóval tették, akkor a bejelentésben elő kell adni a szóbeli szerződésnek vagy vételi ajánlatnak azt a tartalmát, mely az elővásárlási jog gyakorlása szempontjából jelentős lehet; tehát az illetőségnek s az illetőség nagyságának és ha az illetőséget más ingatlannal együtt ruházzák át, ennek az ingatlannak pontos megjelölését, a vételár előadását, a vevőnek vagy ajánlattevőnek nevét, foglalkozását és lakóhelyét. Ha a társulati tagok

illetőségei telekkönyvezve vannak, az átruházott illetőséget a bejelentésben telekkönyvszerűen kell megjelölni vagyis meg kell jelölni a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) számát, a jószágtesti felírást és sor- vagy rendszámot, amely alatt az osztatlan illetőség a telekkönyvben föltalálható; ha pedig az osztatlan illetőségek a közös telekkönyvben vannak nyilvántartva, a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) tulajdoni (B) lapjának azt a sorszámát is, amely alatt az illetőség az átruházó nevére telekkönyvezve van.

A bejelentési könyv.

89. §.

Az írásbeli és a szóbeli bejelentést is a IV. számú mintának megfelelő, bekötött, laponkint folyószámmal ellátott s a bejegyzések megkezdése előtt a járási főszolgabíró (polgármester) pecsétje alatt átfűzött bejelentési könyvbe nyomban be kell vezetni.

Ha az alapszabályok mást nem rendelnek, a bejelentések átvétele a társulat elnökének hatáskörébe tartozik.

A járási főszolgabíró köteles a járása kerületébe eső minden társulatnak bejelentési könyveit, valahányszor a társulat székhelyén községi hivatalvizsgálatra megjelen, az utolsó bejelentés után kelettel ellátva láttamozni annak bizonyosságául, hogy a láttamozáskor melyik volt az utolsó bejelentés. Erre a láttamozásra a felügyelő hatóságok kiküldöttei is jogosultak.

Bizonyítvány a bejelentésről.

90. §.

A bejelentés megtörténtéről a bejelentőnek, ha kívánja, bizonyítványt kell adni. Erre a célra az előbbi §. utolsóelőtti bekezdésében jelzett bejelentési könyvnek I. szelvényét, arra pedig, hogy a társulat a bejelentést, amennyiben elővásárlási jog gyakorlásának helye van, a községgel és a gazdasági felügyelőséggel közölje, II. és III. szelvényét kell fölhasználni. A bejelentést, ha a közigazgatási bizottság ellenkezőt nem rendel, a községgel úgyis lehet közölni, hogy a községi bíró és az előljárásnak még egy tagja a bejelentést a bejelentési könyvben aláírásával és a község pecsétjével láttamozza.

Ha a választmány már a közlés előtt elhatározta, hogy az illetőséget a társulatnak biztosított elővásárlási joggal megszerzi, a

községnek és a gazdasági felügyelőségnek szóló értesítésben ezt a körülményt jelezni kell.

Ha elővásárlási jog gyakorlásának helye nincsen, a bejelentéskor a II. és III. szelvényt rövid előadásával annak az oknak, amely miatt elővásárlás nem gyakorolható, át kell húzni (pl. törvény 29. §. utolsóelőtti bekezdés, törvény 29. §-ának utolsó bekezdése; vevő az állam stb).

A gazdasági felügyelőség a bejelentés tekintetében a földművelésügyi minisztertől vett külön utasítás értelmében köteles eljárni.

A földművelésügyi miniszter egyes társulatokat vagy általános rendelkezéssel egész járások vagy megyék összes társulatait fölmentheti az alól a kötelezettség alól, hogy a bejelentéseket a gazdasági felügyelőséggel közöljék.

Ezt a felmentést bármikor vissza lehet vonni. A visszavonás, habár a felmentést a földművelésügyi miniszter általános rendelkezéssel adta meg, csak egyes társulatokra kiterjedő hatállyal is bármikor megtörténhetik.

Hozzájárulás az illetőség átruházásához.

91. §.

A választmánynak úgy az elővásárlási jog gyakorlása, mint az átruházáshoz való hozzájárulás kérdésében hozott határozatát a bejelentési könyvnek erre a célra szolgáló helyén azonnal be kell vezetni, s a bevezetést a határozathozatalban résztvevő tagoknak alá kell írni.

Ha a választmány ugyanabban az ülésében több egymás után következő bejelentés felől hoz határozatot, elég csupán az utolsónál az aláírást teljesíteni, de ilyen esetben utalni kell a megelőző bejelentéseknek sorszámaira, amely bejelentések felett a választmány az aláíró választmányi tagok részvételével ugyanabban az ülésében határozott.

92. §.

Ha az átruházáshoz hozzájárulást a törvény értelmében megtagadni egyáltalában nem lehet (jelen rendelet 85. §.) vagyis akkor, mikor az átruházás a község vagy az állam részére történik, a választmány köteles a hozzájárulást a bejelentéstől számított 8 nap alatt megadni.

Más esetekben is köteles a választmány a hozzájárulás kérdésében mielőbb, legkésőbbben azonban a jelen rendelet 87. §-ában jelzett tizenöt nap eltelte előtt határozni és erről a bejelentőt a bejelentésekről vezetett könyv megfelelő lapjának IV. számú szelvényén értesíteni. A határozathozatalt csak akkor szabad mellőzni, ha a választmánynak az átruházáshoz való hozzájárulás megtagadására alapos oka van.

Ebben az esetben, ha fellebbezéssel élnek, valamint általában minden olyan esetben, amelyben a választmánynak a hozzájárulás kérdésében hozott határozata ellen fellebbezést adnak be, a választmány köteles a fellebbezésben fölhozottakra nyilatkozni és a fellebbezést beadásától számított 8 nap alatt a gazdasági felügyelőséghez fölterjeszteni, amely az iratokat — fölvilágosító jelentéssel — a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

A földművelésügyi miniszter akár egyes társulatoknak, akár egész járások, megyék összes társulatainak meghagyhatja, hogy a hozzájárulás kérdésében hozott határozataikat necsak az átruházást bejelentő személlyel, hanem egyidejűleg a községgel és a gazdasági felügyelőséggel is közöljék. Ebben az esetben a határozat a községgel akként is közölhető, hogy a községi bíró és az előljárásának még egy tagja a választmány határozatát a bejelentési könyvben aláírásával és a község pecsétjével láttamozza.

93. §.

A választmány a bejelentőnek kézbesített határozaton köteles igazolni azt, hogy a határozat ellen a fellebbezési határidőn belül (jelen rendelet 87. §. utolsó bekezdése) fellebbezést senki sem adott be és hogy a határozat ennek következtében jogerőre emelkedett.

94. §.

A választmány határozatait a bejelentővel, ha helyben lakik, vagy ha bejelentésében helyben lakó kézbesítési megbizottat nevezett, az utóbbival, továbbá a községgel az V. számú mintának megfelelő kézbesítési könyv útján közli, amelyben a határozat átvételét az átvevőnek el kell ismerni. Az átvétel megtagadása esetében a határozatot ott kell hagyni, s az átvétel vagy az aláírás megtagadásának okát a kézbesítési könyvben meg kell jegyezni.

Más esetekben a közlés posta útján történik. A levél feladását a mellékelt VI. számú mintának megfelelő postakönyv igazolja. A kézbesítést a postára feladástól számított nyolcadik napon megtörténtnek kell tekinteni.

A társulat által szerzett illetőségek átruházása.

95. §.

(1913:X. t.-c. 32. §.)

Ha az elővásárlási joggal a társulat él, a választmány a megszerzett illetőséget egészben vagy az egy szavazatra jogosító illetőségnél nem kisebb hányadrészekre felosztva megfelelő ellenérték fejében, felhívásra záros határidő alatt jelentkező olyan kisgazdagokra ruházza át, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva legkevesebb a legelőilletőségük. Ha ily tagok nem jelentkeznek, az abban a községben lakó kisgazdákat, amelyben a társulat székhelye van, más jelentkezők felett előnyben kell részesíteni. A felhívást mindaddig kell ismételni, amíg alkalmas vevő jelentkezik. Az illetőséggel járó jogokat a közgyűlésen addig, míg az átruházás megtörténik, a társulat az elnöktől kijelölt tagja által gyakorolja.

96. §.

Az előbbi §-ban jelzett felhívást az illetőség megszerzésétől számított tizenöt napon belül a helyi szokásnak megfelelő módon hirdetés útján kell közzétenni.

Kétség esetében a közigazgatási bizottság dönti el, hogy a jelen rendelet 95. §-ának alkalmazása szempontjából kit kell kisgazdának tekinteni.

97. §.

A társulat köteles a VII. számú mintának megfelelő jegyzéket vezetni a jelen rendelet 95., 98. és 99. §-a alapján megszerzett illetőségekről s köteles gondoskodni arról, hogy a társulat által a jelzett alapokon megszerzett illetőségek jegyzéke az alapszabályokban, vagy közgyűlési határozattal megállapított helyen mindaddig közszemlére kitéve legyen, amíg azokra az illetőségekre alkalmas vevő jelentkezik.

Lemondás az illetőségről.

98. §.

(1913: X. t.-c. 33. §.)

A hozzájárulás megtagadása esetében a tag lemondhat illetőségről a társulat javára, kivéve azt az esetet, ha a megtagadás a törvény 29. (jelen rendelet 85.) §-ának 3. bekezdésében meghatározott okból történt. A lemondással a tag tagsága megszűnik és az illetőség a társulatra száll.

A lemondást a hozzájárulás jogerős megtagadásától harminc nap alatt kell a társulattal szemben kijelenteni. Ha az illetőség telekkönyvezve van, a lemondás hatályosságához a nyilatkozatnak telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratban kijelentése szükséges. Az átszállás telekkönyvi bejegyzésének kieszközléséről a társulat köteles gondoskodni.

A törvény 32. (jelen rendelet 95.) §-ának rendelkezése a jelen §. alapján szerzett illetőségekre is áll.

Végrehajtás az illetőségekre.

99. §.

(1913: X. t.-c. 34. §.)

A tag használati illetőségére vezetett végrehajtás tekintetében a végrehajtási eljárásnak a nem telekkönyvezett ingatlanokra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Ha valamely tagnak tulajdoni vagy használati illetőségére végrehajtást vezetnek, a telekkönyvi hatóság az árverési hirdetményt a társulattal közölni köteles.

Ha az illetőség a végrehajtást szenvedőnek más ingatlanával együttesen bocsáttatnék árverés alá, a társulat az árverési hirdetmény kézhezvételétől számított nyolc nap alatt a telekkönyvi hatóságnál kérheti, hogy az illetőséget külön bocsássák árverés alá. E kérelem felől a telekkönyvi hatóság az árverési feltételek módosítása végett az érdekeltek által netalán beadott előterjesztésekkel együtt az e részben irányadó eljárási szabályok értelmében határoz. (1881: LX. t.-c. 165. §.)

A társulat az illetőség tekintetében az árverésen bánatpénz letétele nélkül tehet ajánlatot. Ha utóajánlatot tesz, sem bánatpénzt

letenni, sem az újabb árverés költségét előlegezni nem tartozik. Egyebekben a társulatra a végrehajtási eljárásnak a bánatpénz letétele alól felmentett árverelőre vonatkozó rendelkezései irányadók.

A törvény 31. (jelen rendelet 87.) §-a 4. bekezdésének és a törvény 32. (jelen rendelet 95.) §-ának rendelkezései megfelelően itt is állanak.

100. §.

Az előbbi §-ban jelzett árverési hirdetményt a bíróság a községgel, a földművelésügyi miniszter részére pedig a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségével is közli. (1912. évi 415. I. M. számú rendelet.)

101. §.

A társulat nevében az árverésen a társulat elnöke vagy a választmány külön meghatalmazottja árverel.

102. §.

Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a társulat, mint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles. (1908 : XL. t.-c. 21. §. 3. bekezdése.)

103. §.

A jelen rendelet előbbi §-ainak rendelkezései megfelelően állanak akkor is, ha a társulati tag illetőségének csak egy részéről van szó.

A jelen rendelet 95—97. §-aiban foglalt rendelkezések pedig megfelelően alkalmazást nyernek azokra az illetőségekre, amelyeket a társulat részére a választmány a jelen rendelet 98. és 99. §-a alapján szerez meg.

VII. A tagoknak jogai és kötelezettségei.

A tagoknak jogai.

104. §.

(1913 : X. t.-c. 35. §.)

A tagokat a törvényben és az alapszabályokban meghatározott jogok illetik.

A társulat minden tagjának illetősége arányában joga van a társulat kötelékébe tartozó legelőnek alapszabályszerű használatára és a felosztásra kerülő társulati jövedelem megfelelő hányadára.

A legelő használatához való jog gyakorlását a tag másnak átengedheti. Az alapszabályok az átengedést akként korlátozhatják, hogy bizonyos személyeknek, nevezetesen a társulat tagjainak vagy a helybeli lakosoknak egyenlő feltételek mellett a használat megszerzésére mások felett elsőbbségük legyen és ennek biztosítására az alapszabályok azt is kimondhatják, hogy a használat átengedése csak a társulat közvetítésével történhetik.

A legelő használatához való jog átruházása.

105. §.

Az előbbi §. utolsó bekezdésének esetében az alapszabályokban meg kell állapítani azt az időpontot is, ameddig be kell jelenteni azokat a jogosultságokat, amelyeknek gyakorlását a társulat tagjai az illető évben másokra átengedni óhajtják.

Úgyszintén meg kell állapítani azt az alkalmas időpontot is, ameddig a jelen rendelet 107. §-ában megjelölteknek jelentkezniök kell avégből, hogy a legelő használatához való jog gyakorlását nekik engedjék át.

Az 1. és 2. bekezdésben megjelölt két időpont között elegendő időközt kell hagyni, hogy a kisgazdáknak a jelentkezésre idejük legyen.

106. §.

Amennyiben az alapszabályok a jelen rendelet 104. §-ának utolsó bekezdése értelmében rendelkeznek, a közgyűlés az évi költségvetés (jelen rendelet 159. §-ának 13. pontja) megállapításával egyidejűleg meghatározza azt az összeget is, amellyel a társulat az előbbi §. 1. bekezdése értelmében bejelentett legeltetési jogok gyakorlását értékesítheti.

107. §.

Amennyiben az alapszabályok a jelen rendelet 104. §-ának utolsó bekezdése értelmében rendelkeznek, a társulat köteles a VIII. számú m'ntának megfelelő jegyzéket vezetni azokról a társulati tagokról,

akik az alapszabályokban megállapított időpontig bejelentik azt, hogy a legelő használatához való joguk gyakorlását másoknak átengedni óhajtják. Viszont a IX. számú mintának megfelelő jegyzékbe vezeti be a társulat azokat a kellő időben jelentkező kiscgazdatagokat, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, továbbá ezektől elkülönítve vezeti be a társulat székhelyén, vagy a legelő helyén avagy e helyek közelében lakó azokat a kellő időben jelentkező más kiscgazdákat, földművelőket, gazdasági munkásokat és cselédeket és ha ilyenek kellő számban nem jelentkeznek, más helybeli állattartó lakosokat, akik nem tagja ugyan a társulatnak, de maguknak nincs elegendő legelőjük és gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

A társulat az értékesítés végett bejelentett legeltetési jogosultságokat az előbbi bekezdés értelmében vezetett jegyzékbe foglalt jelentkezőknek jelentkezésük sorrendjében engedi át, oly módon, hogy mindenekelőtt azok a kiscgazdák jönnek számba, akik a társulatnak tagjai, azután pedig a más kiscgazdák, földművelők, gazdasági munkások és cselédek, s csak végül a más helybeli állattartó lakosok.

A jelzett sorrendben minden jelentkezőnek legfeljebb csak két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlását lehet átengedni, többet csak akkor, ha a jegyzékbe vett jelentkezők ilyen módon nem vennék igénybe az értékesítésre bejelentett jogosultságokat.

Az alapszabályokba fölvehető olyan rendelkezés, hogy azok, akik az előbbi bekezdés értelmében két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásánál többet vesznek igénybe, minden további számos állat után bizonyos százalékkal többet fizetnek az előbbi § értelmében megállapított összegnél.

Az előbbi bekezdésben foglaltaknak megfelelően a társulat közgyűlése is rendelkezhetik akkor, mikor megállapítja azt az összeget, amennyiért a hasznosításra bejelentett jogosultságokat értékesíthetik (jelen rendelet 106. §.).

108. §.

Arra az esetre, ha az alapszabályokban megállapított határidőig a hasznosításra bejelentett jogosultság gyakorlásának megszerzése végett a jelen rendelet 107. §-ában megjelöltek nem jelentkeznek, vagy kellő számban nem jelentkeznek, a társulat

közgyűlése megengedheti, hogy a választmány nyilvános árverés útján értékesíthesse az idézett § értelmében nem hasznosítható jogosultságokat.

A kikiáltási ár nem lehet alacsonyabb a jelen rendelet 106. §-a értelmében megállapított összegnél s az árverésen ennél az összegnél alacsonyabb ajánlat el nem fogadható.

A legelőkárpótlási díj.

109. §.

Azoknak, akik azt a szándékukat, hogy a legelő használatához való joguk gyakorlását másoknak átengedik, az alapszabályokban megállapított időpontig bejelentették, legelőkárpótlási díjra van igényük. Másnak legelőkárpótlási díjra igénye nincs.

A legelőkárpótlási díjat oly módon kell megállapítani, hogy egy számos marha alapulvételével ki kell számítani, mennyi esik a hasznosításra bejelentett egyes jogosultságokra abból az összegből, amely a hasznosításra bejelentett jogosultságoknak az előbbi §-ok alapján történt értékesítésével befolyt.

Ezt az összeget az egyes jogosultságnak a számadások jóváhagyása után, vagy azután kell kifizetni, mikor a számadások a jelen rendelet 214. §-ának 4. bekezdése értelmében jóváhagyottaknak tekintendők.

A választmány közgyűlési határozat alapján a kifizetéseket saját felelősségére előbb is foganatosíthatja.

Ha azok, akik részére a jelen § alapján kifizetéseket kell teljesíteni, a társulattal szemben tartozásban vannak, a tartozást a nekik kifizetendő összegből le kell vonni s csak a maradványt szabad számukra kifizetni.

110. §.

A jelen rendelet 108—109. §-ai alapján felmerülő vitáknak eldöntése a választmány hatáskörébe tartozik (jelen rendelet 159. §-ának 14. pontja; 217., 219. §-a).

Az alapszabályok a legelőhasználatához való jog hasznosításának módját a 107—109. §-ok rendelkezéseitől eltérően is szabályozhatják, feltéve, hogy az alapszabályoknak vonatkozó rendelkezése az alakuló közgyűlés egyhangú határozatával jött létre.

A legeltetési és használati díjak.

111. §.

(1913 : X. t.-c. 36. §.)

A társulat a tagoktól, akik a társulat kötelékébe tartozó ingatlanokat, vagy a társulati vagyont használják, amennyiben a társulati kiadások fedezésére szükséges, legeltetési vagy egyéb használati díjakat szedhet.

112. §.

A határozathozatal a felől, hogy a társulatnak tagjaitól legeltetési vagy egyéb használati díjakat szedjenek-e, úgyszintén e díjak nagyságának és ha szükséges, esedékességüknek megállapítása a közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A legeltetési vagy egyéb használati díjat az is köteles megfizetni, akinek a legeltetési jog gyakorlását átengedték (jelen rendelet 107. §.), hacsak az alapszabályok vagy közgyűlési határozat mást nem rendelnek.

VIII. A legelőrendtartás.

A legelőrendtartásról általában.

113. §.

(1913 : X. t.-c. 37. §.)

A társulat köteles a kötelékébe tartozó legelő használatát szabályozni és evégből legelőrendtartást megállapítani. Erre a földművelésügyi miniszter záros határidőt szabhat. A legelőrendtartás megállapítására a törvény 13. és 14. (jelen rendelet 59. és 60.) §-ának rendelkezései megfelelően irányadók. Ha az állattenyésztés érdekében kívánatos, a földművelésügyi miniszter a legelőrendtartást az idézett §-okban meghatározott eseteken kívül is maga állapíthatja meg.

Ha a jogosultak (törvény 35. §., jelen rendelet 104. §.) a legelőre nem hajtának ki annyi állatot, mint amennyinek kihajtásához joguk van, vagy amennyit a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a tagok állat-

tenyésztési érdekének veszélyeztetése nélkül kihajtani lehetne, a társulat eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti első sorban azt, hogy oly kiscgazdatagok, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, az illetőségükre eső számnál nagyobb számú állatot hajthassanak ki, másodsorban pedig azt, hogy a legelőt a társulat székhelyén, vagy a legelő helyén, avagy e helyek közelében lakó olyan kiscgazdák is használhassák, akik nem tagjai a társulatnak, ha maguknak nincs elegendő legelőjük és ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

A legelőrendtartás megállapítása.

114. §.

A legelőrendtartás megállapítására a X. számú mintát kell használni, s az abban foglaltaktól eltérni csak annyiban szabad, amennyiben különleges helyi viszonyok a mintától eltérést indokolják. A legelőrendtartás példányaira az 55. és 65. §. áll.

A legelőre hajtható állatlétszámot csak ott kell korlátozni, ahol a jószág kizárólag vagy főleg a legelőn való megélhetésre van utalva.

A legelőrendtartást lehetőleg már az alakuló közgyűlésen kell megállapítani (jelen rendelet 35. §.).

Ha a közös legelőben részes feleknek már van legelőrendtartásuk, az a legeltetésnél mindaddig irányadó, míg az új legelőrendtartás a fentiek értelmében jóváhagyást vagy megállapítást nem nyer.

115. §.

A jelen rendelet 113. §-ának 2. bekezdésében jelzett legelőhasználati díjakat a társulatnak rendes bevételei közé kell számítani.

A felügyelő hatóságok, ha állattenyésztési szempontok s a társulatnak helyi viszonyai indokolják, a társulatot kötelezhetik arra, hogy a legelő használatát az idézett §. 2. bekezdése értelmében szabályozzák.

Erre vonatkozólag a jelen rendelet 224. §-ának 2. bekezdése megfelelő alkalmazást nyer.

IX. A társulat gazdálkodása.

A társulatnak kiadásai.

116. §.

(1913. X. t.-c. 38. §.)

A kiadásokat, — ideértve a társulat által felvett kölcsön, valamint egyéb társulati tartozás után fizetendő járadékokat, tőketörlesztési összegeket, kamatokat és járulékaikat is, — első sorban a legeltetési és használati díjakból, valamint a társulat kötelékébe tartozó ingatlanoknak és a társulati vagyonnak egyéb rendes jövedelmeiből kell fedezni.

Amennyiben a kiadások e jövedelmekből nem fedezhetők, a hiányzó összeg fedezése végett a tagokra tulajdoni vagy használati illetőségeik arányában tagsági járulékokat kell kivetni.

A megállapítandó időre be nem fizetett járulékok után az esedékesség napjától a fizetés napjáig 5⁰/₀ késedelmi kamat jár.

A tag az illetősége után kivetett és tagsága idején esedékessé vált járulékokért a társulattal szemben személyesen felelős és azokért tagságának megszűnése után is felelős marad.

A járulékok kivetése.

117. §.

(1913 : X. t.-c. 39. §.)

A társulat az évenként kivetett járulékokról és azok esedékességéről a tagokat alkalmas módon értesíteni köteles.

Ha valamely tag a kivetést, jogossága vagy összege tekintetében vagy a kivetési jog elévülésének bekövetkezése miatt sérelmesnek tartja, az ellen a határozat közlésétől tizenöt nap alatt a társulat választmányánál és ennek határozata ellen a közigazgatási bizottságnál panasszal, a közigazgatási bizottság határozata ellen pedig a földművelésügyi miniszterhez fellebbezéssel élhet.

A járulék, mint dologi teher.

118. §.

(1913 : X. t.-c. 40. §.)

A társulat által a tagokra kivetett járulékok, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, nemkülönben a járulékok után

fizetendő késedelmi kamatok a tagok tulajdoni vagy használati illetőségeinek olyan dologi terhei, amelyek az egyenes adók természetével bírnak és az illetőségekre vezetendő végrehajtási árverés esetében — amennyiben a jogerős árverés napjától visszafelé számított három éven belül váltak esedékessé — korábbi törvény rendelkezése folytán elsőbbséggel nem bíró minden más követelésnek, még a telekkönyvben bekebelezetteknek is megelőzésével elégtendőek ki az árverési vételárból. A társulati járulékoknak és késedelmi kamataiknak hátralékát közadók módjára kell behajtani.

Ha az egyes tulajdoni illetőség valamely telekkönyvi jószágtestnek alkotórésze és a telekkönyvi jószágtesttel együttesen kerül árverés alá: az együttes árverési vételárat a közös ingatlanban való tulajdoni illetőség és a telekkönyvi jószágtest többi alkotórésze között értékük arányában kell megosztani és a tulajdoni illetőségre eső járulékot a vételárnak csupán a tulajdoni illetőségre eső részből kell kielégíteni. Az illetőség és az egész jószágtest értékét ebből a szempontból úgy kell meghatározni, mint az ingatlanok kikiáltási árát végrehajtási árverés esetében.

A társulat által kiállított hátraléki kimutatás vagy e kimutatásnak a község elöljárósága által hitelesített másolata vagy kivonata a bírósági eljárásban végrehajtható közokirat.

A közös munka.

119. §.

(1913 : X. t.-c. 41. §.)

A társulat a közös munkával teljesíthető gazdasági tenni-valóknak természetben való lerovását is elhatározhatja.

A természetben lerovandó közös munkát a társulati tagok tulajdoni vagy használati illetőségeik arányában teljesítik. A közös munkát azonban a közgyűlés által meghatározott pénzértékben meg lehet váltani. Aki a közös munkát nem teljesíti, attól a pénzértéket a tagsági járulékok módjára kell behajtani és az egyebekben is a tagsági járulékokkal egy tekintet alá esik.

120. §.

A járulékok kivétele vagy a természetben lerovandó közös munka elrendelése iránt a társulat közgyűlése rendszerint az évi költségvetés megállapításával kapcsolatosan intézkedik.

Ha azonban a járulékok kivetésének vagy a közös munka elrendelésének szüksége a költségvetés megállapítása után áll elő, a közgyűlés pótköltségvetés alapján évközben is kivetheti a szükséges járulékot, vagy elrendelheti a szükséges közös munkát.

121. §.

A szükséges költségek vagy munkamennyiségek megállapítása után a közgyűlésnek mindenekelőtt arról kell határoznia, hogy a gazdasági feladatok költségeinek fedezésére járulékot vessenek-e ki, vagy pedig a feladatot közös munkával teljesítsék-e.

A költségvetésben azokat a tennivalókat, melyeket közös munkával is kell teljesíteni, a szükséges közös munka mennyiségében ki kell mutatni. A közös munka mennyiségét olyan munkaegységekben kell kifejezni, amilyen egységek szerint azt a társulat tagjai természetben szolgáltatni kötelesek. Így például, ha a társulat tagjainak a közös munkához kézi vagy fuvarerőt kell szolgáltatniok, a közös munkamennyiség kézi vagy fuvarnapszámokban fejezendő ki.

Járulék kivetése esetében a pénzért teljesítendő munkáknál való alkalmazás tekintetében a munkára jelentkező társulati tagoknak idegen munkásokkal szemben elsőbbségük van.

Természetben lerovandó közös munka elrendelése esetében pedig — tekintettel arra, hogy a közös munka a törvény szerint pénzben megváltható — a közös munka egységének pénzértékét (a kézi- vagy fuvarnapszám bére stb.) is meg kell határozni.

Meg kell továbbá a közgyűlésnek állapítani, hogy a járulékokat vagy a közös munka pénzértékét hol és mely időpontig fizessék be s a természetben szolgáltatandó munkát hol és mikor teljesítsék.

A közgyűlés által elrendelt közös munka igénybevételének sorrendjét, ha eziránt a közgyűlés részletes határozatot nem hozott, a választmány a felmerülő szükséghez képest szabja meg.

A kivetési lajstrom.

122. §.

A közgyűlés által kivetett járulékoknak, vagy természetben lerovandó közös munkának az egyes tagokra eső hányadrészeit a

társulatnak az alapszabályokban erre kijelölt közege számítja ki. A kivetésnek az illetőségek aránya szerint kell történni.

A kivetésről a XI. számú (A és B) minta szerint kivetési lajstromot kell készíteni, melyet a választmánynak jóváhagyása után a kivetéssel megbízott végrehajtó közeg és az elnök ír alá.

Értesítés a kivetésről.

123. §.

Azt, hogy a társulat az évenként kivetett járulékokról a tagokat miként értesítse, valamint a járulékoknak esedékességet az alapszabályok állapítják meg.

Ha az alapszabályok akként rendelkeznek, hogy a terhére történt kivetésről a társulatnak minden egyes tagját értesíteni kell, az értesítés a kivetést tartalmazó járulékv útján történik, amely íven a teljesített befizetéseket is nyugtázzák.

A járulékv kiállítása és kézbesítése az adóív kiállítására és kézbesítésére nézve érvényes szabályok szerint megy végbe. Ha a járulékvet posta útján kézbesítik, a póstadíjakat a társulat köteles fedezni.

A járulékvért vagy annak kiállításáért és kézbesítéseért díjat szedni nem szabad.

Ha az alapszabályok más rendelkezést nem tartalmaznak, a kivetést a társulati tagokkal ép úgy kell közölni, mint a társulati közgyűlésekre szóló meghívót.

Ezenkívül módot kell nyújtani arra, hogy a kivetési lajstromot minden társulati tag megtekinthesse.

A járulékok beszédése.

124. §.

A kivetett költségjárulékokat, ha az alapszabályok vagy a közgyűlés mást nem rendelnek, a társulat pénztárosa szedi be, a kivetett közös munkának vezetését és ellenőrzését pedig, ha az alapszabályok vagy a közgyűlés mást nem rendelnek, a társulati gazda teljesíti.

A költségjárulékokról készített kivetési lajstromot evégből a pénztárosnak, a közös munka kivetéséről szóló lajstromot pedig a

közös munkának vezetésével és ellenőrzésével megbízott társulati gazdának kell kiadni.

A pénztáros a teljesített fizetéseket, a társulati gazda pedig a teljesített munkát, a lajstrom megfelelő rovatába bevezetni és a hátralékokat mindaddig nyilvántartani köteles, míg a kivetett járulékokat (közös munkát) nem teljesítették, vagy a nem teljesített közös munka pénzértékét be nem fizették. A teljesített fizetéseket (közös munkát) minden egyes társulati tag járulékvivében (XII. számú minta) is nyugtatni kell, ha ezt evégből bemutatják.

Ha a költségjárulékot póstán küldik be, nyugta gyanánt a póstai feladóvevény szolgál.

A kivetett költségjárulékok beszédésére a jelen rendelet 117. §-ában jelzett panasznak és fellebbezésnek rendszerint halasztó hatálya van. A közigazgatási bizottság azonban a társulatnak vagy a gazdasági felügyelőségnek indokolt kérelmére másként is rendelkezhetik.

A hátraléki kimutatás.

125. §.

A társulat pénztárosa a költségjárulékoknak hátralékaról és a le nem rótt közös munkáknak pénzértékéről, valamint késedelmi kamatairól, ha a jelen rendelet 121. §-ának 5. bekezdésében jelzett idő lejárt, a kivetési lajstrom alapján két-két példányban (a XIII. minta szerint) hátraléki kimutatást készít, még pedig külön:

1. azokról a társulati tagokról és hátralékaikról, akik a közgyűlés székhelyén laknak;

2. községenkint elkülönítve azokról a társulati tagokról és hátralékaikról, akik más községben (városban) laknak.

Az elkészült hátraléki kimutatásokat az elnök a kivetési lajstrommal való összehasonlítás útján megvizsgálni és a helyesnek talált kimutatásokat hitelesség szempontjából a társulat nevében aláírni köteles, azután azoknak egyik példányát a hátralékoknak behajtása és a behajtott összegnek a társulat pénztárába beszolgáltatása iránt való szabályszerű intézkedés végett, hivatkozva az 1913 : X. t.-c. 40. §-ára, a községi előljáróságnak, ha pedig a hátralékos társulati tagok több községben laknak, az illetékes községi előljáróságoknak küldi meg, másik példányát pedig nyilvántartás végett a társulat pénztárosának adja ki.

A járulékok hátralékának behajtása.

126. §.

A közadók behajtására hivatott községi (városi) közegek kötelesek a társulat közgyűlése által kivetett költségjárulékokat és késedelmi kamataikat a hátraléki kimutatás alapján közadók módjára behajtani.

A községi (kör-) jegyző (községi és városi adóhivatal) köteles a behajtott összegeket minden egyes társulatra nézve külön-külön nyitandó beszédési naplóban vagy hasámban, hivatkozással a hátraléki kimutatás tételére, elszámolni és a hátraléki kimutatásba is bevezetni, továbbá a behajtott összegeket, a beszédési napló másolatának kíséretében, bélyegtelen nyugták ellenében, a társulat pénztárába havonként beszállítani, vagy posta útján elküldeni.

A napijegyzék vezetése, lezárása az adóbeszédési napló módjára történik.

A behajtás végett kimutatott járulékokat mindenkor a községi pénztárnál kell befizetni és a teljesített befizetéseket a községi (városi) pénztáros (bíró) és a jegyző (ellenőr) a társulati tag járulékvivében — esetleg külön — hivatalosan nyugtázza.

Amennyiben a járulékokat a közadókkal, vagy az erdőkezelési járulékokkal együtt hajtják be, a behajtott összegeket oly arányban kell fordítani a legeltetési társulatot illető járandóságoknak törlesztésére, amiként aránylik az utóbbiaknak összege az előbbieknék összegéihez.

Arra nézve, hogy a befizetett vagy behajtott összegeket mily arányban kell fordítani a tőke és a késedelmi kamatok törlesztésére, továbbá az utóbbiak kiszámítási módjára, az egyenes adók tekintetében fennálló szabályok az irányadók.

127. §.

A társulat pénztárába az év végéig be nem folyt hátralékokról a társulat pénztárosa a jelen rendelet 125. §-ában jelzett módon 15 nap alatt két-két példányban újabb hátraléki kimutatást készít s annak egyik példányát a társulat elnöke a községi előljáróságnak küldi meg s a behajtott összeg nagyságát a közigazgatási bizottságnak bejelenti. A hátraléki kimutatásnak másik példánya a hátralékoknak további nyilvántartására szolgál.

Az új hátraléki kimutatásban azt is jelezni kell, hogy a hátralékot előzőleg mely napon mutatták ki behajtás végett.

128. §.

Ha a hátraléki kimutatásban kitüntetett hátralékokat behajtották és a behajtott összegeket a társulat pénztárosának elküldték, a hátraléki kimutatást a nyugtákkal együtt a községi irattárban kell elhelyezni.

A járulékok beszédese közadók módjára.

129. §.

Ha a társulat kivételes körülmények között a járulékok beszédéséről nem gondoskodhatik, a társulat közgyűlésének jogában áll, a közigazgatási bizottságtól a kivetett járulékoknak a közadók módjára beszédését kérni azoknak az okoknak előadásával, melyek miatt a beszédésről maga nem gondoskodhatik.

Ebben az esetben a társulat elnöke a hátraléki kimutatások helyett (jelen rendelet 125. §.) a járulékoknak kivetési lajstromát terjeszti be a közigazgatási bizottsághoz és küldi meg, ha ez a kivetett járulékoknak közadók módjára beszédését megengedi, a községi előljáróságnak.

Az eljárás a járulékoknak beszédésénél egyebekben ugyanaz, mint a hátralékoknak behajtásánál.

130. §.

A költségjárulékok, késedelmi kamataik, és a behajtási illetékek beszédese, behajtása, beszállítása, elszámolása a közadók kezeléséről szóló szabályok szerint történik.

Hátraléki kimutatás árverés esetében.

131. §.

Amennyiben a társulatot olyan tárgyalásra idézik meg, amelyet társulati illetőségre vezetett végrehajtás folytán befolyt árverési vételárnak felosztására tűztek ki (1881 : LX. t.-c. 188. §.) vagy a társulat egyébként értesül ilyen tárgyalásról, a tárgyalásra be kell küldeni az elárverezett illetőséget terhelő járulékokról és késedelmi kamatairól kiállított hátraléki kimutatást. Ha szükséges, a

társulat magát a tárgyaláson elnöke vagy meghatalmazott útján képviseltetheti. Az elhatározás e részben a választmány hatáskörébe tartozik.

Tartaléktőke.

132. §.

(1913:X. t.-c. 42. §.)

Az alapszabályok elrendelhetik, hogy a bevételekből a kiadások fedezése után fennmaradó felesleget vagy ennek egy bizonyos hányadát, előre nem látott társulati kiadások vagy más rendkívüli társulati szükségletek fedezhetése végett tartaléktőke képzésére kell fordítani.

Ha a társulat törlesztéses kölcsönt vett fel, vagy részletekben törlesztendő más tartozást vállalt, amennyiben a (jelen) törvény mást nem rendel (törvény 81., jelen rendelet 263. §.), legalább az évi törlesztési összeg öt százalékának megfelelő tartaléktőkét kell képezni és fenntartani mindaddig, amíg a tartozás teljesen törlesztve nincsen. Amennyiben szükséges, e végből tagsági járulékot kell kivetni.

Egyébként a bevételek feleslegét a tagok között illetőségeik arányában fel kell osztani. Ha azonban a társulatnak rendkívüli bevételei vannak, a földművelésügyi miniszter elrendelheti, hogy ez az összeg vagy egy része megfelelő számú évekre felosztva fordíttassék a társulati kiadások fedezésére, vagy pedig, hogy ez az összeg, vagy egy része gazdasági beruházásokra, állattenyésztési célokra, ingatlan szerzésére vagy társulati tartozások törlesztésére fordíttassék és addig, amíg ez megtörténik, külön alapként gyümölcsözően kezeltessek.

Bevételek feleslege.

133. §.

Az előbbi §. utolsó bekezdése szerint felosztandó jövedelem összegét a társulat évi számadása alapján, a számadások megvizsgálása (jelen rendelet 159. §.) alkalmával a társulat közgyűlése állapítja meg.

Az évi számadásokban a rendkívüli bevételeket külön kell tárgyalni.

Az ilyen rendkívüli bevételeket, ha a földművelésügyi miniszter az előbbi § utolsó bekezdése értelmében nem rendelkezett, amennyiben a társulat kiadásai a rendes bevételekből nem fedezhetők, a társulat közgyűlése a társulat kiadásainak fedezésére felhasználhatja, az erre nem szükséges összegnek pedig a társulat tagjai között felosztását elrendelheti.

Fás legelők.

134. §.

Fás legelőkön a fa kihasználásából eredő jövedelmet a társulat rendes jövedelmének kell tekinteni akkor, ha a fakihhasználás a legelőrendtartás vagy a 181. §. értelmében történik. Minden más esetben a fakihhasználásból eredő jövedelmet rendkívüli jövedelemnek kell tekinteni.

X. A társulati névjegyzék.

A névjegyzékről általában.

135. §.

(1913 : X. t.-c. 43. §.)

A társulat tagjairól (törvény 28., jelen rendelet 84. §.) névjegyzéket kell vezetni és abban minden változást hivatalból kell kitüntetni.

A névjegyzékbe a telekkönyv szerinti tulajdonostársakat a telekkönyvben kitüntetett illetőségeik arányának feltüntetésével kell felvenni. Amennyiben a tényleges birtoklás a telekkönyvi állapottól eltér, a felvétel a tényleges birtoklás alapján történik. Ugyanez áll, ha az egyes tulajdonostársak vagy illetőségeik a telekkönyvben kitüntetve nincsenek.

Azokat a jogosultakat, akiknek részesedési aránya egészen bizonytalan, a kérdés bírói rendezéséig egymásközt egyenlő részesedési joggal kell a névjegyzékbe bejegyezni.

Ha az előbbi rendelkezések értelmében a névjegyzéket összeállítani nem lehet és úrbéri elkülönítésnek vagy arányosításnak sincs helye, az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy a közös le-

gelőre vonatkozólag a jogosultság kérdése bírói úton hivatalból rendeztessék. A bírói rendezés szabályait az igazságügyminiszter a birtokrendezésre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően rendelettel állapítja meg.

136. §.

(1913 : X. t.-c. 44. §.)

A névjegyzék nyilvános és azt bármely érdekelt megtekintheti.

A névjegyzék összeállításának és vezetésének részletes szabályait a földművelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértve rendelettel állapítja meg.

137. §.

A névjegyzék összeállításának és vezetésének részletes szabályait a következő §-ok tartalmazzák.

A névjegyzék összeállítása.

138. §.

A névjegyzéknek összeállítása végett mindenekelőtt arról kell meggyőződni, hogy a közös legelőből járó osztatlan illetőségeket a telekkönyv egyénenkint kitünteti-e vagy legalább utal-e azokra, mint a telek tartozékaira.

Ennek megállapításánál szem előtt kell tartani:

1. hogy a közös legelőből járó osztatlan illetőségeket a telekkönyv akkor tünteti ki egyénenkint, ha a közös legelő a tulajdonostársak felsorolásával, mint közös tulajdon van telekkönyvezve, továbbá akkor is, ha a közös legelő a 40.101/1881. I. M. számú vagy a 45.041/1889. I. M. számú, illetőleg a 10.320/1904. I. M. számú igazságügyminiszteri rendeletek értelmében vagy lényegében ezeknek megfelelő módon van telekkönyvezve;

2. hogy a telekkönyv akkor utal a közös legelőből járó osztatlan illetőségekre, mint a telek tartozékaira, ha az osztatlan illetőségeket a telekkönyv a 2.579/1869. I. M. számú vagy a 106/1870. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében esetleg más hasonló módon csupán feltünteti.

A közös legelő telekkönyvezése módjának s ha a közös legelő az előbbi bekezdésben jelzett módok egyike szerint van telek-

könyvezve, a névjegyzék összeállításához szükséges telekkönyvi adatoknak közlése végett a telekkönyvi hatóságot kell megkeresni.

A telekkönyvi hatóság a községi eljárásának, a gazdasági felügyelőségnek vagy a közigazgatási bizottságnak megkeresésére a telekkönyvi adatokat bélyeg- és illetékmentesen köteles kiadni.

Ha a közös legelő egyszerű közös tulajdonként vagy ha a fentidézett 40.101/1881. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében van telekkönyvezve, a telekkönyvi hatóság a megkeresésnek akként tesz eleget, hogy a vonatkozó telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) hiteles kivonatos másolatát, más esetekben pedig a közös telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) hiteles kivonatos másolatával együtt még az osztatlan illetőségekről az igazságügyminiszternek 1914. évi 8.800. I. M. számú rendelete értelmében kiállított kimutatást is közli.

A kimutatás elkészítéséhez szükséges nyomtatványokat (XIV. számú minta) a megkereső hatóság köteles a részes felek terhére beszerezni s a telekkönyvi hatóságnak rendelkezésére bocsátani.

139. §.

Ha a telekkönyvi hatóság az előbbi §. 5. bekezdése értelmében a közös legelő telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) hiteles másolatát megküldötte, a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) fennálló tételei nyomán a jelen rendelet 32. §-ában jelzett bizottságnak erre kijelölt tagja a jelen rendelet 25. §-ában megjelölt megbizottak közreműködésével, szükség esetében ezeknek a megbizottaknak egyike maga vagy a községi (kőr-) jegyző (jelen rendelet 37. §.) a XV. számú mintának megfelelő kimutatásba kírja azokat, akiket a telekkönyv a közös legelő tulajdonosai gyanánt föltüntet, és azt az arányt, amely a telekkönyvbe bejegyzett tulajdonostársakat a telekkönyv szerint megilleti.

Ha ez a kimutatás elkészült, megfelelő nyomozás, a közös legelőben részes feleket föltüntető régebbi névjegyzék, a földadókataszter adatai nyomán meg kell győződni arról, vajjon a tényleges birtoklás a telekkönyvi állapottól eltér-e. Evégből a közös legelőben részes feleket a községben szokásos módon közzétett hirdetményel, esetleg megfelelő csoportokban, össze lehet hívni. Ha a telekkönyvi állapottól eltérő tényleges birtoklást elfogadható

módon (jelen rendelet 143. §.) igazolják, a kimutatás megfelelő rovatába a telekkönyvi tulajdonos helyeit a tényleges birtokost kell illetőségének igazolt arányával együtt beírni.

140. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a telekkönyvezett osztatlan illetőségekről, vagy azokról az osztatlan illetőségekről, amelyek telekkönyvezetteknek ugyan nem tekinthetők, de amelyeknek a telkekkel kapcsolatára a telekkönyv mégis utal, kimutatást küldött, a névjegyzék összeállítása végett az előbbi § utolsó bekezdése értelmében kell eljárni.

141. §.

Ha a részes feleknek a közös legelőből járó osztatlan illetőségei telekkönyvezve nincsenek vagy ha a telekkönyv az osztatlan illetőségeknek a telkekkel kapcsolatát sem tünteti fel, a névjegyzék összeállítása végett a következőképen kell eljárni:

Ha a névjegyzék összeállításánál a közigazgatási bizottságnak vagy a földművelésügyi miniszternek megbízottja közreműködik, a közigazgatási bizottság három hónapot meg nem haladó időre kivételesen beszerezheti, amennyiben urbéri elkülönítéskor kiadott vagy arányosított közös legelőről vagy tagosítás során közösen hagyott legelőről van szó, a birtokrendezés során keletkezett iratokat, földkönyveket, birtokiveket, aránytáblázatot. Ezeket azonban a közigazgatási bizottság ki nem adhatja, hanem a megbízott a közigazgatási bizottságnál köteles kiírni az azokból szükséges adatokat. Egyébként a birtokrendezési iratokat a bíróságnál lehet megtekinteni s azokból a szükséges adatokat ott kell kiírni, vagy evégből a bírói ügyviteli szabályokban megszabott módon a bíróságtól hiteles másolatokat kell kérni.

Az ekként beszerzett adatokból a XV. számú minta megfelelő rovatait ki kell tölteni s azután a jelen rendelet 139. §-ának utolsó bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával ki kell puhatalni lehetőleg azonosítási eljárás s a jogutódlásnak nyomozása útján, hogy a birtokrendezéskor közösen kiadott legelőnek jelenleg kik a tényleges birtokosai és mennyi jelenlegi illetőségüknek az aránya.

142. §.

Ha a közös legelőben részes felek vétel útján jutottak a közös legelő birtokába, amennyiben a részes feleknek illetőségei telekönyvezve nincsenek, a névjegyzék összeállítása végett a vételre vonatkozó iratokból lehet kiindulni annak az eljárásnak megfelelő alkalmazásával, amelyet a jelen rendelet 139. §-ának utolsó bekezdése ír elő.

143. §.

Ha sem a birtokrendezési, sem más iratokból nem lehetne kiindulni a névjegyzék összeállításánál, akkor a jelen rendelet 139. §-ának utolsó bekezdésében körülírt nyomozás útján kell megállapítani a közös legelő tényleges birtokosait és mint jogosultakat illetőségük arányának föltüntetésével a XV. számú mintának megfelelő kimutatásba felvenni.

Tényleges birtokosoknak ebből a szempontból azokat kell tekinteni, akik igazolják, hogy az illetőséget vétel, csere vagy más jogügylet útján megszerezték vagy az örökösödés, hagyományozás útján szállott rájuk, vagy hogy ők és jogelődjeik a legelőt saját jogukon (tehát pl. nem mint bérlők) a részes feleknek ellenmondása nélkül huzamosabb idő óta használják, vagy hogy a köztudat őket legeltetésre jogosult részes feleknek tekinti. A köztudatot az előjáróság két tagjával kell igazolni.

Ez a § különben az előbbi §-ok eseteiben is megfelelő alkalmazást nyer mindannyiszor, mikor a legelő olyan tényleges birtokosairól van szó, akiknek jogosultságát az előbbi §-okban jelzett módon megállapítani nem lehet.

144. §.

Ha a részes feleknek van már korábban készült névjegyzékük, amely az illetőségeket s az illetőségek arányát is föltünteti, akkor a társulati névjegyzék összeállításánál ezt a névjegyzéket kell alapul venni, de a szükséghez képest az időközben beállott változásokat az előbbi §-okban megszabott eljárással meg kell állapítani s a névjegyzék összeállításánál figyelembe kell venni.

145. §.

Az illetőségek arányát a helyi szokásnak megfelelően, ha ilyen nincsen, lehetőleg a következő §-ok figyelembevételével kell megállapítani.

Amennyiben az arányszámok nem volnának megállapíthatók, a jelen rendelet 135. §-ának 3. bekezdése értelmében kell eljárni. Ha minden részes fél illetőségének aránya bizonytalan, minden egyes részes fél illetőségének arányát egy egységben kell fölvenni.

146. §.

A névjegyzékbe az illetőségek arányát az urbéri rendezés alkalmával alapul vett egész urbéri telek hányadrészeiben, a nem urbéri rendezés folytán kiadott közös legelőkre nézve pedig az egész ingatlan, mint egység, hányadrészeiben lehet kifejezni; alkalmazható azonban esetleg más mód is. Így a vétel útján szerzett legelőkre nézve az illetőségek aránya a vételár hányadrészeiben is kifejezhető, oly módon, hogy ha a vételár például 1.000 K volt, a jogosultak illetőségének aránya annyi 1000-ed résszel állapítható meg, ahány koronával a vételárhoz hozzájárultak stb. De kifejezhető az arányszám az illetőség után kihajtható állatok számával is.

147. §.

Azokat a változtatásokat, amelyeket az alakuló közgyűlés a névjegyzéken a beadott panaszok foytán elrendel, nyomban keresztül kell vezetni a névjegyzéken.

A közigazgatási bizottság a névjegyzéken maga vezetteti keresztül azokat a módosításokat, amelyeket a hozzá beadott panaszok folytán elrendel.

148. §.

A névjegyzéknek megfelelő rovatába, esetleg csupán az alapszabályoknak jóváhagyása vagy megállapítása után, be kell vezetni minden egyes társulati tagot illető szavazatnak a nagyságát.

A szavazat nagyságának bevezetésénél előforduló sérelmek ellen ép úgy panasznak van helye, mint a névjegyzék összeállítása ellen.

Végleges névjegyzék.

149. §.

Ha az összeállított névjegyzék ellen beadott panaszokat a közigazgatási bizottság már letárgyalta vagy ha a névjegyzék összeállítása ellen panasszal senki sem élt (törvény 12., jelen

rendelet 57. §.), a névjegyzék összeállításának végleges eredményét át kell vezetni a XVI. számú mintának megfelelő végleges névjegyzékbe, amelyet záradékkal ellátás végett a közigazgatási bizottsághoz mindenestre be kell mutatni. A leírásnál elkövetett hibáknak kiigazítását a közigazgatási bizottságtól kell kérni. A leírás kötségeire megfelelően áll a jelen rendeletnek 55. §-a.

A névjegyzéknek továbbvezetése.

150. §.

A jogerősen megállapított névjegyzékbe bejegyzéseket csak a következő alapokon lehet foganatosítani :

1. bírói ítélet ;
2. telekkönyvi hatóságnak végzése ;
3. hagyaték-átadó végzés, örökösödési, hagyományi bizonyítvány ;
4. az illetőségnek a szerződő felek között már végbement olyan átruházása, a melyhez a társulat választmánya (a földmivélségi miniszter) hozzájárult (jelen rendelet 87. §-a) ;
5. a jelen rendelet 98. §-a értelmében történt lemondás ;
6. a jelen rendelet 95. vagy 98. §-a értelmében történt illetőség-átruházás ;
7. közgyűlésnek a társulati tagság vagy az illetőség nagysága felől felmerült viták tárgyában hozott jogerős határozata.

A változásoknak a névjegyzéken keresztülvezetését a választmány rendeletére az foganatosítja, aki a névjegyzék vezetésére köteles. A keresztülvezetés foganatosításához a 7. pont esetében nem szükséges a választmány rendelete.

A változások bevezetésénél meg kell jegyezni a jelen § első bekezdésének azt a pontját is, amelynek alapján a változást bejegyzik.

Minden közgyűlés elején fel kell olvasni azokat a változásokat, amelyeket a névjegyzéken, a névjegyzéknek jogerős megállapítása vagy a legutóbbi közgyűlés óta foganatosítottak. A közgyűlésről fölvett jegyzőkönyvben azt, hogy a fölolvadás megtörtént, vagy azt, hogy fölolvadásra változás hiányában nem került a sor, meg kell említeni.

151. §.

Szükség esetén a földművelésügyi miniszter az igazságügy-miniszterrel egyetértőleg a névjegyzék összeállítására, annak vezetésére nézve egyes esetekben is az előbbi §-okban foglaltaktól eltérően rendelkezhetik s a névjegyzék vezetését közhatóság a is bizhatja.

A társulat a közigazgatósági bizottság felhívására köteles a névjegyzéknek a közigazgatási bizottságnál őrzött példányát a társulatnál őrzött példány nyomán az időközi változásokkal kiegészíteni.

HARMADIK FEJEZET.

A társulat szervezete, alapszabályai, feloszlása.**I. A társulat szervezete.***A társulat elnöke.*

152. §.

(1913.:X. t.-c. 45. §.)

A társulatot peres és nem peres ügyekben hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben a jelen törvényben és az alapszabályokban meghatározott korlátok között az elnök képviseli. Ugyanő képviseli a tagokat az említett korlátok között azokban a peres és nem peres ügyekben is, amelyek az összes tagokat, mint ilyeneket, közösen érdeklik.

Az elnök továbbá gondoskodik a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról és végzi azokat a tennivalókat, amelyeket törvény, rendelet vagy az alapszabályok rá bízhatnak.

153. §.

Az elnöknek ebbeli minőségét harmadik személyekkel s hatóságokkal szemben a megválasztásáról szóló jegyzőkönyv hiteles kivonatával s a közigazgatási bizottságnak a jelen rendelet 156. §-án alapuló határozatával kell igazolnia.

Ha a jelen rendelet 156. §-ának 3. bekezdése értelmében az elnököt a közigazgatási bizottság rendelte ki, az elnöki minőség igazolására egyedül a közigazgatási bizottság vonatkozó rendelkezésének eredeti kiadmánya vagy annak hiteles másolata szolgál.

A választmány.

154. §.

(1913. : X. t.-c. 46. §.)

Az elnök mellett választmány működik.

A választmány hatáskörébe tartoznak a társulatnak mindazok az ügyei, amelyeket törvény, rendelet vagy az alapszabályok kifejezetten oda utalnak és azok az egyéb ügyek, amelyek törvény, rendelet vagy az alapszabályok értelmében a társulat más szervének hatáskörébe nincsenek utalva.

A választmánynak az elnökből és legalább négy más tagból kell állania.

155. §.

(1913 : X. t.-c. 47. §.)

Az elnök és a választmány a társulattal szemben köteles azokhoz a korlátozásokhoz is alkalmazkodni, amelyekhez képviseleti vagy rendelkezési jogát közgyűlési határozatok kötik.

A társulati közegek választása.

156. §.

(1913 : X. t.-c. 48. §.)

A társulat elnökét, a választmány tagjait és a társulat egyéb közegeit a közgyűlés, amennyiben az alapszabályok mást nem rendelnek, a tagok sorából választja. A választás eredményét nyolc nap alatt a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni.

A közigazgatási bizottság jogosítva van megsemmisíteni azt a választást, amely nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerősen elítélt, vagy egyéb okból alkalmatlan személyre esett.

Ha a társulat tagjai az elnököt, a választmány tagjait és az alapszabályokban felsorolt többi közegeket megválasztani elmulaszt-

ják, a közigazgatási bizottság a társulat tagjait a választás foganatosítása végett közgyűlésre hívja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, sőt sürgős esetekben a választás megkísérlése előtt is, a közigazgatási bizottság ideiglenes elnökül és más közegekkül a törvényben és az alapszabályokban megállapított hatáskörrel arra alkalmas társulati tagokat, szükség esetében a társulat körén kívül álló más alkalmas egyéneket rendel ki, vagy a társulat ügyeinek ugyanabban a hatáskörben való vitelével a községi bírót vagy az előljáráóság más tagját bízta meg.

157. §.

A közigazgatási bizottság a választás eredményének bejelentésétől számított tizenöt nap alatt köteles az előbbi § 2. bekezdése értelmében a választás eredményének elfogadása felől nyilatkozni.

Míg a közigazgatási bizottság nem nyilatkozik, a megválasztott társulati közegek működésüket meg nem kezdhetik, hanem egyelőre még a társulatnak régi közegei működnek.

Az alapszabályok életbeléptetése végett összehívott közgyűlésen választott társulati közegekre a jelen rendelet 64. §-ának rendelkezése áll.

158. §.

Ha a választás eredményét a közigazgatási bizottság az előbbi § 1. bekezdése értelmében el is fogadta, ez nem akadályozza annak, hogy a társulat elnökét és egyéb közegét a társulat közgyűlése vagy a közigazgatási bizottság később mozdítsa el, ha csak később derülnek ki vagy csak később merülnek fel a jelen rendelet 156. §. 2. bekezdésében jelzett okok.

Közgyűlés.

159. §.

(1913: X. t.-c. 49. §.)

A tagok a társulat ügyeiben közgyűlésen határoznak.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik minden ügy, amelyet törvény, rendelet vagy az alapszabályok oda utalnak.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik különösen:

1. az alapszabályok módosítása és új alapszabályok megállapítása;

2. a legelõrendtartásnak, a legeltetés és az apaállattartás módozatainak meghatározása ;

3. az elnöknek és a választmány többi tagjának megválasztása, felmentése és elmozdítása ;

4. a 3. pont alá nem esõ társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása, hacsak az alapszabályok mást nem rendelnek ;

5. ingatlan szerzése, ide nem értve az illetőségeknek a törvény 30. §-a, a 31. §-ának 4. bekezdése és a 34. §-a (jelen rendelet 86., 87., 99. §-ai) alapján való megszerzését ;

6. a társulati kölcsönök felvétele ; továbbá egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása, amelyekkel a társulat ötszáz koronát meghaladó érték erejéig köteleztetnék ;

7. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok tekintetében a törvény 21.- 23. §-ai és a 24. §-ának 1. bekezdése (jelen rendelet 71., 73., 75., 77. §-ai) szerint megengedett ügyletek és az ingatlanokra rendeltetésüktõl eltérõ vagy más rendkívüli használatok és haszonvételek (bérlet, haszonbérlet, kõ- és kavicsbányák nyitása, fakihasz-nálás fás legelõkön stb.) megengedése ;

8. a társulat ingó tõkevagyonának felosztása, elidegenítése és megterhelése és rendeltetésétõl eltérõ célra fordításának megengedése ;

9. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a bérbe- vagy a haszonbérbeadás meg van engedve (7. pont) a bérleti és a haszonbérleti szerzõdések megkötése három évet meghaladó időre ;

10. határozathozatal per indítása és perbeli egyesség kötése tárgyában (törvény 45., jelen rendelet 152. §. 1. bekezdése) ;

11. határozathozatal legeltetési és egyéb használati díjak szerdése és nagyságuknak megállapítása, valamint a tagsági járulékok kivetése és a természetben lerovandó közös munka tárgyában ;

12. határozathozatal az ingatlanokon végzendõ javító-munkálatok és beruházások tervei felõl ;

13. a költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása ;

14. a társulat szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen használt panasz felett a döntés, amennyiben a törvény és az alapszabályok másként nem rendelkeznek ;

15. határozathozatal a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása vagy a társulat teljes feloszlása és az ezek következtében szükséges intézkedések tárgyában (törvény 58., jelen rendelet 203. §.)

160. §.

(1913 : X. t.-c. 50. §.)

Közgyűlést minden évben legalább egyszer kell tartani.

Az alapszabályok több közgyűlés tartását is elrendelhetik.

A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni és annak egy példányát nyolc nap alatt a közigazgatási bizottsághoz fel kell terjeszteni.

Jegyzőkönyv.

161. §.

A jegyzőkönyvet rendszerint az erre rendelt bekötött könyvbe (XVII. számú minta) kell bevezetni s annak tartalmaznia kell:

1. társulat megnevezését, a közgyűlés helyét és idejét;
2. az elnök, a jegyzőkönyvvezető és az összes megjelent társulati tagok megnevezését illetőségeik arányának a feltüntetésével; ha a társulatnak nagyon számos tagja van, akkor a jegyzőkönyvben elég csupán azoknak az illetőségeknek az összegét feljegyezni, amennyi illetőséget képviselnek a megjelent társulati tagok, de a megjelent tagoknak a jegyzőkönyvbe való felsorolása helyett, a jegyzőkönyvhöz a megjelent tagoknak külön jegyzékét kell hozzáfűzni:

3. a közgyűlés lefolyását velős rövidséggel, és

4. a hozott határozatokat egész terjedelmükben a szavazás módjának és eredményének feltüntetésével.

Több napon át folytatott közgyűlésről folytatólagosan egy jegyzőkönyv készíthető.

A jegyzőkönyvben semmit sem szabad a sorok közé, fölé vagy alá írni. Ha szavakat kell törölni, a törlést úgy kell megtenni, hogy a szavak olvashatók maradjanak. Pótlásokat a jegyzőkönyv szélére vagy aljára kell írni és ha lényegesek, külön aláírni.

A jegyzőkönyvet az elnök, a jegyzőkönyvvezető és a közgyűlés által kijelölt vagy ha a közgyűlés a kijelölést mellőzte, az elnök által kijelölt két bizalmi ember írja alá.

Ha a közgyűlésen a felügyelő hatóságnak kiküldöttje vagy a jelen rendelet 224. §-ában megjelölt közigazgatási hatóságoknak közege is jelen van, a jegyzőkönyvet az is aláírja.

A közgyűlés azonban elhatározhatja, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése végett a meghatározott napon ismét összeül. Az ilyen hitelesítő közgyűlést a közgyűlés folytatásának kell tekinteni s arra a tagokat nem kell külön meghívni.

Az ebben a §-ban megjelölt módon kell aláírni a jegyzőkönyvnek azt a másodlatát, amelyet az előbbi §. értelmében a közigazgatási bizottsághoz terjesztenek fel (XVIII. számú minta).

A közgyűlés összehívása.

162. §.

(1913 : X. t.-c. 51. §.)

A közgyűlést az elnök, akadályoztatása esetében pedig az hívja össze, aki az elnök helyettesítésére az alapszabályok szerint hivatva van.

A közgyűlést az alapszabályokban meghatározott eseteken felül mindenkor össze kell hívni, ha ez a társulat érdekében szükséges, vagy ha a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter elrendeli.

A tagoknak fejenkint számított egytizedrésze az ok és a cél megjelölésével bármikor kívánhatja a közgyűlés összehívását.

Ha az összehívás a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter által meghatározott időben, az előbbi bekezdés esetében pedig legkésőbb nyolc nap alatt meg nem történik, a közgyűlést kérelemre vagy hivatalból a közigazgatási bizottság hívja össze.

163. §.

(1913 : X. t.-c. 52. §.)

A közgyűlés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével legalább tizenöt nappal előre hirdetmény kifüggesztése útján és a helyben szokásos más módon közhírré kell tenni. Ez a határidő a közigazgatási bizottság engedélyével halaszthatatlanul sürgős esetekben megrövidíthető, de három napnál rövidebb nem lehet. Az alapszabályok megállapíthatják, hogy a közhírrététel más módon is történjék.

Érvényes határozat csakis az összehívásban megje'ölt tárgyak felől hozható. Kivételnek oly indítványra nézve van helye, amelyet újabb közgyűlés összehívása végett terjesztenek elő.

164. §.

A közgyűlésre szóló meghívó (XIX. számú minta) egy példányát, a közzétételéről szóló záradék kitöltése nélkül, a közgyűlés elé kerülő tárgysorozattal együtt a gazdasági felügyelőségnek is meg kell küldeni. Evégből azt még oly időben kell postára adni, hogy rendes postajárás mellett legalább is a közgyűlés előtt két nappal megérkezzen.

A társulat vagy a felügyelő hatóság, ha sok a nem helybenlakó társulati tag, intézkedhetik, hogy a közgyűlésre szóló meghívót a tárgysorozattal együtt a hivatalos lapban (Budapesti Közlönyben), a Földművelésügyi Értesítőben, esetleg valamely helyi lapban is közzétegyék. A közzététel költségét a társulat viseli. A közzététel elmaradása vagy megkésése a közgyűlés érvényességét nem érinti.

A közgyűlés vezetése.

165. §.

(1913 : X. t.-c. 53. §.)

A közgyűlést az elnök vezeti.

A közigazgatási bizottság és a földművelésügyi miniszter azonban a közgyűlésre megbízottat küldhet ki, és ha ily megbízott jelen van, az elnöklés joga ezeket, még pedig elsősorban a földművelésügyi miniszter megbízottját illeti.

A határozatokat az elnök mondja ki; kihirdetésükről a társulat elnöke gondoskodik.

166. §.

A közgyűlésen a csend és rend fenntartásáról a közgyűlés elnöke gondoskodik, evégből igénybe veheti a községi rendőrközegek segédkezését is, vagy pedig, ha nagyobb mérvű rendezavarástól kell tartani, a csendőri karhatalom kirendelése végett a járási főszolgabíróhoz fordulhat.

A karhatalom kirendelésével járó költségeket ebben az esetben a társulat viseli.

A szavazati jog.

167. §.

(1913 : X. t.-c. 54 §.)

A tagok a szavazati jogot illetőségeik aránya szerint gyakorolják.

Az alapszabályokban meg kell határozni az illetőségnek azt a legkisebb mértékét, amely egy szavazatra jogosít. Mindenesetre megilleti egy szavazat azt, akinek a legelőhasználat tekintetéből egységnek vett állat (számos állat, számos marha, számos jószág) vagy ezzel egyenlőnek tekintett más állatok kihajtására jogosító illetősége van. Egy szavazatra jogosító illetőségnél kisebb illetőségek alapján a tagok csoportokba összeállva megbízott vagy megbízottak által annyi szavazatot gyakorolnak, a hány szavazategyiség foglaltatik a reájuk eső összes illetőségekben. Ha az egy szavazatra jogosító illetőségnél kisebb illetőséggel bíró jogosultak önként nem csoportosultak, az illetőségeikre eső szavazati jogot helyettük a községi képviselőtestület által megbízott előjárásági tag gyakorolja.

A tagok összes szavazatainak egynegyedénél több szavazatot egy tag sem gyakorolhat.

Amennyiben valakinek tagsága vagy illetőségének nagysága vitás, annyiban annak szavazati joga felől ideiglenesen a kérdés bírói eldöntéséig a közgyűlés határoz. E határozat meghozatalában az érdekelt tag részt nem vehet.

A tagok szavazati jogukat meghatalmazott által is gyakorolhatják (jelen rendelet 50. §.)

168. §.

Az alapszabályok az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőséget az előbbi § 2. bekezdésében jelzett illetőségnél kisebb illetőségben is megszabhatják.

169. §.

A jelen rendelet 167. §-ában és általában a jelen rendeletben számos állat alatt egy felnőtt szarvasmarhát, vagy egy lovat, vagy két (1^{1/2} évnél fiatalabb) növendékállatot, vagy négy juhot, vagy négy sertést kell érteni.

II. A társulati alapszabályok.

Az alapszabályokról általában.

170. §.

(1913 : X. t.-c. 55. §.)

A társulat alapszabályaiban különösen a következőket kell megállapítani :

1. a társulat nevét, székhelyét és annak kijelentését, hogy a társulat a jelen törvény értelmében alakult ;

2. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanoknak telekkönyvszerű és földadóka-aszteri pontos megjelölését ;

3. a társulat képviselőit és a határozatok végrehajtására hivatott szerveknek és közegeknek (elnök, választmány és a tisztviselők), valamint hatáskörüknek megjelölését ;

4. a közgyűlés hatáskörét, összehívásának, a tanácskozás rendjének, a határozatok hozatalának és kihirdetésének módját annak meghatározásával, hogy mi történjék, ha a közgyűlés nem volt határozatképes ;

5. az alkalmazottak felfogadásának és alkalmazásának módját és feltételeit ;

6. azokat az intézkedéseket, amelyeket a 3. és az 5. pontban felsorolt személyek ellen kötelességmulasztás vagy szabálytalan eljárás esetében az ügyvitel akadálytalan menetének biztosítása végett alkalmazni kell ;

7. a tagok jogait és kötelességeit ; nevezetesen meg kell határozni az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőséget és azt, hogy az ennél kisebb illetőséggel bíró jogosultak a szavazásra miként csoportosuljanak ; a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok és a társulati vagyon használatának módját ;

8. az ingatlanok terményei értékesítésének, továbbá az anyag és a pénz kezelésének szabályait, esetleg a tartaléktőke képzését és ennek módját.

Az alapszabályok törvénnyel vagy rendelettel nem ellenkezhetnek.

A társulat neve.

171. §.

A társulat nevének megállapításánál ügyelni kell arra, hogy az rövid, de találó legyen, a községben levő más társulatok nevé-től annyira különbözzék, hogy összetévesztésük ki legyen zárva. (Például: »A pócsmegyeri gazdák legeltetési társulata« és »A pócsmegyeri kisebb birtokosság legeltetési társulata« vagy »A tahi-tótfalusi kecskeszigeti birtokosság legeltetési társulata« stb.)

Az elnevezésben megfelelően kifejezésre kell juttatni azt, hogy közös legelőről van szó.

A társulat nevének megállapításánál a megszünt úrbéri vagy földesúri viszonyra utalást lehetőleg mellőzni kell (tehát ne mondjuk: »volt urbéresek«, »volt zsellérek« stb.).

Az ingatlanok megjelölése és leírása.

172. §.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanoknak megjelölése akkor telekkönyvszerű:

1. ha megjelölik az alapszabályokban azt a telekjegyzőkönyvet (telekkönyvi betétet), amelybe az ingatlanok fel vannak véve, a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) száma és ama község (külön-álló határrész) feltüntetésével, amelynek telekkönyvébe tartozik az illető telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét);

2. ha feltüntetik az alapszabályokban a jószágtest jelzését (I., II. stb. vagy +), továbbá a telekkönyvi sor- vagy rendszámot és helyrajzi számot, amely alatt az ingatlan telekkönyveze van.

A földadókataszter szerint pedig akkor van az ingatlan pontosan megjelölve, ha az alapszabályokban feltüntetik azt a kataszteri helyrajzi számot, amellyel az ingatlant a községnél őrzött kataszteri birtokívben jelzik és azt a területet, amekkorának az ingatlan a kataszteri birtokívben fel van tüntetve.

Ha ez a terület nem egyezik meg azzal a területtel, amelyet a telekkönyv mutat, ezt a körülményt az alapszabályokban fel kell tüntetni.

Ha az az ingatlan, amelyre nézve a jelen rendelet értelmében társulatot kell alakítani, más olyan ingatlanokkal van egy telek-

jegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) fölvéve, amelyek nem vonhatók az alakítandó társulat kötelékébe, gondoskodni kell arról, hogy ezeket vagy az előbb jelzett ingatlanokat más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) vigyék át. Az erre vonatkozó szabályokat az igazságügyminiszternek 1914. évi 8.800 I. M. számú rendelete tartalmazza.

Az ingatlanokat a telekkönyvnek és a földadó kataszternek megfelelő megjelölés mellett még úgy kell leírni, hogy annak határai a helyszínén könnyen felismerhetők legyenek.

173. §.

A közös legelővel együtt a társulat kötelékébe bevont közös ingatlanokat is a jelen rendelet előbbi §-ának megfelelően, a közös ingó vagyont pedig úgy kell megjelölni és leírni, hogy azonossága és mennyisége iránt kétség ne merüljön fel.

III. A társulat működése.

A társulatnak közegei.

174. §.

Arra nézve, hogy a társulat hány közeget és milyen hatáskörrel alkalmazzon, amennyiben a törvény vagy jelen rendelet nem rendelkezik, a helyi szokásra és a társulatnak viszonyaira kell tekintettel lenni.

Használatok a legelőn.

175. §.

A közös legelőn lévő anyagödrök kihasználásának, a közös legelőről házi szükségletre föld, kavics, kő, homok, agyag hordásának, továbbá a közös legelőn mezőgazdasági termények elhelyezésének s általában a közös legelőn a társulat tagjai vagy a község lakosai által is szokás szerint gyakorolt kisebb állandó jellegű, nem legeltetésből álló más használatnak szabályait a legelőrendtartásban kell megállapítani.

— Az ilyen használatokra a társulat közgyűlése a választmány javaslatára köteles árszabályt készíteni.

A termények stb. értékesítése.

176. §.

Az árszabály szerint értékesítendő faanyagot kivéve (jelen rendelet 181. §.) az ingatlanok terményeit, az értékesítésre kerülő ingó vagyont (pl. tenyészállatok stb.), továbbá a rendkívüli használatokat, ha becsértékük 500 K-t meghalad, csak nyilvános árverésen szabad értékesíteni. Másként csak akkor, ha a társulatnak közgyűlése indokoltan elhatározza, vagy ha a földművelésügyi miniszter elrendeli.

Ha a becsérték 2000 K-t meghalad, az értékesítés mindenestre nyilvános árverésen történjék.

Ebben a §-ban foglalt korlátozások a tenyészállatoknak kényszervágás útján értékesítésére és azoknak a terményeknek az értékesítésére, amelyek tőzsdei vagy piaci árfolyammal bírnak, nem terjednek ki.

Az árverésre a törvény 82. (jelen rendelet 264.) §-ában meghatározott bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki.

177. §.

Ha az első árverésen nem tesznek akkora ajánlatot, mint a becsérték, másik árverést kell kitűzni, amelyen a becsértéknél kisebb ajánlat is elfogadható, ha nagyobb ajánlatot nem tesznek.

178. §.

Ha a becsérték 2000 K-nál nagyobb, a társulat köteles az árverési hirdetményt és feltételeket, amelyekbe mindenkor fel kell venni a becsértéket és azt, hogy utóajánlatot nem fogadnak el, a közigazgatási bizottságnak az árverés előtt legalább 8 nappal betérjeszteni. A közigazgatási bizottságnak úgy ebben az esetben, mint más esetekben is jogában áll az árverést megelőzően elrendelni, hogy az árverésre vonatkozó iratokat hozzá az árverési eljárásnak felülvizsgálása végett betérjesszék. A közigazgatási bizottság erre a társulatok mindegyikét vagy azok közül egyeseket általánosságban is kötelezheti. Ebben az esetben az árverés csak az árverés eredményének tudomásulvétele, illetőleg a következő bekezdésben jelzett határidő eltelte után lesz jogerős és az árverésen megvett ingók átadása is csak akkor történhetik meg.

A közigazgatási bizottság a felülvizsgálat eredményét a társulattal a betérjesztéstől számított 30 nap alatt közölni köteles, különben az árverést követő további intézkedéseket a közigazgatási bizottság határozatának bevárása nélkül meg lehet tenni.

179. §. A közigazgatási bizottság az előbbi § szerint betérjesztett árverési iratokat csak a törvényen alapuló vagyonfelügyelet és az eljárás szempontjából vizsgálja meg.

Ha az árverési és szerződési feltételek megállapítása, az árverés kihirdetése és az árverés megtartása a törvényes követelményeknek minden tekintetben megfelelően történt és az árverés eredménye alapján elfogadottnak kijelentett ajánlat sem eshetik az árverési feltételek szempontjából kifogás alá, a közigazgatási bizottság az árverés eredményét egyszerűen tudomásul veszi és az iratokat további intézkedés végett visszaküldi.

Ha pedig az iratokból az tűnik ki, hogy az árverés előkészítésénél, kihirdetésénél és megtartásánál, vagy az árverés eredményének megállapításánál szabálytalanságok történtek, a közigazgatási bizottság az árverés eredményét megsemmisíti és a társulatot, a szabálytalanságokra figyelmeztetéssel, új árverés tartására utasítja.

180. §. A földművelésügyi miniszter a jelen rendelet 178. §-ának 1. bekezdésében megjelölt határidőn belül akként intézkedhetik, hogy az árverési iratokat a közigazgatási bizottság útján hozzá terjesszék fel az árverés eredményének jóváhagyása tárgyában való határozás végett.

Ebben az esetben az árverés csak a jóváhagyás után lesz jogerős. A 178. §. 1. bekezdésének utolsó mondata és a 179. §. megfelelően ide is vonatkozik.

A fának értékesítése.

181. §. Ha a legelőn levő fát a társulat tagjai vagy a helybeli lakosok között évenként kis részletekben (házi használatra) kívánják értékesíteni, árszabályt kell készíteni.

Az árszabály tervét a választmány készíti el s észrevételének sürgős közlése végett megküldi a m. kir. erdőfelügyelőségnek.

A m. kir. erdőfelügyelőség észrevételeinek beérkezése után az árszabályt a közgyűlés elé kell terjeszteni. A közgyűlés határozata akkor érvényes, ha a közigazgatási bizottság jóváhagyja.

A jóváhagyott árszabály mindaddig hatályban marad, míg annak helyébe hasonló módon, mint ahogyan az árszabályt megalkották, más árszabály nem lép.

182. §.

Ha a társulat 2.000 koronát meghaladó értékű fának nem az előbbi §-ban jelzett módon való értékesítését határozza el, az értékesítés csak becslés alapján fogatosítható.

A becslést a m. kir. erdőfelügyelőség kiküldöttje végzi. A kiküldés iránt a közigazgatási bizottság intézkedik.

A becslésnél jelen lehetnek a társulat választmányának tagjai is.

A becslést, továbbá az árverés és a kötendő szerződés feltételeit a becslés alapján a társulat közgyűlése állapítja meg.

Arra nézve, hogy a befolyó vételárat hová fordítsák, a jelen rendelet 132. §-a az irányadó.

183. §.

Ha a társulat a legelőn levő faállományt egyszerre vagy részletenkint ugyan, de nem a 181. §-ban jelzett módon vagy nem a legelőrendtartásban netán megállapított felhasználatnak megfelelően akarja kihasználni, ezt a közgyűlési határozatot jóváhagyás végett a közigazgatási bizottság útján a földművelésügyi miniszterhez kell fölterjeszteni.

A határozatot indokolni kell, s azzal együtt föl kell terjeszteni az értékesítésnek és a befolyó vételár hováfordításának tervezetét s a becslési jegyzőkönyvet (jelen rendelet 182. §.).

A közigazgatási bizottság fölterjesztésében a gazdasági felügyelőség és a m. kir. erdőfelügyelőség véleményének meghallgatásával nyilatkozik arról is, vajjon a tervbe vett kihasználás a legelő jókarbantartása és termőerejének biztosítása szempontjából engedélyezhető-e.

184. §.

Az előbbi §-ok értelmében kitűzött árverésre a felügyelő hatóság megbízottat küldhet ki avégből, hogy az árverést vezesse, a bánatpénzt s a befolyó vételárt átvegye s amennyiben a felügyelő hatóság mást nem rendel, letét gyanánt a m. kir. adóhivatalba beszállítsa.

A befolyó vételár hováfordítására a jelen rendelet 132. §-a nyer alkalmazást.

Az értékesítés kivételes módja.

185. §.

A földművelésügyi miniszter különösen indokolt esetekben kivételesen megengedheti, hogy az értékesítés az előbbi §-okban meghatározott szabályoktól eltérően történjék.

Az anyag- és pénzkezelés.

186. §.

A pénzkezelésnél a következőket kell szem előtt tartani:

1. a bevételekről és kiadásokról naplót kell vezetni (XX. számú minta);
2. a naplónak minden bevételi és kiadási tételét okmánnyal kell igazolni;
3. a pénztáros csak az elnök esetleg az alapszabályok által kijelölt más végrehajtó közeg vagy közegek utalványa alapján teljesíthet kiadásokat;
4. a kezelést az elnök, vagy más végrehajtó közeg megfelelő időközökben megvizsgálja;
5. az év végén okmányolt számadást (XXI. számú minta) és leltárt (XXII. számú minta) kell készíteni;
6. az anyagkészletek őrzéséről és gondozásáról és a pénzkészletek megfelelő biztosságot nyújtó elhelyezéséről gondoskodni kell.

Anyagszámadást (XXIII. számú minta) csak akkor kell vezetni, ha a felügyelő hatóság vagy a közgyűlés elrendeli.

A költségvetés.

187. §.

A költségvetés (XXIV. számú minta) magában foglalja a társulat minden előrelátható szükségletét.

Ha a társulat tenyészapa-állatokat is tart, azok beszerzésének, élelmezésének és gondozásának költségeit is a költségvetésben kell előírányozni.

188. §.

Bevételeként elő kell irányozni a társulatnak minden olyan jövedelmét, melyet eddig is a társulatnak illetőleg a társulat megalakulása előtt a részes felek összességének gazdasági céljaira fordítottak.

189. §.

A költségvetésben a rokontárgyú jövedelmeket és szükségleteket külön kell csoportosítani, például ilyen formán:

I. Legeltetési díjak és kiadások.

II. Állattenyésztési díjak és szükségletek.

III. Vegyes jövedelmek és szükségletek.

A hasznosításra bejelentendő legeltetési jogosultságok valószínű értékesítéséből befolyó összeget nem kell előírányozni, mert az a társulat évi számadásaiban is csak mint átfutó tétel szerepel.

190. §.

A költségvetés tervezetét a közgyűlést megelőző 15 napon át az alapszabályokban megjelölt helyen és ha az alapszabályok erről nem intézkednek, a községi előljáróságnál kell közzemlére kitenni. A költségvetés tervezetét minden társulati tagnak joga van a rendes hivatalos órák alatt megtekinteni.

Azt, hogy a költségvetés előírányzata hol, mikor és mennyi időn át volt közzemlére kitéve, a költségvetésen a társulat elnöke és választmányának egy tagja, ha pedig az előírányzat a községi előljáróságnál volt közzemlére kitéve, az előljáróságnak két tagja tanúsítja.

191. §.

A költségvetést a közgyűlésről fölvett jegyzőkönyvről készült másodlattal együtt két példányban kell a járási főszolgabíróhoz

(városi polgármesterhez) beküldeni, aki azt a járási (városi) számvevővel megvizsgáltatja s azután a közigazgatási bizottságnak véleményes jelentéssel beterjeszti.

A költségvetés jóváhagyása után annak egy példánya a közigazgatási bizottságnál marad.

A pótköltségvetés.

192. §.

Ha előre nem látható körülmények folytán időközben költségvetésileg elő nem irányzott újabb vagy több kiadás szüksége merül föl, annak fedezéséről pótköltségvetés keretében ugyanolyan módon kell gondoskodni, mint ahogyan azt az évi költségvetésre nézve a jelen rendelet és az alapszabályok előírják.

A leltár.

193. §.

A leltárt (XXII. számú minta) a társulat minden ingó és ingatlan vagyonáról minden év végén fel kell venni s az évi számadásokhoz csatolni.

A leltározást a társulat választmányának két tagja a községi előljáróságnak erre a célra kijelölt tagjának részvételével fogantositja. A leltározáshoz a felügyelő hatóságok megbizottat küldhetnek ki.

Az évi számadás.

194. §.

Az évi számadást (XXI. számú minta) oly időben kell egybeállítani, hogy azt azon a közgyűlésen tárgyalhassák, amelyen a jövő évi költségvetést.

A számadások megvizsgálására és a felmentvény megadására a jelen rendelet 159. §-ának 13. pontja irányadó.

Az apaállattartás.

195. §.

Amennyiben a birtokosság már a társulattá alakulás előtt is tart apaállatokat, az alakuló közgyűlésen határozni kell afelől is,

hogy a társulat fog-e köztenyésztésre szánt apaállatokat továbbra is tartani. Egyébiránt a társulat közgyűlése később is elhatározhatja az apaállattartást (törvény 49. §. 2. pontja; jelen rendelet 159. §.).

196. §.

Az apaállattartás módozatait lehetőleg a legelőrendtartással kapcsolatosan kell megállapítani.

Az apaállattartás módozatainak magukban kell foglalni annak megállapítását:

1. hogy a társulat milyen fajtájú és hány darab apaállatot tart; e részben figyelembe kell venni, hogy köztenyésztésre csak a tenyészkörműnek megfelelő fajtájú és csakis tenyészigazolvánnyal ellátott apaállatot szabad tartani;

2. hogy az apaállatoknak beszerzési és tartási költségeit miképpen fedezik, vagyis, hogy ezeket a költségeket a köztenyésztésben résztvevő tagokra anyáállataik után vetik-e ki, vagy pedig fedezetési díjakból esetleg a társulatnak egyéb rendes vagy rendkívüli jövedelmeiből fedezik-e azokat;

3. hogy az apaállatokat a társulat körén kívül állók tenyésztési célokra használhatják-e és milyen feltételekkel használhatják;

4. hogy az apaállatoknak tartása és gondozása miként történik.

197. §.

Az apaállattartás s annak módozatai tárgyában hozott határozatot a község előljáróságával azonnal közölni kell, s amennyiben a határozatot a legelőrendtartással kapcsolatban hozták, a legelőrendtartással együtt, máskülönben pedig a fellebbezési határidő lejártja után jóváhagyás végett azonnal fel kell terjeszteni a földművelésügyi miniszterhez (törvény 60. §. 3. bekezdése; jelen rendelet 214. §.).

A földművelésügyi miniszter jóváhagyása nélkül a határozat végre nem hajtható. Ha a részes felek már a társulat megalakulása előtt is tartottak apaállatot, annak tartására a földművelésügyi miniszter jóváhagyásának bekövetkezéséig a régi gyakorlat irányadó.

198. §.

A társulat által tartott apaállatokra, ha jelen rendelet másként nem rendelkezik, a vármegyei szarvasmarha-, sertés- és juh-tenyésztésről alkotott szabályrendeletet kell megfelelően alkalmazni.

Ennek a szabályrendeletnek a betartásáért a választmány felel (1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *g*) pontja).

199. §.

Amennyiben a társulat az apaállattartással fel akar hagyni, a közgyűlés vonatkozó határozatát még a földmivvelésügyi miniszter jóváhagyásának bekövetkezése előtt, a községi előljárósággal és a járási főszolgabíróval lehetőleg mielőbb közölni kell, hogy a község a határozat jóváhagyása esetére az 1894 : XII. t.-c. 25. §-ának 2. bekezdésében és 30. §-ában körülírt kötelességének kellő időben eleget tehesen. Evégből kivánatos, hogy a társulat lehetőleg a községi költségvetés megállapítása előtt, legkésőbbben azonban az akkor folyó év november havának vége előtt értesitse a községet arról a szándékáról, hogy az apaállattartással fel akar hagyni.

A község mint a társulati ügyek intézője.

200. §.

(1913 : X. t.-c. 56. §.)

Az alapszabályok a társulat képviselőtöre és a határozatok végrehajtására hivatott szervek megállapítását mellőzhetik és helyettük az elnök hatáskörét a községi bíróra, a választmány hatáskörét pedig a községi előljáróságra (bíró, jegyző és a képviselőtestület által kijelölendő egy további előljárósági tag) bízhatják; úgyszintén a közgyűlés hatáskörét — a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 3., 5—10. és 15. pontjaiban megjelölt ügyek és az ugyanezen §. 12. pontjában említett beruházások kivételével — a képviselőtestületre ruházhatják át. Az átruházott hatáskört a községi hatóságok a törvény 1. és 2. (jelen rendelet 3. és 5.) §-a alapján megalakult társulatok tekintetében vissza nem utasíthatják.

A községi hatóságok a társulat ügyeit, — az előbbi bekezdésben kivett ügyeket ide nem értve, — a társulat megfelelő külön szerveire megszabott hatáskörben az általános közigazgatási jogszabályok szerint intézik. A határozatok jóváhagyásának kérdésében és a jogorvoslatok tekintetében azonban a jelen törvény rendelkezései az átruházott hatáskörben eljáró községi hatóságok határozataira is irányadók.

A társulat költségvetését és számadásait minden más költségvetéstől és számadástól elkülönítve kell készíteni.

Azt, hogy a községi hatóság tagjait a társulat ügyeinek ellátásáért díjazás illeti-e és ha igen, mennyi illeti, a közigazgatási bizottság a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával állapítja meg.

201. §.

Az előbbi § esetében a társulat vagyonát a község vagyonától elkülönítve kell kezelni. A társulati tagok névjegyzékét a községi (kör-) jegyző vezeti.

Ha a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 3., 5—10. és 15. pontjában megjelölt ügyekről és a most idézett § 12. pontjában említett beruházásokról kell határozni, a községi bíró köteles a társulat közgyűlésének szabályszerű összehívásáról gondoskodni.

Az előbbi § utolsó bekezdésében jelzett jóváhagyás végett a közigazgatási bizottság az iratokat a szükséges fölvilágosító jelentéssel együtt a földművelésügyi miniszterhez fölterjeszti.

Amennyiben napidíj s utiköltség megállapításáról van szó, a jelen rendeletnek 240. §-a irányadó.

A községi előljárásságnak tagjai azért, hogy a tájékoztató gyűlésen, az alakuló vagy más közgyűlésen megjelennek, napidíjat nem igényelhetnek.

IV. Alapszabályok módosítása és a társulat feloszlása.

Az alapszabályok módosítása.

202. §.

(1913 : X. t.-c. 57. §.)

A jóváhagyott, illetőleg megállapított alapszabályok módosítására, kiegészítésére vagy egészen új alapszabályokkal való helyettesítésére, valamint hatályuknak új ingatlanra való kiterjesztésére a törvény 11—15., a 17., a 23. és a 24. (jelen rendelet 56., 57., 59., 60., 63., 66., 75. és 77). §-ainak az alapszabályokra és a telekkönyvi bejegyzésre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A társulat felosztása.

203. §.

(1913 : X. t.-c. 58. §.)

A társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes felosztását a közgyűlés csak akkor mondhatja ki, ha a törvény 27. (jelen rendelet 83). §-a értelmében felvett kölcsönből eredő társulati tartozás nem áll fenn, vagy ha az érdekelt hitelezők a kibocsátáshoz vagy a felosztáshoz hozzájárulnak, és ha a földművelésügyi miniszter az ingatlan kibocsátandó részének vagy egészének felosztását vagy oly célra fordítását megengedi, amelyre való tekintettel a tagok gazdasági érdekében a társulati kötelék fenntartására többé szükség nincsen.

A társulattá alakulás telekkönyvi feljegyzését (törvény 17., a jelen rendelet 66. §.) az ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása esetében a kibocsátott részre nézve, a társulat teljes felosztása esetében az egész ingatlanra nézve törülni kell, a törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-ának korlátozásai alá eső ingatlanra nézve pedig a tulajdonjogot a használati illetőségek arányában a tagok javára kell bekebelezni.

204. §.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlan egy részének a társulati kötelékből kibocsátását vagy a társulat teljes felosztását szorgalmazó közgyűlési határozathoz mellékelni kell a járási mezőgazdasági bizottságnak véleményét arról, hogy a társulati kötelékből kibocsátandó legelő más művelési módra alkalmas-e s a legelőnek a társulati kötelékből kibocsátása a fennálló viszonyok között nem hátrányos-e a község állattenyésztésére.

A járási mezőgazdasági bizottságnak véleményét a járási főszolgabíró szerzi be, evégből az előbbi bekezdésben említett határozatot az ő útján kell a közigazgatási bizottsághoz felterjeszteni.

Felszámolás.

205. §.

(1913: X. t.-c. 59. §.

A társulat feloszlása esetében felszámolást kell tartani.

A társulatot a felszámolás befejezéséig, amennyiben a felszámolás célja kívánja, fennállónak kell tekinteni.

A felszámolást a társulat képviselőjére hivatott szervek végzik, a földművelésügyi miniszter azonban külön felszámolókat rendelhet ki.

A társulati ingó vagyont első sorban a társulati adósságok kiegyenlítésére kell fordítani és a felesleget az illetőségek arányában azok közt kell felosztani, akik a feloszláskor a társulat tagjai voltak.

A társulat feloszlásával a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §-a alá eső ingatlan tekintetében a jelen törvényből folyó korlátozások megszűnnek, a törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-a korlátozásai alá eső ingatlan pedig a használati illetőségek arányában a tagok osztatlan közös tulajdonává lesz.

Egyebekben a felszámolásnál követendő eljárást a földművelésügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértve rendelettel szabályozza. (Lásd jelen rendelet következő §-ait.)

206. §.

Ha a földművelésügyi miniszter a társulat feloszlásáról szóló közgyűlési határozatot jóváhagyta (törvény 60., jelen rendelet 214. §.), azt a társulat köteles a hivatalos lapban (Budapesti Közlönyben) oly felhívással közhírré tenni, hogy a társulat hitelezői követeléseiket a hirdetmény közzétételétől számított három hó alatt bejelentésük, mert különben a társulat ismert adósságainak kiegyenlítése után fennmaradó társulati ingó vagyont azok között fogják felosztani, akik a feloszláskor a társulat tagjai voltak. Az ismert hitelezőket külön is fel kell hívni a bejelentésre.

A hirdetmény közzétételének napját a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni.

207. §.

A felszámolást a társulat elnöke és választmánya intézik ugyanazzal a hatáskörrel, amellyel a társulat fennállása alatt birtak, hacsak a földművelésügyi miniszter a jelen rendelet 205. §-ának 3. bekezdése értelmében külön felszámolókat nem rendelt ki.

A felszámolók a társulat ingó vagyonáról pontos leltárt készíteni, a folyó ügyeket befejezni, a felosztott társulat kötelezettségeit teljesíteni, kinnlevő követeléseit behajtani és a társulat ingó vagyonát a földművelésügyi miniszter által megszabott módozatok mellett, ha pedig a földművelésügyi miniszter külön nem rendelkezik, a jelen rendeletnek a társulati vagyon értékesítésére vonatkozó szabályai szerint készpénzzé tenni kötelesek.

Ha a társulati tartozások meghaladják a társulati vagyont, ezt a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni, mely a felszámolókat a csőd kérése tekintetében netán szükséges lépésekre nézve a megfelelő utasításokkal ellátja.

A közigazgatási bizottság intézkedéséig a társulati tartozások kifizetését függőben kell hagyni.

A külön felszámolók eljárásának részleteit, ha annak szükségé felmerül, a földművelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg esetenként szabályozza.

208. §.

A jelen rendelet 206. §-ában jelzett hirdetmény közzétételétől számított három hó lefolyása után a választmány a közgyűlésnek javaslatot tesz annak az összegnek felosztása tárgyában, amely az elismert adósságok kifizetése és az el nem ismert adósságoknak megfelelő összeg bírói letétbe helyezése után fennmarad, valamint az iránt is, hogy mi történjék akkor, ha a bírói letétbe helyezett összegek felhasználására később sem kerülne sor.

A közgyűlésnek határozata csak a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával hajtható végre.

209. §

A közgyűlés határozata alapján a választmány állapítja meg az egyes társulati tagoknak illetőségeik arányában kifizetendő összegeket s az erről szóló kimutatást a községi előljáráóság 8 napra közzemlére kiteszi s ezt a községben szokásos módon közhírré téteti.

Ha a közszemléretétel első napjától számított 15 nap alatt panasszal senki sem él, az elnök az egyes jogosultaknak szabályszerű nyugta ellenében járandóságukat kifizeti, a kiskorúakat vagy a gondnokoltakat illető összegeket a gyámhatóság pénztárába, az ismeretlen tartózkodású tagokat illető összegeket pedig a község pénztárába befizeti. A községi pénztárba befizetett tőkék kamatai az elévülési határidőn belül a jogosult jelentkezéséig a községi közjövedelmek között számolandók el, de csakis földművelési célokra fordíthatók.

210. §.

Ha az előbbi § 1. bekezdésében jelzett közszemléretételtől számított 15 nap alatt panaszt adnak be, a kifizetést a panasz jogerős eldöntéséig függőben kell tartani, de csak annyiban, amennyiben a kifizetendő összeg nagysága vagy az, hogy az összeget kinek a kezébe fizessék ki, a panasz eldöntésétől függ.

A panasz felett a közigazgatási bizottság határoz, annak határozata ellen pedig fellebbezésnek van helye a földművelésügyi miniszterhez.

Ha az iránt, hogy az egyes tagnak kifizetendő összeg kit illet, per van folyamatban, a megfelelő összeget bírói letétbe kell helyezni.

211. §.

Ha az előbbi §-oknak megfelelően a társulatnak már minden ingó vagyonát felosztották, a választmány elnöke az összes számadások betérjesztésével a közigazgatási bizottságnak jelentést tesz.

A közigazgatási bizottság a számadásokat a vármegyék központi számvevősegi teendőit ellátó számvevősséggel (122.000/1902. B. M. sz. rendelet 1. és 2. §.) megvizsgálhatja és ha szükségesnek mutatkozik, a végleges elszámolás tudomásul vétele végett még egy utolsó közgyűlés összehívását is elrendelheti.

212. §.

Kivételes esetekben a földművelésügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelheti, hogy a társulati tagok között felosztásra kerülő összegeket bírói letétbe helyezték és a felosztást bíróság közbenjöttével foganatosítsák.

A bíróság eljárását külön rendelet szabályozza.

213. §.

A felszámolók a köteleességük vétkes megszegésével okozott kárért egyetemleges felelősséggel tartoznak.

A felszámolás befejezése után a feloszlott társulat könyveit és iratait megőrzés végett a község előjáróságának kell átadni.

Indokolt esetben a földmivelésügyi miniszter a könyveknek és iratoknak megőrzése iránt másként is rendelkezhetik.

V. Közgyűlési határozatok és jogorvoslatok.

A határozatoknak jóváhagyása.

214. §.

(1913:X. t.-c. 60. §.)

A közgyűlésen, amennyiben a törvény vagy az alapszabályok nagyobb többséget nem kívánnak, a megjelenteknek illetőségeik szerint számított általános többsége határoz.

A törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 5—9. pontjában említett határozatokhoz az összes társulati tagokat megillető szavazatoknak több mint fele, azonban ingatlanok elidegenítéséhez, valamint a 15. pontban említett határozathoz a szavazatoknak több mint kétharmada szükséges, hacsak az alapszabályok a szavazatoknak nagyobb hányadát nem kötik ki.

A törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 2., 5—10., 12. és 15. pontjában említett közgyűlési határozatok érvényességéhez a földmivelésügyi miniszternek, a 13. pontban említett közgyűlési határozat érvényességéhez pedig a közigazgatási bizottságnak jóváhagyása szükséges. A jóváhagyás bekövetkeztéig ezeket a határozatokat végrehajtani nem szabad.

Ha a közigazgatási bizottság a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 13. pontjában említett közgyűlési határozat jóváhagyása felől a felterjesztéstől hatvan nap alatt nem határoz, a jóváhagyást megadottnak kell tekinteni.

A földmivelésügyi miniszter azokat, akik e közgyűlési határozatokat a szükséges jóváhagyás nélkül végrehajtják, egyenként

tíz koronától egyezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatja (törvény 73, jelen rendelet 244. §.). Magánjogi felelősségük érintetlenül marad.

215. §.

Az előbbi § 4. bekezdésében említett 60 napot attól a naptól kell számítani, amelyen a felterjesztést a közigazgatási bizottság címére ajánlottan póstára adták.

Határozatképtelenség.

216. §.

(1913: X. t.-c. 61. §.)

Ha a társulat tagjai a közgyűlésen határozatképes számban nem jelennek meg, ha a tárgyalásra kitűzött ügyekben határozatot nem hoznak, vagy ha a jogerős határozatok végrehajtása iránt a közgyűlés hatáskörébe tartozó intézkedéseket meg nem teszik: a közigazgatási bizottság szükség esetében a törvény 56. (jelen rendelet 200.) §-ának 1. bekezdésének megfelelően rendelkezhetnek. A törvény 56. (jelen rendelet 200.) §-ának 2., 3. és 4. bekezdése ebben az esetben is áll.

Panasz a társulati közgyűlés határozatai ellen.

217. §.

(1913: X. t.-c. 62. §.)

A társulat közgyűlésének határozatai ellen a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

Panasszal élhet minden érdekelt fél és a társulat elnöke, valamint az, aki a közgyűlést mint elnök vezette, úgyszintén a törvényhatóság tiszti ügyésze, a gazdasági felügyelőség és az erdőfelügyelőség.

A panaszt már a közgyűlésen be lehet jelenteni; az ekként bejelentett panaszt a közgyűlés jegyzőkönyvében fel kell jegyezni; különben a panaszt a társulat elnökénél kell írásban benyújtani vagy szóval előterjeszteni. A szóbeli panaszról jegyzőkönyvet kell készíteni.

A panasz a határozat végrehajtását felfüggeszti; de a közigazgatási bizottság indokolt esetekben a határozat vérehajtását, amennyiben a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul, előzetes intézkedéssel megengedheti. A törvény 60. (jelen rendelet 214.) §-ának utolsó bekezdése megfelelő alkalmazást nyer.

218. §.

Ugyanannak a közgyűlésnek határozatai ellen beadott összes szóbeli panaszokat egy folytalólagos jegyzőkönyvbe lehet fölvenni.

A társulat elnöke az előbbi § 1. bekezdésében jelzett tizenöt nap elteltétől számított három nap alatt köteles az összes panaszokat — esetleges felvilágosító jelentéssel — a közigazgatási bizottságnak fölterjeszteni.

Ha panaszt senki sem adott be, de olyan határozatról van szó, amely csak a felügyelő hatóság jóváhagyása után jogérvényes (jelen rendelet 214. §.), az elnök a közigazgatási bizottságnak arról, hogy panasszal senki sem élt, jelentést tenni köteles.

Fellebbezés a közigazgatási bizottság határozatai ellen.

219. §.

(1913:X. t.-c. 63. §.)

A közigazgatási bizottság határozatai közlésüktől számított tizenöt nap alatt, amennyiben a törvény ki nem zárja, a földművelésügyi miniszterhez fellebbezhetők.

A törvény 62. (jelen rendelet 217.) §-ának 2., 3. és 4. bekezdése megfelelően alkalmazandó.

220. §.

A közgyűlés határozata ellen panasszal, a közigazgatási bizottságnak a közgyűlés határozatát helybenhagyó határozata ellen fellebbezéssel nem élhet az a fél, aki a közgyűlésen a határozat mellett szavazott.

Kétség esetében úgy kell tekinteni, mintha a panasszal vagy fellebbezéssel élő fél a közgyűlésen a határozat ellen szavazott volna.

221. §.

A jelen rendelet 218. §-át az előbbi § esetében is megfelelően alkalmazni kell.

222. §.

A közigazgatási bizottságnak és a földművelésügyi miniszternek határozatait úgy kell kihirdetni, amiként azt az alapszabályok a közgyűlési határozatoknak közgyűlésen kívül való kihirdetésére rendelik. Külön kézbesítésnek a panasszal vagy fellebbezéssel élők részére csak akkor van helye, ha azt az a hatóság, mely a panaszt vagy fellebbezést elintézte, elrendeli.

Bírói út a társulat intézkedései ellen.

223. §.

(1913 : X. t.-c. 64. §.)

A társulatnak minden törvényellenes rendelkezése, határozata vagy intézkedése miatt, amely a társulat kötelékébe tartozó ingatlan tekintetében a tagok tulajdoni vagy használati illetőségét vagy azon alapuló tagsági jogát sérti, amennyiben a sérelem a jelen törvényben megengedett jogorvoslat útján elhárítható nem volt, az érdekelt igényét a társulat ellen a rendes magánjogi elévülési idő alatt bírói úton érvényesítheti.

Bírói úton érvényesíthető különösen, hogy a tagok névjegyzékébe a jogosultat fel nem vették, vagy abba nem jogosultat vettek fel, hogy valamelyik tagnak illetőségét vagy azon alapuló szavazati jogát nem helyesen állapították meg, vagy hogy a társulat kötelékébe jogosulatlanul vontak vagy nem vontak be valamely ingatlant.

NEGYEDIK FEJEZET.

Felügyelet.

A felügyelő hatóságok.

224. §.

(1913 : X. t.-c. 65. §.)

A társulat a közigazgatási bizottság és a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt működik.

A felügyelő hatóság a társulat ügyvitelét és vagyonkezelését a vagyon célszerű gazdasági hasznosítása és jövedelmeztetése szempontjából is bármikor megvizsgálhatja, a társulatot a tapasztalt hiányok vagy szabálytalanságok megszüntetésére tíz koronától kétezzer koronáig terjedhető pénzbírság (törvény 73., jelen rendelet 244. §.) terhével utasíthatja és a felügyeleti vizsgálat eredményének közlésével a szükséges intézkedések tárgyalása és határozathozatala végett közgyűlés összehívását is elrendelheti.

Ezenfelül a társulat működését a közigazgatási hatóságok is ellenőrizni és a tapasztalt hiányokról a közigazgatási bizottságnak késedelem nélkül jelentést tenni kötelesek.

225. §.

A felügyelő hatóságnak az előbbi § értelmében különösen figyelemmel kell kísérnie azt, hogy a társulat a közös legelő jókarbantartását el ne hanyagolja. Ebből a szempontból a társulat vagyonkezelését időközönként meg kell vizsgálnia, és ha a legelő jókarbantartása szempontjából szükséges, a helyszínére kiküldött szakértővel a társulat részére munkatervet dolgoztat ki. Ebből a célból szakértő kiküldését a társulat maga is kérheti.

A munkatervben a társulat kívánságainak különös figyelembevételével elkülönítve kell megállapítani azokat a tennivalókat, amelyek közmunkával vagy a társulatnak lényegesebb anyagi megterhelése nélkül elvégezhetőek és azokat, amelyek lényegesebb költséggel járnak.

Egyebekben az előbbi § 2. bekezdése nyer megfelelő alkalmazást.

226. §.

A főszolgabíró valahányszor a társulat székhelyén községi hivatalvizsgálatra megjelenik, köteles egyuttal a társulat ügyvitelét és vagyonkezelését is a 224. §. utolsó bekezdése értelmében megvizsgálni.

A miniszteri biztos.

227. §.

(1913: X. t.-c. 66. §.)

A társulat működésének megakadása, a társulat rossz gazdálkodása s a társulat ügyeinek a társulat rendeltetését veszélyeztető

módon való vitele vagy pénzügyi zavarok esetében a földművelésügyi miniszter a társulati ügyek vitelére miniszteri biztost küldhet ki.

A miniszteri biztos működésének tartamára a közigazgatási bizottság felügyeleti joga függőben van.

A miniszteri biztos — a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 3., 5—10. és 15. pontjaiban megjelölt ügyek és az ugyanezen §. 12. pontjában említett beruházások kivételével — a közgyűlés, a választmány és az elnök jogait gyakorolja és tennivalóit végzi.

A biztos mellé a földművelésügyi miniszter az érdekeltek köréből véleményező bizottságot állít.

A biztos működése legfeljebb öt évig tarthat.

Ennek, vagy ha a megbízás rövidebb időre szól, a kitűzött időnek elteltével a miniszteri biztos a társulat közgyűlését az elnök és a választmány megválasztása végett összehívja és nekik a társulat ügyeinek további vitelét átadja.

Ha azonban a földművelésügyi miniszter a körülmények folytán indokoltnak találja, vagy ha az érdekeltek maguk kérik, a biztos működését esetről-esetre meghosszabbíthatja, de a vonatkozó rendeletben az újabb határidőt minden esetben határozottan megjelöli.

228. §.

Miniszteri biztos kiküldése iránt előterjesztést tehet a társulat közgyűlése és a közigazgatási bizottság.

Az előterjesztést indokolni kell.

Ha a társulat közgyűlése teszi az előterjesztést, azt a közigazgatási bizottság útján kell a földművelésügyi miniszterhez előterjeszteni. A közigazgatási bizottság az előterjesztést véleményes jelentéssel terjeszti fel.

A földművelésügyi miniszter azonban hivatalból is küldhet ki miniszteri biztost, ha azt tapasztalja, hogy fennfognak azok az okok, amelyek miatt miniszteri biztos kiküldésének a törvény értelmében helye van.

A társulat működésének ellenőrzése.

229. §.

(1913 : X. t.-c. 67. §.)

A felügyelő hatóság ellenőrizni köteles az ingatlanok rendeltetésszerű használatát, állandó jókarbantartását és gondozását,

különösen a legelő jókarbahelyezésére, javítására, felszerelésére vagy egyéb beruházásokra szánt összegnek (törvény 21., jelen rendelet 71. §. utolsó bekezdése, törvény 24., jelen rendelet 77. §. utolsó-előtti bekezdése, törvény 27., jelen rendelet 83. §., törvény 42., jelen rendelet 132. §. utolsó bekezdése) rendeltetésszerű felhasználását és a célba vett legelőgyarapításnak megvalósítását és fenntartását, ingatlan szerzésének vagy elidegenítésének eseteiben pedig azt, hogy a társulat által szerzett ingatlan értéke vagy a társulat által elidegenített ingatlanért kapott érték az adott ellenértéket valóssággal fedezze.

230. §.

Avégből, hogy a felügyelő hatóság az előbbi §-ban jelzett feladatának eleget tehessen, ingatlan szerzése vagy elidegenítése esetében a jelen rendelet 72. §-ában megszabott adatokat kell bemutatni.

231. §.

(1913 : X. t.-c. 68. §.)

Ha az elnök vagy a társulat egyéb közege a törvényben, rendeletben vagy az alapszabályokban reá ruházott tennivalókat nem teljesíti, vagy kötelességeit egyébként súlyosan megszegi, vagy eljárásával a tagok érdekeit veszélyezteti: a felügyelő hatóság őket tíz koronától egyezer koronáig terjedhető bírsággal (törvény 73., jelen rendelet 244. §.) sújthatja, tisztüktől elmozdíthatja és a törvény 48. (jelen rendelet 156.) §-ának 3. bekezdése értelmében járhat el.

232. §.

(1913 : X. t.-c. 69. §.)

Ha a társulat képviselőjére hivatott közegek a társulat valamely jogát érvényesíteni elmulasztják, a felügyelő hatóság a megyei tiszti ügyésznek, esetleg más ügyvédnek, még a társulat ellenzése ellenére is, megbízást adhat a jog érvényesítésére.

A megbízásnak ugyanaz a joghatálya, mintha a társulat adta volna.

233. §.

Ha az előbbi §-ban jelzett megbízást a közigazgatási bizottság adja, azt köteles a földművelésügyi miniszternek az érvényesítendő jog tüzetes ismertetésével bejelenteni.

234. §.

A társulat elnöke köteles a társulat ellen indított pereket a közigazgatási bizottságnál bejelenteni.

A közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága.

235. §.

(1913 : X. t.-c. 70. §.)

A jelen törvényben a közigazgatási bizottság hatáskörébe utalt tennivalókat a közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága végzi.

A gazdasági albizottság elnöke a főispán, akadályoztatása esetében a törvényhatóság első tisztviselője.

Az elnökön kívül tagjai a közigazgatási bizottság által saját kebeléből vagy ezen kívül álló egyének közül választott két mezőgazdasági és két erdőgazdasági szakférfiu.

A gazdasági bizottság rendszerint ülésben határoz. Érvényes határozat hozatalához az elnök és legalább két tag jelenléte szükséges. Szavazategyenlőség esetében az elnök szavazata dönt. Az ülésen mint előadó vagy véleményező az erdőfelügyelőségnek és a gazdasági felügyelőségnek egyik tagja is részt vehet, de szavazati joguk nincsen. A határozat ellen az erdőfelügyelőség és a gazdasági felügyelőség fellebbezéssel élhet.

Halasztást nem tűrő esetekben az ügy előadójának meghallgatásával az elnök vagy helyettese saját felelősségére ideiglenesen intézkedhetik. Köteles azonban az ügyet végleges intézkedés végett az albizottság legközelebbi ülése elé terjeszteni.

A gazdasági albizottság a maga működéséről a közigazgatási bizottsághoz évenként jelentést tesz, amelynek tárgyalásán a közigazgatási bizottság ülésében az erdőfelügyelőségnek egyik tagja is részt vehet.

Ha a társulat kötelékébe tartozó ingatlan két vagy több törvényhatóság területén fekszik, a földművelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve határozza meg, hogy melyik törvényhatóság közigazgatási bizottsága járjon el.

Az állandó gazdasági szakbizottság.

236. §.

(1913 : X. t.-c. 71. §.)

A földművelésügyi miniszter a (jelen) törvény 2., 3., és 74. (jelen rendelet 5., 6. és 248.) §-ában említett ügyekben, valamint a törvény 58. (jelen rendelet 203.) §-ának 1. bekezdésében említett rendelkezéshez szükséges engedély megadása felől állandó gazdasági szakbizottságának meghallgatásával határoz. A földművelésügyi miniszter a szakbizottságot a (jelen) törvény alá eső más ügyekben is meghallgathatja.

237. §.

Az állandó gazdasági szakbizottság határozatait ügyviteli szabályzatában körülírt módon hozza meg és közli a földművelésügyi miniszterrel.

A kiküldetések.

238. §.

(1913 : X. t.-c. 72. §.)

A hatósági kiküldetések költségei abban az esetben, ha a kiküldetés a társulat kérelmére történt, a társulatot terhelik.

A hatósági kiküldetések iránt tett intézkedések panasszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban panasznak van helye a kiküldő hatósághoz.

239. §.

Hatósági kiküldetések csak a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter rendelkezéséből foganatosíthatók.

Kiküldöttek gyanánt állami, megyei (városi) vagy községi tisztviselők, vagy hivatali köteléken kívül álló arra alkalmas egyének küldhetők ki.

240. §.

A hatósági kiküldöttek, amennyiben állami, megyei (városi), vagy községi alkalmazásban állanak, költségeiket a reájuk nézve különben is érvényes illetményszabályzat értelmében számítják fel. A hivatali köteléken kívül álló kiküldöttek ugyanazon díjszabás

szerint számíthatják fel illetményeiket, mint amely szerint a földművelésügyi miniszter által birtokrendezési ügyekben kijelölt gazdasági szakértők.

241. §.

A földművelésügyi miniszter valamint a közigazgatási bizottság által kiküldöttek költségét a földművelésügyi miniszter utalványozza.

Az utalványozás végett a következő bekezdés értelmében érvényesítendő költségjegyzékeket a földművelésügyi miniszterhez kell felterjeszteni.

A költségjegyzékeket az a számvevőség érvényesíti, amely a kiküldött egyéb kiküldéséből eredő költségjegyzékeinek az érvényesítésére is illetékes, és ha ez meg nem állapítható, az utalványozó hatóság mellé rendelt számvevőség.

242. §.

A jelen rendelet 238. §-ának 1. bekezdése esetében a költségek utalványozása a jelen rendelet 241. §-a értelmében történik; a költségek összegét azonban a társulattal közölni kell és azt föl kell hívni, hogy a megjelölt adóhivatalnál nyolc nap alatt fizesse be. Ezt az adóhivatallal és a földművelésügyi miniszter számvevőségével is közölni kell.

A kellő időre be nem fizetett összegeket közzadók módjára kell behajtani.

Az adóhivatal a befizetett összegeket a földművelésügyi tárca naplójában »kiküldetési költségek megtérítése« címén vételezi be.

243. §.

Hatósági kiküldetések esetében a társulat a kiküldött kívánására a helyben szokásos fuvar költségek megtérítése ellenében köteles a legközelebbi vasúti állomásról a községbe és vissza, valamint a község határán belül a helyszínére kiszállásnál kellő fuvarról, ott időzés esetére pedig meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szobáról a kiküldött által viselendő díj ellenében gondoskodni.

Az országos állattenyésztési alap.

244. §.

(1913 : X. t.-c. 73. §.)

A (jelen) törvény alapján kiszabott pénzbírságok az országos állattenyésztési alapot (1908 : XLIII. t.-c. 4. §.) illetik.

A bírságok nyitvántartása.

245. §.

A pénzbírságot kiszabó határozatot közölni kell azzal, akire a pénzbírságot kiszabták, továbbá a kir. adóhivatallal, amelynél a pénzbírságot be kell fizetni és a földművelésügyi miniszter számvevőségével.

Azt, akire a pénzbírságot kiszabták, föl kell hívni, hogy a pénzbírságot a határozat vételétől, vagy ha a pénzbírságot a közigazgatási bizottság szabta ki, a határozat jogerőre emelkedésétől számított 8 nap alatt a megnevezett adóhivatalnál fizesse be. Ha a pénzbírságot a közigazgatási bizottság szabta ki, a határozatot az adóhivatallal és a földművelésügyi miniszter számvevőségével csak jogerőre emelkedés után kell közölni.

A kellő időben be nem fizetett bírságot közadók módjára kell behajtani.

Az adóhivatal a befizetett összegeket a földművelésügyi tárca naplójában »országos állattenyésztési alapot illető bírság« (rövidítve »orsz. á. bírság«) címen vételezi be.

246. §.

A kiszabott bírság elengedésének helye nincsen. Kivételes méltánylást érdemlő esetekben azonban a földművelésügyi miniszter megfelelő részletfizetést engedélyezhet, ha a bírsággal sújtott vagyoni helyzetét a bírságnak egyszerre befizetése megrendítené.

Ha a bírsággal sújtott elhal, a bírságot vagy annak még be nem fizetett részét a hagyatékából behajtani nem szabad, hanem törölni kell. A törlést a közigazgatási bizottság rendeli el.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

I. Községi legelők.

Községi legelőről általában.

247. §.

Községek (kis- és nagyközségek, rendezett tanácsú városok) és törvényhatósági joggal fölrüházott városok közlegelőit nyilván kell tartani.

A nyilvántartásra a jelen rendelet 13—21. §-ának rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

248. §.

(1913 : X. t.-c. 74. §.)

Kis- és nagyközségekben a községi közlegelő elidegenítéséhez, megterheléséhez vagy rendeltetésének megváltoztatásához a földművelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

A földművelésügyi miniszter a községi közlegelő elidegenítéséhez, megterheléséhez vagy rendeltetésének megváltoztatásához csak akkor adhatja meg jóváhagyását, ha a kérvényező község az illetékes vagyonfelügyeleti hatóság hozzájárulását igazolja.

249. §.

Az előbbi §-ban jelzett jóváhagyás kérésénél be kell csatolni azokat a telekkönyvi és földadókataszteri adatokat, amelyek a kérdés elbírálásához szükségesek.

250. §.

A község kérvényét a szükséges iratokkal fölszerelten a gazdasági felügyelőség útján kell a földművelésügyi miniszterhez fölterjeszteni.

A gazdasági felügyelőség az iratokat a vonatkozó közigazgatási iratok beszerzése után véleményes jelentéssel terjeszti föl.

Községi legeltetési szabályrendelet.

251. §.

(1913: X. t. c. 75. §.)

A községek (törvény 77., jelen rendelet 256. §) kötelesek a községi közlegelőre vonatkozólag a (jelen) törvény hatálybalépésétől, illetőleg a községi közlegelő megszerzésétől számított egy év alatt legeltetési szabályrendeletet alkotni, illetőleg már meglévő legeltetési szabályrendeleteiket a törvény rendelkezéseivel összhangba hozni.

A községi legeltetési szabályrendelet hatályosságához a törvényhatósági bizottság jóváhagyásán felül a földművelésügyi miniszter megerősítése is szükséges.

Mind a törvényhatósági bizottságot, mind a földművelésügyi minisztert ugyanaz a jog illeti meg a községi legeltetési szabályrendeletekkel szemben, amelyet a törvényhatósági szabályrendeletekre vonatkozólag az 1886: XXI. törvénycikk 12. §-ának utolsó bekezdése a kormány részére megállapít. A községi legeltetési szabályrendeletben meg kell állapítani a községi közlegelő használatáért járó díjak magasságát. A használati díjakat a legelő hasznosítékának megfelelő mértékben, még pedig lehetőleg akként kell megállapítani, hogy az e címen befolyó jövedelemből, a közlegelő vételárának törlesztéséből, a közlegelő fenntartásából és javításából származó terhek fedezhetők legyenek.

A községi közlegelők kezelését és megfelelő karbantartását a hatóság ellenőrizni köteles. A földművelésügyi miniszter jogosult az ellenőrzést kiküldött közege által közvetlenül is gyakorolni.

A törvény 67. (jelen rendelet 229.) §-ának rendelkezéseit a községi közlegelőkre is megfelelően alkalmazni kell.

252. §.

A szabályrendelet megállapításánál a XXV. számú mintát kell a helyi viszonyok tekintetbe vételével figyelembe venni.

253. §.

Úgy a törvényhatósági bizottságnak mint a földművelésügyi miniszternek joga van a szabályrendelet hiányainak pótlására módosításokat vagy átalakítást kívánni. Ha a szabályrendelet céljának

meg nem felel vagy alaki vagy tartalmi fogyatkozásai miatt ezután sem volna alkalmas az állattenyésztés érdekeinek kielégítésére, vagy ha a község a szabályrendelet alkotását megtagadná, a földművelésügyi miniszter rendeletére a törvényhatósági bizottság vagy a földművelésügyi miniszter maga van jogosítva a szabályrendelet megalkotni. A törvényhatósági bizottság által alkotott községi szabályrendelet hatályosságához azonban a földművelésügyi miniszter megerősítése szükséges. Ha a község később megfelelő szabályrendeletet alkot, annak jóváhagyása és megerősítése után a törvényhatósági bizottság, illetőleg a földművelésügyi miniszter által alkotott szabályrendelet hatályát veszti.

254. §.

Ha a törvény 75. (jelen rendelet 251.) §-ának 4. bekezdése értelmében ellenőrzésre jogosult hatóság jelentése folytán vagy más úton a felügyelő hatóság arról szerez tudomást, hogy a község a legelő kezelését elhanyagolja, a legelő jókarbantartására szakértővel munkatervet dolgoztat ki.

Ilyen munkaterv megállapítása végett szakértő kiküldését maga a község vagy a községi vagyon kezelésének felügyeletére hivatott hatóságok is kérhetik.

A munkaterv kidolgozásánál a 225. §-nak 2. bekezdését kell szem előtt tartani.

A munkatervet a községi képviselőtestületnek rendszerint az a közgyűlése tárgyalja, melyen az évi költségvetést állapítják meg.

Egyébként a munkaterv végrehajtásánál irányadó, hogy a költségvetés mennyiben nyújt fedezetet.

II. Záró rendelkezések.

A községi hatáskörrel általában.

255. §.

(1913: X. t. c. 76. §.)

A (jelen) törvényben a községre ruházott hatáskör és a községet megillető elővásárlási jog (törvény 30., jelen rendelet 86. §) azt a községet illeti meg, ahol a társulat székhelye van, a társulat megalakulása előtt pedig az említett hatáskör azt a községet illeti, ahol a tulajdonostársak nagyobb része lakik. Kétség esetében első

fokon a közigazgatási bizottság (törvény 70., jelen rendelet 235. §), utolsó fokon, valamint akkor is, ha az érdekelt községek különböző törvényhatóságok területéhez tartoznak, a földművelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve állapítja meg azt, hogy ez a hatáskör és ez a jog melyik községet illeti.

256. §.

(1913: X. t. c. 77. §.)

Ahol a (jelen) törvény községet vagy a községi hatóságnak valamely szervét vagy közegét említi, ez alatt a rendezett tanácsú és a törvényhatósági joggal felruházott várost vagy a városi hatóságnak megfelelő szervét és közegét is kell érteni. Ehhez képest községi bíró alatt a polgármestert, községi előljáróság alatt a városi tanácsot, községi jegyző és a községi képviselőtestület által megbízott előljárósági tag alatt a városi tanácsnak a tanács által erre kijelölt tagját, községi képviselőtestület alatt a rendezett tanácsú város képviselőtestületét, a törvényhatósági joggal felruházott városban pedig a városi törvényhatósági bizottságot kell érteni.

Azokban az esetekben, amelyekben a (jelen) törvény szerint a községi képviselőtestület határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz engedett panasznak van helye (törvény 56., jelen rendelet 200. §. 2. bekezdése; törvény 62., jelen rendelet 217. §.), a törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának határozata ellen intézett panasz elintézése a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartozik.

Erdészeti albizottság.

257. §.

(1913: X. t. c. 78. §.)

A közigazgatási bizottságnak az 1879: XXXI. t. c. 26. §-ában említett háromtagú albizottsága helyébe erdészeti ügyekben is a (jelen) törvény 70. (jelen rendelet 235.) §-a értelmében szervezett gazdasági albizottság lép.

258. §.

A közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága erdészeti ügyekben további rendelkezésig az 1881. évi 10.092. sz. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi és az 1904. évi

62.060. számú földművelésügyi miniszteri rendeletek értelmében jár el.

Az 1881. évi 10.092. számú földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek 8. §-a hatályát veszti.

Kivételes rendelkezések.

259. §.

Ha különös körülmények indokolják, a földművelésügyi miniszter a törvény végrehajtásával megbízott miniszterekkel egyetértőleg a jelen végrehajtási rendelet szabályaiban foglalt egyes rendelkezések alól egyes társulatoknak kivételeket engedélyezhet.

Legelőhaszonbérlet társulatok.

260. §.

(1913: X. t.-c. 79. §.)

A földművelésügyi miniszter azokat, akik társaságba állva, községtől (törvény 77. jelen rendelet 256. §.) államtól, közalaptól, alapítványtól, egyháztól vagy a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségétől (1911: XV. t.-c.) vagy utóbbinak közvetítésével másától is közös használat céljából legelőterületet legalább tízévi tartamra haszonbérlet útján szereznek, a (jelen) törvény megfelelő alkalmazásával szervezendő társulat alakítására kötelezheti és ezt a társulatot a (jelen) törvényben szabályozott hatósági felügyelet alá helyezheti.

Azt, hogy az ily társulatra a (jelen) törvény rendelkezéseit mennyiben és miként kell alkalmazni, a földművelésügyi miniszter a végrehajtással megbízott többi miniszterrel egyetértőleg rendelettel állapítja meg.

Mezőrendőri törvény.

261. §.

(1913: X. t.-c. 80. §.)

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894: XII. t.-c. 6–11. §-ai a (jelen) törvény alapján alakult társulatok kötelékébe tartozó legelőkre nem nyerne alkalmazást.

262. §.

Az előbbi § rendelkezésének hatálya attól az időponttól kezdve áll be, mikor a földművelésügyi miniszter a társulat alapszabályainak jóváhagyását vagy megállapítását a hivatalos lapban közzétette.

Kötvények kibocsátása.

263. §.

(1913 : X. t.-c. 81. §.)

A (jelen) törvény hatálya alá eső társulatnak a törvény 27. (jelen rendelet 83.) §-a értelmében nyújtott kölcsön alapján az 1897 : XXXII. t.-c. hatálya alá tartozó kötvények csak a pénzügyminiszter engedélyével bocsáthatók ki.

Ily kölcsön az említett kötvények kibocsátásának alapjául csak akkor szolgálhat, ha :

1. a társulat kötelezi magát, hogy a kölcsönből folyó bármilyen tartozásainak fedezése végett szükség esetében a társulat tagjaira járulékokat vet ki (1897 : XXXII. t.-c. 2. §. 1. a) pontja);

2. a kölcsön jelzálogjognak telekkönyvi bekebelezésével biztosított és a kölcsön tőkeösszege — a netalán előzőleg bekebelezett tehertételekkel együtt — nem haladja meg a jelzálogul lekötött ingatlan ama becsértékét, amely a lekötés idejekor állapított meg; és

3. a követelés biztosítására a hitelezőintézet a kölcsön alapján kibocsátandó kötvényekből legalább egy évi kamat- és tőketörlesztési járadéknak megfelelő mennyiséget, a társulat külön kezelendő letétjeként, a kölcsön teljes letörlesztéséig visszatart.

Az ily biztosíték és kamatai csak a hitelezőintézet olyan követelésének fedezésére fordíthatók, amely a kölcsönből folyólag keletkezett és azok más célokra fel nem használhatók, sem pedig bírói vagy közigazgatási úton a kölcsön teljes törlesztéséig le nem foglalhatók. A társulat köteles gondoskodni arról, hogy a biztosíték eredeti tőkeösszegében a kölcsön teljes letörlesztéséig fenntartassék.

A kölcsönből folyó kötelezettségek pontos teljesítése esetében a hitelezőintézet a társulat kérelmére, ha a pénzügyminiszter előzetesen hozzájárul, a biztosíték kamatait köteles a társulat rendelkezésére bocsátani.

Ha a kölcsönnek és járadékainak meghatározott részét a földművelésügyi miniszter az 1908 : XLIII. t.-c. 1. §. 8. pontja alapján államsegélyként a kölcsön egész tartamára az államkincstár terhére vállalja el, a biztosíték megfelelően csökkenthető.

Bélyeg- és illetékmentesség.

264. §.

(1913 : X. t.-c. 82. §.)

A (jelen) törvény alapján indítandó eljárás bélyeg- és illetékmentes. Ez a mentesség azonban a peres eljárásra nem terjed ki.

A bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki továbbá, a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-a szerinti átruházást, valamint a törvény 33. (jelen rendelet 98.) §-a alapján végbemenő illetőség-szerzést kivéve, akár az alakulás tartama alatt, akár azután történt vagyonszerzésekre és társulati illetőség-szerzésekre, valamint a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok bérbeadás útján való hasznosítására, megterhelésére vagy elidegenítésére.

Átmenet.

265. §.

(1913 : X. t.-c. 85. §.)

A (jelen) törvény alá eső ingatlanok ügyeinek intézése addig, amíg a társulat a (jelen) törvény értelmében megalakul és alapszabályait életbeléptetik (törvény 16., jelen rendelet 64. §.), a fennálló szabályok szerint történik; de a törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-a alá eső ingatlanokat, valamint azokat az ingatlanokat, amelyekre nézve a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulást a törvény 2. vagy a 3. (jelen rendelet 5. vagy 6.) §-a alapján elrendelte, — avagy területüknek egy részét — az említett időpontig is csak a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával lehet jogügylettel elidegeníteni vagy megterhelni és csak ily jóváhagyással szabad bérbeadni, haszonbérbe adni, felosztani vagy gazdasági rendeltetésükben megváltoztatni.

Ez a rendelkezés a törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-a alá eső ingatlanok tekintetében a törvény kihirdetésének napján lép életbe, azonban alkalmazást nyer az ezt megelőzően létrejött jog-

ügyletekre is, amennyiben azokhoz a földművelésügyi miniszter jóváhagyása az eddigi szabályok szerint is szükséges volt (1894 : XII. t.-c. 12. §.) vagy e nélkül is, ha a jogügylet a törvény alapjául szolgált törvényjavaslatnak az országgyűlés elé terjesztése, azaz 1912. évi november hó 29. napja után jött létre.

Egyebekben a törvény hatálybalépésének idejét a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

Életbelépés.

266. §.

A jelen rendelet az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikkkel egyidőben, 1914. évi május hó 1. napján lép életbe.

Budapesten, 1914. évi március hó 15. napján.

I. melléklet az 1914. évi 7.000 F. M. számú rendelethez.

..... vármegye. járás.
 telekkönyvi hatóság. község.

 legelője.

Hely- szám	Kérdés	Felelet	Későbbi változások bejegyzése
1	A közös vagy községi legelő telekkönyv- szerű megjelölése (telekjegyzőkönyv, telekkönyvi betét száma, jószágtesti jel, sor vagy rendszám, helyrajzi szám):		
2	A legelőnek ki a telekkönyvi tulajdonosa (milyen jogalapon, mikor jegyezték be a telekkönyvbe, a bejegyzés telekkönyvi iktató száma):		
3	A közös legelő milyen szabályok szerint van telek- könyvezve:	Helyszínelési szabályok	
		2.579/1869 I. M. sz. rendelet	
		106/1870 I. M. sz. rendelet	
		40.101/1881 I. M. sz. rendelet	
		45.041/1889 I. M. sz. rendelet	
		39.900/1913. I. M. sz. rendelet	
	Telekkönyvi rendtartás 55. §.		
4	A közös legelőben részes felek osztat- lan illetőségei telekkönyvezve vannak-e; ha igen, hol vannak telekkönyvezve, az egyéni vagy a közös telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben): vagy pedig a telekkönyv csupán a telekkel való kap- csolatra utal-e?		
b	A telekkönyvezett osztatlan illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül más bejegyzések fennállanak-e, ha igen, milyen bejegyzések ezek (pl. jelzálogjog stb.):		

Nyilvántartó-lap (1914. évi 7.000 F. M. számú rendelet 13. és 247. §.)

Folyó- szám	Kérdés	Felelet	Későbbi változások bejegyzése
6	A legelő megjelölése a földadó kataszteri adatok szerint	kataszteri helyrajzi száma	
		területe	-----kataszteri hold ----- négyszögöl
		ki a tényleges birtokosa	
7	A közös legelő az 1913 : X. t.-c. melyik §-ának melyik pontja alá vonható s a legelőben részes felek összességét mely névvel szokták megnevezni :		
8	A közös legelőben részes feleknek van-e szervezetük ; ha van, mely törvényen alapul az ; ki állapította meg, mikor és mely hatóság hagyta jóvá vagy erősítette meg (a jóváhagyó vagy megerősítő záradék száma és kelte) :		
9	Ha a részes feleknek nincs önálló szervezetük, ki intézi a részes felek összességének közös gazdasági ügyeit s kinek a megbízása folytán, milyen alapon intézi :		
10	A közös legelőben részes feleknek vagyonát ki kezeli ; ha az ügyvitel és vagyonkezelés a községre vagy más birtokosságra (pl. erdőbirtokosságra) van bízva, az ügyvitel és vagyonkezelés elkülönítve történik-e ; hová fordítják és hol számolják el a közös legelőből eredő jövedelmet :		
11	A közös legelőben részes feleknek a közös legelőn kívül van-e még más közös ingatlanuk is ; ha igen, melyek ezek az ingatlanok (az 1.—6., 10. pontban részletezett körülírással) :		
12	A közös legelőben részes feleknek van-e közös tőkéjük ; honnan ered az, hol van elhelyezve ; ki kezeli, jövedelmét hová fordítják, le van-e kötve bizonyos célra (pl. legelőalap), kinek rendelkezése folytán ; (ha italmérségi kártalanítási kötvények vannak, ezeket külön pontosan körül kell írni ; ha ilyen kötvények nincsenek, jelezni kell, hogy az urbéri bormérésért annak idején kinek adták ki a kötvényeket ; annak jövedelmét hová fordítják, mire fordították a beváltott kötvények egyenértékét) ;		

Folyó- szám	Kérdés	Felelet	Későbbi változások bejegyzése
13	A közös legelőben részes felek száma, illetőségeiknek s ha meg van állapítva, szavazataiknak összege; a részes felek kis vagy nagy gazdák-e :		
14	Van-e a közös legelőben részes feleknek névjegyzékük, ki állapította meg azt, ki és mikor (kelet, iktatószám) záradékoltta; a névjegyzék az illetőségek arányát feltünteti-e; a névjegyzéken a változásokat keresztülvezetik-e, milyen alapon vezetik keresztül (pl. egyszerű bejelentés) :		
15	A közös legelő használatát szabályozza-e legelőrendtartás, ki hagyta azt jóvá, és mikor (kelet, iktatószám); a legelő használatáért szednek-e díjakat, mekkorát szednek; idegenek marháit a legelőre engedik-e, és mily feltételek alatt engedik :		
16	Ha a közlegelő a község tulajdona, szabályozva van-e a legelő használata; a legeltetési szabályrendelet jóváhagyási záradékának kelte és iktatószáma :		
17	A községnek van-e legelőalapja; honnan ered az; mekkora, hol van elhelyezve; jövedelmét mire fordítják :		
18	A közös vagy a községi legelőt egészben vagy részben nem vonták-e el eredeti rendeltetésétől; ha igen, milyen célra, mennyit, mikor, kinek az engedélyével (a hatóság megjelölése, engedélyének száma, kelte) :		
19	A közös vagy a községi legelőn gyakorolnak-e rendkívüli használatokat pl. föld-, kavicsbordás, vályogvetés stb.), ingyen vagy díjazás mellett, kik gyakorolhatnak ilyen használatot; a használat szabályozva van-e, ki és mikor szabályozta :		
20	Van-e a legelőn faállomány, hogyan és ki kezeli és használja ki azt; rendkívüli felhasználatra van-e engedélyük, ki adta azt, mikor, milyen szám alatt :		

Folyó- szám	Kérdés	Felelet	Későbbi változások bejegyzése
21	A legelő javítására kaptak-e államségélyt, mikor, mennyit (földművelésügyi miniszter engedélyének kelte és iktatószáma):		
22	Az apaállatoknak beszerzéséről ez időszereint a község vagy a birtokosság gondoskodik-e; az apaállatok száma, faja; tartásuk módja:		
23	Ha a közlegelő a község telekjegyzőkönyvébe (betétébe) van ugyan felvéve, de azt a község lakossága vagy annak egy része (pl.: volt urbéres gazdák) maguknak igénylik, pontosan körül kell írni, hogy kik és milyen alapon igénylik a magukénak a közlegelőt s utóbbit a községnek minden lakosa vagy csak azok használják-e, a kik a közlegelőt maguknak igénylik:		
24			

Kelt 191... évi..... hó..... napján. Kelt 191... évi.....hó..... napján

községi jegyző.
(városi polgármester.)

Látta:

telekkönyvvezető.

Látta:

birtokossági elnök.

Kelt 191... évi..... hó..... napján:

kir.bíró.

m. kir. gazdasági felügyelő.

Jegyzet. A 24. rovat a társulatnak az 1913 : X. értelmében való megalakulására vonatkozó adatok bejegyzésére szolgál. Egyelőre tehát üresen hagyandó.

II. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

..... birtokosság
 legeltetési társulatának alapszabályai.

A társulat neve és székhelye.

1. §.

A társulat neve:

..... birtokosság
 legeltetési társulata.

Székhelye

(..... vármegye.)

A társulat az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. t.-c. értelmében alakult; jogviszonyaira és működésére tehát az idézett törvénycikk, annak végrehajtási rendeletei és a jelen alapszabályok irányadók.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanok.

2. §.

A társulatnak kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok:

.....

Ezeknek az ingatlanoknak a leírása a következő:

.....

3. §.

A 2. §-ban megjelölt ingatlanokon felül az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. t.-c. 26. §-ának 1. bekezdése értelmében a társulat kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok is: ...

Ezeknek az ingatlanoknak a leírása a következő: -----

4. §.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. t.-c. 26. §-ának 2. bekezdése értelmében a társulat rendelkezése alá esik a következő közös ingó vagyon:

A társulat képviselőszervei és egyéb közegei.

5. §.

A társulatnak képviselőszervei és egyéb közegei:

1. az elnök; 2. a választmány; 3. a gazda; 4. a pénztáros; 5. a jegyző és 6. az egyéb alkalmazottak; u. m.: -----

A társulat elnöke.

6. §.

Az elnök hatásköre a következő:

1. képviseli a törvényben és a jelen alapszabályokban meghatározott korlátok között a társulatot peres és nem peres ügyekben hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben;

2. képviseli az első pontban jelzett korlátok között a társulat tagjait azokban a peres és nem peres ügyekben is, amelyek az összes tagokat, mint ilyeneket, közösen érdeklik;

3. megállapítja a választmánnyal egyetértésben a társulat rendes vagy rendkívüli közgyűlésének tárgysorozatát és gondoskodik arról, hogy a tárgyalásra kitűzött ügyeket kellően előkészítve, megfelelő időben terjesszék a közgyűlés elé;

4. összehívja a közgyűlést és pedig az évi társulati rendes közgyűlést a 18. §-ban megszabott időre, a rendkívüli közgyűlést pedig:

a) ha annak összehívását a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter rendelte el, a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter által meghatározott időben;

b) ha annak összehívását a tagoknak fejenként számított egytized része az ok és cél megjelölésével kívánja, úgy a kívánság előterjesztésétől legkésőbb nyolc nap alatt;

c) ha az összehívást a társulat érdekében vagy ő maga vagy a választmány tartja szükségesnek, az általa vagy a választmány által megállapított időben;

5. gondoskodik arról, hogy a közgyűlés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével kellő időben és módon közhírré tegyék;

6. rendszerint vezeti a közgyűlésen a tárgyalásokat, gondoskodik a rend fenntartásáról, kimondja a határozatokat, gondoskodik a jegyzőkönyv hitelesítéséről, a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról;

7. gondoskodik a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról abban az esetben is, ha a közgyűlésen a közigazgatási bizottságnak vagy a földművelésügyi miniszternek kiküldöttje elnököl;

8. felterjeszti a közgyűlésről készült jegyzőkönyv másodlatát a közgyűlés bezárásától számított 8 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, hacsak a közigazgatási bizottságnak vagy a földművelésügyi miniszternek a közgyűlésen elnöklő kiküldöttje a felterjesztésről másként nem gondoskodott ;

9. a közgyűlésen bejelentett panaszt a közgyűlés jegyzőkönyvében feljegyezteti, az írásban beadott panaszokat átveszi, gondoskodik arról, hogy a közgyűlés után szóval előterjesztett panaszokról jegyzőkönyv készüljön ;

10. panasszal él a választmánynak és a közgyűlésnek olyan határozatai ellen, amelyek a fennálló törvényekkel, rendeletekkel, az alapszabályokkal, a legelőrendtartással, a közérdekkel, a társulati tagok nagyobb részének vagy a kisgazdáknak érdekével ellentétesek ;

11. felterjeszti a közgyűlési határozatok ellen, valamint a választmánynak a járulékok kivetése tárgyában hozott határozatai ellen beadott panaszokat, a panasz beadására kitűzött határidő eltelte után 8 napon belül a közigazgatási bizottságnak ; a választmánynak az illetőségek átruházásához hozzájárulás kérdésében hozott határozatai ellen beadott panaszokat pedig, valamint azokat a panaszokat is, amelyek a törvény 31. §-ának 3. bekezdése alapján azért adatnak be, mert az illetőség átruházásához való hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni, a gazdasági felügyelőség útján a földművelésügyi miniszterhez ; máskülönben a választmány határozatai, a társulat más szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen beadott panaszokat a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti ;

12. késedelem nélkül közli, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, a községi előjárósággal és amennyiben a földművelésügyi miniszter másként nem rendelkezett, a gazdasági felügyelőséggel a társulati illetőségnek bejelentett átruházását ;

13. gondoskodik arról, hogy a választmány a társulati illetőségeknek bejelentett átruházásához való hozzájárulás kérdésében határozzon, amennyiben elővásárlási jog gyakorlásának nincs helye, a bejelentés, különben ha a jogosultak kijelentették, hogy elővásárlási jogukkal élni nem kívánnak, e kijelentés közlését vagy ha a bejelentéstől negyvenöt nap eltelt anélkül, hogy az elővásárlásra

jogosult jogát gyakorolta volna, a negyvenötödik napot követő nyolc nap alatt;

14. ha valamely társulati tagnak illetőségére végrehajtást vezetnek és a telekkönyvi hatóság az árverési hirdetményt a társulattal közli, gondoskodik, hogy a választmány az árverésen való részvétel tárgyában határozzon, a társulat nevében árverelő a megfelelő meghatalmazással el legyen látva s ha a választmány az árverési feltételek módosításának kérését elhatározza, a vonatkozó beadványt a telekkönyvi hatósághoz az árverési hirdetmény kézhezvételétől számított 8 nap alatt beadják;

15. gondoskodik, hogy a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségekről azok, akiknek az illetőségek megszerzésére törvényes elsőbbségük van, tudomást szerezhessenek;

16. felterjeszti a hatósági kiküldöttek eljárása ellen beadott panaszokat a beadástól számított legkésőbb 8 nap alatt a kiküldő hatóságához;

17. a közigazgatási bizottságnak határozatai ellen beadott fellebbezéseket átveszi, a szóval bejelentett fellebbezéseknek jegyzőkönyvre vételéről gondoskodik s a beadott fellebbezéseket a fellebbezések beadására kitűzött határidő letelte után 8 napon belül a szükséges iratokkal együtt a közigazgatási bizottsághoz felterjeszti;

18. a választmány elhatározása folytán, indokolt esetekben, a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést kér a panasszal vagy fellebbezéssel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, de csak akkor, ha a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul;

19. megteszi a hatósági határozatok végrehajtása iránt azokat az intézkedéseket, amelyek a törvény, rendeletek vagy az alapszabályok értelmében nem tartoznak a közgyűlés hatáskörébe;

20. gondoskodik arról, hogy a helyszínére kiszálló hatósági kiküldötteknek az általuk viselendő díj ellenében a legközelebbi vasútállomásról a községbe és viszont, valamint a község határán belül fuvar, ott időzésük alatt meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szoba álljon rendelkezésükre;

21. felügyel arra, hogy a társulat tagjai a törvény, a rendeletek, az alapszabályok, a közgyűlés és a választmány határozatait pontosan betartsák ;

22. ellenőrzi a társulati gazdát feladata teljesítése körül ; időnkint számba veszi a társulati gazda gondozására bízott anyagokat, eszközöket, szereket, megvizsgálja az ezekről vezetett számadásokat és feljegyzéseket ;

23. ellenőrzi a pénztáros működését és időnkint váratlanul megvizsgálja a pénztárt ;

24. ellenőrzi a közös állatok gondozását, a pásztorok működését ;

25. hitelesítésül aláírja a közgyűlés által kivetett járulékokról, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, készített kivetési lajstromokat és hátraléki kimutatásokat és intézkedik a kivetett járulékok beszédese és behajtása, vagy a közös munka teljesítése iránt ;

26. felügyel a költségvetésnek és a számadásoknak kellő időben elkészítésére, gondoskodik arról, hogy a társulati tagokat az évenként kivetett járulékokról és azok esedékességéről a megszabott módon értesítsék ;

27. a választmány kijelölt tagjának ellenjegyzésével utalványozza a pénzkiadásokat és az anyagok kiszolgáltatását ;

28. felbontja a társulathoz intézett leveleket, a társulati jegyzővel együtt aláírja a hatóságokhoz, hivatalokhoz vagy magánfelekhez intézett iratokat.

7. §.

Az elnököt akadályoztatása esetében a közgyűlés által erre a célra választott elnökhelyettes, vagy ha a közgyűlés elnökhelyettest nem választott vagy ha az elnökhelyettes is akadályozva van, a választmánynak legidősebb tagja helyettesíti.

8. §.

Az elnök köteles az általa vagy a közgyűlés által előre meghatározott és kellő módon közhírré tett időben az erre rendelt helyiségben tartózkodni és a társulati ügyekben eljáróknak rendelkezésükre állani.

A választmány szervezete és hatásköre.

9. §.

A választmány a társulat elnökéből, a társulati gazdából, a pénztárosból, a társulati jegyzőből és a közgyűlés által választott még ----- tagból áll.

A választmány elnöke a társulat elnöke. Az elnök akadályoztatása esetében a 7. §. rendelkezése nyer alkalmazást.

A választmány jegyzőjének tennivalóit a társulatnak jegyzője, akadályoztatása esetében a választmánynak az elnök által erre kijelölt alkalmas tagja végzi.

10. §.

A választmány hatáskörébe tartoznak a társulatnak mindazok az ügyei, amelyeket a törvény, rendelet vagy az alapszabályok kifejezetten oda utalnak és azok az egyéb ügyek, amelyek törvény, rendelet vagy az alapszabályok értelmében a társulat más szervének hatáskörébe nincsenek utalva.

A választmány hatásköre különösen kiterjed a következőkre :

1. a társulati illetőségeknek bejelentett átruházása tekintetében, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, határoz a társulatot illető elővásárlási jog gyakorlása, ha elővásárlási jog gyakorlásának helye nincs, vagy ha az elővásárlásra jogosultak elővásárlási jogukkal élni nem kívánnak, az átruházáshoz való hozzájárulás megadása tárgyában ;

2. határoz a társulati illetőségekre vezetett végrehajtás esetében az árverésen való részvétel és esetleg az árverési feltételek módosításának kérése felől ;

3. határoz a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségeknek a törvényben előírt továbbadása tárgyában ;

4. közvetíti a tag által személyesen igénybe nem vett legelőhasználati jog gyakorlásának az alapszabályok értelmében más jelentkezőkre való átruházását ;

5. kiveti a pénztáros és a társulati gazda tervezete alapján a közgyűlés által megállapított járulékokat, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is ; s ha valamely tag a kivetést jogos-

sága vagy összege tekintetében vagy a kivetési jog elévülésének bekövetkezése miatt sérelmesnek tartja, a beadott panasz felett 8 napon belül határoz;

6. az erre vonatkozó szabályok szerint vezeteti a társulat tagjainak névjegyzékét;

7. megállapítja az elnökkel egyetértésben a közgyűlések tárgysorozatát;

8. az erre vonatkozó szabályok értelmében közreműködik a bevételek feleslegének a tagok között felosztásánál;

9. ha szükséges, előterjesztést tesz a közgyűlés elé az értékesítésre kerülő termények mennyiségének, becsértékének és eladási feltételeinek (nyilvános árverés esetében az árverési és szerződési feltételeknek), úgyszint a bérbeadandó haszonvételek bérleti feltételeinek megállapítása iránt;

10. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a közgyűlés a bérbe vagy haszonbérbeadást megengedte, három évet meg nem haladó időre megkötí a bérleti és haszonbérleti szerződést;

11. a társulati kölcsönök felvételét kivéve határoz egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása felől, amelyekkel a társulat 500 koronát meg nem haladó érték erejéig köteleztetnék;

12. végrehajtja azokat a közgyűlési határozatokat, amelyeket a közgyűlés végrehajtás végett hozzá utal;

13. indokolt esetekben határozatot hoz afelől, vajjon kérjenek-e a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést a panasszal vagy fellebbezéssel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, amennyiben a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorúl;

14. a legelőrendtartás megállapítása vagy módosítása, a szükséges legelőjavítások vagy kiegészítő legelőnek vagy más ingatlanoknak megszerzése s az apaállattartás tárgyában a közgyűlésnek javaslatokat tesz, és ellenőrzi a legelőrendtartás végrehajtását;

15. gondoskodik arról, hogy az évi költségvetést és számadásokat olyan időben készítsék el, hogy azok az évi rendes közgyűlést megelőző 15 napon át a községi eljárásnál közszemlére kitéve legyenek; a költségvetésileg elő nem irányzott újabb vagy több kiadásról szóló pótköltségvetés előkészítéséről hasonlóképpen gondoskodik oly módon, hogy az a pótköltségvetést tárgyaló közgyűlést megelőző 15 napon át közszemlére kitéve legyen;

16. határoz azoknak a társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása tárgyában, akikre nézve mindezt a hatáskört a törvény, rendelet vagy az alapszabályok a közgyűlésnek nem tartják fenn.

11. §.

A választmány tennivalóit ülésben intézi el.

Választmányi ülést kell tartani minden közgyűlés előtt, ezenkívül valahányszor azt az elnök, a felügyelő hatóság vagy a választmánynak, hácsak egy tagja is, szükségesnek tartja.

Az ülésre minden tagot személy szerint kell meghívni, még pedig lehetőleg a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével. Hácsak a késedelem veszéllyel nem jár, a meghívásnak az ülés előtt legalább huszonnégy órával kell történni.

Az ülésen a jelenlevő tagok szótöbbséggel határoznak. Ha a szavazatok egyenlően oszlanak meg, az a vélemény emelkedik határozat erejére, amelyre az elnök vagy az elnöklő választmányi tag is szavazott.

Érvényes határozathozatalra az elnökön kívül legalább két választott tagnak a jelenléte szükséges.

12. §.

A választmány ülésének határozatairól jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyet a választmánynak minden jelenlevő tagja és ha külön jegyzőkönyvvezetőt alkalmaztak, a jegyzőkönyvvezető is aláír.

Ha valamelyikük az aláírást megtagadja, annak okát a jegyzőkönyvben meg kell említeni.

A jegyzőkönyvet az erre a célra rendelt bekötött könyvbe kell beírni.

A választmány határozatainak végrehajtásáról az elnök gondoskodik.

A társulati gazda hatásköre.

13. §.

A társulati gazda az összes gazdasági tennivalókat végzi és ellenőrzi. Nevezetesen :

1. számontartja a birtokhatárok megjelölésére szolgáló határjeleket; a legeltetési forgók jelzésére szolgáló jeleket, a legeltetési tilalmi jeleket, szükség esetében azok kijavítása vagy pótlása iránt az elnöknek eljár,

2. felügyel arra, hogy a pásztorok és a közös állatok gondozói kötelességüket pontosan teljesítsék; mulasztás esetében jelentést tesz az elnöknek,

3. kíséri a helyszínére kiszálló hatósági kiküldötteket,

4. felfogadja az elrendelt munkálatok végrehajtásához szükséges munkásokat, vezeti és ellenőrzi a munkát, jegyzéket készít a felhasznált napszámokról és azt a napszám kiutalványozása végett legalább minden hét végén bemutatja az elnöknek,

5. a közös munkával teljesíthető gazdasági tennivalóknak természetben lerovását ellenőrzi, jegyzékbe veszi úgy azokat, akik a közös munkát természetben lerótták, mint azokat, akik azt nem teljesítették, akiktől tehát a közös munka pénzértékét kell behajtani,

6. a választmány megbízásából beszerzi a szükséges szerzőségeket, anyagokat, szereket és elszámol az elnök által erre a célra utalványozott költségekről,

7. ellenőrzi a legelőrendtartásnak végrehajtását, a legelőnek jókarbantartását, az apaállatoknak gondozását,

8. vezeti a leltárt, s esetleg az anyagszámadást, ha ilyennek vezetését a felügyelő hatóság vagy a társulat közgyűlése elrendeli;

9. általában teljesíti mindazt a feladatot, amelyet az 1—8. pontban jelzett feladatokon felül a közgyűlésnek, a választmánynak határozatai vagy a társulat elnökének rendelkezései hatáskörébe utalnak.

A pénztáros hatásköre.

14. §.

A társulatnak összes pénzkezelési tennivalóit a pénztáros végzi.

A pénztáros nevezetesen:

1. bevételezi a társulat számára teljesített befizetéseket, a szabályszerűen kiutalványozott összegeket kifizeti, kezeli a társulat pénzkészleteit és értékeit s mindezekről vezeti az előírt számadásokat,

2. az előírt módon nyilvántartja és beszedi a tagokra kivetett járulékokat, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, valamint a természetben le nem rótt közös munkának pénzértéke fejében járó összegeket,

3. nyilvántartja a tagok hátralékait, a bevételek feleslegét a társulati tagok között a közgyűlés határozatához képest a hátralékos tagok hátralékainak levonásával kifizeti,

4. nyilvántartja a társulat bevételeinek és kiadásainak fizetési határnapjait s ezekre az elnököt esetről-esetre idejekorán figyelemzteti,

5. figyelemmel kíséri a költségvetésben engedélyezett hitel állapotát és ha a hitelnek valamelyik tétele kimerülőben van, erről az elnöknek jelentést tesz,

6. a társulati gazda közreműködésével javaslatot készít a közgyűlés által megállapított járulékok, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, továbbá a közös munkák kivetésére nézve,

7. a társulati gazda és jegyző közreműködésével, az elnök utasításai szerint, elkészíti az évi zárószámadást, valamint az évi költségvetési előirányzatot,

8. gondoskodik az értékeknek és okmányoknak biztonságáról,

9. általában teljesíti mindazt a feladatot, melyet közgyűlési határozatok esetről-esetre is hatáskörébe utalnak, vagy amit a választmány vagy az elnök saját hatáskörében elrendel.

A jegyző hatásköre.

15. §.

A társulatnak minden írásbeli tennivalóit, hacsak kifejezetten más közeg hatáskörébe nincsenek utalva, a jegyző végzi.

A jegyző nevezetesen:

1. végzi a társulatnak összes levelezéseit s a kiadott iratokat a társulat elnöke mellett ő is aláírja;

2. segédkezik a többi társulati közegnek írásbeli tennivalóik elvégzésénél;

3. vezeti a közgyűlés, a választmányi ülések, valamint más tárgyalások jegyzőkönyveit s azokba a kimondott határozatokon felül a határozatok ellen szóval bejelentett panaszokat is fel-

jegyzi; a közgyűlési jegyzőkönyveket legkésőbb 5, más jegyzőkönyveket pedig legkésőbb 3 nap alatt az elnöknek az elrendelt másolatokkal együtt átadni köteles;

4. rendezi és kezeli az irattárt és mindazokat a könyveket, számadásokat s egyéb iratokat, melyeknek őrzése nincs más társulati közegnek hatáskörébe utalva;

5. általában teljesíti mindazt, amit közgyűlési vagy választmányi határozat időnkint még hatáskörébe utal vagy amit az elnök elrendel.

A közgyűlés.

16. §.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik különösen:

1. az alapszabályok módosítása és új alapszabályok megállapítása;

2. a legelőrendtartásnak, a legeltetés és az apaállattartás módzatainak meghatározása;

3. az elnöknek és a választmány többi tagjának megválasztása, felmentése és elmozdítása;

4. a 3. pont alá nem eső társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása, hacsak az alapszabályok mást nem rendelnek;

5. ingatlan szerzése — ide nem értve az illetőségeknek a törvény 30. §-a, a 31. §. 4. bekezdése és 34. §-a alapján való megszerzését;

6. társulati kölcsönök felvétele, továbbá egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása, amelyekkel a társulat 500 koronát meghaladó érték erejéig köteleztetnék;

7. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok tekintetében a törvény 21—23. §-ai és a 24. §. 1. bekezdése szerint megengedett ügyletek és az ingatlanokra rendeltetésüktől eltérő vagy más rendkívüli használatok és haszonvételek (bérlet, haszonbérlet, kő- és kavicsbányák nyitása, fakihasznlás fás legelőkön stb.) megengedése;

8. a társulat ingó tőkevagyonának felosztása, elidegenítése megterhelése és rendeltetésétől eltérő célra fordításának megengedése;

9. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a bérbe- vagy a haszonbérbeadás meg van engedve (7. pont), a bérleti és a haszonbérleti szerződések megkötése három évet meghaladó időre ;

10. határozathozatal per indítása és perbeli egység kötése tárgyában ;

11. határozathozatal legeltetési és egyéb használati díjak szedése és nagyságuknak megállapítása, valamint a tagsági járulékok kivetése és a természetben lerovandó közös munka tárgyában ;

12. határozathozatal az ingatlanokon végzendő javító munkálatok és beruházások tervei felől ;

13. a költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása ;

14. a társulat szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen használt panasz felett a döntés, amennyiben a törvény és az alapszabályok másként nem rendelkeznek ;

15. határozathozatal a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása vagy a társulat teljes feloszlása és az ezek következtében szükséges intézkedések tárgyában.

17. §.

A 16. §-ban említett tárgyakon felül a közgyűlés hatáskörébe tartozik még a társulat közegeinek járó tiszteldíj megállapítása is.

18. §.

Minden évben legalább ... rendes közgyűlést kell tartani.

A rendes közgyűlést legkésőbb minden év havának napjáig kell összehívni.

Az évi költségvetést és a zárószámadásokat az évi közgyűlés tárgyalja.

19. §.

A közgyűlés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével legalább tizenöt nappal előre hirdetmény kifüggesztése, és dobszó útján közhírré kell tenni.

A hirdetményt a községházának hirdetési tábláján, valamint az elnök lakásán mindenki által könnyen hozzáférhető helyen el-

helyezett társulati hirdetési táblán kell kifüggeszteni s a közgyűlés befejezéséig ott kifüggesztve kell hagyni.

Ha a közgyűlés tárgysorozatába a jelen alapszabályok 16. §-ának 5., 6., 7. és 15. pontjában megjelölt ügyek egyike is föl van véve, a társulat tagjait mindenkor egyenkint kell meghívni, még pedig a helyben lakó tagokat az összehívó hirdetménynek és a tárgysorozatnak felmutatásával, a más helyen lakókat pedig az utolsó ismert lakóhelyükre feladott egyszerű levélben vagy levelezőlapon.

A postára feladással az értesítést megtörténtnek kell venni.

A közgyűlést az előbbi két bekezdésben jelzett módon kell összehívni más minden olyan esetben is, amelyben azt a választmány, a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter elrendeli.

20. §.

A közgyűlés megtartásának helyéül rendszerint

..... szolgál; ha azt a rendes helyen megtartani nem lehetne, a közgyűlési meghívóban a közgyűlés megtartásának helyét is meg kell jelölni.

21. §.

A közgyűlések idejéről és helyéről, valamint a tárgyalás alá kerülő ügyekről az összehívásról szóló hirdetmény kifüggesztésével egyidejűleg a gazdasági felügyelőségnek és ha külön el van rendelve, a földművelésügyi miniszternek is a megszabott módon jelentést kell tenni.

22. §.

A közgyűlésen résztvehetnek a társulat közegei és azok, akik a társulat névjegyzékébe mint tagok föl vannak véve vagy még a közgyűlésen felvétetnek.

A közgyűlésen azonfelül résztvehet a közigazgatási bizottságnak és a földművelésügyi miniszternek a megbízottja.

Jelen lehetnek továbbá a közgyűlésen a közigazgatási hatóságok közegei, a gazdasági felügyelőségnek és az erdőfelügyelőségnek tagjai.

Felszólalás.

23. §.

A tárgyalás alatt álló kérdéshez rendszerint csak egyszer lehet hozzászólni, az elnök azonban kivételesen másodszori felszólalásra is engedélyt adhat. A felszólalás rendjét az elnök a jelentkezés sorrendje szerint állapítja meg.

A tárgytól eltérni nem szabad; aki ez ellen vét, attól az elnök megvonhatja a szót.

Azokat, akik a közgyűlésen a csendet és a rendet zavarják, az elnök rendreutasíthatja, kétszeri sikertelen rendreutasítás után pedig az illetőnek a gyűlésből kizárását indítványozhatja.

Szükség esetében az elnök a rend helyreállítására a közgazgatási hatóság segítségét kérheti.

24. §.

A hatósági kiküldöttek (22. §. 2. és 3. bekezdés) bármikor felszólalhatnak.

Határozathozatal.

25. §.

Ha szólásra többé senki sem jelentkezik, az elnök a kérdést határozathozatalra tűzi ki.

Fontosabb esetekben azonban a társulat jelen lévő tagjainak fejenként számított egy negyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kívánhatja és a közgyűlés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet. Ha a felügyelő hatóság ezt a kérelmet elutasítja, a határozat hozatalának felfüggesztését a következő közgyűlésen ugyanarra a tárgyra, amelyre nézve a határozat felfüggesztését már az előbbi közgyűlésen kérték, megismételni nem lehet.

Határozathozatal előtt az elnöknek a kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen felelni.

26. §.

A közgyűlésen a megjelenteknek illetőségeik szerint számított általános többsége határoz.

A jelen alapszabályok 16. §-ának 5., 9. és 12. pontjában említett határozatokhoz az összes társulati tagokat megillető szavazatoknak több mint fele, azonban ingatlanok elidegenítéséhez, valamint az alapszabályok idézett §-ának 15. pontjában említett határozathoz a szavazatoknak több mint kétharmada szükséges.

Szavazás meghatalmazott útján.

27. §.

Amennyiben a társulatnak tagjai szavazati jogukat meghatalmazottal kívánják gyakorolni, a meghatalmazott köteles a meghatalmazást, amelyben különösen ki legyen fejezve az, hogy a meghatalmazás melyik közgyűlésre szól, a szavazás előtt eredetiben felmutatni.

A meghatalmazást közokiratba, hitelesített vagy pedig a társulati tag állandó lakóhelye szerint illetékes községi (kör-)jegyző által láttamozott olyan magánokiratba kell foglalni, amelyet a meghatalmazó sajátkezü aláírásával vagy kézjegyével látott el. A külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni.

28. §.

A tag a társulatnál előre is bejelentheti annak a meghatalmazottjának nevét, aki által szavazati jogát — visszavonásig — általában gyakorolni óhajtja. Az ilyen általános meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba foglalva kell bemutatni a társulat elnökénél, aki azt a választmány elé terjeszti.

Ha a választmány a meghatalmazást rendben találja, az általános meghatalmazásokról szóló jegyzékbe (XXVI. számú minta) bevezeteti.

Az ilyen általános meghatalmazott meghatalmazója nevében a közgyűléseken fel is szólalhat. A meghatalmazottaknak különben felszólalási joguk nincsen.

29. §.

A meghatalmazott sem gyakorolhat és pedig amennyiben társulati tag, beleértve a saját illetősége után járó szavazati jogot, a tagok összes szavazatainak egynegyedénél több szavazatot.

Szavazás.

30. §.

Ha a feltett kérdésre a jelenlevő tagok közfelkiáltással mind igennel vagy nemmel felelnek, az elnök ennek értelmében mondja ki a határozatot s azt mint közfelkiáltással hozott egyhangú határozatot véteti jegyzőkönyvbe.

Ha határozat közfelkiáltás útján nem jön létre, szavazást kell tartani. A szavazás rendszerint akként történik, hogy az igennel szavazók felállanak s szavazataikat az elnök a közgyűlés által választott szavazatszedőkkel összeszámoltatja. A közgyűlésen jelenlevő tagok fejenként számított többségének kérelmére az elnök köteles ellenpróba tartását elrendelni. Ugyanilyen módon a szavazás megkezdése előtt névszerinti szavazást kell elrendelni.

31. §.

Névszerinti szavazást kell tartani mindenesetre, ha azt az egyes esetekben a felügyelő hatóság elrendeli, vagy ha a felügyelő hatóság kiküldöttje kívánja, végül, ha a jelen alapszabályok 26. §-ának 2. bekezdésében megjelölt tárgyak felől kell határozni.

Azt, hogy a választásokon a szavazást miként kell fogantósítani, a 34. §. szabja meg.

32. §.

A szavazás eredményét a szavazás módjának megjelölésével a jegyzőkönyvbe kell iktatni.

Ha a szavazás névszerint történt, a szavazás eredményét magában foglaló vagy a szavazásról netán készült külön névjegyzék is épen úgy kell hitelesíteni, mint a jegyzőkönyvet s azt az utóbbihoz úgy kell odafűzni, hogy tőle észrevétlenül elválasztható ne legyen.

Választások.

33. §.

A közgyűlés az elnököt, a választmány tagjait és a társulat egyéb közegeit (a társulati gazdát, a pénztárost, a jegyzőt) három évről három évre választja, megválaszthatók olyanok is, akik a társulatnak nem tagjai.

Az első általános választás a jelen alapszabályok életbeléptetése céljából összehívott gyűlésen történik s az ekkor megválasztottaknak megbízatása a következő harmadik rendes téli közgyűlés végéig tart.

Az időközben megüresedő állásokat a legközelebbi közgyűlésen töltik be, az ilyen módon megválasztottaknak megbízatása a következő általános választások befejezéséig tart.

Nem szabad megválasztani az olyant, aki nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy vétség miatt jogerősen el volt ítélve vagy tiszte viselésére egyéb okból alkalmatlan.

Pénztárossá csak az választható, akinek vagyoni viszonyai kellő biztosítékot nyújtanak.

34. §.

A választások közfelkiáltással vagy szavazással történnek. Szavazás esetében a szavazatokat úgy kell számítani, mint a közgyűlési határozatok hozatalánál.

Általános választásoknál az elnököt külön, a társulati gazdát, a pénztárost, a jegyzőt és választmány tagjait pedig, hacsak a közgyűlés mást nem rendel, együttesen választják.

Közfelkiáltással lehet választani, ha a társulati tagok a betöltendő állásokra csak egy-egy jelöltet ajánlanak (egy névsor) és ha a szavazást a megjelent tagoknak fejenként számított legalább egynegyed része nem kéri.

Ha ellenben ugyanarra az állásra több jelöltet ajánlanak, mindenesetre szavazással kell választani.

A szavazás nyilvános.

A szavazatok feljegyzése, a szavazatok számbavétele és az eredmény megállapítása a közgyűlés által választott, vagy ha a közgyűlés nem választ, az elnök által kijelölt szavazatszedőknek a feladata. Közülök kettő a szavazatokat jegyzi, a többi pedig a szavazásra jogosultak jegyzékével a szavazatok számát és a szavazatok számbavételét ellenőrzi.

A szavazás eredményét a közgyűlés elnöke hirdeti ki.

Megválasztottnak jelentendő ki az, akire, illetőleg a választmányi tagok választásánál, akikre a legtöbb szavazat esett.

Szavazatok egyenlősége esetében az eredményt az elnök sorshúzással dönti el.

35. §.

A választások eredményét 8 nap alatt a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni.

A választások ellen, mint a közgyűlés más határozatai ellen panasznak, a közigazgatási bizottságnak a panasz tárgyában hozott határozata ellen pedig fellebbezésnek van helye.

Határozatképesség.

36. §.

A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon legalább szavazatot képviselő társulati tag van jelen.

Ha a közgyűlés nem volt határozatképes, legkésőbb 30 napon belül új közgyűlést kell összehívni. Ezen a közgyűlésen a megjelent társulati tagok az előbbi nem határozatképes közgyűlésre kitzűzött ügyekben (kivéve a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket) a megjelentek számára s az általuk képviselt szavazatok számára tekintet nélkül érvényes határozatot hozhatnak.

Szavazás előtt a határozatképességet csak akkor kell külön megállapítani, ha annak megállapítását a szavazás megkezdése előtt legalább társulati tag vagy a felügyelő hatóságnak a közgyűlésen jelenlevő megbizottja kéri. Mindenkor meg kell továbbá állapítani a határozatképességet, ha a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket tárgyalják.

A határozatok kihirdetése.

37. §.

A közgyűlés határozatait az elnök rendszerint olyan módon hirdeti ki, hogy azokat a közgyűlésen határozatként kimondja.

A törvény 38. §-a 2. bekezdésében és 60. §-a 2. bekezdésében jelzett határozatokat azonban mindenesetre a helyben szokásos módon is ki kell hirdetni s azokra a hirdetménytáblákra is ki kell függeszteni, amelyeken a közgyűlések összehívásáról szóló hirdetményeket is kihirdetik. A közgyűlés és a felügyelő hatóság minden más határozatnak ilyen módokon vagy ezek egyikén vagy a Budapesti Közlönyben, a Földművelésügyi Értesítőben vagy valamely meghatározott helyi lapban közzétételét esetleg a határozatoknak egyéni kézbesítését is elrendelheti.

A társulat alkalmazottai.

38. §.

A társulatnak alkalmazottai a következők : pásztor, -----

Az alkalmazottakat a társulat nevében az elnök a választmány hozzájárulásával fogadja fel és bocsátja el.

Az alkalmazottak felfogadásának feltételeit a közgyűlés, járandóságukat szinte a közgyűlés vagy ennek felhatalmazása alapján a költségvetés keretei között a választmány állapítja meg.

39. §.

A társulatnak pásztoraira, valamint az állatok legeltetésénél való felügyelet módozataira a törvényhatóságnak az 1894 : XII. t.-c. 19. §-a értelmében alkotott szabályrendelete, nemkülönben a községnek estleges vonatkozó szabályrendelete, és a társulati legelőrendtartás az irányadó.

Intézkedések a társulat közegei és alkalmazottai által elkövetett kötelelességmulasztás vagy szabálytalan eljárás esetére.

40. §.

Az elnök és a társulatnak többi közege, valamint a társulatnak alkalmazottai is a gyűlés határozatainak és a hatáskörükbe utalt egyéb teendőknek lelkiismeretes és pontos végrehajtásáért, valamint hatáskörüknek gyakorlásánál követett eljárásukért a társulattal szemben teljes felelősséggel s azért a kárért, amelyet a határozatoknak, valamint a hatáskörübe utalt egyéb teendőknek végrehajtásánál akár cselekvéssel, akár mulasztással, szándékosan vagy véikes gondatlanságból, esetleg hűtlenségből a társulatnak okoznak, teljes kártérítéssel tartoznak.

A közgyűlés határozatainak gondos és helyes végrehajtása s általában véve a végrehajtó közegek és alkalmazottak kötelelességeinek pontos teljesítése és azok eljárása felett az ellenőrzés és felügyelet jogát első sorban az elnök gyakorolja, aki viszont a többi végrehajtó közeggel együtt a választmány ellenőrzése és felügyelet alatt áll.

41. §.

Az elnök és a többi közegek, valamint az alkalmazottak eljárása ellen emelt fegyelmi panaszt az elnöknél kell benyújtani vagy szóval előadni. Az elnök a szóval előadott fegyelmi panaszról jegyzőkönyvet vétet fel és a panaszokat, — még pedig, ha nem ellene irányulnak előzetes megvizsgálás után — a választmány elé terjeszteni köteles. Az elnök ellen irányuló fegyelmi panaszokat a választmánynak erre kijelölt tagja vizsgálja meg előzetesen és terjeszti a választmány elé.

Ha az elnök a társulatnak valamelyik közege vagy alkalmazottja részéről kötelelességmulasztást vagy szabályellenes eljárást tapasztal, köteles azt meginteni és ha az kötelelességeit a figyelmeztetés vagy megintés után sem teljesíti kifogástalanul, az elnök intézkedés végett a választmányhoz forduljon.

42. §.

Ha a választmány az elébe terjesztett panaszt alaptalannak találja, erre vonatkozó határozatáról a panaszlót megfelelően értesíti.

Ha ellenben a panasz alaposnak bizonyul, a választmány:

1. amennyiben a megállapított kötelelességmulasztásból vagy szabálytalanságból kár vagy nagyobb sérelem nem származott, azt, aki ellen a panasz irányul, megintí és erről a panaszlót értesíti;
2. más esetekben az ügyre nézve részletes jelentést s egyzersmind javaslatot is terjeszt a legközelebbi közgyűlés elé, vagy belátásához képest a felügyelő hatóságnak tesz jelentést.

A panaszolt szabálytalanság vagy kötelelességmulasztás következtében szükséges intézkedéseket, amennyiben hatáskörükben áll, az elnök, vagy a választmány úgy az 1. mint a 2. alatti esetekben kellő időben megtenni köteles, ha pedig hatáskörét meghaladja az intézkedés, az eset minőségéhez képest vagy a társulat közgyűlésének sürgős összehívása iránt intézkedik vagy a felügyelőhatóságnak tesz jelentést.

Ha a panaszt az egész választmány ellen intézték, a panaszt a választmány — igazoló jelentés kíséretében — a legközelebbi közgyűlés elé terjeszteni köteles.

43. §.

Ha a panasszal megtámadott közegnek vagy alkalmazottnak tisztjében való megmaradása a társulatra nyilvánvalóan károsnak mutatkoznék, a választmánynak joga van őt tisztjétől ideiglenesen felfüggeszteni is; felfüggesztés esetében azonban a választmány egyszersmind az ideiglenes helyettesítéséről is köteles gondoskodni.

A felfüggesztett közeg esetleges tiszteletdíjának további részleteit a panasz teljes elintézéséig vissza kell tartani.

Felmentés esetén a tiszteletdíjnak visszatartott része utólagosan kiszolgáltatandó.

A felfüggesztett alkalmazottak járandóságaira nézve szolgálati szerződésük, ha ilyent nem kötöttek, a vonatkozó általános vagy különös jogszabályok irányadók.

44. §.

A választmánynak az 41. és az 42. §. szerint hozott határozatai ellen az érdekeltek panasszal élhetnek a közgyűléshez.

A panaszt az elnöknel kell benyújtani, vagy szóval bejelenteni. Az elnök a szóval bejelentett panaszokat jegyzőkönyvbe véteti.

45. §.

Az elnöknek vagy a választmánynak intézkedése ellen beadott panaszt az elnök a választmány elé, a választmány pedig részletes jelentés és javaslat kíséretében a legközelebbi közgyűlés elé köteles terjeszteni.

46. §.

A közgyűlés a panasz tárgyában (ideértve az 53. §-ban említett panaszt is) a választmány által előterjesztett jelentés és javaslat alapján: vagy azonnal érdemlegesen határoz, vagy pedig az ügy megvizsgálására háromtagú bizottságot küld ki, s szükség esetén egyidejűleg a felfüggesztés és helyettesítés kérdését is elintézi.

47. §.

A bizottság a panasz ügyében vizsgálatot indít, felderíti a tényállást, megállapítja a felelősség mértékét, valamint a netalán okozott kár mennyiségét és a vizsgálat eredményei alapján a legközelebbi közgyűlésen javaslatot tesz az iránt, hogy a panasszal

illetett társulati közeg ellen milyen megtorlást alkalmazzanak, s ha kárt is okozott vagy eljárási költségek is merültek fel, azokért mily mértékben — ha pedig több közegről van szó, egyszersmind milyen sorrendben és arányban — állapítsák meg a felelősséget, végül hogy a kárösszeg és eljárási költségek behajtása végett mily lépéseket tegyenek.

48. §.

A közgyűlés a panasz elintézésére vonatkozó határozatában az egyes társulati közegeket vagy az egész választmányt, az esetleges kár és eljárási költségek megtérítésére vonatkozó kötelezettség megállapítása mellett egyszersmind:

1. kisebb szabálytalanság vagy kötelességmulasztás esetében, a követett eljárás rosszalásával kapcsolatban meginthati;
2. nagyobb szabálytalanság vagy kötelességmulasztás esetén a tiszteletdíjnak bizonyos időre terjedő elvonásával, vagy végül:
3. legsúlyosabb esetekben tisztjüktől való elmozdításukkal sújthatja.

49. §.

A közgyűlésnek az előbbi § értelmében hozott határozatai ellen az érdekeltek panasszal élhetnek a közigazgatási bizottsághoz.

50. §.

A tisztjétől jogerős határozattal elmozdított közeg helyett a legközelebbi közgyűlésen új közeget kell választani.

Evégből abban az esetben, ha a tisztségnak helyettesítés útján való ellátása nagyobb hátránnyal járna vagy a társulat érdekeit kellően ki nem elégítené, a választás foganatosítása végett rendkívüli közgyűlést kell összehívni.

51. §.

Ha a társulati közegek bármelyikét betegség, a társulat szék-helyétől távollét vagy egyéb okok kötelességeinek pontos teljesítésében akadályozzák, a választmány köteles annak megfelelő helyettesítéséről ideiglenesen gondoskodni.

Ha pedig valamelyik tisztség lemondás vagy elhalálozás következtében véglegesen megüresedik, akkor az 50. §. szerint kell az intézkedéseket megtenni.

52. §

Az előbbi §-ban foglaltak nem érintik a felügyelő hatóságnak felügyeleti és azt a jogát, hogy ha az elnök vagy a társulat egyéb közege a törvényben, rendeletben vagy az alapszabályokban rá ruházott tennivalókat nem teljesíti, vagy kötelességeit egyébként súlyosan megszegi vagy eljárásával a tagok érdekeit veszélyezteti, a felügyelő hatóság őket tíz koronától egyezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatja, tisztüktől elmozdíthatja és utóbbi esetben a társulat tagjait a választás foganatosítása végett közgyűlésre hívhatja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, sőt sürgős esetekben a választás megkísérlése előtt is, a közigazgatási bizottság ideiglenes elnökül és más közegektől a törvényben és az alapszabályokban megállapított hatáskörrel arra alkalmas társulati tagokat, szükség esetében a társulat körén kívül álló más alkalmas egyéneket rendel ki, vagy a társulat ügyeinek ugyanabban a hatáskörben való vitelével a községi bírót vagy az előjáróság más tagját bizza meg.

A felügyelő hatóság az előbbi bekezdésben jelzett módon akár hivatalból, akár kérelemre eljárhat. A kérelmet közvetlenül a felügyelő hatóságnál is ebbeli minőségének igazolása mellett bármelyik társulati tag beadhatja.

A kérelem különben akár szóval, akár írásban beadható a társulat elnökénél, a község előjáróságánál és a gazdasági felügyelőségnél is, amely azután a szóval előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe foglalja, a jegyzőkönyvet vagy az írásbeli panaszt az általa ismert tényállás közlésével a közigazgatási bizottsághoz terjeszti föl.

53. §.

Ha a felügyelő hatóság valamely fegyelmi panasz tárgyában az előbbi §-okban jelzett esetekben kíván eljárni, a társulatnak a most fölhívott §-ok egyike értelmében eljáró szerve vagy közege a további eljárást a felügyelő hatóságnak abban az állapotban köteles átadni, amelyben az eljárás a felügyelő hatóság meghagyásának vételekor van.

Ez a rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a feltétlenül szükségét további intézkedéseket ideiglenesen megtegyék.

Az illetőségek átruházása.

54. §.

Ha a tag legelőbeli illetőségét a belsőségével vagy legalább is.....hold külsőséggel kapcsolatban ruházza át, a társulat a hozzájárulást csak a törvény 29. §-ának 3. bekezdésében meghatározott esetekben tagadhatja meg.

A szavazati jog.

55. §.

A társulatnak mindegyik tagja, akinek legalább is.....illetősége van, egy szavazatot gyakorol. Akinek illetősége ennél nagyobb, az annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb az illetősége a fent megjelölt legkisebb illetőségnél.

Azok, akiknek illetőségük még kisebb, mint az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőség, szavazás végett csoportosulhatnak. A csoportosulásnak oly módon kell történni, hogy a szavazás végett minden csoportba legalább is annyi illetőségét egyesítsenek, hogy az egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító illetőséget elérje. Ha ennél több illetőséget egyesítenek egy csoportba, akkor a szavazási csoport annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb a csoportba egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőségnél.

A szavazás végett csoportosulás minden szavazás előtt esetről-esetre, vagy egy egész közgyűlés tartamára, vagy végül a csoportosulók által meghatározott huzamosabb időre is történhetik. Utóbbi esetben a választmány a csoportosulásokról alkalmas jegyzéket vezetett.

A legelő használata.

56. §.

A társulatnak minden tagja, akinek legalábbilletősége van, jogosult egy számos állat legeltetésére. Akiknek nincs ekkora illetőségük, azok illetőségüket, csoportba állva, a következő §-ok értelmében hasznosíthatják.

A legelő használatának részletes szabályait a legelőrendtartás állapítja meg.

57. §.

A legelő használatához való jog gyakorlását a tag másnak csak a társulat közvetítésével engedheti át, köteles azonban ebbeli szándékát a társulat elnökénél minden év.....hó.....ig bejelenteni.

A társulat azon tagjainak, akiknek nincs akkora illetőségük, hogy annál fogva legalább egy számos állatot legeltethetnének, vagy ha ilyen társulati tag már nem jelentkezik, azoknak akik a végrehajtási rendelet 107. §-ában vannak felsorolva, a használat megszerzésére mások felett elsőbbségük van. Kötelesek azonban avégből, hogy a legelő használatához való jog gyakorlását nekik engedjék át, a jog gyakorlásának megszerzésére vonatkozó szándékukat a fent megállapított határidőtől számított egy hó alatt a társulat elnökénél bejelenteni.

58. §.

Azok, akik az előbbi § utolsó bekezdése alapján két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásánál többet vesznek igénybe, minden további számos állat után százalékkal többet fizetnek, mint amennyi egy számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásáért fizetendő.

A termények értékesítése.

59. §.

Amennyiben a törvény végrehajtási rendelete másként nem rendelkezik, az ingatlanok terményei értékesítésének módját és feltételeit a közgyűlés, vagy amennyiben a közgyűlés ebben a kérdésben nem határozott, a választmány szabja meg.

A társulati tőkék.

60. §.

A társulatnak tőkéit, ideértve a tartaléktőkét is, ha a földművelésügyi miniszter másként nem rendelkezik, a közgyűlés által kijelölt pénzügyintézetnél kell gyümölcsöztetés végett elhelyezni. Az elhelyezés költményezéssel történik úgy, hogy az elnök és a választmánynak egy tagja írja alá a vonatkozó nyilatkozatot.

61. §.

Amennyiben a tőkék elhelyezésére más pénzüintézet nincs kijelölve, a társulat tőkeit póstatakarékpénztárnál kell elhelyezni; itt kell elhelyezni felhasználásukig azokat az összegeket is, amelyek a társulat kiadásainak fedezésére vannak rendelve vagy a társulat tagjai között leendő felosztásra várnak.

62. §.

A kézi pénztárban egyszerre csupán legfeljebb.....K készpénzt szabad tartani.

Tartaléktőke.

63. §.

A bevételekből a kiadások fedezése után fennmaradó feleslegnek egy.....részét előre nem látott társulati kiadások vagy más rendkívüli társulati szükségletek fedezhetése végett tartaléktőke képzésére kell fordítani.

Az anyag- és pénzkezelés.

64. §.

Az anyag- és pénzkezelésre nézve a törvénynek végrehajtási rendelete mellett még a következő szabályok irányadók.

65. §.

A pénztáros a befizetéseket a pénz átvétele után a pénztári naplóba azonnal feljegyezni köteles.

A pénztári napló tételszámát a bevételezés alkalmával az illető számadási okmányokra is rá kell jegyezni; a felek részére adott nyugtákat pedig a pénztárosnak aláírásával és a társulatnak pecsétjével is el kell látni.

66. §.

A kiadásokat a pénztáros a pénznek kiolvasása után, de annak átadása vagy elküldése előtt köteles tételenként sajátkezűleg a pénztári naplóba feljegyezni.

A pénztári napló tételszámát szintén valamennyi kiadási okmányra rá kell jegyezni.

A kezelési év.

67. §.

Úgy az anyag- és leltári számadásra, valamint a pénzkezelésre nézve kezelési évül a naptári év szolgál.

A kezelés megvizsgálása.

68. §.

Az elnök köteles a pénzkezelést, valamint az anyagkezelést a jegyző közreműködésével és a választmány egy-két tagjának jelenlétében negyedévenként legalább egyszer, még pedig mindkettőt ugyanazon nap egyszerre váratlanul megvizsgálni s az eredményről a választmány legközelebbi ülésén s a társulatnak legközelebbi közgyűlésén jelentést tenni.

Ha pedig a társulati gazda vagy pénztáros személyében változás áll be, nemkülönben ha a készletben levő terményeket, a pénztári készletet véletlen események (tűzvész stb.) megkárosítják, végül ha nevezett közegek ellen netán hűtlen kezelés gyanúja merülne fel vagy ily panasz emeltetnék, az elnök minden ilyen esetben is köteles az illető közeg számadásainak megvizsgálásáról azonnal gondoskodni. Az anyag- és pénzkezelés átadása, vagy átvétele a vizsgálatról felvett jegyzőkönyv alapján történik.

A járulékok esedékessége.

69. §.

A társulat által a tagokra kivetett járulékok (törvény 40. §.), ha a közgyűlés mást nem rendel, kivetésük után 15 nap mulva esedékesek s azokat további 15 nap alatt kell befizetni.

70. §.

A terhére történt kivetésről a társulatnak minden.....
tagját külön.....kell értesíteni.

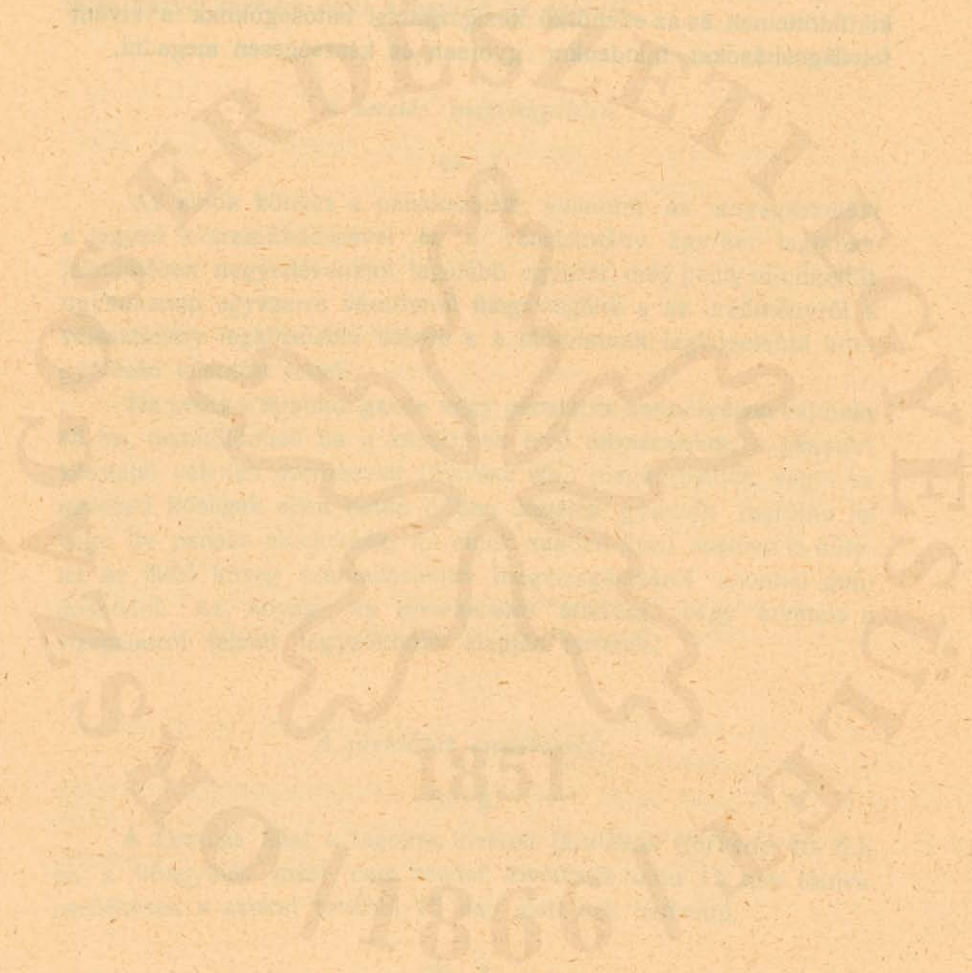
.....

.....

Felvilágosítások a hatóságok részére.

71. §.

A társulat közegei kötelesek a felügyelő hatóságoknak, azok kiküldötteinek és az ellenőrző közigazgatási hatóságoknak a kívánt felvilágosításokat mindenkor gyorsan és készségesen megadni.

III. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

.....birtokosság
legeltetési társulatának alapszabályai.¹⁾

A társulat neve és székhelye.

1. §.

A társulat neve:

.....birtokosság
legeltetési társulata.
Székhelye

(.....vármegye.)

A társulat az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. értelmében alakult; jogviszonyaira és működésére tehát az idézett törvénycikk, annak végrehajtási rendeletei és a jelen alapszabályok irányadók.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanok.

2. §.

A társulatnak kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok:

.....

Ezeknek az ingatlanoknak a leírása a következő:

.....

3. §.

A 2. §-ban megjelölt ingatlanokon felül az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. 26. §-ának 1. bekezdése értelmében

¹⁾ Ezt az alapszabálymintát akkor kell használni, ha a birtokosság az ügyek vitelét a községi közegekre bizza (1914. évi 7.000 F. M. számú rendelet 200. §-a)

a társulat kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok is:

Ezeknek az ingatlanoknak a leírása a következő:

4. §.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. 26. §-ának 2. bekezdése értelmében a társulat rendelkezése alá esik a következő közös ingó vagyron:

A társulat közegei.

5. §.

A társulat képviseletére és a határozatok végrehajtására hivatott szervek megállapítását a birtokosság mellőzi és helyettük az elnök hatáskörét a községi bíróra, a választmány hatáskörét pedig a községi előljárásságra (bíró, jegyző és a képviselőtestület által kijelölendő egy további előljárássági tag) bízza; úgyszintén a közgyűlés hatáskörét — a törvény 49. §-ának 1., 3., 5., 10. és 15. pontjaiban megjelölt ügyek és az ugyanezen §. 12. pontjában említett beruházások kivételével — a képviselőtestületre ruházza át

A községi bíró hatásköre.

6. §.

A községi bíró hatásköre a következő:

1. képviseli a törvényben és a jelen alapszabályokban meghatározott korlátok között a társulatot peres és nem peres ügyekben hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben;

2. képviseli az első pontban jelzett korlátok között a társulat tagjait azokban a peres és nem peres ügyekben is, amelyek az összes tagokat, mint ilyeneket, közösen érdeklik;

3. megállapítja a választmány hatáskörében eljáró községi előljárással (5. §.) egyetértésben a társulat rendes vagy rendkívüli közgyűlésnek tárgysorozatát és gondoskodik arról, hogy a tárgyalásra kitézött ügyeket kellően előkészítve, megfelelő időben terjesszék a közgyűlési képviselőtestületnek közgyűlése elé;

4. összehívja a társulat közgyűlését, amennyiben az 5. §. értelmében a társulat közgyűlésének fenntartott tárgyáról kell határozni:

a) ha annak összehívását a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter rendelte el, a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter által meghatározott időben,

b) ha annak összehívását a tagoknak fejenként számított egytized része az ok és cél megjelölésével kívánja, úgy a kívánság előterjesztésétől legkésőbb nyolc nap alatt,

c) ha az összehívást a társulat érdekében vagy ő maga vagy a községi előljárással tartja szükségesnek, az általa vagy a községi előljárással által megállapított időben;

5. gondoskodik arról, hogy az előbbi pont értelmében összehívott társulati közgyűlés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével kellő időben és módon közzé tegyék;

6. rendszerint vezeti a 4. pont értelmében összehívott közgyűlésen a tárgyalásokat, gondoskodik a rend fenntartásáról, kimondja a határozatokat, gondoskodik a jegyzőkönyv hitelesítéséről, a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról;

7. gondoskodik a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról abban az esetben is, ha a társulati közgyűlésen a közigazgatási bizottságnak vagy a földművelésügyi miniszternek kiküldöttje elnököl;

8. felterjeszti a társulati közgyűlésről készült jegyzőkönyv másolatát a közgyűlés bezárásától számított 8 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, hacsak a közigazgatási bizottságnak vagy a földművelésügyi miniszternek a közgyűlésen elnökölő kiküldöttje a felterjesztésről másként nem gondoskodott;

9. a társulati közgyűlésen bejelentett panaszt a közgyűlés jegyzőkönyvében feljegyezteti, az írásban beadott panaszokat átveszi, gondoskodik arról, hogy a szóval előterjesztett panaszokról jegyzőkönyv készüljön;

10. panasszal él a községi előljárással, a községi képviselőtestületnek és a társulati közgyűlésnek olyan határozatai ellen,

amelyek a fennálló törvényekkel, rendeletekkel, az alapszabályokkal, a legelőrendtartással, a közérdekkel, a társulati tagok nagyobb részének, vagy a kisgazdáknak érdekével ellenkeznek ;

11. felterjeszti a községi képviselőtestületnek és a társulat közgyűlésének határozatai ellen, valamint a községi előljárásságnak a járulékok kivetése tárgyában hozott határozatai ellen beadott panaszokat, a panasz beadására kitűzött határidő eltelte után 8 napon belül a közigazgatási bizottságnak ; a községi előljárásságnak az illetőségek átruházásához hozzájárulás kérdésében hozott határozatai ellen beadott panaszokat pedig, valamint azokat a panaszokat is, amelyeket a törvény 31. §-ának 3. bekezdése alapján azért adnak be, mert az illetőség átruházásához való hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni, a gazdasági felügyelőség útján a földművelésügyi miniszterhez, máskülönben a községi előljárásság határozatai, a társulat más szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen beadott panaszokat a községi képviselőtestületnek legközelebbi közgyűlése elé terjeszti ;

12. késedelem nélkül közli, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, a községi előljárássággal és amennyiben a földművelésügyi miniszter másként nem rendelkezett, a gazdasági felügyelőséggel a társulati illetőségnek bejelentett átruházását ;

13. gondoskodik arról, hogy a községi képviselőtestület a társulati illetőségeknek bejelentett átruházásához való hozzájárulás kérdésében határozzon, amennyiben elővásárlási jog gyakorlásának nincs helye, a bejelentést, különben ha a jogosultak kijelentették, hogy elővásárlási jogukkal élni nem kívánnak, e kijelentés közlését, vagy ha a bejelentéstől negyvenöt nap eltelt anélkül, hogy az elővásárlásra jogosult jogát gyakorolta volna, a negyvenötödik napot követő nyolc nap alatt ;

14. ha valamely társulati tagnak illetőségére végrehajtást vezetnek és a telekkönyvi hatóság az árverési hirdetményt a társulattal közli, gondoskodik, hogy a községi előljárásság az árverésen való részvétel tárgyában határozzon, a társulat nevében árverelő a megfelelő meghatalmazással el legyen látva s ha a községi előljárásság az árverési feltételek módosításának kérését elhatározza, a vonatkozó beadványt a telekkönyvi hatósághoz az árverési hirdetmény kézhezvételétől számított 8 nap alatt beadják ;

15. gondoskodik, hogy a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségekről azok, akiknek az illetőségek megszerzésére törvényes elsőbbségük van, tudomást szerezhessenek ;

16. felterjeszti a hatósági kiküldöttek eljárása ellen beadott panaszokat a beadástól számított legkésőbbben 8 nap alatt a kiküldő hatósághoz ;

17. a közigazgatási bizottságnak határozatai ellen beadott fellebbezéseket átveszi, a szóval bejelentett fellebbezéseknek jegyzőkönyvre vételéről gondoskodik s a beadott fellebbezéseket a fellebbezések beadására kitűzött határidő letelte után 8 napon belül a szükséges iratokkal együtt a közigazgatási bizottsághoz felterjeszti ;

18. a községi előljáráóság elhatározása folytán, indokolt esetekben, a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést kér a panasszal vagy fellebbezéssel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, de csak akkor, ha a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul ;

19. megteszi a hatósági határozatok végrehajtása iránt azokat az intézkedéseket, amelyek a törvény, rendeletek vagy az alapszabályok értelmében nem tartoznak a közgyűlés hatáskörébe ;

20. gondoskodik arról, hogy a helyszínére kiszálló hatósági kiküldötteknek általuk viselendő díj ellenében a legközelebbi vasútállomásról a községbe és viszont, valamint a község határán belül fuvar, ott időzésük alatt meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szoba álljon rendelkezésükre ;

21. felügyel arra, hogy a társulat tagjai a törvénynek, a rendeleteknek, az alapszabályoknak, a községi képviselőtestület és a társulat közgyűlésének, valamint a községi előljáráóságnak határozatait pontosan betartsák ;

22. ellenőrzi a közös állatok gondozását, a pásztorok működését ;

23. hitelesítéssel aláírja a községi képviselőtestület által kivetett járulékokról (ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is) készített kivetési lajstromokat és hátraléki kimutatásokat és intézkedik a kivetett járulékok beszédése és behajtása vagy a közös munka teljesítése iránt ;

24. felügyel a költségvetésnek és a számadásoknak kellő időben elkészítésére, gondoskodik arról, hogy a társulati tagokat az évenként kivetett járulékokról és azok esedékességéről a megszabott módon értesítsék;

25. felbontja a társulathoz intézett leveleket, aláírja a hatóságokhoz, hivatalokhoz vagy magánfelekhez intézett iratokat.

A községi előljáróság hatásköre.

7. §.

A községi előljáróság hatáskörébe tartoznak a társulatnak mindazok az ügyei, amelyeket a törvény, rendelet vagy az alapszabályok kifejezetten oda utalnak és azok az egyéb ügyek, amelyek törvény, rendelet vagy az alapszabályok értelmében más szervnek hatáskörébe nincsenek utalva.

A községi előljáróság hatásköre különösen kiterjed a következőkre:

1. a társulati illetőségeknek bejelentett átruházása tekintetében, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, határoz az elővásárlási jog gyakorlása, ha elővásárlási jog gyakorlásának helye nincs vagy ha az elővásárlásra jogosultak elővásárlási jogukkal élni nem kívánnak, az átruházáshoz való hozzájárulás megadása tárgyában;

2. határoz a társulati illetőségekre vezetett végrehajtás esetében az árverésen való részvétel és esetleg az árverési feltételek módosításának kérése felől;

3. határoz a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségeknél a törvényben előírt továbbadása tárgyában;

4. közvetíti a tag által személyesen igénybe nem vett legelőhasználati jog gyakorlásának az alapszabályok értelmében más jelentkezőkre való átruházását;

5. kivetíti a községi képviselőtestület által megállapított járulékokat, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is; s ha valamely társulati tag a kivetést jogossága vagy összege tekintetében vagy a kivetési jog elévülésének bekövetkezése miatt sérelmesnek tartja, a beadott panasz felett 8 napon belül határoz;

6. az erre vonatkozó szabályok szerint vezeteti a társulat tagjainak névjegyzékét;

7. megállapítja a községi bíróval egyetértésben azoknak a társulati ügyeknek tárgysorozatát, amelyeket a községi képviselőtestület vagy a társulat közgyűlése elé kell vinni;

8. az erre vonatkozó szabályok értelmében közreműködik a bevételek feleslegének a tagok között felosztásánál;

9. előterjesztést tesz a községi képviselőtestületnek az értékesítésre kerülő termények mennyiségének, becsértékének és eladási feltételeinek (nyilvános árverés esetében az árverési és szerződési feltételeknek) megállapítása iránt;

10. végrehajtja a községi képviselőtestület vagy a társulat közgyűlésének azokat a határozatait, amelyeket a közgyűlés végrehajtás végett hozzá utal;

11. indokolt esetekben határozatot hoz afelől, vajjon kérjenek-e a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést a panasszal vagy fellebbvitellel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, amennyiben a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul;

12. a legelőrendtartás megállapítása vagy módosítása, és a szükséges legelőjavítások tárgyában a községi képviselőtestületnek, továbbá kiegészítő legelőnek vagy más ingatlanoknak megszerzése tárgyában a társulati közgyűlésnek javaslatokat tesz, és ellenőrzi a legelőrendtartás végrehajtását;

13. határoz azoknak a társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása tárgyában, akikre nézve mindezt a hatáskört a törvény, rendelet vagy az alapszabályok a községi képviselőtestületnek nem tartják fenn.

A községi képviselőtestület által kijelölt előjárósági tag hatásköre.

8. §.

Az előjárósági tag az összes gazdasági tennivalókat végzi és ellenőrzi. Nevezetesen:

1. számon tartja a birtokhatárok megjelölésére szogáló határjeleket, a legeltetési forgók jelzésére szolgáló jeleket, a legeltetési

tilalmi jeleket, szükség esetében azok kijavítása vagy pótlása iránt az elnöknel eljár ;

2. felügyel arra, hogy a pásztorok és a közös állatok gondozói kötelességüket pontosan teljesítsék, mulasztás esetében jelentést tesz az elnöknek ;

3. kíséri a helyszínére kiszálló hatósági kiküldötteket ;

4. felfogadja az elrendelt munkálatok végrehajtásához szükséges munkásokat, vezeti és ellenőrzi a munkát, jegyzéket készít a felhasznált napszámokról és azt a napszám kiutalványozása végett legalább minden hét végén bemutatja az elnöknek ;

5. a közös munkával teljesíthető gazdasági tennivalóknak természetben lerovását ellenőrzi, jegyzékbe veszi úgy azokat, akik a közös munkát természetben lerótták, mint azokat, akik azt nem teljesítették, akiktől tehát a közös munka pénzértékét kell behajtani ;

6. a községi előljárárság megbízásából beszerzi a szükséges szerzősámokat, anyagokat, szereket és elszámol az elnök által erre a célra utalványozott költségekkel ;

7. ellenőrzi a legelőrendtartásnak végrehajtását, a legelőnek jókarbantartását ;

8. általában teljesíti mindazt a feladatot, amelyet az 1—7. pontban jelzett feladatokon felül a községi képviselőtestületnek, a községi előljárárságnak határozatai vagy a községi bírónak rendelkezései hatáskörébe utalnak.

A községi (kör-) jegyző hatásköre.

9. §.

A társulatnak minden írásbeli tennivalóit a községi (kör-) jegyző végzi.

A községi képviselőtestület hatásköre.

10. §.

A községi képviselőtestület hatáskörébe tartozik :

1. a legelőrendtartásnak, a legeltetés és az apaállattartás módjainak meghatározása ;

2. az esetleges társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása, amennyiben az alapszabályok mást nem rendelnek ;

3. a határozathozatal legeltetési és egyéb használati díjak szedése és nagyságuknak megállapítása, valamint a tagsági járulékok kivetése és a természetben lerovandó közös munka tárgyában ;

4. határozathozatal az ingatlanokon* végzendő javító munkálatok felől ;

5. a költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása ;

6. a községi bírónak, a községi előjáróságnak, mint a társulati ügyekben eljáró szerveknek és a társulati közegeknek határozatai és intézkedései ellen használt panasz felett a döntés, amennyiben törvény, rendelet vagy az alapszabályok másként nem rendelkeznek.

A társulati közgyűlésnek fenntartott ügyek s azoknak intézése.

11. §.

A társulati közgyűlés hatáskörének marad fenntartva :

1. az alapszabályok módosítása és új alapszabályok megállapítása ;

2. ingatlan szerzése — ide nem értve az illetőségeknek a törvény 30. §., a 31. §. 4. bekezdése és 34. §. alapján való megszerzését ;

3. társulati kölcsönök felvétele ; továbbá egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása, amelyekkel a társulat 500 koronát meghaladó érték erejéig köteleztetnék ;

4. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok tekintetében a törvény 21—23. §-ai és a 24. §. 1. bekezdése szerint megengedett ügyletek és az ingatlanokra rendeltetésüktől eltérő vagy más rendkívüli használatok és haszonvételek (bérlet, haszonbérlet, kő- és kavicsbányák nyitása, fakihasztnálás fás legelőkön stb.) megengedése ;

5. a társulat ingó tőkevagyonának felosztása, elidegenítése és megterhelése és rendeltetésétől eltérő célra fordításának megengedése;

6. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a bérbe- vagy a haszonbérbeadás meg van engedve (4. pont), a bérleti és a haszonbérleti szerződések megkötése három évet meghaladó időre;

7. határozathozatal per indítása és perbeli egység kötése tárgyában;

8. határozathozatal a beruházások tervei felől;

9. határozathozatal a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása vagy a társulat teljes feloslása és az ezek következtében szükséges intézkedések tárgyában.

12. §.

Amennyiben a társulat közgyűlésének összehívása szükségessé válik, a közgyűlés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével legalább tizenöt nappal előre hirdetmény kifüggesztése és dobszó útján közhirrre kell tenni.

A hirdetményt a községházának hirdetési tábláján mindenki által könnyen hozzáférhető helyen elhelyezett hirdetési táblán kell kifüggeszteni s a közgyűlés befejezéséig ott kifüggesztve kell hagyni.

Ha a közgyűlés tárgysorozatába a jelen alapszabályoknak 11. §-ának 2., 3., 4. és 9. pontjában megjelölt ügyek egyike is föl van véve, a társulat tagjait mindenkor egyenkint kell meghívni, még pedig a helyben lakó tagokat az összehívó hirdetménynek és a tárgysorozatnak felmutatásával, a más helyen lakókat pedig az utolsó ismert lakóhelyükre feladott egyszerű levélben vagy levelezőlapon.

A postára feladással az értesítést megtörténtnek kell venni.

A közgyűlést az előbbi két bekezdésben jelzett módon kell összehívni más minden olyan esetben is, amelyben azt a közigazgatási bizottság vagy a földművelésügyi miniszter elrendeli.

13. §.

A társulati közgyűlést ott kell tartani, hol a községi képviselőtestület gyűléseit szokták tartani.

14. §.

A társulati közgyűlések idejéről és helyéről, valamint a tárgyalás alá kerülő ügyekről az összehívásról szóló hirdetmény kiállításával egyidejűleg a gazdasági felügyelőségnek és ha külön el van rendelve, a földművelésügyi miniszternek is a megszabott módon jelentést kell tenni.

15. §.

A társulati közgyűlésen résztvehetnek a községi előljáróság tagjai, a társulat közegei és azok, akik a társulat névjegyzékébe mint tagok föl vannak véve.

A közgyűlésen azonfelül résztvehet a közigazgatási bizottságnak és a földművelésügyi miniszternek a megbízottja.

Jelen lehetnek továbbá a közgyűlésen a közigazgatási hatóságok közegei, a gazdasági felügyelőségnek és az erdőfelügyelőségnek tagjai.

16. §.

A tárgyalás alatt álló kérdéshez rendszerint csak egyszer lehet hozzászólni, a közgyűlés elnöke azonban kivételesen másodszori felszólásra is engedélyt adhat. A felszólalás rendjét az elnök a jelentkezés sorrendje szerint állapítja meg.

A tárgytól eltérni nem szabad; aki ez ellen vét, attól az elnök megvonhatja a szót.

Azokat, akik a közgyűlésen a csendet és a rendet zavarják, az elnök rendreutasíthatja, kétszeri sikertelen rendreutasítás után pedig az illetőnek a gyűlésből kizárását indítványozhatja.

Szükség esetében az elnök a rend helyreállítására a közigazgatási hatóság segélyét kérheti.

17. §.

A hatósági kiküldöttek (15. §. 2. és 3. bekezdés) bármikor felszólalhatnak.

18. §.

Ha szólásra többé senki sem jelentkezik, az elnök a kérdést határozathozatalra tűzi ki.

Fontosabb esetekben azonban a társulat jelen lévő tagjainak fejenként számított egy negyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kívánhatja és a közgyűlés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet. Ha a felügyelő hatóság ezt a kérelmet elutasítja, a határozat hozatalának felfüggesztését a következő közgyűlésen ugyanarra a tárgyra, amelyre nézve a határozat felfüggesztését már az előbbi közgyűlésén kérték, megismételni nem lehet.

Határozathozatal előtt az elnöknek a kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen felelni.

19. §.

A társulati közgyűlésen a megjelenteknek illetőségeik szerint számított általános többsége határoz.

A jelen alapszabályok 11. §-ának 2., 6. és 8. pontjában említett határozatokhoz az összes társulati tagokat megillető szavazatoknak több mint fele, azonban ingatlanok elidegenítéséhez, valamint az alapszabályok idézett §-ának 9. pontjában említett határozatokhoz a szavazatoknak több mint kétharmada szükséges.

20. §.

Amennyiben a társulatnak tagjai a társulati közgyűlésen szavazati jogukat meghatalmazott által kívánják gyakorolni, a meghatalmazott köteles a meghatalmazást a szavazás előtt eredetiben felmutatni.

A meghatalmazást közokiratba, hitelesített vagy pedig a társulati tag lakóhelye szerint illetékes községi (kör-) jegyző által láttamozott olyan magánokiratba kell foglalni, amelyet a meghatalmazó sajátkezű aláírásával vagy kézjeggyével látott el. A külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni.

21. §.

A tag előre is bejelentheti annak a meghatalmazottjának nevét, aki által szavazati jogát — visszavonásig — általában gyakorolni óhajtja. Az ilyen általános meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba foglalva kell bemutatni a községi bírónál, aki azt a községi előljáróság elé terjeszti.

Ha a községi előjáróság a meghatalmazást rendben találja, az általános meghatalmazásokról szóló jegyzékbe bevezeteti.

Az ilyen általános meghatalmazott meghatalmazója nevében a társulati közgyűléseken fel is szólalhat. A meghatalmazottaknak különben felszólalási joguk nincsen.

22. §.

A meghatalmazott sem gyakorolhat és pedig amennyiben társulati tag, beleértve a saját illetősége után járó szavazati jogot, a tagok összes szavazatainak egynegyedénél több szavazatot.

23. §.

Ha a társulat közgyűlésén a feltett kérdésre a jelenlevő tagok közfelkiáltással mind igennel vagy nemmel felelnek, az elnök ennek értelmében mondja ki a határozatot s azt mint közfelkiáltással hozott egyhangú határozatot véteti jegyzőkönyvbe.

Ha határozat közfelkiáltás útján nem jön létre, szavazást kell tartani. A szavazás rendszerint akként történik, hogy az igennel szavazók felállanak s szavazataikat az elnök a közgyűlés által választott szavazatszedőkkel összeszámoltatja. A közgyűlésen jelenlevő tagok fejenként számított többségének kérelmére az elnök köteles ellenpróba tartását elrendelni. Ugyanígy módon a szavazás megkezdése előtt névszerinti szavazást kell elrendelni.

Névszerinti szavazást kell tartani mindenesetre, ha azt az egyes esetekben a felügyelő hatóság elrendeli, vagy ha a felügyelő hatóság kiküldöttje kívánja, végül, ha a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt tárgyak felől kell határozni.

24. §.

A szavazás eredményét a szavazás módjának megjelölésével a jegyzőkönyvbe kell iktatni.

Ha a szavazás névszerint történt, a szavazásnál netán használt külön névjegyzéket is épen úgy kell hitelesíteni, mint a jegyzőkönyvet s azt az utóbbihoz úgy kell odafűzni, hogy tőle észrevétlenül elválasztható ne legyen.

25. §.

A társulati közgyűlés akkor határozatképes, ha azon legalább szavazatot képviselő társulati tag van jelen.

Ha a közgyűlés nem volt határozatképes, legkésőbbben 30 napon belül új társulati közgyűlést kell összehívni. Ezen a közgyűlésen a megjelent társulati tagok az előbbi nem határozatképes közgyűlésre kitűzött ügyekben (kivéve a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket) a megjelentek számára s az általuk képviselt szavazatok számára tekintet nélkül érvényes határozatot hozhatnak.

Szavazás előtt a határozatképességet csak akkor kell külön megállapítani, ha annak megállapítását a szavazás megkezdése előtt legalább társulati tag vagy a felügyelő hatóságnak a közgyűlésen jelenlevő megbizottja kéri. Mindenkor meg kell továbbá állapítani a határozatképességet, ha a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket tárgyalják.

26. §.

A társulati közgyűlés határozatait az elnök rendszerint olyan módon hirdeti ki, hogy azokat a közgyűlésen határozatként ki mondja.

A törvény 60. §-a 2. bekezdésében jelzett határozatokat azonban mindenesetre a helyben szokásos módon is ki kell hirdetni s azokra a hirdetménytáblákra is ki kell függeszteni, amelyeken a közgyűlések összehívásáról szóló hirdetményeket is kihirdetik. A közgyűlés és a felügyelő hatóság minden más határozatnak ilyen módokon vagy ezek egyikén vagy a Budapesti Közlönyben, a Földmívelésügyi Értesítőben, vagy valamely meghatározott helyi lapban közzétételét, esetleg a határozatoknak egyéni kézbesítését is elrendelheti.

A társulat alkalmazottai.

27. §.

A társulatnak alkalmazottai a következők: pásztor,.....

.....

.....

Az alkalmazottakat a községi előjáróság hozzájárulásával a társulat nevében a községi bíró fogadja fel és bocsátja el.

Az alkalmazottak felfogadásának feltételeit a községi képviselőtestület, járandóságukat szinte a községi képviselőtestület vagy ennek felhatalmazása alapján a költségvetés keretei között a községi előljáróság állapítja meg.

28. §.

A társulatnak pásztoraira, valamint az állatok legeltetésénél való felügyelet módozataira a törvényhatóságnak az 1894 : XII. t.-c. 19. §-a értelmében alkotott szabályrendelete, nemkülönben a községnek esetleges vonatkozó szabályrendelete és a társulati legelőrendtartás irányadó.

Panasz a községi hatóság tagjai s a társulati alkalmazottak ellen.

29. §.

A községi bíró, a községi előljáróság s annak tagjai, valamint a társulati alkalmazottak ellen irányuló panaszokat, ha szóval adják elő, a községi bíró jegyzőkönyvbe véteti.

A községi bíró, a községi előljáróság s annak tagjai ellen irányuló panaszoknak elintézésére az általános közigazgatási jogszabályok irányadók; a társulati alkalmazottak ellen irányuló panaszokat pedig a községi bíró megvizsgálja s további intézkedés végett, ha az meghaladja az ő hatáskörét, a községi előljáróság vagy a községi képviselőtestület elé terjeszti.

Az illetőségek átruházása.

30. §.

Ha a tag illetőségét a belsőségével vagy legalább ishold külsőséggel kapcsolatban ruházza át, a társulat a hozzájárulást csak a törvény 29. §-ának 3. bekezdésében meghatározott esetekben tagadhatja meg.

31. §.

A társulatnak minden tagja, akinek legalább isilletősége van, a társulati közgyűlésen egy szavazatot gyakorol. Akinek illetősége ennél nagyobb, az annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb az illetősége a fent megjelölt legkisebb illetőségénél.

Azok, akiknek illetőségük még kisebb, mint az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőség, szavazás végett csoportosulhatnak. A csoportosulásnak oly módon kell történni, hogy a szavazás végett minden csoportba legalább is annyi illetőséget egyesítsenek, hogy az egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító illetőséget elérje. Ha ennél több illetőséget egyesítenek egy csoportba, akkor a szavazási csoport annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb a csoportba egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőségénél.

A szavazás végett csoportosulás minden szavazás előtt esetről-esetre, vagy egy egész közgyűlés tartamára, vagy végül a csoportosulók által meghatározott huzamosabb időre is történhetik. Utóbbi esetben a választmány a csoportosulásokról alkalmas jegyzéket vezet.

A legelőhasználat.

32. §.

A társulatnak minden tagja, akinek legalább illetősége van, jogosult egy számos állat legeltetésére. Akiknek nincs ekkora illetőségük, azok illetőségüket, csoportba állva, a következő §-ok értelmében hasznosíthatják.

33. §.

A legelő használatához való jog gyakorlását a tag másnak csak a községi előljárással közvetítésével engedheti át, köteles azonban ebbeli szándékát a községi bírónál minden év hó-ig bejelenteni. A társulat azon tagjainak, akiknek nincs ekkora illetőségük, hogy annál fogva legalább egy számos állatot legeltethetnének, vagy ha ilyen társulati tag már nem jelentkezik, azoknak, akik a végrehajtási rendelet 107. §-ában vannak felsorolva, a használat megszerzésére mások felett elsőbbségük van.

Kötelesek azonban avégből, hogy a legelő használatához való jog gyakorlását nekik engedjék át, a jog gyakorlásának megszerzésére vonatkozó szándékukat a fent megállapított határidőtől számított hó alatt a községi bírónál bejelenteni.

34. §.

Azok, akik az előbbi §. utolsó bekezdése alapján két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásánál többet vesznek

igénybe, minden további számos állat utánszázalékkal többet fizetnek, mint amennyi egy számos állat legeltetéséhez való jogsultság gyakorlásáért fizetendő.

A termények értékesítése.

35. §.

Amennyiben a törvény végrehajtási rendelete másként nem rendelkezik, az ingatlanok terményei értékesítésének módját és feltételeit a képviselőtestület, vagy amennyiben a képviselőtestület ebben a kérdésben nem határozott, az előjáróság szabja meg.

A tőkék elhelyezése.

36. §.

Amennyiben a földművelésügyi miniszter a tőkék elhelyezésére más pénztézetet nem jelölt ki, a társulat tőkéit póstatakarékpénztárnál kell elhelyezni: itt kell elhelyezni felhasználásukig azokat az összegeket, amelyek a társulat kiadásainak fedezésére vannak rendelve, vagy a társulat tagjai között leendő felosztásra várnak.

A községi pénztárban a társulatnak egyszerre csupán legfeljebbK készpénze lehet.

Tartaléktőke.

37. §.

A bevételekből a kiadások fedezése után fennmaradó feleslegnek egyrészét előre nem látott társulati kiadások vagy más rendkívüli társulati szükségletek fedezhetése végett tartaléktőke képzésére kell fordítani.

A társulati vagyon kezelése.

38. §.

A társulati vagyont a községi vagyontól elkülönítve az általános közigazgatási jogszabályok szerint kell kezelni, a társulat költségvetését és számadásait minden más költségvetéstől és számadástól elkülönítve kell elkészíteni.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

A közeli környékben a természet szépsége mindig is felkeltette az emberek érdeklődését. A természet nemcsak a lélek otthona, hanem a test számára is egy igazi gyógyászat. A friss levegő, a napfény és a zöld növények hatására a stressz csökken, a vérkeringés javul, és a szervezet újraerősödik. Ezért érdemes időt szánni a természetben való tartózkodásra, hiszen ez nemcsak a testi, hanem a lelki egészségünkért is fontos.

A természetben való tartózkodás nemcsak a testi, hanem a lelki egészségünkért is fontos. A természetben való tartózkodás segít a stressz csökkentésében, a vérkeringés javításában, és a szervezet újraerősítésében. Ezért érdemes időt szánni a természetben való tartózkodásra, hiszen ez nemcsak a testi, hanem a lelki egészségünkért is fontos.

A természetben való tartózkodás nemcsak a testi, hanem a lelki egészségünkért is fontos. A természetben való tartózkodás segít a stressz csökkentésében, a vérkeringés javításában, és a szervezet újraerősítésében. Ezért érdemes időt szánni a természetben való tartózkodásra, hiszen ez nemcsak a testi, hanem a lelki egészségünkért is fontos.

IV. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

-----i

birtokosság

legeltetési társulatának

bejelentési könyve.

.....i lakos társulati tag
 bejelenti, hogy a társulati névjegyzék tételenél nyilván-
 tartott s ai számú ^{telekjegyzéknyelvben} _{telekkönyvi betétben} A sor-
 szám alatt telekkönyvezett illetőségét 19...évi.....hó
 napján..... előtt
 kötött szerződéssel átruhazza i lakos
-ra a következő feltételekkel

A bejelentést bevezette 19... évi hó napján.

.....
 aláírás.

Látta, 19... évi hó napján a községi előljáróság.

(P. H.)

A választmány elővásárlási jogot
 az elővásárlási joggal a község az állam.....
 A választmány az átruházáshoz.....
 mert.....

Kelt, 19... évi hó napján.

.....
 elnök.

(Társulat
 pecsétje.)

.....
 választmányi tagok.

I. számú szelvény.

1

.....i birtokosság legeltetési társulata
 elismeri, hogyi lakos személyesen bejelentette,
 hogy a társulati névjegyzéktétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbentétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbensorszám
 alatt telekkönyvezett illetőségét19...évi.....hó.....napján
 előtt kötött.....szerződéssel
 átruházzai lakosra.
 Kelt 19...évi.....hó.....napján.

jegyző.

(P. H.)

elnök.

II. sz. szelvény.

1

.....i birtokosság legeltetési társulata
 értesíti, hogyi lakos bejelentette, hogy a társulati
 névjegyzéktétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbentétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbensorszám
 alatt telekkönyvezett illetőségét19...évi.....hó.....napján
 előtt kötött.....szerződéssel átruházzai lakosra
 következő feltételekkeli lakosra
 Kelt 19...évi.....hó.....napján.

jegyző.

(P. H.)

elnök.

III. számú szelvény.

1

.....i birtokosság legeltetési társulata
 értesíti, hogyi lakos bejelentette, hogy a társulati
 névjegyzéktétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbentétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbensorszám
 alatt telekkönyvezett illetőségét19...évi.....hó.....napján
 előtt kötött.....szerződéssel átruházzai lakosra
 következő feltételekkeli lakosra
 Kelt 19...évi.....hó.....napján.

jegyző.

(P. H.)

elnök.

IV. számú szelvény.

1

.....i birtokosság legeltetési társulata
 tudomásul vette, hogyi lakos a társulati
 névjegyzéktétele alatt nyilvántartott s aiszámú
 telekjegyzőkönyvbensorszám
 alatt telekkönyvezett
 illetőségét19...évi.....hó.....napján
 előtt kötött.....szerződéssel
 átruházzai lakosra.
ra.

Elővásárlási joggal

A választmány a bejelentett átruházáshoz
 Kelt 19...évi.....hó.....napján.

tanuk.

jegyző. (P. H.)

elnök.

A választmányak fent jelzett határozata
 Kelt 19...évi.....hó.....napján.

jegyző.

(P. H.)

elnök.

A község előljáróságának

A m. kir. gazdasági felügyelőségnek

VII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Jegyzék		Társulat		Társulat		Társulat		Társulat	
Társulat		Társulat		Társulat		Társulat		Társulat	
Társulat		Társulat		Társulat		Társulat		Társulat	
Társulat		Társulat		Társulat		Társulat		Társulat	
<p>Jegyzék.</p> <p>..... i birtokosság legeltetési társulata részére szerzett illetőségekről.</p>									
<p>1851</p> <p>1866</p>									
<p>Társulat részére szerzett illetőségek jegyzéke (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 97. §.).</p>									

Folyó szám	A z i l l e t ő s é g					Az illetőséget	
	nagysága			a névjegyzékben		a társulat	
	arány- számban	szava- zatok számában	számos állatban	kinek a nevé n állott	mely tétel- szám alatt	milyen jog- címen	mikor
						szerezte	

Az illetőséget					Megjegyzések
a társulat egészben vagy milyen részek- re osztva ruházta át arányszámokban kifejezve	megszerezte				
	ki	mikor	mennyiért		
			K.	f.	

KÖNYVTÁRSZÁMOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

1851

1866

VIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....
.....
..... i birtokosság
legeltetési társulatának

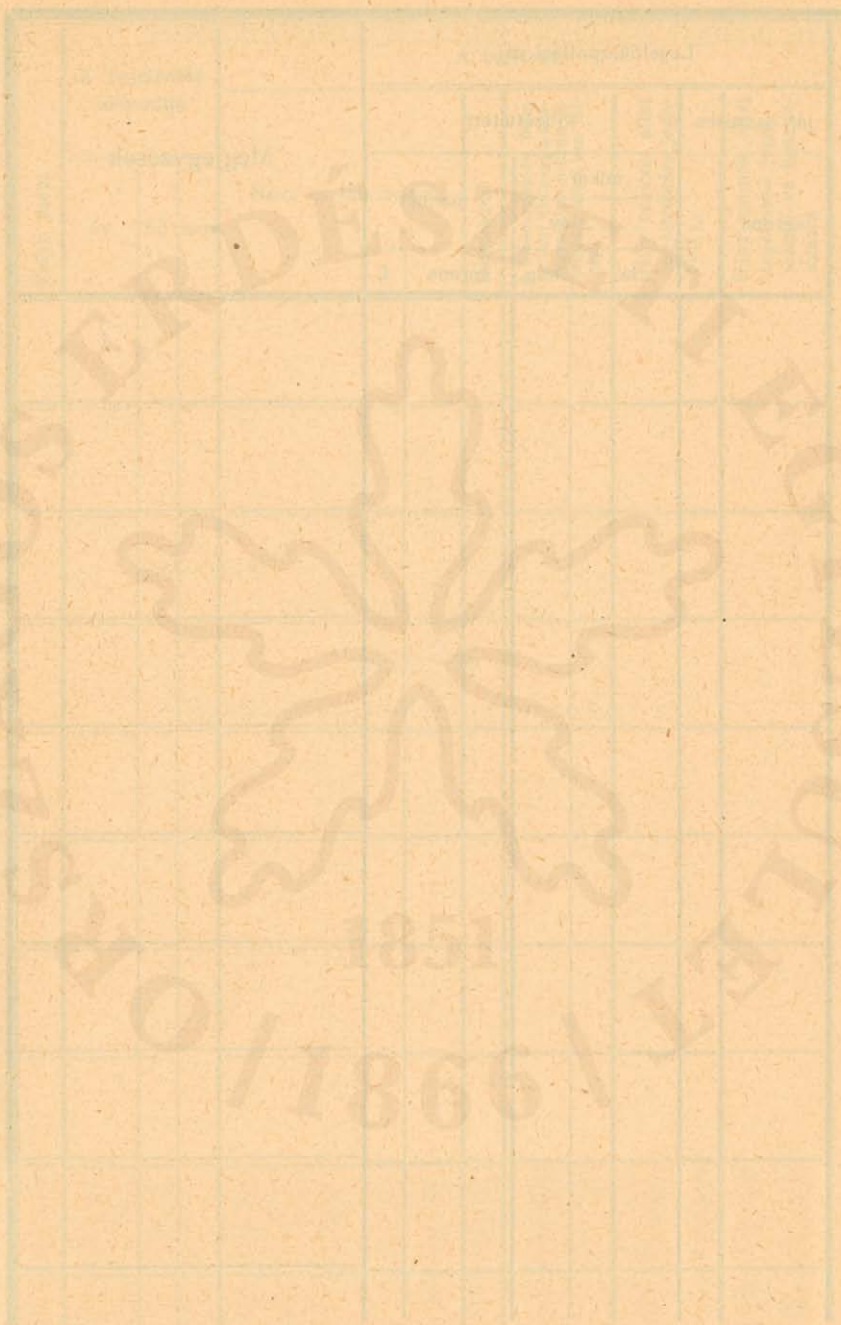
jegyzéke

a hasznosításra bejelentett illetőségekről.

Hasznosításra bejelentett illetőségek jegyzéke (1914. évi 7000. F. M. számú
rendelet 107. §.).

Folyó szám	A bejelentés időpontja			A bejelentő				
	év	hó	nap	Neve és lakóhelye	Háza száma	A hasznosításra bejelentett illetőség a nyilvántartásban milyen térszám alatt van feltéve	Hány számos állat legeltetésére jogosult	Hány számos állat legeltetési jogát jelenti be hasznosításra

Legelőkértési díj						Megjegyzések
jár összesen		kifizetett				
korona	f.	mikor		mennyi		
		----- év		korona	f.	
		hó	nap			

WAGNER ERDÉSZETI TUDOMÁNYI ÉS
GAZDASÁGI EGYETEM

1851

/1866/

IX. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

 í birtokosság
 legeltetési társulatának
jegyzéke
 a hasznosításra bejelentett illetőségekre jelentkezőkről.

Jegyzék hasznosításra bejelentett illetőségekre jelentkezőkről (1914. évi 7000.
 F. M. számú rendelet 107. §.).

Folyó szám	A jelentkezés ideje		A j e l e n t										
	hó	nap	Neve és lakhelye	Foglalkozása				Legelő illetőségnek nagysága	gazdaságának nagysága			Hány számos állat legeltetésére való jog gyakorlásának atengedését kéri	
				Házszáma	társulat kötelekibe tartozó kisgazda				külsőségek	katasztrális földekben	állatállomány számos		állatokban

.....év

k e z ő										Megjegyzés	
Hány állat legeltetésére kapott jogot		Tartozik					Fizetett				
1 vagy 2	kettőn felül	az első két számú állatért		kettőnél több számú állatért		összesen		mennyit			
								mikor	korona		filiér

Év	Magas	Alacsony	Összes	Átlag
1851				
1866				
1881				
1896				
1911				
1926				
1941				
1956				
1971				
1986				
2001				
2016				

X. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

 birtokosság legeltetési társulatának

legelőrendtartása.¹⁾*A legelő területe.*

1. §.

A társulat kötelékébe tartozó közös legelő.....
 község(ek) határában terül el és kiterjedése.....katasz-
 teri hold.....négyyszögöl.

A közös legelő a következő különfekvő részekből áll:

Jegyzet. A közös legelő kiterjedését a társulati alapszabályok 2. §-ának megfelelően kell megállapítani. Ha a legelő több különfekvő részből áll, akkor azokat a szokásos helyi elnevezés, esetleg a dülő és az egyes részek kiterjedésének megjelölésével ebben a szakaszban fel kell sorolni.

Például:

»A közös legelő a következő külön fekvő részekből áll:

1. A »Tiszahátalja« legelő a nagysomkúti dülőben; kiterjedése 55 katasz-
 teri hold.

2. A »Kerekpuszta« legelő a kerekegyházi dülőben; kiterjedése 455 katasz-
 teri hold.

3. Az »Agyagos« a községtől északra az országúttól jobbra és balra,
 kiterjedése 32 kataszteri hold.«

2. §.

A közös legeltetés alól kivonatott:

Az 1894: XII. t.-c. életbelépése (1894. évi november hó 1-e) előtt:

¹⁾ Ha a társulat ügyeit a községi hatóságok intézik, a legelőrendtartás szövege az 1913: X. t.-c. 56. §-ának megfelelően módosul.

1. -----

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése után :

Nem legeltethető terület :

Jegyzet. A 2. §-ban fel kell sorolni a társulat kötelékébe tartozó közös legelő minden olyan részletét, amelyet akár az 1894 : XII. t.-c. életbelépése (1894. évi november hó 1.) előtt akár annak életbelépése után hatósági engedéllyel vagy anélkül a közös legeltetés alól elvontak

Ilyenek a feltört, beépített, kiásott, homok, kő, kavics földhordásra, téglavagy vályogvetésre stb. használt területek.

Az 1894 : XII. t.-c. hatálybalépése után elvont területeknél fel kell említeni a földművelésügyi minisztertől az 1894 : XII. t.-c. 12. §-a alapján kapott engedély számát és keltét.

A területrészeket különben oly módon kell megjelölni, hogy azok fekvése és kiterjedése iránt kétség ne legyen.

»Nem legeltethető« területek azok, amelyek természetes fekvésük vagy talajuk minőségénél fogva nem legeltethetők.

A nem legeltethető területek felsorolásánál meg kell említeni azt az indokot, amely miatt a terület nem legeltethető.

Példa :

»A közös legeltetés alól kivonatott.

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése előtt :

1. A *Tiszahátulja* nevű legelőrész északkeleti sarkában 3 kataszteri hold pásztorilletményföldnek ;

2. Ugyanabból a nagyhajtai út mellett 4 kataszteri hold bikarétnek.

3. Az *Agyagosból* mintegy 2 kataszteri hold téglavetőhelynek.

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése után :

1. A 4.582/1898. F. M. sz. engedély alapján az »Agyagos« legelőből 12 kataszteri hold házhelyek céljára ;

2. A 2.392/1902. F. M. sz. engedély alapján a kerekpusztai legelőből javítás céljából feltört és bérbeadott 100 kataszteri hold 1916. év őszéig bezárólag.

Nem legeltethető területek :

1. A kerekpusztai legelő északi szélén megkötésre és befásításra hatóságilag kijelölt, mintegy 6 kataszteri hold vizmosásos és kopár terület.

2. Ugyanennek a legelőnek mintegy 4 kataszteri hold sziklás része.

4. §.

A társulat kötelékébe tartozó legelő a 3. §-ban részletesen felsorolt területek kivételével csak közös legeltetésre használható és

azt vagy annak egyes részeit eredeti rendeltetésétől eltérő célra használni a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül még ideiglenesen sem szabad.

A legelő használata.

5. §.

A legelőre csak az hajthat ki jószágot, akinek arra az alapszabályok vagy a társulat közgyűlésének határozata (1913 : X. t. c. 37. §.) alapján joga van.

Jegyzet. Azt, hogy a társulat tagjai illetőségük arányában hány darab számos állatot hajthatnak ki a legelőre, az alapszabályokban kell megállapítani (l. a. II. minta 56. §-át.)

A tagok legeltetési jogát tehát első sorban az alapszabályok határozzák meg. (1913. X. t. c. 55. §. 7. p.)

Azonkívül az 1913 : X. t. c. 37. §-a módot nyújt arra, hogy ha a jogosultak a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyinek kihajtásához joguk van, vagy amennyit a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a tagok állattenyésztési érdekének veszélyeztetése nélkül kihajtani lehetne, a társulat eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti első sorban azt, hogy oly kisgazdatagok, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, az illetőségükre eső számnál nagyobb számú állatot hajthassanak ki, másodsorban pedig azt, hogy a legelőt a társulat székhelyén, vagy a legelő helyén, avagy e helyek közelében lakó olyan kisgazdák is használhassák, akik nem tagjai a társulatnak, ha maguknak nincs elegendő legelőjük és ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

6. §.

A legelőre minden jogosult csak a saját jószágát hajthatja ki.

Jegyzet. A 6. §-ba felvehetők a következő rendelkezések is :

»Indokolt esetben a választmány megengedheti, hogy a társulatnak olyan tagjai, akik jogosultságukat másképen ki nem használják, a velük szolgálati viszonyban állók (gazdasági munkások) jószágait jelentsék be legeltetésre.«

»Kizárólag üzérkedés céljából tartott jószágot kihajtani csak akkor szabad, ha a közgyűlés külön megengedi.«

»Mészárosok és hentések levágásra vett állatait a közös legelőre kihajtani egyáltalában tilos.«

7. §.

A legelő használatára jogosult köteles a legelőre kihajtani szándékolt jószágot minden év.....hó.....napjáig a választmány erre kijelölt tagjánál bejelenteni, aki a bejelentést a legeltetési bárcakönyvbe bevezeti és a bejelentőnek a legeltetési bárcaát kiszolgáltatja.

Jegyzet. A legeltetési bárcakönyvet a XXVII. számú mintának megfelelően kell vezetni; a legeltetési bárcaát pedig a XXVIII. számú minta szerint kell állítani.

A 7. §-ba felvehető a következő rendelkezés is:

»A jelen §. 1. bekezdésében megállapított határidő után bejelentésnek — indokolt esetben is — csak a választmány esetről-esetre adott engedélyével van helye.

A választmány az utólagos bejelentést — a bejelentési határidő elmulasztása miatt — meg nem tagadhatja, ha a legelőre a 9. §. értelmében kihajtható állatlétszám még be nem telt.

8. §.

A legelőre csak az hajthat ki jószágot, aki a legelőjószágának bejelentését a 7. §. értelmében legeltetési bárcaával igazolja.

Legeltetési bárca nélkül a legelőre jószágot befogadni nem szabad.

Az állattulajdonos vagy megbizottja köteles a legeltetési bárcaát akkor, mikor a jószágot első ízben kihajtja, valamint később is a társulat közegeinek vagy alkalmazottainak felszólítására felmutatni.

9. §.

A legelőre.....számos állatnál többet kihajtani nem szabad.

Ha túlterhelés mutatkoznék, a kihajtható állatok számát akként kell csökkenteni, hogy elsősorban a társulat tagjainak igényei elégtendőek ki és ha a tagok által legeltetésre bejelentett állatlétszám is meghaladja a legelőre kihajtható állatok számát, azt aránylagosan csökkenteni kell oly módon, hogy az aránylagos le-

szállításnak csak azokkal a tagokkal szemben van helye, akiknek több mint egy számos állat legeltetéséhez van joguk.

Jegyzet.

A közös legelő megterhelését arra való tekintettel kell megállapítani, hogy

1. a legelőről a jószág naponta hazajár-e és otthon kap-e takarmányt, vagy pedig

2. teljesen a legelőn való megélhetésre van-e utalva.

Az utóbbi esetben lehet csak szó legelőtúlterhelésről és pedig akkor, ha több állatot hajtanak ki a legelőre, mint amennyi azon a legelőnek okszerű kezelése dacára elegendő táplálékot talál.

Az 1. esetben a legelő főleg az állatoknak a friss levegőn való szabad mozgását biztosítja és csak másodsorban szolgál a táplálkozás kiegészítésére.

Erre a megkülönböztetésre figyelemmel kell lenni minden legelőrendtartás megállapításánál.

Messzebb fekvő és olyan legelőknél, amelyekben a jószág mindennapi takarmányozás nélkül való megélhetésre van utalva, különösen fontos, hogy a legelőjószágbirását akként állapítsák meg, hogy a jószág kellő táplálékot találjon. Ily esetben kell felvenni a jelen minta 9. §-át.

Egyéb esetekben azt kell lehetővé tenni, hogy minél több jószág élvezze a levegőn való szabad mozgás áldását, anélkül azonban, hogy a legelő fűállományát kipuhasztáná vagy a tagok állattenyésztési érdekeit veszélyeztetné.

Ezekben az esetekben a legelőrendtartásba a legelő túlterhelésének megakadályozására szolgáló intézkedéseket mellőzni kell és a fenti 9. §. helyett a következőket kell felvenni:

9. §.

»A legelőre kihajtható állatok létszámát — a társulat tagjainak legeltetésre bejelentett jószágállományához képest — évenként a választmány állapítja meg akként, hogy a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a tagok állattenyésztési érdekeit ne veszélyeztesse.«

Egészen csekély terjedelmű legelőterületre vonatkozólag, amely épen emiatt sem rendszeres legeltetésre sem a társulati jószágállományának még részben való táplálására sem alkalmas, a társulati közgyűlés kimondhatja, hogy kifutónak fogja használni. Ekkor megfelelő egyszerűbb legelőrendtartást kell megállapítani.

Ha a legelő több olyan külön fekvő részből áll, amelyeknek a jószágbirása különböző, minden legelő részre a megfelelő rendelkezést külön kell felvenni a rendtartásba.

10. §.

Ha a jogosultak a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyinek kihajtásához joguk van vagy amennyit a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei

szerint a tagok állattenyésztési érdekének veszélyeztetése nélkül kihajtani lehetne, a társulat eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti első sorban azt, hogy oly kiskgazdatagok, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, az illetőségükre eső számnál nagyobb számú állatot hajthassanak ki, másodsorban pedig azt, hogy a legelőt a társulat székhelyén vagy a legelő helyén, avagy más községben lakó olyan kiskgazdák is használhassák, akik nem tagjai a társulatnak, ha nincs elegendő legelőjük és ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

Azt, hogy ezeknek egymás között mennyiben van elsőbbségük, az alapszabályok állapítják meg.

11. §.

Az évi legeltetési díjat és hogy azt mikor és milyen részletekben kell leróni, a társulat közgyűlése állapítja meg.

Aki a legeltetési idény megkezdése után hajtja ki jószágát a legelőre, igényt tarthat a legeltetési díj aránylagos leszállítására, viszont aki jószágát időközben eladja, vagy akinek jószága időközben elhull, igényt tarthat jószágának kicserélésére, esetleg a kifizetett legeltetési díjnak aránylagos visszatérítésére, vagy a ki nem fizetett legeltetési díj aránylagos leírására, ha ezt az igényét az állat eladásától vagy elhullásától számított napon belül a társulati gazdának bejelenti.

A legeltetés rendje.

12. §.

A válaszmány köteles évenként a legeltetés kezdete előtt (a társulati gazda javaslata alapján vagy az ebből a célból kiküldött bizottság javaslata alapján) megállapítani, hogy a legelő egyes részein mily állatnemek és milyen sorrendben legeltethetők.

A szarvasmarhák és lovak legelőterületét a juhok és sertések legelőjétől minden esetben el kell különíteni.

Majorságot (baromfit) csak a részükre vagy a sertések részére kijelölt területre szabad kihajtani.

A különböző állatnemek legeltetésére szolgáló területek határait a szokásos jelekkel jól láthatólag meg kell jelölni.

Jegyzet.

A legelőnek állatnemek szerint való beosztásánál figyelemmel kell lenni a terület és a kihajtandó állatlétszám viszonylagos nagyságára.

1. Elegendő nagyságú legelőterületet a kihajtandó különböző állatnemek (szarvasmarha, ló, sertés, juh) szerint évenként vagy több évre terjedő időközökben kell felosztani.

Ha a legelőterület és a kihajtott állatok száma oly nagy, hogy az egyes állatnemek részére kijelölt területszéken még több csorda is alakítható, akkor az egyes területszéken tagokra kell felosztani.

A legelőterület felosztásánál különösen arra kell ügyelni, hogy a lehetőség szerint minden állatnemnek olyan terület jusson, amely természetének és igényeinek leginkább megfelel.

A rendszeres legeltetés végett az egyes állatnemek részére kijelölt területrészek és tagok még fordulókra és pásztákra is beoszthatók, ha ezt a jószágnak vízzel való ellátása lehetővé teszi.

Célszerű a legelőterületet a fent vázolt módon egyes állatnemek részére időnkint váltakozva beosztani és éppen ezért ezt a beosztást nem kell a legelőrendtartásba felvenni.

2. Ahol a legelő elégtelensége (kis terjedelme) miatt nem lehet minden állatnem részére elegendő nagyságú külön területet kijelölni, ott elsősorban annak az állatnemnek jelölendő ki megfelelő legelőterület, amelyet a társulat tagjai túlnyomó részben tenyésztenek, illetve amely állatnemből számos állatra átszámítva a legtöbb állatot jelentettek be legeltetésre; a többi állatnemnek szükségletei azután a lehetőség szerint elégitendők ki, esetleg utánlegeltetéssel.

Az utánlegeltetés eseteiben meg kell állapítani, hogy a különböző állatnemek mily sorrendben legeljenek egymás után, (szarvasmarha, ló, juh) és ezt a sorrendet a legelőrendtartásban ki kell tüntetni.

3. Olyan legelőterületeknél, amelyek kis terjedelmük miatt vagy a társulat határozata értelmében csak egy bizonyos állatnem legeltetésére vannak rendelve (tehén, üsző, csikó, sertés legelő), a legelőnek részekre osztása elmarad és a legelőrendtartást egyébként is a helyi viszonyoknak megfelelően kell megállapítani.

4. Egészen csekély terjedelmű legelőterületre vonatkozólag, amely éppen emiatt sem rendszeres legeltetésre, sem a jószágállomány részben való eltartására sem alkalmas, a legelőrendtartásban a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával ki lehet mondani, hogy a legelőt kifutónak használják, amely esetben a területi beosztást, a legelőre kihajtható jószág számának korlátozását és általában azokat a rendelkezéseket, amelyek csak nagyobb legelő területek használatára vonatkoznak, a rendtartásba felvenni nem kell.

13. §.

A legeltetési időny kezdetét és végét a választmány minden állatnemre vonatkozólag évenként köteles megállapítani és a legeltetés megkezdése előtt legalább nappal a községben szokásos módon közhírré tenni.

A legeltetési időny alatt is helye lehet a legeltetés ideiglenes betiltásának, ha a legeltetés az időjárás viszonyok miatt káros.

14. §.

A közös legelőn külön engedély nélkül legeltetni csakis közös pásztor felügyelete alatt közös csordákban, ménesekben, csürhékben és nyájokban szabad.

Nem szabad azonban együtt legeltetni:

a két évnél fiatalabb üszöket a bikákkal;

a félévnél idősebb bikaborjukat a tehenekkel vagy üszőkkel;

az egy évnél idősebb méncsikókat a kancákkal;

az egy évet még be nem töltött kocákat a kanokkal.

A közös legelőre hajtott anyaállatokkal együtt legeltetni csak olyan apaállatokat szabad, amelyek tenyészizgazolvánnyal el vannak látva.

15. §.

Külön legeltetésre a társulat választmánya egy évre terjedő hatállyal engedélyt adhat:

1. ha a kérelmező a tenyészkerületnek megfelelő fajtájú jelentékeny számú, de legalább darabból álló állatállományt legeltet;

2. ha valaki legalább tehénnel tejgazdaságot kíván üzni s ezért a legelőnek a községhez vagy a tanyai gazdasághoz közelebb eső részét kívánja ennek az előnynek megfelelő megtérítése ellenében használni;

3. ha a legeltetés alatt álló terület egyes részei oly kis részletekben vannak szétszórva, hogy azokon a közös legeltetés nem gyakorolható.

Külön legeltetni engedéllyel is csak az engedélyben meghatározott területen szabad.

Valamely állatnem külön legeltetése azonban, a 2. pontban említett esetet kivéve, a legelőnek más állatnemek számára kijelölt részében nem engedélyezhető.

Külön legeltetni csak külön pásztor felügyelete alatt szabad. Ha az engedélyt nyerő a kellő felügyeletet elmulasztaná, az engedélyt tőle azonnal meg kell vonni.

A külön legeltetésre való engedélyt az illető legeltetési bárcájára rá kell vezetni az állatnem, létszám és a terület kitüntetésével.

Azt, hogy a külön legeltetésért magasabb legeltetési díj fizetendő-e, az engedély megadásakor a választmány határozza meg.

Állategészségügyi szabályok.

16. §.

A közlegelőre kihajtani kívánt állatokat a kihajtást megelőzőleg évenként egészségügyileg meg kell vizsgálni. (1888 : VII. t.-c. 17. §.)

Ezt a vizsgálatot az 1894 : XII. t.-c. 23. §-ában megállapított tavaszi állatösszeírással egyidejűleg kell foganatosítani.

Olyan esetben, midőn a jogosult később szándékozik a legelőre marhát kihajtani, ezt a községi előjárásnál be kell jelenteni. Az ilyen állatot a bejelentéstől számított negyvennyolc óráig saját területen kell tartani, amely idő alatt egészségi állapotáról, hol a községben állatorvos van, az állatorvos, különben az előjárásnak egy tagja meggyőződnie köteles s az állat a közlegelőre csak akkor bocsátható, ha azt egészségesnek találják. (1894 : XII. t.-c. 23. §.)

Az állategészségügyi vizsgálat eredménye a legeltetési bárcára rávezetendő.

Amennyiben az alapszabályok idegen községbeli jószágnak a közlegelőn való legeltetését lehetővé teszik, a tulajdonos az állatnak bejelentése (a legeltetési bárca kiváltása) alkalmával igazolni köteles, hogy az idegen község és az az udvar, tanya, major, amelyből az állat származik, nem áll állategészségügyi zárlat alatt és hogy a kihajtani szándékolt állatot a folyó évben abban a községben állategészségügyileg megvizsgálták.

A közös legelőre felvett állatot mással kicserélni csak a társulati gazda engedélyével és csak akkor szabad, ha az állatot az előbbi bekezdéseknek megfelelően egészségügyileg megvizsgálták.

Jegyzet:

Ott, ahol a közlegelő talaja lépfenével gyakran vagy állandóan fertőzve van, a választmány elrendelheti, hogy a közlegelőre csak azokat az állatokat szabad kihajtani, melyeket lépfene ellen a kihajtás előtt beojtottak.

17. §.

Ha a pásztor vagy a társulati gazda vagy a társulat más közege valamely állaton a betegség jeleit észleli, köteles erről a társulat elnökét, a községi előljáróságot és a tulajdonost értesíteni.

A legelőn a beteg állatot addig is el kell különíteni, míg a hatóság nem intézkedik s a hatóság intézkedése előtt csakis akkor szabad a legelőről eltávolítani, ha rajta valamely ragadós betegség jelei nem mutatkoznak.

Ha a naponkint hazahajtott állatot a tulajdonos vagy a gazda betegségre gyanusnak vagy betegnek találta, azt a közöslegelőre bocsátania mindaddig tilos, míg egészségügyileg meg nem vizsgálják és annak a közöslegelőre kihajtását meg nem engedik.

A ragadós betegség vagy a fertőzés gyanujában álló állatot a közöslegelőre kibocsátani semmi esetre sem szabad.

A legelőn elhullott vagy kiirtott állatot a pásztor köteles a községi előljáróságnak azonnal bejelenteni.

Az állategészségügyre vonatkozó törvényes rendelkezések betartására a választmánynak szigorúan felügyelni kell.

A legelő rendben és jókarban tartása.

18. §.

A legelő határait a vármegye birtokhatárjelzési szabályrendelete szerint állandó határjelekkel meg kell jelölni.

A választmány, a társulati gazda és a pásztor a határok és határjelek épségére különös gondot fordítsanak.

Ha a választmány a határ vagy a határjelek megrongálásáról tudomást szerez, köteles a községi előljáróságot az 1894: XII. t.-c. 34. §-ában foglalt eljárás foganatosítása végett azonnal értesíteni.

A legelő területéből történt foglalások esetében a választmány azonnal köteles a szükséges intézkedéseket az eredeti birtokállapot helyreállítása végett megtenni.

A társulati gazda és a pásztorok ügyeljenek arra is, hogy a legelővel szomszédos birtokosok a legelő területét termékeik vagy mellékterményeiknek (kukorica, szalma, széna, szár stb.) meg nem engedett elhelyezésével vagy kirakásával el ne foglalják, ne rongálják és a legeltetést se akadályozzák.

Jegyzet. A legelő határait a vármegye határjelzési szabályrendeletében előírt természetes (élőfák, sövény stb.) vagy mesterséges határjelekkel (határdombok, fa és kőoszlopok, sánc-, kő-, fakerítés stb.) kell megjelölni.

A határjelek felállítása, kijavítása és megújítása körül felmerülő vitás kérdések elintézése végett a községi előljárósághoz kell fordulni. (1894: XII. t.-c. 34. §.)

19. §.

A választmány köteles arról gondoskodni, hogy a legelő az állatok táplálkozására alkalmas füvekkel be legyen gyepesítve, hogy a gyepezetet rendszertelen legeltetéssel tönkre ne tegyék és hogy azt az okszerű legelőgazdálkodásnak megfelelően gondozzák.

A kopárosodásnak induló vagy gyenge gyepezetű területeket a legeltetési idény kezdete előtt ki kell jelölni és azokon, ha szükséges, a legeltetést a választmánynak be kell tiltania.

Az évi legelőszemlék (24. §.) alkalmával meg kell állapítani, hogy a legelő mely részein kell:

1. mesterségesen füvesíteni;
2. a legeltetést a gyepezet kímélése végett betiltani;
3. a gyepezetet természetes vagy mesterséges trágyázással, kosarazással (fektetés) erősíteni;
4. a talajt a megfelelő talajművelési eszközökkel művelni.

A pásztorok és a társulati gazda felelősek azért, hogy a jószág a legelő olyan részeire ne bocsáttassék:

1. amely legeltetési tilalom alatt áll;

2. ahol a legeltetés csak a növényzetben és a talajban való kártétellel volna gyakorolható ;

3. amely javítás alatt áll, vagy amelyen egy évnél fiatalabb gyepesítés vagy fiatal fásítás van ;

4. amelyeken vízmosások képződnek, vagy amelyek elkoparodásnak indultak.

Jegyzet. A legelő gyepzetének ápolására különös gondot kell fordítani, mert kellő ápolás és rendszeres legeltetés mellett a legelő csekély költséggel jókarban tartható, elhanyagolt legelők jókarba helyezése pedig tetemes költséggel jár.

A gyepezés jókarban tartásának első feltétele a rendszeres legeltetés

A legeltetési idény kezdete előtt célszerű a legelőt, illetve annak egyes csordák által legeltetésre kijelölt részeit (tag) fordulókra beosztani és megállapítani, hogy a legeltetést melyik fordulóban kezdjék s milyen sorrendben folytassák.

A fordulókon belül ismét naponként olyan széles pásztában kell a jószágot legeltetni, mint amilyen terület fűtermése az ott legelő jószágnak egy napra elegendő.

Ahol a legelőt így beosztani a legelő kis terjedelme miatt nem lehet, ott a legelő terjedelméhez képest a helyi viszonyoknak megfelelően kell a legeltetés rendszerét megállapítani.

A gyepezés ápolása végett a rendszeres legeltetésen felül gondoskodnia kell a választmánynak, hogy a koparodásnak induló, valamint a fiatal, gyenge gyepzetű helyeken a legeltetést betiltsák, a talaj gyengébb részlein a gyepzetet természetes vagy mesterséges trágyázással, kosarazással vagy fektetéssel erősítsék, hogy a legelőt kellő időben a szükséghez képest megboronálják vagy fogasolják és hogy olyan helyeken, ahol a gyepzet már teljesen kipusztult, azt mesterséges fűvesítéssel mielőbb pótolják.

A legeltetést okvetlenül be kell tiltani az elkoparodásnak induló és vízmosások veszélyének kitett területeken. A társulat elnöke a járási főszolgabírótól a vízmosások keletkezésének meggátlása végett azonnal értesíteni köteles.

20. §.

A legelőről vagy az apaállatok istállójából és kifutójából származó trágyát kizárólag a legelő trágyázására szabad fordítani.

A tarsulati gazda és a pásztorok felelősek azért, hogy a legelőn összegyűlt trágyát senki el ne hordja.

Jegyzet. Ha a társulatnak az apaállatok tartására szolgáló külön takarmányföldje, rétje vagy kaszálója van, a legelőrendtartásban ki lehet mondanani, hogy az apaállatok istállójában és kifutójában összegyűlemlt trágyát ennek a megtrágyázására kell fordítani.

A legelőnek a legelő jószággal való terméshozás trágyázására szükséges intézkedéseket (trágya eltérégetése stb.) a társulati gazdának kell megtenni.

Különösen szigorúan kell ellenőrizni a rendszeres legeltetéssel kapcsolatban azt, hogy a pásztorok a csorda (stb.) fekvőhelyét bizonyos rendszer szerint változtassák és lehetőleg a gyengébb talajú helyeket fertessék (kosarazás).

21. §.

A választmány és a társulati gazda különös gondot fordítson arra, hogy a legelőről az alkalmatlan és a legeltetést akadályozó bokrokat, gyomokat és káros növényeket kiirtsák.

A bokrok és gyomok irtására közös munkát (1913 : X. t.-c. 41. §.) kell igénybe venni.

A gyomokat és káros növényeket lehetőleg virágzásuk előtt kell kiirtani.

Jegyzet. Alól a helyi viszonyok szükségessé teszik a rendtartásba még fel kell venni a következőket is :

»Az évi legelőszemléken (26. §.) meg kell állapítani, hogy a legelő mely részeiről és milyen terjedelemben szükséges és célszerű a bokrokat vagy fákat teljesen kivágni, hol milyen elosztással és minő célból hagyják meg azokat egyenként vagy csoportosan, hol és mennyire lehet azokat kigyéríteni, hol nem szabad bokrot vagy fát kivágni, hol és mi okból van szükség egyes helyek befásítására és tilalmazására.

Lejtősebb vagy meredek oldalakon, ahol a gyeperongulásától, a talaj elkopárosodásától kell tartani, továbbá csuszamlások és vízmosások veszélyének kitett vagy futóhomokos területeken, a legelőn lévő patakok és vízmosások, árkok, források és kutak körül, silány vagy köves területeken fákat vagy bokrokat kivágni nem szabad.

Tilos a fák és bokrok kiirtása futóhomokos és a befásítandó kopároknak vagy megkötendő vízmosásoknak nyilvánított helyeken (1894 : XII. t.-c. 13. és 14. §.)

Fás legelőkön tilos a fákat a fakihasztnálás szabályszerű megengedése előtt kivágni.

A kivágott cserjéket és bokrokat elsősorban a legelőn lévő vízmosások megkötéséhez, a tilalmazott helyek elkerítéséhez vagy más hasonló célra kell felhasználni és a helyszínén fel nem használhatókat el kell hordani vagy a helyszínen el kell égetni.

A bokorirtás folytán keletkezett foltokat a szükség szerint mesterségesen be kell füvesíteni.*

Fás legelőkön meg kell állapítani a fakihasztnálás módját is.

22. §.

A választmány köteles gondoskodni arról, hogy a legelőn elegendő számú és kellően felszerelt itató, kút legyen s hogy a legelőn lévő vadvizes helyeket okszerűen lecsapolják és kiszáritsák.

A legelőn lévő kutakat körül kell keríteni és a szükséges biztonsági intézkedéseket meg kell tenni, a természetes itatók, patakok, források az itatásra alkalmasan berendezendők.

Az itatóhelyek környékét lehetőleg szárazon kell tartani és ügyelni kell arra, hogy az itatók vizét a jószág be ne szennyezze.

Az itatóvályuk tisztántartásáért a pásztorok és a társulati gazda felelősek.

Az itatóhelyek környékén fás, árnyas delelőket kell létesíteni.

Jegyzet. Ha a legelőn több itatóhelyre van szükség, azokat lehetőleg aránylagosan elosztva és olyképen kell elhelyezni, hogy a rendszeres legeltetés (17. §) lehetséges legyen.

23. §.

A legelőn átvonuló utakat és marhacsapásokat akként kell rendezni, hogy a közlegelőnek lehető legcsekélyebb területét vegyék igénybe.

Tilos a csordának rendszertelen le- és felhajtása és tilos a legelőn össze-vissza szekerezni.

A multhatatlanul szükséges marhacsapások és a törvényesen rendszeresített mezei dűlő vagy a legelőn átvonuló egyéb utakon kívül minden más szekér- és gyalogutat el kell zárni, tilalmi jelekkel ellátni és begyepesíteni.

Azok ellen, akik a törvényesen rendszeresített utakon kívül jogosulatlanul szekereznek, az 1894: XII. t.-c. 94. §-ának *h)* pontja alapján a kihágási eljárást meg kell indítani.

Rendkívüli használatok.

24. §.

A legelő területét téglavályogvetésre, földkiemelésre, kőfejtésre, homok- és kavicszedésre stb., továbbá szérűskert cél-

jaira csak akkor szabad igénybe venni, ha a földművelésügyi miniszter előzetesen megengedi.

Jegyzet. Rendkívüli használatok alatt kell érteni a közös legelőn a legeltetésen kívül, bár csak ideiglenesen is gyakorolt minden használatot. (Ilyen például a téglaegetésre, vályogvetésre, földkiemelésre, kőfejtésre, homok- és kavicszedésre, szérűskert céljaira stb. való felhasználás.)

A rendkívüli használatok feltételeit, nevezetesen azt, hogy :

1. a rendkívüli használatokat kik és milyen díj fizetése mellett gyakorolhatják ;

2. hogy a rendkívüli használatok a legelő mely részén (pontosan körülírandó) és milyen mértékben gyakorolhatók, stb. a legelőrendtartásnak ebben a részében kell szabályozni.

Azokat a területsztréket, amelyeken a rendkívüli használatokat gyakorolják, ha a használat gyakorlása a legeltetést kizárja (agyaggödör, homok-, kavicsbánya) a jelen rendtartás 2. § ába is fel kell venni.

Ha a rendkívüli használatokat, amelyek a legelőrendtartás megállapításakor gyakorlatban vannak, a földművelésügyi miniszter már megengedte, arra a használat feltételeit szabályozó §-ban az engedély számának és keltének felemlítésével hivatkozni kell.

Ha a legelőrendtartás megállapításáig a földművelésügyi minisztertől azt, hogy rendkívüli használatokat engedjen, még nem kérték, a legelőrendtartásnak jóváhagyás végett való felterjesztésével egyidejűleg kérni kell a legelőrendtartásban szabályozott rendkívüli használatoknak megengedését is.

25. §.

Tégla- vagy vályogvetésre (földhordásra, homok-, kavicszedésre stb.) a közös legelőnek.....elsterülő
 -----kiterjedésű része használható
 a következő feltételek mellett (Földművelésügyi miniszternek.....
 évi számú határozata)-----

A jelen §-ban felsorolt helyeket alkalmas módon állandóan körül kell keríteni, az anyaggödörök széléit be kell fásítani, a jószágokra veszélyes helyeket pedig korláttal kell ellátni.

Jegyzet. Ebben a §-ban a helyi viszonyoknak megfelelően azokat a rendkívüli használatokat kell szabályozni, amelyeket a legelőn gyakorolnak.

26 §.

Szérűskert céljaira a közös legelőnek.....
 elterülő.....kiterjedésű része használható
 a következő feltételekkel:

A szérűskertről a szalma, polyva vagy egyéb ott elhelyezett
 terményeket a birtokosok kötelesek legkésőbbben a termést követő
 év-ig eltakarítani.

Ha a birtokosok a terményeket.....után a közlegelőn
 hagyják, a választmány köteles egy héttel az illetőknek előzetes
 értesítése után a jelen legelőrendtartás 29. §-a érteimében a ki-
 hágási eljárást megindítani.

Felügyelet.

27. §.

A választmány köteles a legeltetési időny kezdete előtt egy
 hónappal és annak befejezte után mielőbb, továbbá a legeltetési
 időny tartama alatt legalább kétszer helyszíni szemlét tartani.

A szemlén részt vesznek: a társulat elnöke vagy ennek he-
 lyettese, a választmánynak erre a célra kiküldött 2—4 tagja és a
 társulati gazda. A szemlén a községi előljárásnak egy tagja is
 részt vehet.

A bizottság köteles meggyőződni arról, hogy:

1. a legelőrendtartást és az alapszabályoknak rendelkezéseit
 megtartják-e;
2. hogy a legelőn milyen javítási vagy berendezési, tisztítási
 és egyéb munkálatok volnának végzendők;
3. hogy a pásztorok és a társulati gazda kötelességeiket pon-
 tosan teljesítik-e;
4. hogy a legeltetést gazdasági vagy állategészségügyi szem-
 pontból a legelő mely részén kellene betiltani;
5. hogy a legelő mely részei jelölendők ki az egyes állat-
 nemek részére, hogy a legeltetési időny alatt minden állatnem a
 számára kijelölt területen legel-e (hogy az utánlegeltetés sorrendjét
 betartják-e?) és hogy a legeltetés rendszeresen történik-e;

6. hogy a legelőn talált marhaállomány száma a bejelentett marhaállománnyal egybeváág-e ;

7. hogy a jószág fektetése (kosarazás) és a trágya elteregése a legelőrendtartásban előírt módon történik-e, hogy a legelő mely részei szorulnak fokozottabb természetes vagy mesterséges trágvázására ;

8. hogy a legelő mely részeit kell begyepesíteni vagy felültetni ;

9. hogy a legelő mely részein kellene a fákat kivágni, a bokrokat kiírtani, vagy a legelőnek mely részeit kellene befásítani ; hogy a fiatal fák, csemeték kellő módon védve vannak-e a legelő jószág kártevése ellen ; hogy továbbá a legelő a gyomoktól és káros növényektől milyen eljárással volna megtisztítható az adott viszonyok közt a legcélszerűbben s a tisztítást rendesen végrehajtják-e ;

10. hogy az itatók, kutak és delelők a legelőrendtartás 15. §-ának megfelelően rendben vannak-e ;

11. hogy a legelő határait jelző határjelek és a határok sértetlenek-e, nem történtek-e elszántások s a legelőt nem használják-e rendeltetésétől eltérő célokra ;

12. hogy az anyagödröket, téglavető és égető helyeket, szé-rüskert céljaira engedélyezett területeket a legelőrendtartásban megállapított szabályok szerint használják-e, körül vannak-e azok kerítve, a megengedett határokon túl ki nem terjesztettek-e ;

13. hogy a legelőn nem törtek-e nem engedélyezett csapásokat és útakat s a felállított tilalmi jelek jókarban vannak-e ;

14. a legelőnek mely részei volnának talajművelési eszközökkel megművelendők (fogasolás, boronálás).

A bizottság köteles a választmánynak a szemlét követő két héten belül részletes jelentést tenni.

A választmány a javítási és jókarbantartási munkálatok tervét évenként olyan időben köteles elkészíteni, hogy a javítási költségek, amennyiben azokra a folyó évi költségvetésben fedezet nem volna, a következő évi költségvetésbe beállíthatók legyenek.

Ha a javítási költségekre az érvényben álló költségvetés szerint fedezet van, a munkálatokat a választmány köteles saját hatáskörében kellő időben foganatosíttatni.

28. §.

A társulati gazda felügyel a legelő rendszeres és okszerű használatára, a legelőrendtartás rendelkezéseinek és a társulat közgyűlésének vagy választmányának a legelőrendtartásra és a legelőre vonatkozó határozatainak pontos végrehajtására. Evégből a legelőt gyakran megvizsgálni és különösen a megelőző szakaszban foglaltakat pontosan ellenőrizni köteles. A tapasztalt mulasztásokról és a szükséges tennivalókról, amennyiben azokra saját hatáskörében nem intézkedhetik, a társulat elnökének vagy helyettesének azonnal jelentést kell tennie.

A társulati gazda köteles a pásztorokat minél gyakrabban ellenőrizni és őket a legelő rendszeres és okszerű használatára kioktatni.

Záró rendelkezés.

29. §.

Aki a legelőrendtartás rendelkezéseit megszegi, az 1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *i)* pontjába ütköző kihágást követi el s őt a hatóság 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással bünteti.

Ha az elnök vagy a társulat egyéb közege a jelen legelőrendtartásban reá ruházott tennivalókat nem teljesíti s kötelességeit súlyosan megszegi vagy eljárásával a tagok érdekeit veszélyezteti, a felügyelő hatóság őket az 1913 : X. t.-c. 68. §-a alapján 10 koronától egyezer koronáig terjedhető bírsággal sújthatja, tisztüktől elmozdíthatja.

30. §.

Jelen rendtartás a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával lép életbe.

XII. melléklet az 1914. évi 7000 F. M. számú rendelethez.

..... község
 i birtokosság A kivetési lajstrom tételszáma.
 legeltetési társulata.

Járulékiv

az..... évre

(név)

(foglalkozás)

számára.

..... kerület utca házsám,

A járulékivet kiállították:

..... év hó napján.

P. H.

Jegyzet

Járulékiv (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 124. §.).

T a r t o z á s					
Tárgy	Összeg		Közös munka		Megjegyzések
	K	f	kézi	fuvar	
Mult évi hátralék					
Folyó évi előírás :					
1. Legeltetési díj					
2. Tagsági járulék					
3. Közös munka váltsága					
Mult évi hátralék és folyó évi előírás együtt					
Törlés					
Helyesbített tartozás . .					
Ezzel szemben lerovás .					
Hátralék mutatkozik az év végén					

XIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

..... i birtokosság

legeltetési társulatának
hátraléki kimutatása

..... évről.

A társulati tag									
Folyó szám	neve és lakóhelye	Ház száma	Tartozik				Fizetett		Megjegyzések
			kész-pénz járulék	közös munka vált-sága	össze-sen		mikor	mennyit	
					fejében				
			K	f	K	f	K	f	

Hátraléki kimutatás (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 125. §.)

XIV. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Kimutatás

..... község számú telekjegyzéknyvében helyrajzi szám alatt felvett
 közös legelő..... ben részes felekről s osztatlan illetőségeik (tulajdoni
 hányadrészeik) nagyságáról.

Az osztatlan illetőségeket kifejező törtszámok közös nevezője :¹⁾

1	2	3	4	5	6	7
Sorszám	A telekjegyzéknyv A teleknyvi beteli száma, amelyben az osztatlan illetőség fel van véve	Az osztatlan ille- tőség nagyságát kife- jező törtszám számlálója vagy az osztatlan ille- tőség nagyságát mu- tató ubéri telek- menyiség ²⁾	A teleknyvi átalaktas- kor volt helyszínelés- tulajdonos neve	A jelenlegi tulajdonos neve, foglalkozása és lakása	A jelenlegi tulajdo- nos közös legelőbeli illetményét kitől és milyen jogcímen szerezte	Megjegyzés

¹⁾ Csak akkor kell kitölteni, ha a kézés legelő a 45.041/1889. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet szerint van teleknyvvezető.

²⁾ A 8. rovathoz, ha a közös legelő a 45.041/1889. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet szerint van teleknyvvezető, a tulajdoni hányadrészeket kifejező törtszámok számlálóját, ha pedig a közös legelő teleknyvvezetése a 2.517/899. I. M. számú, vagy a 108 870. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet szerint történt, annak az ubéri teleknek a mennyiségét (pl. 2/4 telek, 1 zsellér telek) kell kitölteni, amellyel való kapcsolatra van az osztatlan legelőilletőségre vonatkozó teleknyvi feljegyzés.

XV. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....
.....
.....i birtokosságnak

.....
közös legelőre alakuló

legeltetési társulata.

Tervezet a névjegyzék összeállításához (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 139. §.)

Folyó szám	A részes fél neve és lakóhelye	Hátszáma	Az illetőség		
			kiindulási alap (pl. te- lekkönyv, bir- tok rendezési aránytáblázat) szerint	tényleges állapot szerint	a tervezet szerint

n a g y s á g a		Illeti szavazati jog		Megjegyzés	A végleges névjegyzékbe átvettétek tételszáma alatt
a közgyűlés megállapítása szerint	a közigazgatási bizottság megállapítása szerint	a közgyűlés megállapítása szerint	a közigazgatási bizottság megállapítása szerint		

Könyvtári jelölés száma	Könyvtári jelölés helye	Könyvtári jelölés			Könyvtári jelölés helye
		Év	Oldal	Év	
		1851			
		1866			

XVI. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

i

birtokosság
legeltetési társutatóának

névjegyzéke.

Névjegyzék (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 149 §.)

Folyószám	A társulat tagjának				Megjegyzés
	neve	lakóhelye	házszáma	illető- ségének nagysága	

Az illetőségből átszállott					Megjegyzés	
Mennyi ?	Mikor ?			Kire ? (név, lakóhely)		Milyen jogcimen
	év	hó	nap			

A TARTALOMMUTATÁS				
Oldalszám	Magyar nyelvű összefoglaló	Magyar nyelvű bevezető	Magyar nyelvű zárószó	Magyar nyelvű utószó
				

XVII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.**Jegyzőkönyv.**

A i
 birtokosság legeltetési társulatának évi hó
 n megtartott $\frac{\text{rendes}}{\text{rendkívüli}}$ közgyűléséről.

Jelen voltak

.....

.....

Összesen szavazati jogot képviselő társulati
 tag illetőséggel.

A közigazgatási hatóság részéről jelen volt:

.....

Elnök, miután megállapítja, hogy a közgyűlés összehívása
 törvényszerűen történt, mert

.....

és hogy a közgyűlés határozatképes, mert a társulati tagok illető-
 ségek szerint számított jelen van, az ülést
 megnyitja.

Jegyzőkönyv (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 161. §.)

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

elnök.

bizalmi emberek.

jegyző.

XVIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

 vármegye közigazgatási bizottságának.

A -----i birtokosság
 legeltetési társulatának ----- évi ----- hó ----- n
 tartott ----- ^{rendes}/_{rendkívüli} közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet az
 1913 : X. t.-c. 50. §. értelmében felterjesztem.

Kelt ----- n ----- évi ----- hó ----- n.

 jegyző.

 a társulat elnöke.

Melléletek : -----

Jelentés közigazgatási bizottsághoz (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet
 160. §.).

XIX. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Meghívó.

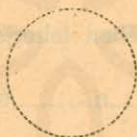
A i
 birtokosság legeltetési társulatánakévi hó n
 dél^{előtt}_{után} órakor megtartandó
^{rendes}_{rendkívüli} közgyűlésére.

Tárgysorozat :

.....

..... évi hó n.

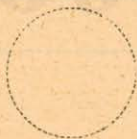
.....
 jegyző.

.....
 a társulat elnöke.

Bizonyítvány.

Alulírott községi előjáróság hitelesen igazolja, hogy a fenti
 meghívó és tárgysorozatévi hó tól
évi hó ig a községháza hirdetési
 tábláján ki volt függesztve és hogy annak tartalma a
 szerint dobszóval izben ki lett hirdetve.

.....

 (aláírás.)

Meghívó. (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 164. §.)

XX. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

-----i birtokosság
----- évi

pénztári naplója.

Pénztári napló (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

XXI. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

 i birtokosság
 legeltetési társulatának
 évi
számadása.

Megállapította és elfogadta az évi
 hó n tartott társulati közgyűlés a számú
 határozattal.

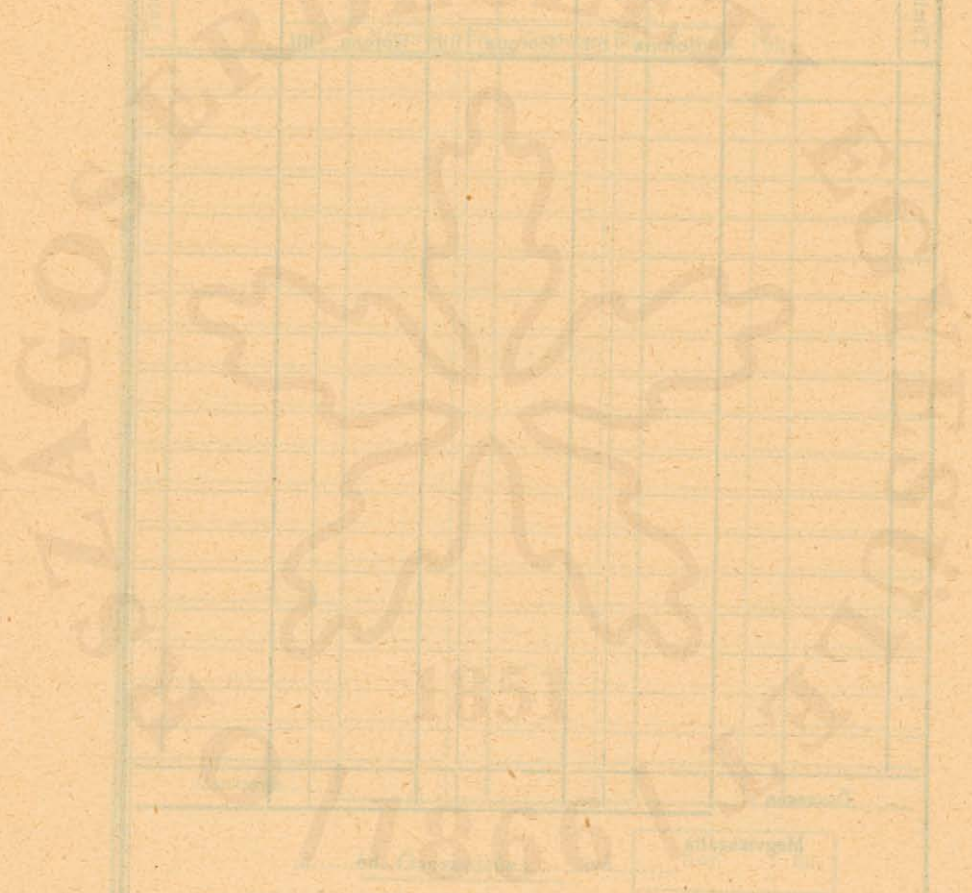
.....
 pénztáros.

.....
 a társulat elnöke.

.....
 jegyző.

.....
 Évi számadás (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

MÉRÉS				MÉRÉS ÉRTÉKE
MEZŐ	TERÜLET	TERÜLET	TERÜLET	
1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50
51	52	53	54	55
56	57	58	59	60
61	62	63	64	65
66	67	68	69	70
71	72	73	74	75
76	77	78	79	80
81	82	83	84	85
86	87	88	89	90
91	92	93	94	95
96	97	98	99	100

XXII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Leltár

azévről

Tételszám	A leltári tárgy megnevezése	Az ingók darab- száma	érték		A múlt évi leltárhoz képest		Jegyzet
			K	fill.	keve- sebb	több	

Leltár (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

1851

Magyarországi Állami Művelődési és Könyvtári Intézet		1851	
Év	Hónap	Nap	Összesen
1851	Január	1	1
1851	Február	1	1
1851	Március	1	1
1851	Április	1	1
1851	Május	1	1
1851	Június	1	1
1851	Július	1	1
1851	Augusztus	1	1
1851	Szeptember	1	1
1851	Október	1	1
1851	November	1	1
1851	Décember	1	1
1851	Összesen	12	12

1851

1866

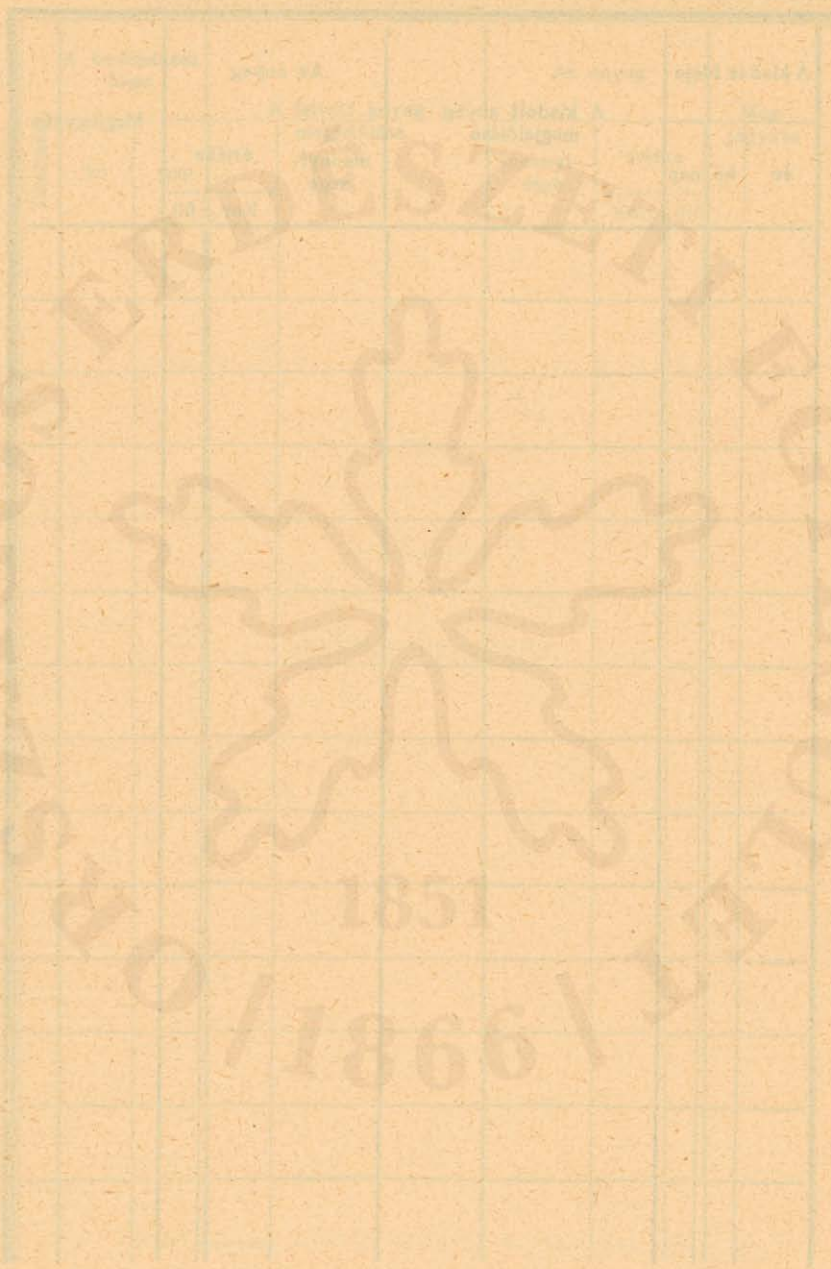
XXIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Az

----- i

birtokosság
legeltetési társulatának
anyagszámadása.

Anyagszámadás (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

XXIV. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

-----i birtokosság
legeltetési társulatának
----- évi
költségvetése.

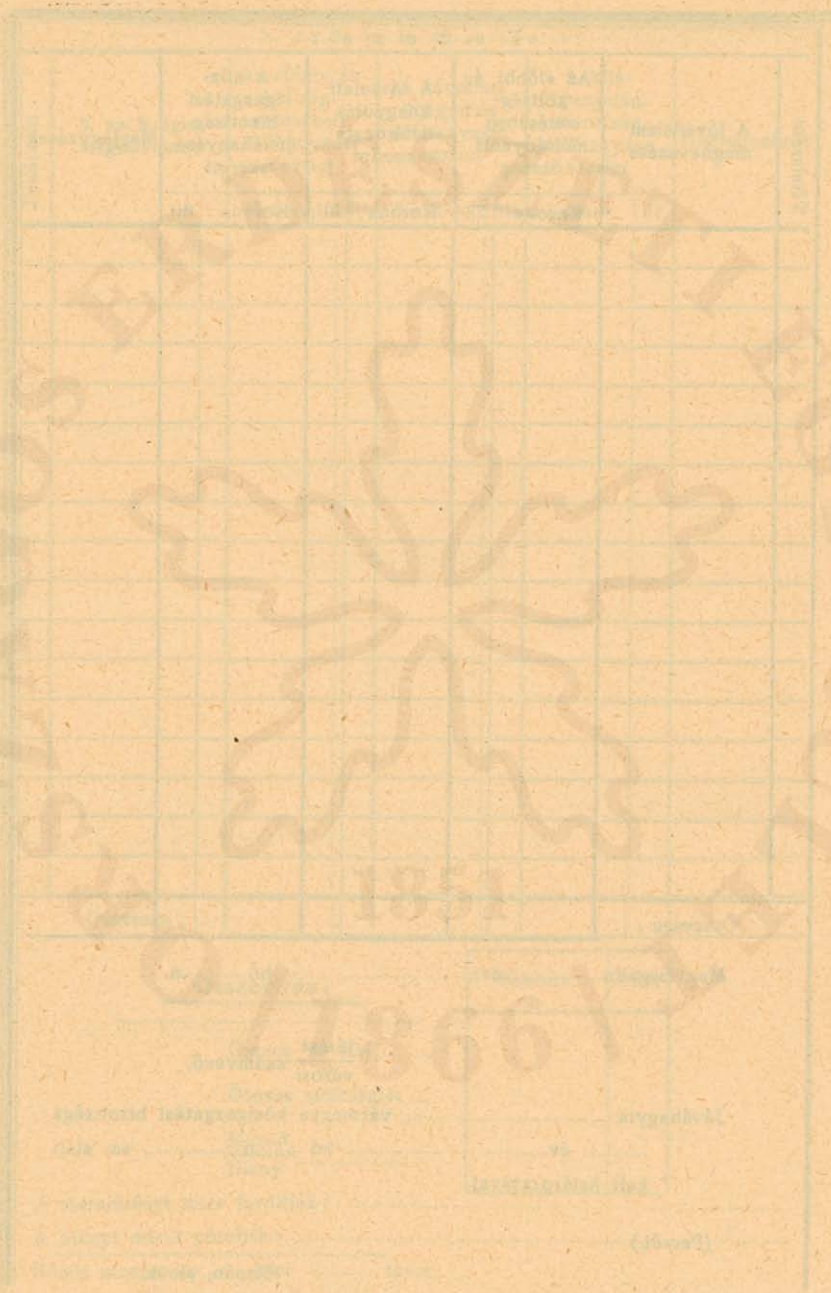
Megállapította és ----- elfogadta az ----- évi
----- hó ----- n tartott társulati közgyűlés a ----- számú
határozattal.

pénztáros.

a társulat elnöke.

jegyző.

Költségvetés (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 187. §.)

1851

1866

XXV. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

----- község
legeltetési szabályrendelete.

A legelő területe.

1. §.

A ----- i ----- számú telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) ----- helyrajzszám(ok) alatt a község tulajdonául felvett ----- kat. hold ----- négyszögöl kiterjedésű közlegelő a 2. §-ban felsorolt területek kivételével egész terjedelmében csak közös legeltetésre használható (1913 : X. t.-c. 74. §.) és azt vagy annak egyes részeit rendeltetésétől eltérő célra használni a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül még ideiglenesen sem szabad.

Jegyzet. Ebben a §-ban a szabályrendelet hatálya alá tartozó közlegelőt telekkönyvszerűen és a földadókataszter szerint pontosan meg kell jelölni.

Ha a legelő több különfekvő részből áll, akkor azokat a szokásos helyi elnevezés, esetleg a dűlő és az egyes részek kiterjedésének megjelölésével ebben a §-ban fel kell sorolni (lásd még a legelőrendtartás mintájának 1. §-ához fűzött megjegyzést).

2. §.

A közös legeltetés alól kivonatnak: -----

Nem legeltethető területek -----

Jegyzet. A 2. §-ban fel kell sorolni a községi közlegelő minden olyan részletét, amelyet akár hatósági engedéllyel, akár anélkül a közös legeltetés alól elvontak.

Községi legeltetési szabályrendelet 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 252. §.

Ilyenek a feltört, beépített, kiásott, homok, kő, kavics, földhordásra, téglavagy vályogvetésre stb. használt területek.

Ha az elvonás a földművelésügyi miniszter vagy más hatóság jóváhagyásával történt, fel kell említeni a vonatkozó hatósági határozat, vagy rendelet számát és keltét.

Ha az elvonást a földművelésügyi miniszter a jelen szabályrendelet megállapításáig még jóvá nem hagyta volna, a jóváhagyás iránt jelen szabályrendeletnek jóváhagyás végett való felterjesztésével egyidejűleg kell kérelmet intézni a földművelésügyi miniszterhez.

A legelő használata.

3. §.

A közlegelőre minden községi lakos vagy külsőhatárbeli birtokos hajthat ki jászágót a megfelelő legeltetési díj (9. §.) lefizetése ellenében.

Jegyzet. A községi legelő legeltetéséhez való jogosultságot a földadó arányában is meg lehet állapítani, de ebben az esetben is azok számára, akik földadót nem fizetnek, bizonyos legeltetési jogot kell engedni.

4. §.

A közlegelőre minden jogosult csak a saját jászágót hajthatja ki.

Jegyzet. A 4. §-ba felvehetők a következő rendelkezések is:

»Indokolt esetben a községi képviselőtestület megengedheti, hogy akik jogosultságukat másképpen ki nem használják, a velük szolgálati viszonyban állók (gazdasági munkások stb.) jászágóit jelentsék be legeltetésre.«

»Kizárólag üzérkedés céljából tartott jászágót kihajtani csak akkor szabad, ha a képviselőtestület külön megengedi.«

»Mészárosok és hentesek levágásra vett állatait a közös legelőre kihajtani egyáltalában tilos.«.

5. §.

A közlegelő használatára jogosult köteles a legelőre kihajtani szándékolt jászágót minden év hó napjáig az előjáróság erre kijelölt tagjánál bejelenteni, aki a bejelentést a

legeltetési bárcakönyvbe bevezeti és a bejelentőnek a legeltetési bárcát kiszolgáltatja.

Jegyzet. A legeltetési bárcakönyvet a XXVII. számú mintának megfelelően kell vezetni, a legeltetési bárcát pedig a XXVIII. számú minta szerint kell kiállítani.

Az 5. §-ba fel lehet venni a közetkező rendelkezést is:

»A jelen § 1. bekezdésében megállapított határidő után bejelentésnek indokolt esetben is csak az előjáróság esetről-esetre adott engedélyével van helye.

Az előjáróság az utólagos bejelentést a bejelentési határidő elmulasztása miatt meg nem tagadhatja, ha a legelőre a 7. §. értelmében kihajtható állatlétszám még be nem telt.«

6. §.

A közlegelőre csak az hajthat ki jószágot, aki a legelőjőzágának bejelentését a 7. §. értelmében legeltetési bárcával igazolja.

Legeltetési bárca nélkül a legelőre jószágot befogadni nem szabad.

Az állattulajdonos vagy megbízottja köteles a legeltetési bárcát akkor, mikor a jószágot első ízben kihajtja, valamint később is a községi közegeknek vagy alkalmazottaknak felszólítására bemutatni.

7. §.

A közlegelőre.....számos állatnál többet kihajtani nem szabad.

Ha legelőtúlterhelés mutatkoznék, a bejelentés sorrendje dönt. Azoknak a kisgazdáknak jószágait azonban, akiknek istállózás útján nincs módjukban állattenyésztést űzni, előnyben kell részesíteni.

Jegyzet. A közlegelő megterhelését arra való tekintettel kell megállapítani, hogy 1. a legelőről a jószág naponta hazafár-e és otthon kap-e takarmányt, vagy pedig 2. teljesen a legelőn való megélhetésre van-e utalva.

Utóbbi esetben lehet csak szó legelőtúlterhelésről és pedig akkor, ha több állatot hajtanak ki a legelőre, mint amennyi azon a legelőnek okszerű kezelése dacára elegendő táplálékot talál.

Az 1. esetben a legelő főleg az állatoknak a friss levegőn való szabad mozgását biztosítja és csak másodsorban szolgál a táplálkozás kiegészítésére.

Messzebb fekvő és olyan legelőknél, amelyeken a jószág mindennapi takarmányozás nélkül való megélhetésre van utalva, különösen fontos, hogy a legelő jószágbírását akként állapítsák meg, hogy a jószág kellő táplálékot találjon.

Ilyen esetben kell felvenni a jelen minta 7. §-át.

Egyéb esetekben azt kell lehetővé tenni, hogy minél több jószág élvezze a levegőn való szabad mozgás áldását, anélkül azonban, hogy a legelő fűállományát kipusztítaná vagy a községi lakosok állattenyésztési érdekeit veszélyeztetné.

Ezekben az esetekben a legeltetési szabályrendeletben a legelő túlterhelésének megakadályozására szolgáló intézkedéseket mellőzni kell és a fenti 7. §. helyett a következőket kell felvenni:

»7. §. A közlegelőre kihajtható állatok létszámát, a legeltetésre bejelentett jószágállomány szerint az előjáróság állapítja meg akként, hogy a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a községi lakosok állattenyésztési érdekei ne veszélyeztetetessenek.«

Egészen csekély terjedelmű legelőterületre vonatkozólag, amely épen emiatt sem rendszeres legeltetésre, sem a községi jószágállománynak még részben való táplálására sem alkalmas, a községi képviselőtestület kimondhatja, hogy kifutónak fogja használni.

Ekkor megfelelő egyszerűbb legeltetési szabályrendeletet kell megállapítani.

Ha a közlegelő több olyan különfekvő részből áll, amelyeknek jószágbírása különböző, minden legelőrészre a megfelelő rendelkezést külön kell felvenni a szabályrendeletbe.

8. §.

Ha a községi lakosok és birtokosok a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyit a 7. §. értelmében kihajtaniok lehet, a községi képviselőtestület eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti, hogy a közlegelőt olyan más községben lakó kisgazdák is használhassák, akiknek nincs elegendő legelőjük, ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

9. §.

Az évi legeltetési díjat és hogy azt mikor és milyen részletekben kell leróni, a képviselőtestület állapítja meg.

Aki a legeltetési idény megkezdése után hajtja ki jószágát a legelőre, igényt tarthat a legeltetési díj aránylagos leszállítására, viszont aki jószágát időközben eladja, vagy akinek jószágá idő-

közben elhull, igényt tarthat jószágának kicserélésére, esetleg a kifizetett legeltetési díjnak aránylagos visszatérítésére, vagy a ki nem fizetett legeltetési díj aránylagos leírására, ha ezt az igényét az állat eladásától vagy elhullásától számított napon belül az előljárásnak bejelenti.

A legeltetés rendje.

10. §.

Az előljáráóság köteles évenként a legeltetés kezdete előtt megállapítani, hogy a legeő egyes részein mily állatnemek és milyen sorrendben legeltethetők.

A szarvasmarhák és lovak legeőterületét a juhok és sertések legeőjétől minden esetben el kell különíteni.

Majorságot (baromfit) csak a részükre vagy a sertések részére kijelölt területre szabad kihajtani.

A különböző állatnemek legeltetésére szolgáló területek határait a szokásos jelekkel jól láthatólag meg kell jelölni.

Jegyzet. Lásd a legeőrendtartás mintájának 12. §-ához fűzött megjegyzést.

11. §.

A legeltetési idény kezdetét és végét az előljáráóság minden állatnemre vonatkozólag évenként köteles megállapítani és a legeltetés megkezdése előtt legalább nappal a községben szokásos módon közhírré tenni.

A legeltetési idény alatt is helye lehet a legeltetés ideiglenes betiltásának, ha a legeltetés az időjárási viszonyok miatt káros.

12. §.

A közlegelőn külön engedély nélkül legeltetni csakis közös pásztor felügyelete alatt, közös csordákban, ménesekben, csürhékben és nyájokban szabad.

Nem szabad azonban együtt legeltetni:

a két évnél fiatalabb üszöket a bikákkal;

a félévnel idősebb bikaborjúkat a tehenekkel vagy üszőkkel;
 az egy évnél idősebb méncsikókat a kancákkal;
 az egy évet még be nem töltött kocákat a kanokkal.

A közlegelőre hajtott anyaállatokkal együtt tenyészigazolvány-
 nyal el nem látott apaállatokat nem szabad legeltetni.

13. §.

Külön legeltetésre az előjáróság egy évre terjedő hatállyal engedélyt adhat:

1. ha a kérelmező a tenyészkerületnek megfelelő fajtájú jelentékeny számú, de legalább darabból álló állatállományt legeltet;

2. ha valaki legalább tehénnel tejgazdaságot kíván üzni s ezért a legelőnek a községhez vagy tanyai gazdaságához közelebb eső részét kívánja ennek az előnynek megfelelő megtérítése ellenében használni;

3. ha a legeltetés alatt álló terület egyes részei oly kis részletekben vannak szétszórva, hogy azokon a közös legeltetés nem gyakorolható.

Külön legeltetni engedéllyel is csak az engedélyben meghatározott területen szabad.

Valamely állatnem külön legeltetése azonban, a 2. pontban említett esetet kivéve, a legelőnek más állatnemek számára kijelölt részében nem engedélyezhető.

Külön legeltetni csak külön pásztor felügyelete alatt szabad. Ha az engedélyt nyerő a kellő felügyeletet elmulasztaná, az engedélyt tőle azonnal meg kell vonni.

A külön legeltetésre engedélyt az illető legeltetési bárcájára rá kell vezetni az állatnem, létszám és a terület kitüntetésével.

Azt, hogy a külön legeltetésért magasabb díj fizetendő-e, az engedély megadásakor az előjáróság határozza meg.

Állategészségügyi szabályok.

14. §.

A közlegelőre kihajtani kívánt állatokat a kihajtást megelőzőleg évenként egészségügyileg meg kell vizsgálni. (1888 : VII. t.-c. 17. §.)

Ezt a vizsgálatot az 1894 : XII. t.-c. 23. §-ában megállapított tavaszi állatösszeírással egyidejűleg kell foganatosítani.

Olyan esetben, midőn a jogosult később szándékozik a legelőre a marhát kihajtani, ezt a községi előljárásnál be kell jelenteni.

Az ilyen állatot a bejelentéstől számított negyvennyolc óráig saját területen kell tartani, amely idő alatt egészségi állapotáról, hol a községben állatorvos van, az állatorvos, különben az előljárásnak egy tagja meggyőződnie köteles az állat a közlegelőre csak akkor bocsátható, ha azt egészségesnek találják. (1894 : XII. t.-c. 23. §.)

Az állategészségügyi vizsgálat eredményét a legeltetési bárcára reá kell vezetni.

Amennyiben a képviselőtestület külön határozata, vagy a legeltetési szabályrendelet idegen községbeli jószágnak a közlegelőn való legeltetését lehetővé teszi, a tulajdonos az állatnak bejelentése (a legeltetési bárca kiváltása) alkalmával igazolni köteles, hogy az idegen község és az az udvar, tanya, major, amelyből az állat származik, nem áll állategészségügyi zárlat alatt és hogy a kihajtani szándékolt állatot a folyó évben abban a községben egészségügyileg megvizsgálták.

A közlegelőre felvett állatot mással kicserélni csak akkor szabad, ha az állatot az előbbi bekezdéseknek megfelelően egészségügyileg megvizsgálták.

Jegyzet :

Ott, ahol a közlegelő talaja lépfenével gyakran vagy állandóan fertőzve van, az előljárátság elrendelheti, hogy a közlegelőre csak azokat az állatokat szabad kihajtani, melyek lépfene ellen a kihajtás előtt beoitattak.

15. §.

Ha a pásztor vagy a gazda (26. §.) valamely állaton a betegség jeleit észleli, köteles erről a társulat elnökét, a községi előljárátságot és a tulajdonost értesíteni.

A legelőn a beteg állatot addig is el kell különíteni, míg a hatóság nem intézkedik s a hatóság intézkedése előtt csakis akkor szabad a legelőről eltávolítani, ha rajta valamely ragadós betegség jelei nem mutatkoznak.

Ha a naponkint hazahajtott állatot a tulajdonos vagy a gazda betegségre gyanusnak vagy betegnek találta, azt a közlegelőre bocsátania mindaddig tilos, míg egészségügyileg meg nem vizsgálják és a közlegelőre kihajtását meg nem engedik.

A ragadós betegség vagy a fertőzés gyanújában álló állatot a közlegelőre kibocsátani semmiesetre sem szabad.

A legelőn elhullott vagy kiirtott állatot a pásztor köteles a községi előljáróságnál azonnal bejelenteni.

A állategészségügyre vonatkozó törvényes rendelkezések betartására az előljáróságnak szigorúan felügyelni kell.

A legelő rendben és jókarban tartása.

16. §.

A közlegelő határait a vármegye birtokhatárjelzési szabályrendelete szerint állandó határjelekkel meg kell jelölni.

Az előljáróság, a gazda és a pásztorok a határok és határjelek épségére különös gondot fordítsanak.

A gazda és a pásztorok ügyeljenek arra is, hogy a legelővel szomszédos birtokosok a legelő területét termékeik vagy melléktermékeik (kukorica, szalma, széna, szár stb.) meg nem engedett elhelyezésével vagy kirakásával el ne foglalják, ne rongálják és a legeltetést ne akadályozzák.

17. §.

Az előljáróság köteles arról gondoskodni, hogy a legelő az állatok táplálkozására alkalmas fűvekkel be legyen gyepesítve, hogy a gyepezetet rendszertelen legeltetéssel tönkre ne tegyék és hogy azt az okszerű legelőgazdálkodásnak megfelelően gondozzák.

A kopárosodásnak induló, vagy gyenge gyepezetű területeket a legeltetési idény kezdete előtt ki kell jelölni és azokon, ha szükséges, a legeltetést az előljáróságnak be kell tiltani.

Az évi legelőszemlék 25. §. alkalmával meg kell állapítani, hogy a legelő mely részein kell:

1. mesterségesen fűvesíteni;
2. a legeltetést a gyepzet kímélése végett betiltani;

3. a gyepezetet természetes vagy mesterséges trágyázással, kosarazással (fektetés) erősíteni ;

4. a talajt a megfelelő talajművelési eszközökkel művelni.

A pásztorok és a gazda felelősek azért, hogy a jószágot a legelő olyan részeire ne bocsássák:

1. amely legeltetési tilalom alatt áll ;
2. amelyen a legeltetés csak a növényzetben és a talajban való kártétellel volna gyakorolható ;
3. amely javítás alatt áll, vagy amelyen egy évnél fiatalabb gyepesítés vagy fiatal fásítás van ;
4. amelyeken vízmosások képződnek, vagy amelyek elkopárosodásnak indultak.

Jegyzet. Lásd a legelőrendtartás mintájának 19. §-ához fűzött megjegyzést.

18. §.

A közlegelőről vagy az apaállatok istállójából és kifutójából származó trágyát kizárólag a közlegelő trágyázására szabad fordítani.

A gazda és a pásztorok felelősek azért, hogy a legelőn összegyülemlt trágyát senki el ne hordja.

Jegyzet. Ha a községnek az apaállatok tartására szolgáló külön takarmányföldje vagy kaszálója van, a legeltetési szabályrendeletben ki lehet mondani, hogy az apaállatok istállójában és kifutójában összegyülemlt trágyát e külön ingatlanok megrágyázására is kell fordítani.

A legelőnek a legelőjószággal való természetes trágyázására szükséges intézkedéseket (trágya elteretése stb.) a gazdának kell megtenni.

Különösen szigorúan kell ellenőrizni a rendszeres legeltetéssel kapcsolatban, hogy a pásztorok a csorda (stb.) fekvőhelyét bizonyos rendszer szerint változtassák és lehetőleg a gyengébb talajú helyeket fektessék (kosarazás).

19. §.

Az előljáróság és a gazda különös gondot fordítson arra, hogy a közlegelőről az alkalmatlan és a legeltetést akadályozó bokrokat, gyomokat és káros növényeket kiirtsák.

A bokrok és gyomok irtására közmunkát kell igénybevenni.

A gyomokat és káros növényeket lehetőleg virágzásuk előtt kell kiirtani.

Jegyzet. Lásd még a legelőrendtartás mintájának 21. §-ához fűzött megjegyzéseket.

20. §.

Az előljáróság köteles gondoskodni arról, hogy a legelőn elegendő számú és kellően felszerelt itató, kút legyen s hogy a legelőn lévő vadvizes helyeket okszerűen lecsapolják és kiszárásták.

A legelőn lévő kutakat körül kell keríteni és a szükséges biztonsági intézkedéseket meg kell tenni, a természetes itatók, patakok, források az itatásra alkalmasan berendezendők.

Az itatóhelyek környékét lehetőleg szárazon kell tartani és ügyelni kell arra, hogy az itatók vizét a jószág be ne szennyezze.

Az itatóvályuk tisztántartásáért a pásztorok és a gazda felelősek.

Az itatóhelyek környékén fás, árnyas delelőket kell létesíteni.

Jegyzet. Ha a legelőn több itatóhelyre van szükség, azokat lehetőleg aránylagosan elosztva és olyképen kell elhelyezni, hogy a rendszeres legeltetés lehetséges legyen.

21. §.

A legelőn átvonuló utakat és marhacsapásokat akként kell rendezni, hogy a közlegelőnek lehető legcsekélyebb területét vegyék igénybe.

Tilos a csordának rendszertelen le- és felhajtása és tilos a legelőn össze-visszaszekerezés.

A multhatatlanul szükséges marhacsapások és a törvényesen rendszeresített mezei dülő utakon vagy a legelőn átvonuló egyéb utakon kívül minden más szekér és gyalogutat el kell zárni, tilalmi jelekkel ellátni és begyepesíteni.

Azok ellen, akik a törvényesen rendszeresített utakon kívül jogosulatlanul szekereznek, az 1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *h*) pontja alapján a kihágási eljárást meg kell indítani.

Rendkívüli használatok.

22. §.

A közlegelő területét téglá vagy vályogvetésre, földkiemelésre, kőfejtésre, homok és kavicsszedésre stb., továbbá szérűskert céljaira csak akkor szabad elvonni, ha a földművelésügyi miniszter előzetesen megengedi.

Jegyzet. Lásd a legelőrendtartási minta 24. §-ához fűzött megjegyzést.

23. §.

Tégla vagy vályogvetésre, földhordásra, homok, kavicsszedésre stb. a közös legelőnek elterülő
..... kiterjedésű része
használható a következő feltételek mellett (Földművelésügyi miniszternek számú
..... határozata)

A jelen §-ban felsorolt helyeket alkalmas módon állandóan körül kell keríteni, az anyagödrök széleit be kell fásítani, a jószágokra veszélyes helyeket pedig korláttal kell ellátni.

Jegyzet.

Ebben a §-ban a helyi viszonyoknak megfelelően azokat a rendkívüli használatokat kell szabályozni, amelyeket a legelőn gyakorolnak.

24. §.

Szérűskert céljaira a közös legelőnek elterülő
..... kiterjedésű része
használható a következő feltételekkel

A szérűskertről a szalma, a polyva vagy egyéb ott elhelyezett terményeket a birtokosok kötelesek legkésőbbben a termést követő év -----ig eltakarítani.

Ha a birtokosok a terményeket ----- után a közlegelőn hagyják, az előljáróság köteles egy héttel az illetőknek előzetes értesítése után a jelen legeltetési szabályrendelet 27. §-a értelmében a kihágási eljárást megindítani.

Felügyelet.

25. §.

Az előljáróság köteles a legeltetési idény kezdete előtt egy hónappal és annak befejezte után mielőbb, továbbá a legeltetési idény tartama alatt legalább kétszer helyszíni szemlét tartani.

A szemlén részt vesznek: a községi bíró vagy ennek helyettese, a községi előljáróságnak erre a célra kiküldött 2—4 tagja és a gazda.

A bizottság köteles meggyőződni arról, hogy:

1. hogy a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseit megtartják-e,
2. hogy a legelőn milyen javítási vagy berendezési, tisztítási és egyéb munkálatok volnának végzendők;
3. hogy a pásztorok és a gazda kötelességeiket pontosan teljesítik-e;
4. hogy a legeltetést gazdasági vagy állategészségügyi szempontból a legelő valamely részén nem kellene-e beltiltani;
5. hogy a legelő mely részei jelölendők ki az egyes állatnemek részére, és hogy a legeltetési idény alatt minden állatnem a számára kijelölt területen legel-e (hogy az utánlegeltetés sorrendjét betartják-e);
6. hogy a legelőn talált marhaállomány száma a bejelentett marhaállománnyal egybevág-e;
7. hogy a jószág fektetése (kosarazás) és trágya eltergetése a legeltetési szabályrendeletben előírt módon történik-e, hogy a legelő mely részei szorulnak fokozottabb természetes vagy mesterséges trágyázásra;
8. hogy a legelő mely részeit kell begyepesíteni vagy felülvetni;

9. hogy a legelő mely részein kell a fákat kivágni, a bokrokat kiirtani, vagy a legelőnek mely részeit kellene befásítani; hogy a fiatal fák, csemeték kellő módon védve vannak-e a legelő jószág kártevése ellen; hogy továbbá a legelő a gyomoktól és káros növényektől milyen eljárással volna megtisztítható az adott viszonyok közt a legcélszerűbben, s a tisztítást rendszeresen végrehajtják-e;

10. hogy az itatók, kutak és delelők a legelőrendtartás 15. §-ának megfelelően rendben vannak-e;

11. hogy a közlegelő határait jelző határjelek és a határok sértetlenek-e, nem történtek-e elszántások s a legelőt nem használják-e rendeltetésétől eltérő célokra;

12. hogy az anyagödröket, téglavető- és égető-helyeket, szérűskert céljaira engedélyezett területeket a legeltetési szabályrendeletben megállapított szabályok szerint használják-e, körül vannak-e azok kerítve, a megengedett határokon túl ki nem terjeszkednek-e;

13. hogy a legelőn nem törték-e nem engedélyezett csapásokat és utakat, s a felállított tilalmi jelek jókarban vannak-e;

14. a legelőnek mely részei volnának talajművelési eszközökkel megművelendők (fogasolás, boronálás).

A bizottság köteles az előljárásnak a szemlét követő két héten belül részletes jelentést tenni.

Az előljáráóság a feljavítási munkálatok tervét évenként olyan időben köteles elkészíteni, hogy a javítási költségek, amennyiben azokra a folyó évi költségvetésben fedezet nem volna, a következő évi költségvetésbe beállíthatók legyenek.

Ha a javítási költségekre az érvényben álló költségvetés szerint fedezet van, a munkálatokat az előljáráóság köteles saját hatáskörében kellő időben foganatosíttatni.

26. §.

A képviselőtestület az előljárásnak egy arra alkalmas tagját, vagy a községi képviselőtestületnek a legelőgazdálkodásban jártas egyik tagját a gazda teendőivel bizza meg.

A gazda évi tiszteletdíja -----
-----K.

A gazda felügyel a legelő rendszeres és okszerű használatára, a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseinek és a képviselőtestület

vagy az előjáróság ama határozatainak végrehajtására, amelyek a legeltetési szabályrendeletre és a közlegelőre vonatkoznak.

Evégből a legelőt gyakran megvizsgálni és különösen az előbbi szakaszban foglaltakat pontosan ellenőrizni köteles.

A tapasztalt mulasztásokról és a szükséges tennivalókról, amennyiben azok tekintetében saját hatáskörében nem intézkedhetik, az előjáróságnak vagy helyettesének azonnal jelentést kell tennie.

A gazda köteles a pásztorokat minél gyakrabban ellenőrizni és őket a legelő rendszeres és okszerű használatára kioktatni.

Záró rendelkezés.

27. §.

Aki a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseit megszegi, az 1894:XII. t.-c. 94. §-ának *i)* pontjába ütköző kihágást követi el s őt a hatóság 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással bünteti.

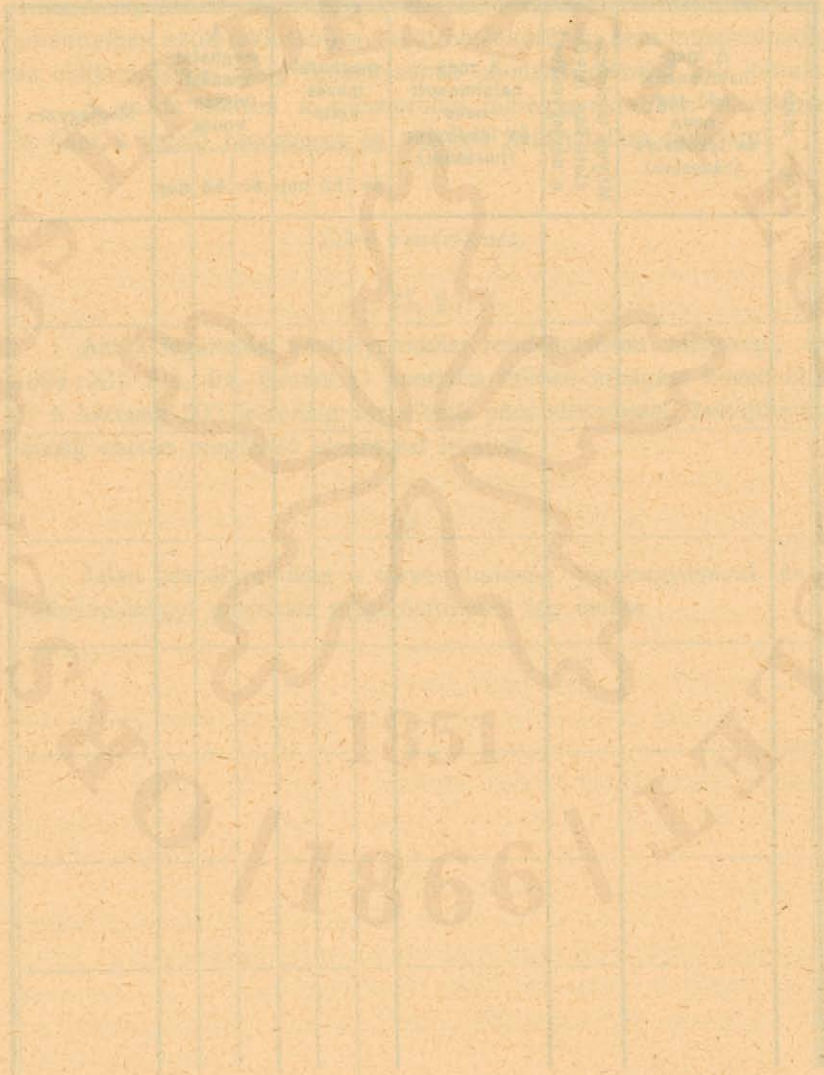
28. §.

Jelen szabályrendelet a törvényhatóság jóváhagyásával és a földművelésügyi miniszter megerősítésével lép életbe.

Magyarországi Államok és Királyságok közötti Kereskedelmi Szerződés

Magyarországi Államok és Királyságok közötti Kereskedelmi Szerződés

Magyarországi Államok és Királyságok közötti Kereskedelmi Szerződés

1851

1866

Magyarországi Államok és Királyságok közötti Kereskedelmi Szerződés

XXVII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

legeltetési bárcakönyv.

Legeltetési bárcakönyv. (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet X. mellékletének 7. §.).

Könyvtár		Könyv	
Szám	Cím	Szám	Cím
1851			
1866			

1851
1866

XIX. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

Táblázat

arról, hogy a törvény §-ai a rendeletnek melyik §-aiba vannak felvéve. ¹⁾

Törvény	Rendelet	Törvény	Rendelet	Törvény	Rendelet
szakasza		szakasza		szakasza	
1	3	30	86	58	203
2	5	31	87	59	205
3	6	32	95	60	214
5	22	33	98	61	216
6	24	34	99	62	217
7	25	35	104	63	219
8	45	36	111	64	223
9	47	37	113	65	224
10	52	38	116	66	227
11	56	39	117	67	229
12	57	40	118	68	231
13	59	41	119	69	232
14	60	42	132	70	235
15	63	43	135	71	236
16	64	44	136	72	238
17	68	45	152	73	243
18	68	46	154	74	248
19	69	47	155	75	251
20	70	48	156	76	255
21	71	49	159	77	256
22	73	50	160	78	257
23	75	51	162	79	260
24	77	52	163	80	261
25	79	53	165	81	263
26	80	54	167	82	264
27	83	55	170	85	265
28	84	56	200		
29	85	57	202		

¹⁾ A törvény 4. §-ára nézve lásd a 22.000/1913. F. M. és a 39.900/1913. I. M. számú rendeleteket. A törvény 83. és 84. §-a a rendeletek kibocsátására adott felhatalmazásokat tartalmazza.

Tartalomjegyzék

A kötet a szabadságharc első évének történetét tárgyalja, azaz az 1848. március 15-i forradalmatól az 1849. január 1-ig tartó időszakot.

Oldalszám	Fejelet	Oldalszám	Fejelet	Oldalszám	Fejelet
1-10	1848. március 15. előtti Magyarország	11-20	1848. március 15. előtti Magyarország	21-30	1848. március 15. előtti Magyarország
31-40	1848. március 15. előtti Magyarország	41-50	1848. március 15. előtti Magyarország	51-60	1848. március 15. előtti Magyarország
61-70	1848. március 15. előtti Magyarország	71-80	1848. március 15. előtti Magyarország	81-90	1848. március 15. előtti Magyarország
91-100	1848. március 15. előtti Magyarország	101-110	1848. március 15. előtti Magyarország	111-120	1848. március 15. előtti Magyarország
121-130	1848. március 15. előtti Magyarország	131-140	1848. március 15. előtti Magyarország	141-150	1848. március 15. előtti Magyarország
151-160	1848. március 15. előtti Magyarország	161-170	1848. március 15. előtti Magyarország	171-180	1848. március 15. előtti Magyarország
181-190	1848. március 15. előtti Magyarország	191-200	1848. március 15. előtti Magyarország	201-210	1848. március 15. előtti Magyarország
211-220	1848. március 15. előtti Magyarország	221-230	1848. március 15. előtti Magyarország	231-240	1848. március 15. előtti Magyarország
241-250	1848. március 15. előtti Magyarország	251-260	1848. március 15. előtti Magyarország	261-270	1848. március 15. előtti Magyarország
271-280	1848. március 15. előtti Magyarország	281-290	1848. március 15. előtti Magyarország	291-300	1848. március 15. előtti Magyarország
301-310	1848. március 15. előtti Magyarország	311-320	1848. március 15. előtti Magyarország	321-330	1848. március 15. előtti Magyarország
331-340	1848. március 15. előtti Magyarország	341-350	1848. március 15. előtti Magyarország	351-360	1848. március 15. előtti Magyarország
361-370	1848. március 15. előtti Magyarország	371-380	1848. március 15. előtti Magyarország	381-390	1848. március 15. előtti Magyarország
391-400	1848. március 15. előtti Magyarország	401-410	1848. március 15. előtti Magyarország	411-420	1848. március 15. előtti Magyarország
421-430	1848. március 15. előtti Magyarország	431-440	1848. március 15. előtti Magyarország	441-450	1848. március 15. előtti Magyarország
451-460	1848. március 15. előtti Magyarország	461-470	1848. március 15. előtti Magyarország	471-480	1848. március 15. előtti Magyarország
481-490	1848. március 15. előtti Magyarország	491-500	1848. március 15. előtti Magyarország	501-510	1848. március 15. előtti Magyarország
511-520	1848. március 15. előtti Magyarország	521-530	1848. március 15. előtti Magyarország	531-540	1848. március 15. előtti Magyarország
541-550	1848. március 15. előtti Magyarország	551-560	1848. március 15. előtti Magyarország	561-570	1848. március 15. előtti Magyarország
571-580	1848. március 15. előtti Magyarország	581-590	1848. március 15. előtti Magyarország	591-600	1848. március 15. előtti Magyarország
601-610	1848. március 15. előtti Magyarország	611-620	1848. március 15. előtti Magyarország	621-630	1848. március 15. előtti Magyarország
631-640	1848. március 15. előtti Magyarország	641-650	1848. március 15. előtti Magyarország	651-660	1848. március 15. előtti Magyarország
661-670	1848. március 15. előtti Magyarország	671-680	1848. március 15. előtti Magyarország	681-690	1848. március 15. előtti Magyarország
691-700	1848. március 15. előtti Magyarország	701-710	1848. március 15. előtti Magyarország	711-720	1848. március 15. előtti Magyarország
721-730	1848. március 15. előtti Magyarország	731-740	1848. március 15. előtti Magyarország	741-750	1848. március 15. előtti Magyarország
751-760	1848. március 15. előtti Magyarország	761-770	1848. március 15. előtti Magyarország	771-780	1848. március 15. előtti Magyarország
781-790	1848. március 15. előtti Magyarország	791-800	1848. március 15. előtti Magyarország	801-810	1848. március 15. előtti Magyarország
811-820	1848. március 15. előtti Magyarország	821-830	1848. március 15. előtti Magyarország	831-840	1848. március 15. előtti Magyarország
841-850	1848. március 15. előtti Magyarország	851-860	1848. március 15. előtti Magyarország	861-870	1848. március 15. előtti Magyarország
871-880	1848. március 15. előtti Magyarország	881-890	1848. március 15. előtti Magyarország	891-900	1848. március 15. előtti Magyarország
901-910	1848. március 15. előtti Magyarország	911-920	1848. március 15. előtti Magyarország	921-930	1848. március 15. előtti Magyarország
931-940	1848. március 15. előtti Magyarország	941-950	1848. március 15. előtti Magyarország	951-960	1848. március 15. előtti Magyarország
961-970	1848. március 15. előtti Magyarország	971-980	1848. március 15. előtti Magyarország	981-990	1848. március 15. előtti Magyarország
991-1000	1848. március 15. előtti Magyarország				

A kötet a szabadságharc első évének történetét tárgyalja, azaz az 1848. március 15-i forradalmatól az 1849. január 1-ig tartó időszakot.

XXX. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

Betűsoros mutató.

(A számok a §. számát mutatják.)

Agyaghordás	175	Államsegéllyel javított legelő	3
Alakulás előkészítése tájékoztató gyűlés nélkül	37	— szerzett legelő	3
Alakuló közgyűlés	25, 45	Állandó gazdasági szakbizottság	236
— — előkészítése	27	Árszabály faértékesítésnél	181
Alapszabályok bemutatása községi eljárásának	56	— használatokról	175
— elkészítése hivatalból	60	Árverés felülvizsgálása	179
— felterjesztése földmívelésügyi miniszterhez	57	— illetőségre	99
— felülvizsgálása	59	— termények értékesítésére	176
— kihirdetése	64	Árverése legelőhasználatnak	103
— közszemlére tétele	44	Árverési feltételek módosítása	99
— közzététele	62	— hirdetmény	99
— mintája	40	Árverésnél hátraléki kimutatás	131
— módosítása	159, 202	Átmenet	265
— tartalma	170	Átruházása illetőségeknek	85, 87
— tervezete	25, 39	— legelőhasználati jognak	105
Alispán gazdasági albizottságban	235	Átruházási szerződés bemutatása	88
Anyagödör	175	Bánatpénz illetőség árverésénél	99
Anyagkészlet	186	Bányanyitás	159
Anyagkezelés	186	Becsleése fának	182
Anyagszámadás	186	Becsérték árverésnél	176
Apaállat	82	Behajtása járulékhátralékoknak	126
— tartás	187, 195	Behajtási illeték járulékoknál	130
— — módozatainak megállapítása	159	Bejelentése illetőség átruházásának	87
Arányosításkor közösen hagyott legelő	3	Bejelentőkönyv	89
Állam elővásárlási joga	86	Bélyeg- és illetékmentesség	264
— szerez illetőséget	85	Bélyegmentesség árverésnél	176
		Bérlet engedése	159
		Berendezési tárgyak	82
		Beruházások	132, 159

Beszedési napló	126	Elnök közgyűlésen	165
Bevezetés névjegyzékbe . . .	150	— minőségének igazolása . .	153
Bevételek	186	— panasza alakuló közgyűlés	
— feleslege	133	határozatai ellen	52
Bikaistálló	81	— — közgyűlés határozata	
Bikarét	81	ellen	217
Bírói út	223	— tájékoztató gyűlésen . . .	29
Bírság határozatok végrehajtása		— választás	150, 159
miatt	214	Előadója gazdasági albizott-	
— nyilvántartása	245	ságnak	235
Bírságolás	231	Előjáróság láttamozza bejelen-	
Bizonyítvány illetőség átruhá-		tési könyvet	90
zásának bejelentéséről . . .	90	Előlegezése újabb árverés költ-	
Bizottság eljárása tájékoztató		ségének	99
gyűlés nélkül	35	Előterjesztés társulat alakítása	
— választása tájékoztató gyű-		iránt	9
lésen	32	Elővásárlási jog	86
Borona	82	Erdészeti albizottság	257
Csapásút	81	Erdőfelügyelőség fabecslésnél .	182
Csendfenntartás közgyűlésen .	166	— fellebbezése	235
— tájékoztató gyűlésen . . .	29	— gazdasági albizottságban .	235
Csendőri karhatalom közgyű-		— közigazgatási bizottságban	235
lésen	166	— panaszjoga	217
Csőd kérése	207	Erdők átcsatolása legelőhöz .	31
Delelő	81	Értékesítése terményeknek . .	176
Díja községi jegyzőnek . . . 55,	200	Értesítés járulék kivetéséről .	123
— — közegeknek	200	Érvényesítése költségjegyzék-	
Dologi teher	118	nek	241
Egyesség kötése	159	Évi számadás	104
Elaprozása illetőségnek . . .	85	Faállomány kihasználása . . .	183
Elidegenítése közös legelőnek	71	Faértékesítés	182
— községi legelőnek	248	Fakihasználás	159
— tőkevagyonnak	159	Fás legelők	134
Eljárás alakuló közgyűlés után	54	Fellebbezés	219
— alapszabályok jóváhagyása		— járulék kivetése ellen . . .	117
után	63	Fellebbezése erdőfelügyelőség-	
Ellenőrzése társulat működé-		nek	235
sének	229	— gazdasági felügyelőségnek	235
Elnök	152	Fellebbvitel	217
— felmentése	159	Felelősség járulékokért	116
— hatáskörének korlátozása	155	— legelők nyilvántartásánál	17

Feljegyzése használati jognak	77	Főszolgabíró árverésen	184
— rendelkezési jog korlátozá-		— felügyeleti joga	226
sának	77	Főszolgabíró láttamozza a be-	
— társulattá alakulásnak	66	jelentési könyvet	89
— — alakulás elrendelésé-		— tájékoztató gyűlésen	34
nek	5	Fuvarnapszám	121
Felmentvény megadása	159	Gazdasági albizottság	235
Feloszlása társulatnak	159	— cselédekről jegyzék	107
Felosztása tökevagyonnak	159	— felügyelőség alakuló köz-	
Felosztott legelő	4	gyűlés határozatai ellen	52
Felszámolás	205	— — előterjesztése társulat	
Feltétlenül megalakítandó tár-		alakítása végett	5
sulatok	3	— — értesítése illetőségát-	
Felügyelő hatóságok	224	ruházásról	90
Főispán gazdasági albizottság-		— — felebbezése	235
ban	235	— — gazdasági albizottság-	
Földeldarabolásnál közösen		ban	235
hagyott legelő	5	— — legelők nyilvántartásá-	
Földhordás	175	nál	14
Földművelésügyi miniszter alap-		— — panaszjoga	217
szabályok felülvizsgálásánál	59	— munkásokról jegyzék	107
— — elrendeli társulat ala-		Gyümölcsöztetése feleslegeknek	132
kítását	5, 6	Hagyatékátadó végzés névjegy-	
— — hatásköre feloszlásnál	203	zék vezetésénél	150
— — — közgyűlés össze-		Halmazása illetőségeknek	85
hívásánál	162	Használati díj	111, 159
— — illetőség átruházásánál	87	— illetőség	84
— — járulék kivetésénél	117	— jog feljegyzése telekkönyv-	
— — jóváhagyja határoza-		ben	77
tokat	214	Használatok a legelőn	175
— — jóváhagyja társulat ala-		Haszonbérlet a legelőn ¹	159
kítását	75	Haszonvételek a legelőn	159
— — kivételes rendelkezései		Határa kötelezettségvállalásnak	159
illetőség átruházásánál	90	Határidő elővásárlási jog gya-	
— — kivételes rendelkezései		korlására	87
tájékoztató gyűlésről	28	— társulat alakítására	24
— — kölcsönfelvételnél	83	Határozatképessége alakuló	
— — rendeletére alakuló tár-		közgyűlésnek	47
sulatok	5, 12	Határozatképtelenség	216
— — tartalékalap képzését		Határozatok jóváhagyása	214
rendeli el	132	— kihirdetése közgyűlésen	165

Határozatok közlése illetőség átruházásánál	94	Járulék, mint dologi teher	118
Hatósági közegek tájékoztató gyűlésen	34	Jegyzék kisgazdákról	107
Hátraléki kimutatás	125	— társulat megszerezte illetőségekről	97
— — árverésnél	181	Jegyzőkönyv alakuló közgyűlésről	45, 54
— — járulékokról	118	— közgyűlésről	161
Hiányok pótlása kérvényeknél	10	— panaszokról	218
Hirdetmény alapszabálytervezet közszemlére tételéről	25	Jelentés legelők nyilvántartásában beállott változásokról	21
— közgyűlés összehívásáról	162	— társulat alakítását kérő beadvány tárgyában	10
Homokhordás	175	Jelzálogjog engedése	83
Hozzájárulás illetőség átruházásához	85, 91	Jogképessége társulatnak	68
Időközi változások legelők nyilvántartásában	21	Jogköre társulatnak	70, 77
Illetékmentesség	176	Jogorvoslatok	217
Illetményei kiküldötteknek	240	Jóváhagyása határozatoknak	214
Illetőségek aránya	146	Jövedelem	188
— átruházása	85	Karhatalom közgyűlésen	166
— szerzése	159	Kavicsbánya	81, 159
Illetőségekről lemondás	98	Kavichordás	175
Ingatlanok megjelölése	172	Kényszervágása állatoknak	176
— szerzése	79, 159	Képviselőnek községre bízása	41
Ingatlanvagyon bevonása a társulat kötelékébe	80	Kérelemre törvény alá vonható legelők	6
Ingóvagyon bevonása a társulat kötelékébe	80	Kérvény társulat alakításának elrendelése iránt	7
Istálló	81	Késedelmi kamat járulék után	116
Itatóvályú	82	Kézpénztöke	82
Javító munkálatok	159	Két legelőterületre egy társulat	22
Járási mezőgazdasági bizottság	204	Kézbesítő könyv	94
— számvevőség költségvetés megvizsgálásánál	191	Kézi napszám	121
Járulék árverés esetében	118	Kiadások	186
— behajtása	126, 129	Kibocsátása ingatlanok társulat kötelékéből	159, 202
— beszédése	124	Kifutó	81
— kivetése	117, 159	Kihirdetése hatósági határozatoknak	222
Járulékív	123	— közgyűlési határozatoknak	165
		Kiküldések	238
		— költségének megtérítése	242

Kiküldött az árverésen	184	Közgyűlés hatásköre legeltetési	
— gyanánt kik alkalmazhatók	239	dij megállapításánál	112
— közgyűlést vezetői	165	— ideje	160
— láttamozza bejelentési		— napja	163
könyvet	89	— összehívása	162
— tájékoztató gyűlésen	8	— vezetése	165
Kisgazdák elsőbbsége	95, 107	Közigazgatási bizottság alakuló	
— jegyzéke	107	közgyűlésre kivételes intéz-	
— legelőjére társulat alakít-		kedéseket tesz	28
tása	6	— — állapítja meg jegyző	
— tájékoztató gyűlésen	33	díját	55
Kisajátítása közös legelőnek	73	— — gazdasági albizottsága	235
Kivetése járulékoknak	117, 159	— — járulék kivetésénél	117
— közös munkának	159	— — kiküldöttet rendel	8
Kivetési lajstrom	122	— — közgyűlés összehívá-	
— jog elévülése	117	sánál	162
Kivételes rendelkezések	259	— — választásoknál	156
Korábban szervezett társulatok	42	Közigazgatási bizottság telek-	
Korcsma	81	könyvi feljegyzésnél	12
Korlátozása elnök stb. hatás-		— bizottsághoz felterjesztése	
körének	155	névjegyzéknek	56
Korlátozások megszűnése fel-		Közös legelő elidegenítése	71
számolásnál	205	— — kisajátítása	73
Kőbánya	81, 159	— — nyilvántartása	13
Kőhordás	175	Közös munka	119, 159
Kölcsönfelvétel	83, 159	Központi számvevőség felszá-	
Költsége kiküldöttnek tájékoz-		molásnál	211
tató gyűlésen	8	Község elővásárlási joga	86
Költségvetés	159, 187	— értesítése illetőség átruhá-	
Kötelezettségvállalás	159	zásáról	90
Kötvények kibocsátása	263	— szerez illetőséget	85
Közadók módjára behajtása jár-		Községi bíró alapszabályok	
ulékoknak	129	kihirdetésénél	64
Közbirtokossági közös legelőre		— — láttamozza bejelentési	
társulat alakítása	3	könyvet	90
Közegi társulatnak	174	— — viszi társulat ügyeit 156, 200	
Közegek választása	156	— előjáróság névjegyzék stb.	
Közhírtétele alakuló közgyű-		kihirdetésénél	64
lésnek	46	— — tájékoztató gyűlésen	34
Közgyűlés hatásköre	159	— — tanusítványa társulat-	
		alakítását kérő bead-	
		ványhoz	11

Községi előjáróság viszi társulat ügyeit	41, 156, 200	Majorsági zsellérség megváltásakor közösen hagyott legelő	5
— hatáskör	255	Megbízás jog érvényesítésére	232
— jegyző alapszabályok kihirdetésénél	64	Megbízott alapszabályok stb. elkészítésére	25
— — másolási díja	55	— közgyűlés vezetésére	165
— — névjegyzék stb. példányait elkészíti	55	Meghatalmazott alakuló közgyűlésen	50
— — nyilvántartásnál	14	— illetőség átruházásánál	88
— — tájékoztató gyűlésen	27	— szavazásnál	167
— társulati ügyek intézésénél	200	Meghívás közgyűlésre	164
— képviselőtestület társulati ügyek intézésénél	200	Megsemmisítése választásnak	156
— legelő	247	Megtekintése névjegyzéknek	136
— — nyilvántartása	13	Megterhelése községi legelőnek	248
— legeltetési szabályrendelet	251	Megtérítése költségeknek	242
Közszemlére tétele alapszabályoknak	25, 44	Mesterséges takarmánytermesztés	81
Különleges szabályok névjegyzék vezetésére	151	Mezőrendőri törvény	261
Legelőalap	82	Miniszteri biztos	227
— csatolása erdőhöz	31	Munkaegység	121
— felosztás	4	Munkaterv legelő jókarbantartására	225
— használat engedése nem társulati tagoknak	113	Napjegyzék hátralék behajtásánál	126
— használatához való jog átengedése	105	Napirend közgyűlésen	163
— haszonbérelő társulat	260	Napló bevételekről	186
— kárpótlási díj	109	Nádas	81
— rendtartás	113, 159	Neve a társulatnak	171
— — hivatalból	61	Névjegyzék elkészítése hivatalból	60
— — tervezete	35	— felterjesztése	56
Legeltetés módjának meghatározása	159	— felülvizsgálása	57
Legeltetési díj	111, 159	— községi előjáróságnál	56
Leírása ingatlanoknak	172	— közszemlére tétele	44
Leltár	193	— összeállítása	25, 38, 138
Lemondás az illetőségről	98	— vezetése	150
Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége	100	Nyilvántartása hátralékoknak	127
		— legelőknél	13
		Nyilvántartó lap	14
		— — kezelése	18

Nyilvántartó lap kiegészítése	21	Számadás	194
— — tájékoztató gyűlésen	28	— megvizsgálása	159
Országos állattenyésztési alap	244	Számos állat	169
Osztatlan illetőségek nincsenek telekkönyvezve	75	Szerzett ingatlan	79
Összehívása közgyűlésnek	163	Szervezett részes felek alaku- lása	27
Panasz határozatok ellen ala- kuló közgyűlésen	52	Szervezetlen részes felek alaku- lása	27
— — — közgyűlésen	217	Tagjai társulatnak	84
— illetőség átruházásánál	87	Tagok jogai	104
— járulék kivetése ellen	117	Tagosítá ko közösen hagyott legelő	3
— társulat szervei és közegei ellen	159	Tartalék öko	132
Parcellázásnál közösen hagyott legelő	5	Tájékoztató gyűlés	29
Pásztorház	81	— — összehívása	27
Perbeli egység kötése	159	Társulatalakítás előkészítése	24
Perbejelentés	234	— két v. több legelőre	22
Perindítás	159	— telekkönyvi feljegyzése	66
Pénzbírság	231	Társulat által szerzett illetőség	95
— határozatok végrehajtása miatt	214	— célja	69
Pénzértéke közös munkának	119	— elnöke	152
Pénzkezelés	186	— egyik alakulata	70
Pénzkészlet őrzése	186	— elővásárlási joga	86
Pénztáros járulék beszédésénél	124	— feltétlenül megalakítandó	3
Polgármester nyilvántartásnál	14	— feloszlása	203
— tájékoztató gyűlésen	27, 34	— jogképessége	68
Postakönyv	94	— jogviszonyai	68
Pótköltségvetés	192	— képviselőtét községre biz- zák	41
Rendelkezési jog korlátozásá- nak feljegyzése	77	— kiadásai	116
Rendeltetéstől eltérő célra for- ditása tőkevagyonnak	159	— kötelékéből kibocsátása ingatlanok	159, 202
Rendes bevétel	22	— közegei	174
Rendkívüli bevétel	133	— másik alakulata	75
— használat engedése	159	— működésének ellenőrzése	229
Rendőrközegek közgyűlésen	166	— neve	171
Részletfizetés bírságoknál	246	— szervezete	152
Szavazás alakuló közgyűlésen	50	— tagjai	84
Szavazati jog	167	Társulati gazda közös munkák- nál	124
		— ingatlanok	79

Társulati kötelékébe bevonás	80	Törvényhatóság első tisztvise-	
— névjegyzék	135	lője gazdasági albizottságban	235
Telekkönyvi bejegyzés törlése	75	Tulajdoni illetőség	84
— bekebelezése illetőségről		Tulajdonjog bejegyzése	203
lemondásnak	98	Új alapszabályok megállapí-	
— feljegyzése használati jog-		tása	159, 202
nak	77	Urbéres közös legelőre társulat	3
— — rendelkezési jog kor-		Utalványozása kiadásoknak	186
látozásának	77	— kiküldött költségeknek	241
— — társulattá alakulásnak	66	Ügyvéd megbízása jogérvénye-	
— — alakulás elrendelé-		sítésére	232
sének	5	Választása társulati közegeknek	156
— — törlése	203	Választmány	154
— hatóság legelők nyilván-		— felmentése	159
tartásánál	15	— hatásköre járulék kiveté-	
Telepítéskor közösben hagyott		sénél	117
legelő	5	— — korlátozva	155
Terhelése legelőnek	77	— illetőség átruházásánál	91
— tőkevagyonnak	159	— legelő kárpotlási díj kifí-	
Termények értékesítése	176	zetésénél	110
Tényleges birtoklás névjegy-		— megválasztása	156, 159
zéknel	143	Választott bizottság eljárása	
Tiszti ügyész előterjesztése		tájékoztató gyűlés után	35
társulatalakítás iránt	5, 9	Változások névjegyzéken	150
— — megbízása jogérvénye-		Város legelője	247
sítésre	232	— tanács kiküldötte tájékoz-	
— — panasza alakuló köz-		tató gyűlésen	34
gyűlés ellen	52	Végleges névjegyzék	149
— — panaszjoga	217	Végrehajthatósága határozatok-	
Több legelőre egy társulat	22	nak	217
Tőkevagyon felosztása	159	Végrehajtás illetőségre	99
Törlése birságnak	246	— legelőre	77
— társulattá alakulás feljegy-		Véleményes jelentés társulattá	
zésének	5	alakulásról	10
		Vételi ajánlat bemutatása	88

**A m. kir. igazságügyminiszternek 8.800/1914. I. M.
számú rendelete,**

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikknek a bíróságok, különösen a telekkönyvi hatóságok ügykörét érintő egyes rendelkezései s az idézett törvényen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és e bejegyzések törlésére vonatkozó eljárás tárgyában.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikk az 1914. évi 7 000 F. M. számú földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében 1914. évi május hó 1. napján lép életbe.

E törvénynek a bíróságok, különösen a telekkönyvi hatóságok ügykörét érintő egyes rendelkezései s az e törvényen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és e bejegyzések törlésére vonatkozó eljárás tárgyában az idézett törvénycikk 83. és 86. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem :

ELSŐ FEJEZET.

Adatok a közös és a községi legelők nyilvántartásához.

1. §.

Az 1913 : X. t.-c. végrehajtása tárgyában 1914. évi március hó 15. napján 7.000. F. M. szám alatt kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet 13. és 247. §-a értelmében a közös és a községi legelőket nyilvántartják. A telekkönyvi adatok közlése végett minden egyes legelő nyilvántartására szolgáló lapot a községi jegyző (városi polgármester) vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség három példányban küldi meg a telekkönyvi hatóságnak.

2. §.

A telekkönyvi hatóság az 1. §-ban említett nyilvántartó lapok példányainak a telekkönyvi adatokról szóló rovatait köteles a telekkönyvek nyomán 15 nap alatt gondosan kitölteni.

A kitöltés a vezető telekkönyvvezető dolga, de azt a telekkönyvi bíró is felülvizsgálja s ennek bizonyosságául a nyilvántartó lapok felülvizsgált példányait maga is aláírja.

A telekkönyvi hatóság a nyilvántartó lapokat kitöltésük után nyomban megküldi a m. kir. gazdasági felügyelőségnek.

3. §.

A nyilvántartó lapok megérkezésének és elküldésének nyilvántartása végett a telekkönyvvezető az első nyilvántartó lap megérkezése után jegyzéket nyit s annak egyes rovatait minden egyes alkalommal kitölti.

A jegyzéknek rovatai a következők: 1. sorszám; 2. a nyilvántartó lapok megérkezésének napja; 3. hány nyilvántartó lap érkezett; 4. mely közös vagy községi legelőre vonatkoznak a nyilvántartó lapok; 5. mely telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) adatai nyomán töltötték ki a nyilvántartó lapokat; 6. a nyilvántartó lapokat kitöltő telekkönyvvezető megnevezése; 7. a nyilvántartó lapokat a) mikor, b) kinek küldötték el; 8. jegyzet.

MÁSODIK FEJEZET.

Adatok szolgáltatása a névjegyzék összeállításához.

4. §.

Az 1913 : X. t.-c. 43. §-ának 2. bekezdése értelmében a társulat tagjainak névjegyzékébe a telekkönyv szerinti tulajdonostársakat a telekkönyvben kitüntetett illetőségeik arányának feltüntetésével kell felvenni. Amennyiben a tényleges birtoklás a telekkönyvi állapottól eltér, a felvétel a tényleges birtoklás alapján történik.

A közös legelő telekkönyvvezése módjának s ha a telekkönyv a közös legelőből járó osztatlan illetőségeket egyénenként kitünteteti vagy csak utal arra a kapcsolatra, amelyben az illetőség a telekkel volt, a névjegyzék összeállításához szükséges telekkönyvi adatoknak közlése végett a telekkönyvi hatóságot a községi előljáróság, a gazdasági felügyelőség vagy a közigazgatási bizottság az 1914. évi 7.000 F. M. számú rendelet 138. §-a értelmében megkeresi.

A telekkönyvi hatóság a névjegyzék összeállításához szükséges telekkönyvi adatokat az 5. és 6. §-ban megszabott módokon az 1913 : X. t.-c. 82. §-a értelmében bélyegmentesen adja ki.

5. §.

Ha a közös legelő az 1881. évi december hó 16-án 40.101. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelet értelmében vagy pedig akként van telekkönyvezve, amint azt a közös tulajdonban részes tulajdonostársak illetőségeinek telekkönyvezésére nézve a telekkönyvvezetés általános szabályai rendelik (a két telekkönyvi rendtartás 55. §-a), a telekkönyvi hatóság a közös legelő telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) *A*) és *B*) lapjáról készült kivonatos másolatot (1880:XLVI. t.-c. 6. §-ának *b*) és *c*) pontja) a megkereső hatóságnak 8 nap alatt megküldi.

Amennyiben a megkeresés a *C*) lap kivonatos másolatának a kiadását is kéri, a megkeresésnek ezt a részét is teljesíteni kell.

6. §.

Ha a közös legelő az 1889. évi december hó 20-án 45.041. I. M. szám alatt és az 1904. évi november hó 22-én 10.320. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletek értelmében vagy lényegében hasonló módon van telekkönyvezve, vagy ha a telekkönyv az 1869. évi április hó 8-án 2.579. I. M. szám alatt vagy az 1870. évi január hó 17-én 106. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeleteknek megfelelően vagy más hasonló módon csupán utal arra a kapcsolatra, amelyben a közös legelőbeli osztatlan illetőség a telekkel, mint földologgal volt, a telekkönyvi hatóság :

1. a megkereső hatóságnak kiadja a közös legelőről vezetett telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) *A*), *B*) és esetleg *C*) lapjainak (jelen rendeletet 5. §-ának utolsó bekezdése) kivonatos másolatát;

2. a közös legelőben részes felek egyéni telekjegyzőkönyvei (telekkönyvi betétei) nyomán a megkereső hatóság által küldött kimutatás (az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendeletnek XIV. számú mintája) rovatait kitölti a közös legelőbeli osztatlan illetőségekre vonatkozó adatokkal s az akként kitöltött kimutatást a megkereső hatóságnak legkésőbbben 15 nap alatt visszaküldi.

7. §.

A telekjegyzőkönyvről (telekkönyvi betétről) az 5. és 6. §. alapján kiadott másolaton fel kell tüntetni azt a célt, amelyre a másolatot bélyegmentesen kiadják.

HARMADIK FEJEZET.

A társulattá alakulás elrendelésének feljegyzése.

8. §.

Az 1913: X. t.-c. 1. §-ában felsorolt közös legelőekben részes felek már a törvénynél fogva, míg az idézett törvény 2. és 3. §-ában felsorolt közös legelőekben részes felek csak a földművelésügyi miniszter rendeletére kötelesek társulattá alakulni.

Azt, hogy a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913: X. t.-c. 2. vagy 3. §-a alapján elrendelte, az 1913: X. t.-c. 2. és 3. §-ának utolsó bekezdése értelmében a telekkönyvben fel kell jegyezni. A feljegyzést törölni kell, ha a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulás tárgyában kiadott rendeletét hatályon kívül helyezi, vagy ha a társulattá alakulást az 1913: X. t.-c. 17. §-a értelmében a telekkönyvben feljegyzik vagy a tulajdonjogot a társulat javára az idézett törvény 23. §-a értelmében bekebelezik.

A társulattá alakulás telekkönyvi feljegyzésére és e feljegyzés törölésére a következő 9—10. §-ok az irányadók.

9. §.

A telekkönyvi hatóság az 1913: X. t.-c. 2. vagy 3. §-ának utolsó bekezdésén alapuló telekkönyvi feljegyzést a közigazgatási bizottságnak (1913: X. t.-c. 70. §.) megkeresésére a földművelésügyi miniszter határozata alapján rendeli el.

10. §.

A telekkönyvi hatóság a 9. §-ban említett megkeresést teljesíti:

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a feljegyzést teljesíteni kell;
2. ha a megkereséshez eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földművelésügyi miniszternek a társulattá alakulást elrendelő határozata;
3. ha abban az esetben, amelyben a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulást egy telekkönyvi részletnek csak egy

részére nézve rendelte el, a megkereséshez csatolva van a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz.

11. §.

A telekkönyvi hatóság a feljegyzés elrendelése szempontjából csupán annak megvizsgálására szorítkozik:

1. hogy a közigazgatási bizottság megkeresése és a földművelésügyi miniszter határozatának a megkereséshez csatolt kiadmánya megfelel-e a 10. §. 1. és 2. pontjában jelzett alaki követelményeknek;

2. hogy a földművelésügyi miniszter határozatában azok az ingatlanok, amelyekre nézve a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulást elrendelte, telekkönyvszerűleg vannak-e megjelölve;

3. hogy a 10. §. 3. pontjában jelzett esetben becsatolt vázrajz szabályszerű-e.

12. §.

A megkeresés elutasítására nem szolgál okul az, hogy a megkeresés vagy a földművelésügyi miniszter határozata nem felel meg a 10. §. 1. és 2. pontjában jelzett alaki követelményeknek, vagy hogy a 10. §. 3. pontjában jelzett esetben becsatolt vázrajz nem szabályszerű. A telekkönyvi hatóság ilyen esetben a közigazgatási bizottsággal megkeresés útján pótolhatja a hiányokat vagy igazíttatja ki a hibákat.

A 10. §. 2. pontjában jelzett másolat csatolásának elmulasztása a megkeresés teljesítését nem gátolja. A telekkönyvi hatóság azonban az eredeti kiadmányt a telekkönyvi irattárban mindaddig visszatartja, míg a közigazgatási bizottság az eredeti kiadmánynak másolatát át nem teszi.

13. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 9. §-ban említett megkeresést teljesíti, a feljegyzést a telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) akképen foganatosítják, hogy a birtoklapon (A. lapon) a telekkönyvi jószágtest vagy telekkönyvi jószágtestek bevezetése után következő üres helyen a megkeresés beérkezése napjának és telekkönyvi iktatószámának kitételével feljegyzik, hogy az A) lapon felvett és a jószágtesti jel és esetleg sor-(rend-)szám szerint tüzetesen

megjelölt jószágtestre vagy több jószágtest egyikére vagy a telekkönyvi jószágtestet alkotó telekkönyvi részletek közül a jószágtesti jel és sor-(rend-)szám, valamint telekkönyvi helyrajzi szám szerint megjelölt részletre vagy végül a hasonló módon megjelölt telekkönyvi részletből a vázrajzon megjelölt területre nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913:X. t.-c. értelmében elrendelte. Például: »Érk. 1914. február 15-én 3.452. sz. a. — Az I. alatt felvett ingatlanra (ingatlanokra) nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913:X. t.-c. értelmében elrendelte.« Vagy: »Érk. 1914. március 20-án 4.698. sz. a. — A II. 3. sorszám 2.856. helyrajzi szám alatt felvett részletnek a vázrajzon 2.856/1. számmal jelölt részére nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913:X. t.-c. értelmében elrendelte.«

14. §.

A 13. §. szerint foganatósított feljegyzésre a feljegyzés által érintett telekkönyvi jószágtest vagy telekkönyvi részlet mellett az A) lap »Jegyzet« rovatában a megkeresés iktatószámának kitételével kell utalni. Például: »L. 3.452/1914. sz.«

15. §.

A telekkönyvi hatóság az elutasító végzést csak a megkereső hatóságnak, a helytadó végzést pedig ezenfelül a telekkönyvi tulajdonosoknak is kézbesítetteti.

A telekkönyvi végzések elleni felfolyamodás (két telekkönyvi rendtartás 143. §. és 1912:LIV. t.-c. 13. §.) szempontjából a közigazgatási bizottságot kérelmezőnek (két telekkönyvi rendtartás 142. §.) kell tekinteni.

16. §.

A telekkönyvi hatóság a 9. §. szerint elrendelt feljegyzés törlését a közigazgatási bizottság megkeresésére a földmívelésügyi miniszter határozata alapján rendeli el.

Ezt a megkeresést a telekkönyvi hatóság akkor teljesíti:

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva, és abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a törlést foganatósítani kell,

és annak a végzésnek a száma, amellyel a telekkönyvi hatóság a feljegyzést elrendelte ;

2. ha ahhoz eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földművelésügyi miniszternek az a határozata, amellyel a társulattá alakulás tárgyában kiadott rendeletét egészben vagy részben hatályon kívül helyezte ;

3. ha abban az esetben, amelyben a földművelésügyi miniszter a társulattá alakulás elrendelését valamelyik telekkönyvi részletnek csak egy részére nézve helyezte hatályon kívül, a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz is csatolva van.

17. §.

A 11., 12. és 15. §. az előbbi §. esetében is megfelelő alkalmazást nyer.

18. §.

A 16. §. értelmében elrendelt törlést a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) C) lapján a két telekkönyvi rendtartás 162. §-ának megfelelően kell foganatosítani, egyúttal azonban az A) lapon teljesített azt a feljegyzést, amelyre a törlés vonatkozik, alá kell húzni s a feljegyzés mellett a »Jegyzet« rovatban a törlésre ilyen módon kell utalni: »Törlés (vagy Résztörlés) C«.

Ha a telekkönyvi hatóság a feljegyzésnek egészben való törlését rendelte el, a 14. §-ban jelzett utalást át kell húzni.

19. §.

Milyen alapon kell elrendelni és miként kell foganatosítani a 9. §. szerint elrendelt feljegyzés törlését abban az esetben, ha a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. 17. §-a értelmében a telekkönyvben feljegyzik, vagy ha a tulajdonjogot a társulat javára az idézett törvény 23. §-a értelmében bekebelezik, a jelen rendeletnek negyedik, ötödik és hatodik fejezete szabja meg.

NEGYEDIK FEJEZET.

A társulattá alakulás feljegyzése.

20. §.

Az 1913 : X. t.-c. értelmében a közös legelőekben részes felek társulata kétféleképpen alakulhat meg. Nevezetesen vagy akképen,

hogy a közös legelő tulajdona a társulat megalakulása után is a részes feleké, mint tulajdonostársaké marad (1913 : X. t.-c. 20. §.) vagy pedig akképen, hogy a közös legelő tulajdona a társulattá alakulás folytán vagy a törvéynél fogva vagy a részes felek akaratánál fogva átszáll a társulatra (1913 : X. t.-c. 23. és 24. §.)

Abban az esetben, a melyben a közös legelő tulajdona továbbra is a részes feleké marad, az 1913 : X. t.-c. 17. §-ának 1. bekezdése értelmében azt, hogy a közös legelő tulajdonosai az idézett törvény értelmében társulattá alakultak, a telekkönyvben fel kell jegyezni.

Ez a feljegyzés az 1913 : X. t.-c. 17. §-ának 2. bekezdése értelmében elmarad, ha a közös legelő tulajdona a társulattá alakuláskor átszáll vagy átruháztatik a társulatra, vagyis az idézett törvény 24. §-ának rendelkezései alá eső ingatlanok tekintetében.

A társulattá alakulás telekkönyvi feljegyzésére és e feljegyzés törlésére a következő 21—23. §-ok az irányadók, míg arról, hogy a társulatra átszállott vagy átruházott tulajdonjogot a társulat javára miként kell bejegyezni, az ötödik és hatodik fejezet rendelkezik.

21. §.

Azt, hogy a közös legelő tulajdonosai az 1913 : X. t.-c. értelmében társulattá alakultak, a telekkönyvben csak akkor szabad feljegyezni, ha a tulajdonostársak illetőségeit a telekkönyv kitünteti, és ebben az esetben is csak akkor, ha nem állanak fenn az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdésében megszabott feltételek, amelyek fennforgása esetében a tulajdonjogot a társulat javára kell bekebelezni.

Az előbbi bekezdésben megjelölt szempontból a tulajdonostársak illetőségei csak akkor tekinthetők a telekkönyvben kitüntetetteknek (1913 : X. t.-c. 84. §. ; 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 138. §.), ha a tulajdonostársak illetőségei (az osztatlan illetőségek) az 1881. évi december hó 16-án 40.101. I. M. szám alatt vagy az 1889. évi december hó 20-án 45.041. I. M. szám alatt és az 1904. évi november hó 22-én 10.320. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletekben megszabott módon vagy lényegében más hasonló módon vagy pedig akként vannak telekkönyvezve, amint azt a közös tulajdonban részes tulajdonostársak

illetőségeinek: telekkönyvezésére nézve a telekkönyvvezetés általános szabályai rendelik (a két telekkönyvi rendtartás 55. §-a).

22. §.

A telekkönyvi hatóság a társulattá alakulás feljegyzését a közigazgatási bizottság megkeresésére a földművelésügyi miniszter részéről jóváhagyott vagy megállapított alapszabályok alapján rendeli el.

Arra nézve, hogy a telekkönyvi hatóság a társulattá alakulás feljegyzését vagy azt rendelje-e el, hogy a közös legelő tulajdona a társulat javára bekebeleztesse, nem a közigazgatási bizottság megkeresésének tartalma, hanem a 21. §. rendelkezései irányadók.

23. §.

A telekkönyvi hatóság a 22. §-ban említett megkeresést teljesíti.

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a feljegyzést foganatosítani kell;

2. ha a megkereséshez csatolva van az alapszabályoknak annyi eredeti példánya, ahány község területén a közös legelő fekszik (1913:X. t.-c. 15. §.);

3. ha az alapszabályokban azok az ingatlanok, amelyeknek tulajdonosai társulattá alakultak, telekkönyvszerűleg vannak megjelölve;

4. ha az alapszabályoknak csatolt példányára vagy példányaira vezetett eredeti záradékokból vagy egyébként kitűnik, hogy a földművelésügyi miniszter az alapszabályokat jóváhagyta vagy megállapította és hogy az alapszabályok földművelésügyi miniszteri jóváhagyásának vagy megállapításának közzététele hol és mikor történt (1913:X. t.-c. 18. §.);

5. ha abban az esetben, amelyben az a közös legelő, amelyre nézve a tulajdonostársak társulattá alakultak, valamely telekkönyvi részletnek csak egy része, csatolva van a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz is.

24. §.

A telekkönyvi hatóság, ha a társulattá alakulás elrendelése az 1913:X. t.-c. 2. vagy 3. §-a értelmében már fel van jegyezve

(jelen rendelet 9. §-a), ennek a feljegyzésnek törlését a társulattá alakulás feljegyzésével (jelen rendelet 22. §.) egyidejűleg hivatalból elrendelni köteles.

A törlést a 18. §. megfelelő alkalmazásával kell fogatosítani.

25. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 22. §-ban említett megkeresést teljesíti, a feljegyzést a telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) akként kell fogatosítani, hogy a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) birtoklapján (A. lapon) a telekkönyvi jószágtest vagy jószágtestek bevezetése után következő üres helyen a megkeresés beérkezése napjának és telekkönyvi iktatószámának kitételével feljegyzik, hogy az A) lapon felvett ingatlanok tulajdonosai az 1913 : X. t.-c. értelmében társulattá alakultak. A feljegyzés után zárjelben ki kell tenni azt a nevet, amely a társulatot az alapszabályok értelmében megilleti, továbbá az év és hó megnevezésével együtt azt a napot is, amelyiken az alapszabályoknak földművelésügyi miniszteri jóváhagyását vagy megállapítását a Budapesti Közlönyben közzétették (1913 : X. t.-c. 18. §.). Például: »Erk. 1914. május 15-én 2867. sz. a. — Az itt felvett ingatlanok tulajdonosai az 1913 : X. t.-c. értelmében társulattá alakultak (.....i birtokosság legeltetési társulata; az alapszabályok jóváhagyása (megállapítása) 1914. május 2-án tételtek közzé).«

Ha ugyanabban a telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) felvett két vagy több jószágtest közül vagy egy jószágtestet alkotó két vagy több telekkönyvi részlet közül nem valamennyire vagy egy telekkönyvi részletnek csak egy részére nézve alakultak a tulajdonosok társulattá, azokat a telekkönyvi jószágtesteket vagy telekkönyvi részleteket, vagy a telekkönyvi részleteknek azokat a részeit, amelyekre nézve a tulajdonosok társulattá alakultak, más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) kell átjegyezni. A társulattá alakulás feljegyzését csak az utóbbi telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) kell fogatosítani.

Ha a társulat két vagy több telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) felvett közös ingatlanokra nézve alakult meg, az ingatlanokat a feljegyzés fogatosítása előtt, ha telekkönyvi akadály nincs, hivatalból is lehetőleg az egyik telekjegyzőkönyvbe (telek-

könyvi betétbe) kell átjegyezni és lehetőleg egy telekkönyvi jószágtestté egyesíteni, amire nézve a telekkönyvvezető szükség esetében a két telekkönyvi rendtartás 168. §-a alapján kérjen utasítást.

Az előbbi bekezdés megfelelően áll abban az esetben is, ha egy telekjegyzőkönyvből (telekkönyvi betétből) az ott felvett két vagy több telekkönyvi jószágtestnek nem mindegyikét, továbbá két vagy több telekkönyvi jószágtesthez tartozó egyes telekkönyvi részleteket vagy ezeknek egyes részeit kell más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) átjegyezni.

26. §.

Ha az ingatlan az 1889. évi december hó 20-án 45.041. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelet értelmében van telekkönyvvezve, a telekkönyvi hatóság az előbbi §-ban szabályozott feljegyzést csak abban a közös telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) foganatosítsa, amelyet az idézett rendelet 1. §-a szerint vezetnek.

27. §.

Ha a közös legelővel együtt a társulat kötelékébe a tulajdonostársaknak még egyéb közös, habár külön telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) felvett ingatlanát is bevonták, amennyiben a társulattá alakulással ez a közös ingatlan sem megy át a társulat tulajdonába (1913 : X. t.-c. 20. és 26. §.), a társulattá alakulást ennek a közös ingatlanak telekjegyzőkönyvében (telekkönyvi betétében) is épen úgy kell feljegyezni, mint azt a 25. §. rendel, az A) lap »Jegyzet« rovatában azonban utalni kell arra a telekjegyzőkönyvre (telekkönyvi betétre), amelyben telekkönyvvezve van az a közös legelő, amelyre nézve a társulat megalakult.

Ha ellenben a társulat kötelékébe bevont közös ingatlan a társulat tulajdonába megy át (1913 : X. t.-c. 23. és 26. §.), az ötödik vagy hatodik fejezet nyer alkalmazást.

28. §.

A telekkönyvi hatóság az alapszabályoknak a 23. §-ban említett megkereséshez csatolt eredeti példányát vagy példányait irattárában helyezi el. Irattárba helyezés előtt az alapszabályok példá-

nyát vagy példányait a 25. §. értelmében fogatosított feljegyzés teljesítéséről bizonyítvánnyal kell ellátni (a két telekkönyvi rendtartás 136. §-a).

Ha a telekkönyvi irattárban elhelyezett alapszabályokat utóbb módosítják, kiegészítik vagy egészen új alapszabályokkal helyettesítik anélkül, hogy azok az ingatlanok, amelyekre nézve a társulat megalakult, változtak volna és ha a közigazgatási bizottság a telekkönyvi irattár részére az új alapszabályokat annyi eredeti példányban megküldi, ahány példány az 1913 : X. t.-c. 15. §-a értelmében szükséges, a telekkönyvi hatóság ezt a példányt vagy ezeket a példányokat — további feljegyzés mellőzésével — az első ízben megküldött példányhoz vagy példányokhoz hozzáfűzeti s utóbbiakon azt, hogy módosítás, kiegészítés, új alapszabályokkal helyettesítés történt, záradék alakjában feltünteti és hogy ez a záradékolás megtörtént, az új alapszabályoknak bemutatott példányán vagy példányain megjegyzí.

Ha azonban az alapszabályokat a társulat kötelékébe még be nem vont közös ingatlanokra utólag kiterjesztik, amennyiben ezek az ingatlanok sem mennek át a társulat tulajdonába, a társulattá alakulás feljegyzését az előbbi §-ok értelmében kell elrendelni és fogatosítani még pedig, ha telekkönyvi akadály nincs, lehetőleg oly módon, hogy a társulat kötelékébe utóbb bevont ingatlanokat a telekkönyvi hatóság átjegyezteti abba a telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe), amelyben fel vannak véve azok az ingatlanok, amelyekre nézve a társulat eredetileg megalakult.

Az előbbi bekezdés esetében az alapszabályoknak a telekkönyvi hatóságnál őrzött példányán fel kell tüntetni azt, hogy hatályukat a telekkönyvszerűleg megjelölt ingatlanokra utóbb kiterjesztették.

29. §.

A telekkönyvi hatóság a társulattá alakulás feljegyzésének törlését a közigazgatási bizottság megkeresésére a társulat közgyűlésének a földmivvelésügyi miniszter részéről jóváhagyott olyan határozata alapján rendeli el, amely a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes feloszlását mondja ki (1913 : X. t.-c. 58. §-ának 2. bekezdése).

Mennyiben van helye a törlésnek és milyen alapon kell azt foganatosítani, ha annak a közös ingatlanok tulajdona, amelyre nézve a tulajdonostársak társulattá alakultak, az 1913 :X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdése értelmében utóbb a társulatra száll át, a jelen rendeletnek hatodik fejezete szabja meg.

30. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §. 1. bekezdésében említett megkeresést akkor teljesíti,

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a törlést foganatosítani kell;

2. ha a megkeresésben a törlendő feljegyzés telekkönyvi iktatószáma pontosan közölve van;

3. ha eredeti példányban és egyszerű másolatban csatolva van a társulatnak arról a közgyűléséről készült jegyzőkönyv, amely közgyűlésen a társulat kötelékébe tartozó ingatlan egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes felosztását elhatározták;

4. ha eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földművelésügyi miniszternek az a határozata, amellyel az ingatlan kibocsátandó részének vagy egészének felosztását és oly célra fordítását megengedte, amelyre való tekintettel a tagok gazdasági érdekében a társulati kötelék fenntartására többé szükség nincsen (1913 :X. t.-c. 58. §.); továbbá amely határozattal a társulat közgyűlésének a 3. pontban említett határozatát jóváhagyta (1913 :X. t.-c. 60. §.);

5. ha abban az esetben, amelyben nem a társulatnak teljes felosztásáról, hanem egyes ingatlanoknak a társulat kötelékéből való kibocsátásáról van szó, a 3. pontban említett közgyűlési határozatban a kibocsátandó ingatlanok telekkönyvszerűen vannak megjelölve és amennyiben valamely telekkönyvi részletnek csak egy részét bocsátják ki a társulat kötelékéből, csatolva van a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz is;

6. ha pedig a telekkönyvből kitűnik az, hogy az 1913 :X. t.-c. 27. §-a értelmében felvett kölcsönből eredő társulati tartozás

áll fenn, a telekkönyvi rendtartásnak megfelelően igazolva van az, hogy az érdekelt hitelezők a kibocsátáshoz vagy a feloszláshoz hozzájárultak.

31. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a törlést az előbbi §. értelmében elrendeli, a feljegyzés törlését a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) C) lapján a két telekkönyvi rendtartás 162. §-ának megfelelően kell foganatosítani, egyúttal azonban az A) lapon teljesített azt a feljegyzést, amelyre a törlés vonatkozik, alá kell húzni s a feljegyzés mellett a »Jegyzet« rovatban a törlésre, ilyen módon kell utalni: »Törlés C...«; »Részitörlés C...«

Ha a törlés a telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) felvett telekkönyvi jószágtestek közül vagy a telekkönyvi jószágtestet alkotó részletek közül csak egyesekre vagy valamely telekkönyvi részletnek csak egy részére vonatkozik, ezt vagy ezeket a telekkönyvi jószágtesteket, telekkönyvi részleteket vagy a telekkönyvi részletnek ezt a részét a törléssel egyidejűleg más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) kell átjegyezni.

32. §.

A 12. és 15. §. továbbá, amennyiben a jelen fejezet másként nem rendelkezik, a 11. §. a jelen fejezet alá eső telekkönyvi bejegyzésekre is megfelelően áll.

33. §.

Amennyiben a telekkönyvnek könnyebb áttekinthetése indokolja, a telekkönyvi hatóság a jelen fejezet alá eső feljegyzés elrendelésével egyidejűleg köteles elrendelni, hogy a társulat kötelékébe bevont ingatlanról a megszűnt tételek kihagyásával új telekjegyzőkönyvet (telekkönyvi betétet) szerkesszenek; a telekkönyvi hatóságot ennek elrendelésére felügyelő hatósága is felhívhatja.

A telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) újra szerkesztésére az 1880. évi június hó 26-án 18.058. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletnek XXIX. és XXX. §-át kell megfelelően alkalmazni.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyveze nincsenek.

34. §.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 1. bekezdése értelmében, ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyéenkint kiténtetve nincsenek, a társulat megalakulásával a közös legelő tulajdona a társulatra száll át. Ily esetben a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni.

Az előbbi bekezdésen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és törlésükre a következő 35—43. §-ok az irányadók.

35. §.

Az előbbi §. 1. bekezdésének alkalmazásával a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni mindazokban az esetekben, amelyek a 21. §. 2. bekezdésében felsorolva nincsenek, és különösen azokban az esetekben is, amelyekben a közös legelőben részes feleknek egyéni telekjegyzőkönyve az 1869. évi április hó 8-án 2.579. I. M. szám alatt kiadott rendelet 7. §-ának *g)* pontjában vagy az 1870. évi január hó 17-én 106. I. M. szám alatt kiadott rendelet 7. §-ában megszabott vagy más hasonló módon csupán utal arra a kapcsolatra, amelyben az osztatlan illetőség a telekkel, mint földologgal volt (1913. évi 39.900. I. M. számú rendelet 5. §-ának 1. bekezdése).

Azt a hivatkozást, amely az előbbi bekezdésben jelzett kapcsolatra utal, a társulat tulajdonának bejegyzése után a telekkönyv átalakításánál, telekkönyvi betétek szerkesztésénél, telekjegyzőkönyveknek újonnan szerkesztésénél (1880 : XLVI. t.-c. 5. §., 1892 : XXIX. t.-c. 3. §.) a telekkönyvből ki kell hagyni (1913. évi 39.900. I. M. számú rendelet 5. §-ának 2. bekezdése).

Azon telekjegyzőkönyvek helyett, amelyekben ilyen hivatkozások fordulnak elő, úgy a telekkönyv átalakításánál mint helyesbítésénél mindenesetre új telekjegyzőkönyvet kell szerkeszteni.

36. §.

A telekkönyvi hatóság a társulat megalakulásával a közös legelő tulajdonának a társulat javára bekebelezését, a közigazgatási bizottság megkeresésére, a földművelésügyi minisztertől jóváhagyott vagy megállapított alapszabályok alapján rendeli el.

A 22. §. 2. bekezdése megfelelő értelemben ide is szól.

37. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §-ban említett megkeresést teljesíti, ha a 23. §-ban felsorolt feltételek fennforognak.

A megkeresés teljesítését nem akadályozza az, hogy a volt úrbéresek részére az úrbéri rendezéskor, az úrbéri elkülönítéskor vagy a tagosításkor közösen kiadott legelőt a telekkönyvi helyszínelés vagy átalakítás alkalmával az 1854. évi július hó 23-án kelt helyszínelési utasítás 61. §-ának 3. pontja, vagy az 1867. évi november hó 8-án kelt 2.784. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelettel kiadott erdélyi helyszínelési utasítás 40. §-a alapján illetőleg a most idézett szabályoknak megfelelő alkalmazásával a község telekjegyzőkönyvébe vették fel.

A megkeresés teljesítését az sem akadályozza, ha a telekkönyvben a közös legelő tulajdona a tulajdonostársak összességének, mint jogi személynek javára már be van jegyezve (1913: X. t.-c. 1. §-ának utolsó bekezdése), vagy ha a közös legelő tulajdona a tulajdonostársak összessége javára az 1913. évi augusztus hó 7-én kelt 39.900. I. M. számú rendelet értelmében van bejegyezve.

Miként kell eljárni a társulat tulajdona bejegyzésénél abban az esetben, ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben ki vannak tüntetve, a hatodik fejezet szabja meg.

38. §.

A 34. §. 1. bekezdésében említett bejegyzés elrendelésével egyidejűleg a telekkönyvi hatóság az 1913: X. t.-c. 24. §-ának 2. bekezdése alapján elrendeli annak feljegyzését is, hogy a legelőt az 1913: X. t.-c. értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli és hogy a társulat rendelkezési joga a legelő tekintetében az 1913: X. t.-c. értelmében korlátozva van.

A 34. §. 1. bekezdésében említett bejegyzés elrendelésével egyidejűleg a telekkönyvi hatóság elrendeli még az 1913:X. t.-c. 2. vagy 3. §. értelmében netán elrendelt feljegyzésnek (jelen rendelet 9. §.) törlését is.

39. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 36. §-ban említett megkeresést teljesíti, a közös legelő (s a társulat kötelékébe bevont többi közös ingatlan: 1913:X. t.-c. 26. §.) tulajdonának a társulat javára bejegyzését s a törvény értelmében ezzel a bejegyzéssel kapcsolatos többi bejegyzést (38. §.) a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) *B)* lapján a következő példának megfelelően kell foganatosítani:

»Érk. 1914. május 25-én 3.562. sz. a. — Az I. (I., II. vagy + 1—3. sorszám) alatt felvett ingatlanokra a tulajdonjog az 1913:X. t.-c. alapján a i birtokosság legeltetési társulata javára bekebelezetik ;

s egyuttal az, hogy a társulat tulajdonába átment ingatlanokat az 1913:X. t.-c. értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli, továbbá

az, hogy a társulat rendelkezési joga az 1913:X. t.-c. értelmében korlátozva van, feljegyeztetik.«

40. §.

A telekkönyvi hatóság a 38. §. értelmében elrendelt feljegyzések törlését a közigazgatási bizottság megkeresésére a társulat közgyűlésének a földművelésügyi miniszter részéről jóváhagyott olyan határozata alapján rendeli el, amely a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes felozlását (1913:X. t.-c. 58. §.) mondja ki.

Külön rendelet szabályozza azt, hogy milyen eljárást kövessen a telekkönyvi hatóság akkor, ha a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes felozlását avégből mondották ki, hogy az ingatlant vagy ingatlanokat a társulat tagjai között egyénileg felosszák.

41. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §. 1. bekezdésében említett törléssel egyidejűleg az 1913:X. t.-c. 58. §-ának 2. bekezdése értelmében

mében elrendeli még a tulajdonjognak — a társulati tagok hiteles névjegyzékében nyilvántartott használati illetőségek arányában — az említett névjegyzékben nyilvántartott tagok javára való bekebelezést is.

E tulajdonjog bekebelezését, a két telekkönyvi rendtartás 55. §-ának *b)* pontja értelmében kell foganatosítani.

42. §.

A telekkönyvi hatóság a 40. §-ban jelzett megkeresést akkor teljesíti,

1. ha a megkeresés a 30. §. 1—6. pontjában foglaltaknak megfelel;

2. ha ahhoz eredetiben és egyszerű másolatban csatolva van a társulat tagjairól az 1913:X. t.-c. 43. §-a értelmében vezetett névjegyzék;

3. ha abban az esetben, amelyben a társulat teljes feloszlásáról van szó, a megkeresés azt is igazolja, hogy a felszámolás befejezést nyert (1913:X. t.-c. 59. §.), vagy hogy a földművelésügyi miniszter a törlést a felszámolás befejezése előtt is megengedte.

43. §.

A 12. és 15. §., a 24. §. 2. bekezdése, a 27., 28. és 33. §., továbbá, amennyiben a jelen fejezet másként nem rendelkezik, a 11. §. a jelen fejezet alá eső telekkönyvi bejegyzésekre is megfelelően áll.

HATODIK FEJEZET.

A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve vannak.

44. §.

Az 1913:X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdése értelmében, ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénenként ki vannak ugyan tüntetve, de az illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül más telekkönyvi bejegyzések fenn nem állanak, vagy csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek az összes egyéni illetőségekre nézve azonosak és azonos rangsorban vannak, vagy ha a tulajdonjogi bekebelezésen kívül eső

telekkönyvi bejegyzések által érdekeltek e bejegyzések törléséhez hozzájárulnak: a tulajdonostársaknak vagy a társulat megalakulása után a társulat közgyűlésének az összes illetőségek szerint számított többsége a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával kimondhatja, hogy a közös legelő tulajdonát a társulatra ruházza át és hogy az egyes tagokat csupán a legelőnek az 1913 : X. törvény-cikkben szabályozott közös használata és az ezzel járó jogok illetik meg. Ily rendelkezés esetében a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni és a tulajdon a bekebelezéssel a társulatra száll át; a tulajdonostársi illetőségeket a telekkönyvben hivatalból le kell jegyezni, az azokra vonatkozó bejegyzéseket pedig törölni kell.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 3. bekezdése értelmében, ha az előbbi bekezdésben említett rendelkezés oly esetben történt, amelyben a közös legelőbeli összes egyéni illetőségekre nézve a tulajdonjogi bekebelezésen kívül csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek azonosak és azonos rangsorban vannak, ezeket a bejegyzéseket, hacsak az érdekeltek törlésükhöz hozzá nem járultak, a társulat tulajdonába átment legelőre vonatkozó bejegyzéseként egyidejűleg hivatalból át kell vinni e legelő telekjegyzőkönyvébe vagy telekkönyvi betétébe.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdésén alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és törlésükre a következő 45—50. §-ok az irányadók.

45. §.

A telekkönyvi hatóság a 44. §-ban említett bejegyzéseket a közigazgatási bizottság megkeresésére a tulajdonostársaknak vagy — a társulat megalakulása után — a társulat közgyűlésének a földművelésügyi miniszter részéről jóváhagyott határozata és ha a tulajdonjognak a társulat megalakulásával kapcsolatos bejegyzéséről van szó, még a földművelésügyi miniszter részéről jóváhagyott vagy megállapított alapszabályok alapján rendeli el.

46. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §-ban említett megkeresést teljesíti:

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van ki-

állítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a bejegyzést foganatosítani kell ;

2. ha a megkereséshez eredeti példányban és egyszerű másolatban csatolva van a tulajdonostársaknak vagy a társulatnak arról a közgyűléséről készült jegyzőkönyv, amely közgyűlésen a 44. §. 1. bekezdésében említett határozatot hozták ;

3. ha az előbbi pontban jelzett határozatban azok az ingatlanok, amelyek tulajdonát a társulatra átruházzák, telekkönyvszerűleg vannak megjelölve ;

4. ha eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földművelésügyi miniszternek az a határozata, amellyel a tulajdonostársaknak vagy a társulat közgyűlésének a 2. pontban jelzett határozatát jóváhagyta.

Abban az esetben, amelyben a tulajdonjognak a társulat megalakulásával kapcsolatos átszállásáról van szó, a megkeresés csak akkor teljesíthető, ha az az 1. bekezdésében foglaltakon felül megfelel még a 23. §. 2—5. pontjában körülírt követelményeknek is.

Ha pedig az osztatlan illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül még más oly bejegyzések is állanak fenn, amelyek az összes illetőségekre nézve nem azonosak és rangsoruk sem azonos, akkor ahhoz, hogy a telekkönyvi hatóság a megkeresést teljesítse, az 1. és esetleg a 2. bekezdésben foglaltakon felül még annak az igazolása is szükséges, hogy a tulajdonjogi bekebelezésen kívül eső telekkönyvi bejegyzések által érdekelték e bejegyzések törléséhez hozzájárultak legyen.

Az előbbi bekezdésben említett telekkönyvi érdekelték hozzájárulásának igazolására nézve a két telekkönyvi rendtartás irányadó (telekkönyvi rendtartások 77. §., 81. §. *d*) pont).

47. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 45. §-ban említett megkeresést teljesíti, a társulatot illető tulajdonjog bejegyzésének elrendelésével egyidejűleg elrendeli még :

1. annak feljegyzését, hogy az ingatlant az 1913 : X. t.-c. értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli és hogy a

társulat rendelkezési joga az ingatlan tekintetében az 1913 : X. t.-c. értelmében korlátozva van ;

2. hogy a tulajdonostársi illetőségeket a telekkönyvben lejegyezzék, a reájuk vonatkozó összes bejegyzéseket pedig töröljék ;

3. hogy ha a 44. §. 2. bekezdésében említett esetről van szó, a közös ingatlanból járó összes egyéni illetőségekre nézve a tulajdonjogi bekebelezésen kívül azonos rangsorral és tartalommal fennálló bejegyzéseket, hacsak az érdekeltek törlésükhöz hozzá nem járultak, a társulat tulajdonába átment legelőre vonatkozó bejegyzésekként egyidejűleg átvigyék e legelő telekjegyzőkönyvébe vagy telekkönyvi betétébe ;

4. a 13. vagy a 25. §. értelmében netán teljesített feljegyzés törlését.

48. §.

A 44. §. 2. bekezdése esetében, ha az összes egyéni illetőségekre nézve azonos tartalmú és azonos rangsorú bejegyzések nem csupán az osztatlan illetőségeket terhelik, a két telekkönyvi rendtartásnak a fő- és mellékjelzalogok alapítására vonatkozó szabályait is figyelembe kell venni.

49. §.

A 12. és 15., §., a 21., 22. és 24. §-oknak 2. bekezdése, a 27., 28., 31. és 33. §., a 40.—42. §., továbbá, amennyiben a jelen fejezet mást nem rendel, a 11. §. a jelen fejezet alá eső telekkönyvi bejegyzésekre is megfelelően, a 39. §. pedig azzal az eltéréssel áll, hogy a tulajdonjogra vonatkozó bejegyzés szövegében az átszállás alapjául nem a törvényt, hanem a tulajdonostársaknak vagy — a társulat megalakulása után — a társulat közgyűlésének a földművelésügyi miniszter részéről jóváhagyott határozatát kell megjelölni.

50. §.

Mennyiben és miként lehet a közös legelő vagy a társulat kötelékébe bevont más közös ingatlan tulajdonát a társulat javára bejegyezni, ha az 1913 : X. t.-c. 23. §-ában körülírt feltételek nem is állanak fenn, arra a két telekkönyvi rendtartás szabályai irányadók.

HETEDIK FEJEZET.

A társulatnak és tagjainak rendelkező joga és annak korlátjai.

51. §.

Az 1913 : X. t.-c. 18. §-a értelmében a társulat az alapszabályok földművelésügyi miniszteri jóváhagyásának vagy megállapításának közzétételétől kezdve jogképes.

Az 1914. évi 7.000. F. M. számú földművelésügyi miniszteri rendelet 62. §-a szerint úgy a Budapesti Közlönyben, mint a Földművelésügyi Értesítőben közzéteszik ugyan azt, hogy a földművelésügyi miniszter az alapszabályokat jóváhagyta vagy megállapította, azonban a jogképesség kezdetére egyedül a Budapesti Közlönyben való közzététel napja az irányadó.

52. §.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanok felett a rendelkezés joga nem az egyes tulajdonostársakat, hanem a társulatot mint jogképes személyt illeti meg.

A jogképes társulatnak rendelkező jogköre aszerint igazodik, hogy a társulattá alakulás az 1913 : X. t.-c. 20. vagy 23. §-a alapján ment-e végbe, tehát aszerint, hogy a közös legelő tulajdona a társulattá alakulás után is a részes feleké maradt-e vagy pedig átszállott-e a társulatra akár már a törvény alapján, akár a tulajdonostársaknak vagy a — társulat megalakulása után, — a társulat közgyűlésének a földművelésügyi miniszter részéről jóváhagyott határozata alapján.

Annak, hogy a társulattá alakulás milyen módon ment végbe, már a telekkönyvből ki kell tenni, ha ugyanis a közös legelő tulajdona nem szállott át a társulatra, akkor a társulat megalakulása van a telekkönyvben feljegyezve (jelen rendelet 25. §.); ha pedig a közös legelő tulajdona átszállott a társulatra, akkor a tulajdonjog van a társulat javára bekebelezve (jelen rendelet 39. és 49. §.).

Előbbi esetben a társulat rendelkezési jogkörére az 1913 : X. t.-cikknek 20—22. §-a, utóbbi esetben pedig a törvény 24. §-a az irányadó.

A 2—4. bekezdés áll a társulat kötelékébe a törvény 26. §-a

alapján bevont minden ingatlanra; míg a társulat részéről szerzett ingatlanok tekintetében a rendelkezési jogkör megállapításánál különösen ügyelni kell arra, hogy ezeknek a tulajdona a törvény 25. §-a értelmében mindenesetre a társulatot illeti.

53. §.

A társulat hatósági felügyelet alatt áll s rendelkezései a törvényben megállapított esetekben hatósági jóvahagyásra szorulnak (1913: X. t.-c. 60. §-a). Ezt a két telekkönyvi rendtartás 69. §-a szempontjából is különösen szem előtt kell tartani.

54. §.

A társulat tagjainak illetőségeit a törvény aszerint, amint a közös legelő tulajdona a tulajdonostársaké maradt vagy pedig átszállott a társulatra, tulajdoni vagy használati illetőségeknek nevezi.

Az illetőségek átruházásához a társulat választmányának hozzájárulása szükséges (1913: X. t.-c. 29—31. §.), de megengedi a törvény azt, hogy amennyiben a társulat az átruházáshoz nem járul hozzá, a társulati tag illetőségéről — a törvényben meghatározott kivételtől eltekintve — lemondjon a társulat javára (1913: X. t.-c. 33. §.).

A társulatnak az illetőségek átruházásához való hozzájárulását az 1914. évi 7.000 F. M. számú földművelésügyi miniszteri rendelet 92. és 93. §-a szerint kell igazolni.

A társulati illetőségekre vezetett végrehajtás esetében (1913: X. t.-c. 34., 40. §.) az árverési hirdetményt a társulaton felül még a községgel s a földművelésügyi miniszter részére a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségével is közölni kell (1912. évi 415. I. M. számú rendelet).

A társulat nevében az árverésen a társulat elnöke vagy a társulat választmányának külön meghatalmazottja árverel (1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 101. §-a).

55. §.

A társulat által a tagokra kivetett járulékok, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, nemkülönben a járulékok után

fizetendő késedelmi kamatok a tagok illetőségeinek olyan dologi terhei, amelyeket a törvény elsőbbséggel ruházott fel (1913: X. t.-c. 40. §.) Ehhez képest a tulajdoni vagy használati illetőségre vezetett végrehajtási árverés esetében a sorrendi tárgyalásra meg kell idézni a társulatot is azzal, hogy az illetőséget terhelő társulati járulékokról (ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is) kiállított hátraléki kimutatást vagy e kimutatásnak a község előjárósága által hitelesített másolatát a sorrendi tárgyalás határnapjáig mutassa be (v. ö. 1881: LX. törvénycikk 188. §. 3. bekezdése).

56. §.

A jelen rendelet 4. §-ában említett névjegyzéket az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 150—151. §-a értelmében vezetik tovább.

A névjegyzék továbbvezetéséhez szükséges adatokat a bíróságok a következő két §-nak megfelelően szolgáltatják.

57. §.

A telekkönyvi hatóság minden olyan végzését, amelyben valamely közös legelőből járó osztatlan illetőség tulajdonában beállott változás bejegyzését rendeli el, azzal a társulattal is közli (a két telekkönyvi rendtartás 140. §-ának 3. bekezdése), amelynek kötelekébe tartozik a közös legelő.

Az előbbi bekezdés megfelelő alkalmazást nyer a közös legelőre nézve alakult társulat kötelekébe bevont egyéb közös ingatlanból járó, osztatlan illetőségre is.

58. §.

Az örökösödési ügyekben eljáró bíróság (1894: XVI. t.-c. 7. §-a) az olyan hagyatékátadó végzést, (a közjegyző részéről bemutatott hagyatékátadási jegyzőkönyvből készült kivonatnak az 1912: VII. t.-c. 30. §-a értelmében záradékolt példányát), az olyan örökösödési vagy hagyományi bizonyítványt, amelyben valamely társulat kötelekébe bevont közös legelőből vagy más ingatlanból járó, telekkönyvezett osztatlan illetőségnek átszállásáról vagy általában az 1913: X. t.-c. értelmében alakult társulat tagjának akár tulajdoni, akár használati illetősége átszállásáról van szó: jogerőre

emelkedés után a jogerőre emelkedésről szóló záradékkal ellátva egy példányban közli azzal a társulattal is, amelynek kötelékébe tartozik a közös legelő vagy más közös ingatlan, illetőleg amely társulatban részes az a fél, akinek tagsági illetősége átszáll.

NYOLCADIK FEJEZET.

Záró rendelkezések.

59. §.

Amennyiben a jelen rendelet mást nem rendel, a jelen rendeletben tárgyalt telekkönyvi bejegyzésekre is a telekkönyvi rendeleteknek szabályai nyernek megfelelő alkalmazást.

60. §.

A jelen rendelet alá eső ügyekben a telekkönyvi hatóság soron kívül köteles eljárni.

61. §.

A jelen rendelet végrehajtása során netán felmerülő nehézségek elosztatása végett az igazságügyminiszter ad utmutatást.

62. §.

A jelen rendelet az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. törvénycikkkel egyidőben 1914. évi május hó 1. napján lép életbe.

Budapest, 1914. évi április hó 18. napján.

